EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT **RADA**

V Štrasburgu 11. decembra 2018
(OR. en)

2016/0288 (COD)
LEX 1853

PE-CONS 52/1/18
REV 1

TELECOM 212
COMPET 495
MI 510
CONSOM 201
JUSTCIV 174
CODEC 1210

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, KTOROU SA STANOVUJE EURÓPSKY KÓDEX ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ (PREPRACOVANÉ ZNENIE)

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2018/...

z 11. decembra 2018,

ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií
(prepracované znenie)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[1],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[2],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom[3],

---

1 Ú. v. EÚ C 125, 21.4.2017, s. 56.
2 Ú. v. EÚ C 207, 30.6.2017, s. 87.
3 Pozícia Európskeho parlamentu zo 14. novembra 2018 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 4. decembra 2018.

keďže:

(1) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES[1], 2002/20/ES[2], 2002/21/ES[3] a 2002/22/ES[4] boli podstatným spôsobom zmenené. Keďže je potrebné uskutočniť ďalšie zmeny, v záujme jasnosti by sa uvedené smernice mali prepracovať.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a pridružených prostriedkov (prístupová smernica) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 7).

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné siete a služby (smernica o povolení) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 21).

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33).

[4] Smernica Európskeho parlamentu 2002/22/ES a Rady zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 51).

(2) Fungovanie piatich smerníc, ktoré sú súčasťou existujúceho regulačného rámca pre elektronické komunikačné siete a služby, a to smernice 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES a 2002/22/ES a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES[1], podlieha pravidelnému preskúmaniu Komisiou, a to s cieľom predovšetkým určiť potrebu zmeny so zreteľom na vývoj technológií a trhu.

(3) Vo svojom oznámení zo 6. mája 2015 ustanovujúcom stratégiu digitálneho jednotného trhu v Európe Komisia vyhlásila, že jej preskúmanie telekomunikačného rámca sa má sústrediť na opatrenia, ktoré sa zameriavajú na stimulovanie investícií do vysokorýchlostných širokopásmových sietí, prinášajú súdržnejší prístup vnútorného trhu k politike a správe rádiového spektra, zabezpečujú podmienky pre skutočný vnútorný trh odstránením rozdrobenosti regulácie, zabezpečujú efektívnu ochranu spotrebiteľov, rovnaké podmienky pre všetkých účastníkov trhu a jednotné uplatňovanie pravidiel, ako aj efektívnejší regulačný inštitucionálny rámec.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

(4) Táto smernica je súčasťou uplatňovania „regulačnej vhodnosti“ (REFIT), do rozsahu pôsobnosti ktorého patria štyri smernice, a to 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES a 2002/22/ES, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009[1]. Každá z uvedených smerníc obsahuje opatrenia uplatniteľné na poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb v súlade s regulačnou históriou odvetvia, v rámci ktorej boli podniky vertikálne integrované, teda boli aktívne pri poskytovaní sietí aj služieb. Preskúmanie ponúka príležitosť na prepracovanie štyroch smerníc s cieľom zjednodušiť súčasnú štruktúru, aby sa posilnila jej konzistencia a prístupnosť, v súlade s cieľom REFIT. Ponúka aj možnosť prispôsobiť štruktúru novej trhovej realite, v ktorej už nemusí byť poskytovanie komunikačných služieb viac zviazané s poskytovaním siete. Ako je stanovené v Medziinštitucionálnej dohode z 28. novembra 2001 o systematickejšom používaní techniky prepracovania právnych aktov[2], prepracovanie pozostáva z prijatia nového právneho aktu, ktorý v jednom znení zahŕňa podstatné zmeny predošlého aktu, ako aj nezmenené ustanovenia daného aktu. Návrh na prepracovanie sa zaoberá podstatnými zmenami predošlého aktu a na sekundárnej úrovni zahŕňa kodifikáciu nezmenených ustanovení predošlého aktu s týmito podstatnými zmenami.

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s.1).

[2] Ú. v. ES C 77, 28.3.2002, s. 1.

(5) Touto smernicou sa vytvára právny rámec na zabezpečenie slobody voľného poskytovania elektronických komunikačných sietí a služieb podliehajúcich len podmienkam uloženým v tejto smernici a akýmkoľvek obmedzeniam v súlade s článkom 52 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), najmä opatreniam týkajúcich sa verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia, a v súlade s článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).

(6) Touto smernicou nie je dotknutá možnosť každého členského štátu podniknúť opatrenia potrebné na zabezpečenie ochrany svojich základných bezpečnostných záujmov, na zabezpečenie ochrany verejného poriadku a verejnej bezpečnosti a na umožnenie vyšetrovania, odhalenia a postihu trestných činov, s prihliadnutím na to, že akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v charte, najmä v článkoch 7, 8 a 11, ako sú obmedzenia týkajúce sa spracúvania údajov, musia byť ustanovené zákonom, rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd a podliehať zásade proporcionality v súlade s článkom 52 ods. 1 charty.

(7) Konvergencia odvetví telekomunikácií, médií a informačných technológií znamená, že na všetky elektronické komunikačné siete a služby by sa mal v čo najväčšej miere vzťahovať jeden európsky kódex elektronických komunikácií stanoveným prostredníctvom jednej smernice, s výnimkou záležitostí, ktoré sa lepšie riešia pomocou priamo uplatniteľných pravidiel stanovených prostredníctvom nariadení. Je potrebné oddeliť reguláciu elektronických komunikačných sietí a služieb od regulácie obsahu. Táto smernica sa preto nevzťahuje na obsah služieb poskytovaných prostredníctvom elektronických komunikačných sietí využívajúcich elektronické komunikačné služby, ako napríklad vysielanie obsahu, finančné služby a niektoré služby informačnej spoločnosti, a preto ním nie sú dotknuté opatrenia prijaté na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni vzhľadom na takéto služby v súlade s právom Únie s cieľom podporiť kultúrnu a jazykovú rôznorodosť a zaistiť ochranu plurality médií. Na obsah televízneho programu sa vzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ[1]. Cieľom regulácie audiovizuálnej politiky a obsahu je dosiahnuť ciele všeobecného záujmu ako je sloboda prejavu, pluralita médií, nestrannosť, kultúrna a jazyková rozmanitosť, sociálna inklúzia, ochrana spotrebiteľa a ochrana maloletých. Odčlenenie regulácie elektronických komunikácií a regulácie obsahu nemá vplyv na zohľadnenie ich vzájomného prepojenia najmä s cieľom zabezpečenia plurality médií, kultúrnej rozmanitosti a ochrany spotrebiteľa. Príslušné orgány by v rámci svojich právomocí mali prispievať k zabezpečeniu vykonávania politík zameraných na podporu uvedených cieľov.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1).

(8) Táto smernica nemá vplyv na uplatňovanie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ[1] na rádiové zariadenia, ale vzťahuje sa na autorádiá, rádiové prijímače pre spotrebiteľa a zariadenia digitálnej televízie pre spotrebiteľa.

(9) V záujme toho, aby sa národným regulačným orgánom a iným príslušným orgánom umožnilo splniť ciele stanovené v tejto smernici, najmä v súvislosti s interoperabilitou medzi koncovými bodmi, rozsah pôsobnosti smernice by sa mal vzťahovať na niektoré aspekty rádiových zariadení, ako sú vymedzené v smernici 2014/53/EÚ, a zariadenia digitálnej televízie pre spotrebiteľa, aby sa uľahčil prístup koncovým používateľom so zdravotným postihnutím. Pre národné regulačné orgány a iné príslušné orgány je dôležité podporovať vzájomnú spoluprácu prevádzkovateľov sietí a výrobcov zariadení s cieľom uľahčiť koncovým používateľom so zdravotným postihnutím prístup k elektronickým komunikačným službám. Táto smernica by sa mala vzťahovať aj na nevýhradné využívanie rádiového spektra na vlastné využívanie rádiového koncového zariadenia, aby sa zabezpečil koordinovaný prístup vzhľadom na režim udeľovania povolení, a to aj v prípade, že nesúvisí s hospodárskou činnosťou.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ zo 16. apríla 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania rádiových zariadení na trhu, ktorou sa zrušuje smernica 1999/5/ES (Ú. v. EÚ L 153, 22.5.2014, s. 62).

(10) Na niektoré elektronické komunikačné služby podľa tejto smernice by sa tiež mohlo vzťahovať vymedzenie pojmu „služby informačnej spoločnosti“ stanovenému v článku 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535[1]. Ustanovenia uvedenej smernice, ktoré upravujú služby informačnej spoločnosti sa uplatňujú na tieto elektronické komunikačné služby, pokiaľ táto smernica alebo iné právne akty Únie neobsahujú špecifickejšie ustanovenia uplatniteľné na elektronické komunikačné služby. Na elektronické komunikačné služby, ako sú hlasové telefónne služby, služby odosielania a prijímania správ a elektronická pošta, sa však táto smernica vzťahuje. Ten istý podnik, napríklad poskytovateľ internetovej služby, môže zároveň ponúkať elektronické komunikačné služby, ako prístup k internetu, a služby, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica, ako napríklad poskytovanie webového a s komunikáciou nesúvisiaceho obsahu.

(11) Ten istý podnik, napríklad káblový prevádzkovateľ, môže zároveň ponúkať elektronické komunikačné služby, ako napríklad prenos televíznych signálov, aj služby nezahrnuté do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, ako napríklad komercializácia ponuky obsahových služieb rozhlasového alebo televízneho vysielania, a preto sa takémuto podniku môžu uložiť dodatočné povinnosti vo vzťahu k jeho činnosti ako poskytovateľa alebo distributéra obsahu v súlade s inými ustanoveniami, ako sú ustanovenia tejto smernice, bez toho, aby boli dotknuté podmienky stanovené v prílohe k tejto smernici.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

(12) Regulačný rámec by sa mal týkať využívania rádiového spektra všetkými elektronickými komunikačnými sieťami vrátane rozvíjajúceho sa vlastného využívania rádiového spektra novými typmi sietí pozostávajúcich výlučne z autonómnych systémov mobilných rádiových zariadení, ktoré sú pripojené prostredníctvom bezdrôtového spojenia bez centrálneho riadenia alebo centralizovaného prevádzkovateľa siete, a nie nevyhnutne v rámci vykonávania akejkoľvek osobitnej hospodárskej činnosti. Pri vývoji bezdrôtového komunikačného prostredia 5G je pravdepodobné, že sa takéto siete budú vyvíjať najmä mimo budov a na cestách a že budú určené na využitie v oblastiach dopravy, energetiky, výskumu a vývoja, elektronického zdravotníctva, ochrany verejnosti a pomoci pri zmierňovaní následkov katastrof, ako aj v oblastiach internetu vecí, komunikácie M2M (machine-to-machine) a prepojených áut. V dôsledku toho by uplatňovanie dodatočných vnútroštátnych požiadaviek na uvádzanie do prevádzky a/alebo používanie rádiových zariadení členskými štátmi na základe článku 7 smernice 2014/53/EÚ, pokiaľ ide o účinné a efektívne využívanie rádiového spektra a predchádzanie škodlivému rušeniu, malo zohľadňovať zásady vnútorného trhu.

(13) Požiadavky týkajúce sa schopností elektronických komunikačných sietí sa neustále zvyšujú. Pokým v minulosti sa dôraz kládol hlavne na zvyšovanie celkovej aj individuálnej dostupnosti širokopásmového pripojenia, v súčasnosti sú čoraz dôležitejšie iné parametre ako napríklad oneskorenie, dostupnosť a spoľahlivosť. Súčasná odpoveď na túto požiadavku je priviesť optické vlákna bližšie k používateľovi, pričom budúce „vysokokapacitné siete“ si budú vyžadovať výkonnostné parametre ekvivalentné tým, ktoré môže poskytnúť sieť založená na prvkoch optických vlákien aspoň po distribučný bod v obslužnom mieste. V prípade pevného pripojenia to zodpovedá výkonu siete rovnocennému tomu, ktorý možno dosiahnuť inštaláciou optických vlákien až po viacbytovú budovu, čo sa považuje za obslužné miesto. V prípade bezdrôtového pripojenia to zodpovedá výkonu siete podobnému tomu, ktorý možno dosiahnuť na základe inštalácie optických vlákien až po základňovú stanicu považovanú za obslužné miesto. Rozdiely v skúsenostiach koncových používateľov spôsobené odlišnými vlastnosťami média, pomocou ktorého sa sieť spája s koncovým bodom siete, by sa nemali zohľadňovať na účely stanovenia, či by sa bezdrôtová sieť mohla považovať za sieť poskytujúcu podobný výkon. V súlade so zásadou technologickej neutrality by sa iné technológie a prenosové média nemali vylúčiť v prípadoch, keď sa porovnávajú s uvedeným základným scenárom z hľadiska ich schopností. Zavedenie „vysokokapacitných sietí“ pravdepodobne ďalej zvýši schopnosti sietí a otvorí cestu pre zavedenie budúcich generácií bezdrôtových sietí založených na zdokonalených rádiových rozhraniach a zhustenej sieťovej architektúre.

(14) Vymedzenia pojmov je potrebné upraviť s cieľom zabezpečiť, aby boli v súlade so zásadou technologickej neutrality a aby držali krok s vývojom technológií vrátane nových foriem riadenia siete, ako napríklad prostredníctvom softvérovej emulácie alebo softvérovo definovaných sietí. Technologický vývoj a vývoj na trhu spôsobili, že v oblasti sietí došlo k prechodu na technológiu na báze internetového protokolu (ďalej len „IP“), a koncovým používateľom sa tým umožnilo vybrať si spomedzi konkurenčných poskytovateľov hlasových služieb. Preto pojem „verejne prístupná telefónna služba“, ktorý je výhradne používaný v smernici 2002/22/ES a vo všeobecnosti chápaný ako tradičné analógové telefónne služby, by sa mal nahradiť aktuálnejším a technologicky neutrálnym pojmom „hlasová komunikačná služba“. Podmienky poskytovania služby by sa mali oddeliť od skutočných definičných prvkov hlasovej komunikačnej služby, t. j. verejne dostupnej elektronickej komunikačnej služby na priame alebo nepriame volanie a prijímanie volania, a to vnútroštátnych alebo vnútroštátnych a medzinárodných volaní prostredníctvom čísla alebo čísel z národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu, bez ohľadu na to, či sa uvedená služba zakladá na technológii prepájania okruhov alebo prepájania paketov. Z povahy takejto služby vyplýva, že je obojsmerná, čiže umožňuje komunikovať obom stranám. Služba, ktorá nespĺňa všetky uvedené podmienky, ako napríklad aplikácia s postupným výberom možností na webovom sídle zákazníckej služby, nie je takouto službou. Hlasové komunikačné služby obsahujú aj komunikačné prostriedky, ktoré sú určené konkrétne koncovým používateľom so zdravotným postihnutím, ktorí používajú textovú konverznú službu (text relay service) alebo úplnú konverzačnú službu (total conversation service).

(15) Služby používané na komunikačné účely a technické prostriedky na ich realizáciu prešli značným vývojom. Koncoví používatelia stále viac nahrádzajú tradičné hlasové telefónne služby, textové správy (SMS) a služby prenosu elektronickej pošty funkčne rovnocennými online službami, ako sú prenos hlasu internetovým protokolom (VoIP), služby odosielania a prijímania správ a emailové služby založené na webe. S cieľom zabezpečiť, aby boli koncoví používatelia a ich práva pri používaní funkčne rovnocenných služieb účinne a rovnocenne chránení, vymedzenie elektronických komunikačných služieb pre budúcnosť by nemalo byť výlučne založené na technických parametroch, ale malo by vychádzať skôr z funkčného prístupu. Rozsah pôsobnosti potrebnej regulácie by mal byť primeraný, aby sa dosiahli ciele verejného záujmu. Zatiaľ čo „prenos signálov“ zostáva dôležitým parametrom pre určovanie služieb patriacich do rozsahu pôsobnosti tejto smernice, vymedzenie pojmov by sa malo vzťahovať aj na ďalšie služby, ktoré umožňujú komunikáciu. Z pohľadu koncového používateľa nie je podstatné, či poskytovateľ prenáša signály sám alebo sa komunikácia realizuje cez službu prístupu k internetu. Vymedzenie pojmu elektronických komunikačných služieb by preto malo obsahovať tri typy služieb, ktoré sa môžu čiastočne prekrývať, a to konkrétne služby prístupu k internetu vymedzenej v článku 2 bode 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120[1], interpersonálne komunikačné služby v zmysle tejto smernice a služby pozostávajúce úplne alebo prevažne z prenosu signálov.

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120 z 25. novembra 2015, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu a ktorým sa mení smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb a nariadenie (EÚ) č. 531/2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 310, 26.11.2015, s. 1).

Vymedzenie pojmu elektronickej komunikačnej služby by malo odstrániť nejasnosti zistené pri vykonávaní vymedzenia pojmu, ktoré existovalo pred prijatím tejto smernice, a umožniť prispôsobené uplatňovanie všetkých ustanovení špecifických práv a povinností obsiahnutých v danom rámci na rôzne typy služieb. Spracúvanie osobných údajov v rámci elektronických komunikačných služieb za odplatu alebo inak by malo byť v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679[1].

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

(16) Aby služba patrila do rozsahu vymedzenia pojmu elektronických komunikačných služieb, musí byť poskytovaná obvykle za odplatu. V digitálnej ekonomike účastníci trhu čoraz viac považujú informácie o používateľoch za informácie, ktoré majú peňažnú hodnotu. Elektronické komunikačné služby sa koncovým používateľom často poskytujú nielen za peniaze, ale čoraz viac najmä za poskytnutie osobných alebo iných údajov. Pojem odplaty by preto mal zahŕňať situácie, v ktorých poskytovateľ služby vyžaduje a koncový používateľ poskytovateľovi vedome priamo alebo nepriamo poskytuje osobné údaje v zmysle nariadenia (EÚ) 2016/679 alebo iné údaje. Tiež by mal zahŕňať situácie, v ktorých koncový používateľ povolí prístup k informáciám bez toho, aby ich aktívne poskytoval, a to k informáciám ako sú osobné údaje vrátane IP adresy, alebo ďalšie automaticky generované informácie, ako sú informácie zhromaždené a prenášané prostredníctvom cookie. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) týkajúcej sa článku 57 ZFEÚ[1], odplata existuje v zmysle ZFEÚ aj v prípade, ak poskytovateľovi služby platí tretia strana a nie prijímateľ služby. Pojem odplaty by preto mal zahŕňať aj situácie, kde je koncový používateľ vystavený reklamám, ktoré sú podmienkou získania prístupu k službe, alebo situáciám, v ktorých poskytovateľ služieb speňažuje osobné údaje, ktoré zhromaždil v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

[1] Rozsudok Súdneho dvora z 26. apríla 1988, Bond van Adverteerders a ďalší /Holandsko, C-352/85, ECLI: EU:C:1988:196.

(17) Interpersonálne komunikačné služby sú služby, ktoré umožňujú interpersonálnu a interaktívnu výmenu informácií, a patria medzi ne služby ako tradičné volania medzi dvomi jednotlivcami, ale aj všetky typy emailov, služieb odosielania a prijímania správ alebo skupinových chatov. Interpersonálne komunikačné služby sa vzťahujú len na komunikáciu medzi určitým, teda nie potenciálne neobmedzeným, počtom fyzických osôb, ktorý je vymedzený odosielateľom komunikácie. Na komunikáciu zahŕňajúcu právnické osoby by sa malo vzťahovať vymedzenie pojmu v prípade, keď fyzické osoby konajú v mene tých právnických osôb, alebo sú zapojené aspoň na jednej strane komunikácie. Interaktívna komunikácia znamená, že daná služba umožňuje prijímateľovi informácie odpovedať. Služby, ktoré tieto podmienky nespĺňajú, ako napríklad lineárne vysielanie, video na požiadanie, webové sídla, sociálne siete, blogy alebo výmena informácií medzi strojmi, by nemali byť považované za interpersonálne komunikačné služby. Za výnimočných okolností by sa služba nemala považovať za interpersonálnu komunikačnú službu, ak je interpersonálny a interaktívny komunikačný prostriedok vedľajšou a čisto doplnkovou zložkou inej služby a z objektívnych technických dôvodov nemôže byť použitá bez danej hlavnej služby, pričom jej začlenenie do tejto služby nie je prostriedkom na obídenie uplatňovania pravidiel, ktoré sa vzťahujú na elektronické komunikačné služby. Ako prvky výnimky z vymedzenia pojmu by sa termíny „vedľajšia“ a „čisto doplnková“ mali vykladať reštriktívne a z objektívnej perspektívy koncového používateľa. Funkciu interpersonálnej komunikácie by bolo možné považovať za vedľajšiu, ak je jej objektívna užitočnosť pre koncového používateľa veľmi obmedzená a ak ju koncoví používatelia v skutočnosti zriedkavo používajú. Príkladom funkcie, ktorá by sa mohla považovať za takú, na ktorú sa nevzťahuje vymedzenie pojmu interpersonálnych komunikačných služieb, môže byť, v podstate, komunikačný kanál v rámci online hier, ktorý závisí od vlastností komunikačného zariadenia služby.

(18) Interpersonálne komunikačné služby využívajúce čísla z národných a medzinárodných číslovacích plánov sú spojené s verejne pridelenými zdrojmi číslovania. Tieto interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní sa skladajú zo služieb, ku ktorým sú čísla koncových používateľov pridelené s cieľom zabezpečiť prepojenie medzi koncovými bodmi, a služieb umožňujúcich koncovým používateľom kontaktovať osoby, ktorým sa takéto čísla pridelili. Samotné využívanie čísla ako identifikátora by nemalo byť považované za rovnocenné s použitím čísla na účely spojenia s verejne pridelenými číslami, a preto by sa samo osebe nemalo považovať za dostatočné na to, aby sa služba kvalifikovala ako interpersonálna komunikačná služba založená na číslovaní. Interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania by mali podliehať povinnostiam len v prípade, keď si verejné záujmy vyžadujú, aby sa osobitné regulačné povinnosti uplatňovali na všetky typy interpersonálnych komunikačných služieb bez ohľadu na to, či na poskytovanie svojej služby využívajú čísla. Je oprávnené zaobchádzať s interpersonálnymi komunikačnými službami založenými na číslovaní odlišne, keďže sú súčasťou verejne zabezpečeného interoperabilného ekosystému, a teda ho tiež využívajú.

(19) Koncový bod siete predstavuje na účely regulácie hranicu medzi regulačným rámcom pre elektronické komunikačné siete a služby a reguláciou koncového telekomunikačného zariadenia. Za určenie miesta koncového bodu siete je zodpovedný národný regulačný orgán. Vzhľadom na prax národných regulačných orgánov a rôznorodosť pevných a bezdrôtových topológií by mal Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) v úzkej spolupráci s Komisiou prijať usmernenia o jednotnom prístupe k identifikácii koncového bodu siete v súlade s touto smernicou v rôznych konkrétnych podmienkach.

(20) Technický vývoj umožňuje koncovým používateľom kontaktovať záchranné služby nielen prostredníctvom hlasových volaní, ale aj ostatných interpersonálnych komunikačných služieb. Pojem tiesňovej komunikácie by preto mal zahŕňať všetky interpersonálne komunikačné služby, ktoré umožňujú kontaktovať takéto záchranné služby. Vychádza sa pritom z prvkov núdzového systému, ktorý už je zakotvený v práve Únie, konkrétne ide o „stredisko tiesňového volania“ a „najvhodnejšie stredisko tiesňového volania“ v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/758[1] a „záchranné služby“ v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 305/2013[2].

(21) Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány by mali mať na podporu svojej činnosti harmonizovanú sústavu cieľov a zásad a mali by v prípade potreby pri vykonávaní úloh podľa tohto regulačného rámca koordinovať svoje opatrenia s regulačnými orgánmi v iných členských štátoch a s orgánom BEREC.

(22) Úlohy pridelené príslušným orgánom touto smernicou prispievajú k naplneniu širších politík v oblastiach kultúry, zamestnanosti, životného prostredia, sociálnej súdržnosti a územného plánovania.

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/758 z 29. apríla 2015 o požiadavkách typového schválenia pri zavádzaní palubného systému eCall využívajúceho službu tiesňovej linky 112 a o zmene smernice 2007/46/ES (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 77).

[2] Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 305/2013 z 26. novembra 2012, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EÚ, pokiaľ ide o zosúladené poskytovanie interoperabilného systému eCall v celej EÚ (Ú. v. EÚ L 91, 3.4.2013, s. 1).

(23) Regulačný rámec by mal, okrem existujúcich troch hlavných cieľov, ktoré spočívajú v podpore hospodárskej súťaže, vnútorného trhu a záujmov koncových používateľov, presadzovať cieľ dodatočného prepojenia vyjadrený pomocou výsledkov: značne rozšírený prístup a využívanie vysokokapacitných sietí pre všetkých občanov Únie a podniky Únie na základe primeranej ceny a výberu, účinnej a spravodlivej hospodárskej súťaže, otvorenej inovácie, efektívneho využívania rádiového spektra, spoločných pravidiel a predvídateľných regulačných prístupov v rámci vnútorného trhu a potrebných pravidiel platných pre konkrétne odvetvia na zabezpečenie záujmov občanov Únie. Pre členské štáty, národné regulačné orgány a iné príslušné orgány a zainteresované strany sa cieľ prepojiteľnosti premieta na jednej strane do snahy o siete s najvyššou kapacitou a služby hospodársky udržateľné v danej oblasti, a na strane druhej do snahy o presadzovanie územnej súdržnosti, a to v zmysle konvergencie kapacity dostupnej v rozličných oblastiach.

(24) Pokrok pri dosahovaní všeobecných cieľov tejto smernice by mal byť podporený spoľahlivým systémom sústavného posudzovania a referenčného porovnávania členských štátov Komisiou v oblasti dostupnosti vysokokapacitných sietí v prípade všetkých významných sociálno-ekonomických subjektov, ako sú školy, dopravné uzly, významní poskytovatelia verejných služieb, a vysoko digitalizované podniky, v oblasti dostupnosti neprerušovaného 5G pokrytia v mestských oblastiach a na hlavných pozemných dopravných trasách a v oblasti dostupnosti pre všetky domácnosti v každom členskom štáte elektronických komunikačných sietí, ktoré sú schopné poskytovať rýchlosť aspoň 100 Mbit/s a ktoré možno rýchlo zmodernizovať na gigabitovú rýchlosť. Na tento účel by Komisia mala pokračovať v monitorovaní výkonnosti členských štátov napríklad vrátane indexov, ktoré zhŕňajú relevantné ukazovatele týkajúce sa digitálnej výkonnosti Únie a sledujú vývoj členských štátov v oblasti digitálnej konkurencieschopnosti, ako je index digitálnej ekonomiky a spoločnosti, a v prípade potreby by mala zaviesť nové metódy a nové objektívne, konkrétne a kvantifikovateľné kritériá na referenčné porovnávanie efektívnosti členských štátov.

(25) Zásada, že členské štáty by mali uplatňovať právo Únie technologicky neutrálnym spôsobom, teda tak, že národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán by nemal ukladať ani zvýhodňovať používanie konkrétneho typu technológie, nevylučuje prijatie primeraných opatrení na podporu niektorých špecifických služieb v oprávnených prípadoch s cieľom dosiahnuť ciele regulačného rámca, ako napríklad digitálnej televízie ako prostriedku na zvýšenie efektívnosti využívania rádiového spektra. Okrem toho uvedená zásada nevylučuje zohľadnenie skutočnosti, že niektoré prenosové médiá majú fyzické charakteristiky a architektonické prvky, ktoré môžu byť nadradené z hľadiska kvality služby, kapacity, nákladov na údržbu, energetickej účinnosti, flexibility riadenia, spoľahlivosti, odolnosti a rozšíriteľnosti, a najmä z hľadiska výkonu, čo sa môže odraziť v opatreniach prijatých s cieľom presadzovať rôzne regulačné ciele.

(26) Efektívne investície i hospodárska súťaž by sa mali podporovať spoločne, aby sa zvýšil hospodársky rast, zlepšila inovácia a možnosti výberu pre spotrebiteľov.

(27) Hospodársku súťaž možno najlepšie rozvíjať prostredníctvom hospodársky efektívnej miery investovania do nových i existujúcich infraštruktúr doplneného reguláciou, ak je to potrebné na dosiahnutie účinnej hospodárskej súťaže v maloobchodných službách. Efektívna úroveň hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre je rozsah rozšírenia infraštruktúry, pri ktorej môžu investori očakávať primeranú návratnosť založenú na primeraných očakávaniach v súvislosti s vývojom trhových podielov.

(28) Je potrebné poskytnúť vhodné stimuly na investície do nových vysokokapacitných sietí, ktorými sa podporí inovácia internetových služieb s bohatým obsahom a posilní medzinárodná konkurencieschopnosť Únie. Takéto siete majú obrovský potenciál priniesť výhody spotrebiteľom i podnikom v celej Únii. Je preto veľmi dôležité podporovať trvalo udržateľné investície do rozvoja týchto nových sietí a súčasne chrániť hospodársku súťaž, keďže ťažkosti a prekážky vstupu zostávajú na úrovni infraštruktúry, ako aj rozširovať možnosti výberu pre spotrebiteľov prostredníctvom regulačnej predvídateľnosti a konzistentnosti.

(29) Cieľom tejto smernice je postupne redukovať predpisy *ex ante* špecifické pre daný sektor počas toho, ako sa bude rozvíjať hospodárska súťaž na príslušných trhoch, a v konečnom dôsledku zabezpečiť, aby sa elektronické komunikácie spravovali výhradne právom hospodárskej súťaže. Vzhľadom na to, že na trhoch v oblasti elektronických komunikácií sa v posledných rokoch zaznamenala vysoká dynamika hospodárskej súťaže, je dôležité, aby sa regulačné povinnosti *ex ante* ukladali, len ak na príslušných trhoch neexistuje efektívna a udržateľná hospodárska súťaž. Cieľom regulačného zásahu *ex ante* je zabezpečiť prínos pre koncových používateľov tým, že sa na maloobchodných trhoch na udržateľnej báze zavedie efektívna hospodárska súťaž. Povinnosti na veľkoobchodnej úrovni by sa mali ukladať, ak je pravdepodobné, že jeden alebo viacero maloobchodných trhov nebude bez týchto povinností efektívne konkurencieschopných. Je pravdepodobné, že národné regulačné orgány budú postupne prostredníctvom analýzy trhu schopné nájsť maloobchodné trhy, ktoré budú konkurencieschopné aj bez veľkoobchodnej regulácie, najmä pri zohľadnení očakávaných zlepšení v oblasti inovácie a hospodárskej súťaže. V takom prípade by mal národný regulačný orgán dospieť k záveru, že už nie je potrebná regulácia na veľkoobchodnej úrovni, a posudzovať zodpovedajúci relevantný veľkoobchodný trh z hľadiska zrušenia regulácie *ex ante*. Pritom by národný regulačný orgán mal brať do úvahy všetky pákové efekty medzi veľkoobchodnými a súvisiacimi maloobchodnými trhmi, ktoré si môžu vyžadovať odstránenie prekážok vstupu na úrovni infraštruktúry, s cieľom zaistiť dlhodobú hospodársku súťaž na maloobchodnej úrovni.

(30) Elektronické komunikácie získavajú zásadný význam v stále väčšom počte odvetví. Internet vecí je príkladom toho, ako sa prenos rádiového signálu podporujúceho elektronické komunikácie ďalej vyvíja a formuje spoločenskú a podnikateľskú realitu. Na to, aby sa z tohto vývoja vyťažilo čo najviac, je potrebné pri správe rádiového spektra zaviesť a využívať nové bezdrôtové komunikačné technológie a aplikácie. Keďže ostatné technológie a aplikácie závislé od rádiového spektra sú taktiež predmetom rastúceho dopytu a môžu byť posilnené integráciou elektronických komunikácií alebo v kombinácii s nimi, v rámci správy rádiového spektra by sa na zlepšenie efektívneho využívania rádiového spektra mal v prípade, že je to vhodné, prijať medziodvetvový prístup.

(31) Strategické plánovanie, koordinácia a prípadne harmonizácia na úrovni Únie môže pomôcť zabezpečiť, aby používatelia rádiového spektra využívali všetky výhody vnútorného trhu a aby bolo možné účinne a globálne obhajovať záujmy Únie. Na uvedené účely by malo byť možné podľa potreby prijať viacročné programy politiky rádiového spektra. Prvý takýto program bol zriadený rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 243/2012/EÚ[1], ktorým sa stanovujú politické orientácie a ciele strategického plánovania a harmonizácie využívania rádiového frekvenčného spektra v Únii. Malo by byť možné, aby sa tieto politické orientácie a ciele týkali dostupnosti a efektívneho využívania rádiového spektra potrebného na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu v súlade s touto smernicou.

[1] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 243/2012/EÚ zo 14. marca 2012, ktorým sa zriaďuje viacročný program politiky rádiového frekvenčného spektra (Ú. v. EÚ L 81, 21.3.2012, s. 7).

(32) Štátne hranice sú pri určovaní optimálneho využívania rádiového spektra čoraz menej relevantné. Nadmerná rozdrobenosť jednotlivých vnútroštátnych politík vedie k zvýšeným nákladom a strate trhových príležitostí pre používateľov rádiového spektra a spomaľuje inováciu na úkor riadneho fungovania vnútorného trhu a má vplyv na spotrebiteľov a hospodárstvo ako celok.

(33) Ustanovenia tejto smernice, ktoré súvisia so správou rádiového spektra, by mali byť v súlade s prácou medzinárodných a regionálnych organizácií, ktoré pôsobia v oblasti správy rádiového spektra, ako je napríklad Medzinárodná telekomunikačná únia (ITU) a Európska konferencia poštových a telekomunikačných administratív (CEPT), s cieľom zabezpečiť efektívnu správu a harmonizáciu využívania rádiového spektra v celej Únii a medzi členskými štátmi a ostatnými členmi ITU.

(34) V súlade so zásadou odčlenenia regulačných a prevádzkových funkcií by mali členské štáty zaručiť nezávislosť národného regulačného orgánu a iných príslušných orgánov s cieľom zabezpečiť nestrannosť ich rozhodnutí. Touto požiadavkou nezávislosti nie je dotknutá inštitucionálna nezávislosť a ústavné záväzky členských štátov ani zásada neutrality pokiaľ ide o pravidlá členských štátov týkajúce sa úpravy vlastníckych vzťahov, ako sa uvádza v článku 345 ZFEÚ. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány by mali vlastniť všetky potrebné zdroje z hľadiska personálu, odbornosti a finančných prostriedkov na vykonávanie svojich úloh.

(35) Niektoré úlohy podľa tejto smernice, ako je napríklad regulácia trhu *ex ante* vrátane uloženia povinnosti prístupu a prepojenia a riešenie sporov medzi podnikmi, patria medzi úlohy, ktoré by mali vykonávať iba národné regulačné orgány, t. j. orgány, ktoré sú nezávislé od daného odvetvia aj od akéhokoľvek vonkajšieho zásahu alebo politického tlaku. Pokiaľ nie je stanovené inak, členské štáty by mali mať možnosť národným regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom prideliť ďalšie regulačné úlohy stanovené v tejto smernici. V priebehu transpozície by členské štáty mali podporovať stabilitu právomocí národných regulačných orgánov, pokiaľ ide o prideľovanie úloh vyplývajúcich z transpozície regulačného rámca Únie pre elektronické komunikácie zmeneného v roku 2009, a to najmä tých, ktoré sa týkajú hospodárskej súťaže na trhu alebo vstupu na trh. Ak sú úlohy pridelené iným príslušným orgánom, uvedené iné príslušné orgány by sa mali pred prijatím rozhodnutia usilovať o konzultáciu s národnými regulačnými orgánmi. V súlade so zásadou dobrej spolupráce by si národné regulačné orgány a ostatné príslušné orgány mali vymieňať informácie na účely vykonávania svojich úloh.

(36) Táto smernica neobsahuje hmotnoprávne ustanovenia o prístupe k otvorenému internetu alebo o roamingu a nie je ňou dotknuté pridelenie právomocí národným regulačným orgánom uvedené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 531/2012[1] a v nariadení (EÚ) 2015/2120. Touto smernicou sa okrem toho zabezpečí, aby národné regulačné orgány boli príslušné na podrobné posudzovanie a monitorovanie otázok týkajúcich sa prístupu na trh a hospodárskej súťaže, ktoré potenciálne ovplyvnia práva koncových používateľov na prístup k otvorenému internetu.

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 531/2012 z 13. júna 2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 172, 30.6.2012, s. 10).

(37) Nezávislosť národných regulačných orgánov sa posilnila v preskúmaní regulačného rámca pre elektronické komunikácie dokončeného v roku 2009, aby sa zabezpečilo účinnejšie uplatňovanie regulačného rámca a zvýšila sa ich autorita a predvídateľnosť ich rozhodnutí. Na uvedený účel muselo vnútroštátne právo obsahovať výslovné ustanovenie, ktorým sa zabezpečí, aby bol národný regulačný orgán pri plnení svojich úloh chránený pred vonkajšími zásahmi alebo politickým tlakom, ktoré by mohli ohroziť jeho nezávislosť pri posudzovaní vecí, ktoré sa mu predkladajú. Takýto vonkajší vplyv má za následok, že vnútroštátny legislatívny orgán nemôže v medziach regulačného rámca vykonávať funkciu národného regulačného orgánu. Na tento účel sa museli vopred ustanoviť pravidlá týkajúce sa dôvodov odvolania vedúceho národného regulačného orgánu, aby sa odstránili akékoľvek odôvodnené pochybnosti o neutralite takéhoto orgánu a o jeho neovplyvniteľnosti vonkajšími faktormi. S cieľom vyhnúť sa neopodstatnenému odvolaniu by mali odvolaní členovia mať právo požadovať, aby príslušné súdy overili existenciu platného dôvodu na odvolanie stanoveného v tejto smernici. Takéto odvolania by sa mali týkať len osobných alebo profesionálnych kvalifikácií vedúceho alebo člena. Je dôležité, aby národné regulačné orgány mali vlastný rozpočet, ktorý by im umožnil najmä prijať dostatočný počet kvalifikovaných pracovníkov. Na zabezpečenie transparentnosti by sa uvedený rozpočet mal každoročne zverejňovať. Národné regulačné orgány by v medziach svojich rozpočtov mali mať autonómiu pri riadení svojich ľudských a finančných zdrojov. Aby sa zabezpečila nestrannosť, členské štáty, ktoré si zachovávajú vlastníctvo podnikov alebo kontrolu nad podnikmi prispievajúcimi do rozpočtu národného regulačného orgánu alebo iných príslušných orgánov prostredníctvom správnych poplatkov, by mali zabezpečiť, že existuje účinné štrukturálne odčlenenie činností spojených s výkonom práv vlastníka alebo kontroly od výkonu kontroly nad rozpočtom.

(38) Je potrebné ďalej posilňovať nezávislosť národných regulačných orgánov, aby sa zaistila neovplyvniteľnosť vedúcich a členov vonkajším tlakom, a to ustanovením minimálnych kvalifikácií na vymenovanie a minimálneho trvania mandátu. V záujme riešenia rizika regulačného zajatia, zabezpečenia kontinuity a posilnenia nezávislosti by členské štáty okrem toho mali zvážiť obmedzenie možnosti obnovenia mandátov vedúceho alebo členov predstavenstva a vytvoriť primeraný rotačný systém pre predstavenstvo a vrcholový manažment. To by sa dalo zabezpečiť napríklad vymenovaním prvých členov kolektívneho orgánu na rôzne obdobia, čím sa zaručí, že sa ich mandáty, ako aj mandáty ich nástupcov neskončia naraz.

(39) Národné regulačné orgány by mali byť zodpovedné za spôsob, akým vykonávajú svoje úlohy a malo by sa od nich vyžadovať podávanie správ. Táto povinnosť by mala za normálnych okolností byť vo forme ročnej oznamovacej povinnosti, a nie vo forme ad hoc požiadaviek na podávanie správ, ktoré v prípade, že sú neprimerané, by mohli obmedziť ich nezávislosť alebo im brániť vo výkone úloh. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora[1] môžu rozsiahle alebo nepodmienené oznamovacie povinnosti skutočne nepriamo ovplyvniť nezávislosť orgánu.

(40) Členské štáty by mali oznámiť Komisii identitu národného regulačného orgánu a iných príslušných orgánov. Orgány oprávnené udeľovať práva vstupu by mali mať možnosť splniť požiadavku na oznamovanie odkazom na jednotné informačné miesto zriadené podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ[2].

---

[1] Najmä rozsudok Súdneho dvora zo 16. októbra 2012, Európska komisia/Rakúska republika, Vec C-614/10, ECLI:EU:C:2012:631.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorýchlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5.2014, s. 1).

(41) Na umožnenie poskytovania elektronických komunikačných sietí a služieb by sa mal použiť najmenej zaťažujúci povoľovací systém s cieľom podnietiť rozvoj nových komunikačných služieb a celoeurópskych komunikačných sietí a služieb a umožniť poskytovateľom služieb a spotrebiteľom využívať výhody úspor z rozsahu vnútorného trhu.

(42) Výhody vnútorného trhu v prospech poskytovateľov služieb a koncových používateľov možno najlepšie dosiahnuť všeobecným povolením iných elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb, ako sú interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, pričom sa od národného regulačného orgánu nevyžaduje žiadne výslovné rozhodnutie alebo správne opatrenie a procedurálne požiadavky sa obmedzujú len na deklaračné oznámenie. V prípadoch, keď členské štáty vyžadujú od začínajúcich poskytovateľov elektronických komunikačných sietí alebo služieb oznámenie takejto činnosti, by takéto oznámenie nemalo zahŕňať administratívne náklady pre poskytovateľov a mohlo by sa sprístupniť cez vstupný bod na webovom sídle príslušných orgánov. V záujme podpory účinnej cezhraničnej koordinácie, najmä v prípade celoeurópskych prevádzkovateľov, by orgán BEREC mal zriadiť a viesť databázu takýchto oznámení. Príslušné orgány by mali orgánu BEREC zasielať len úplné oznámenia. Členské štáty by žiadnym spôsobom nemali brániť poskytovaniu sietí alebo služieb, a to ani z dôvodu neúplnosti oznámenia.

(43) Oznámenia by mali zahŕňať len vyhlásenie úmyslu poskytovateľa začať s poskytovaním elektronických komunikačných sietí a služieb. Od poskytovateľa by sa malo vyžadovať, aby takéto vyhlásenie doplnil len o informácie stanovené v tejto smernici. Členské štáty by nemali uplatňovať dodatočné alebo samostatné požiadavky na oznamovanie.

(44) Na rozdiel od ostatných kategórií elektronických komunikačných sietí a služieb vymedzených v tejto smernici, interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania nevyužívajú verejné zdroje číslovania ani nie sú súčasťou verejne zabezpečeného interoperabilného ekosystému. Preto nie je vhodné, aby tieto druhy služieb podliehali postupu udeľovania všeobecných povolení.

(45) Pri poskytovaní práv na využívanie rádiového spektra, zdrojov číslovania alebo práv na inštalovanie zariadení by príslušné orgány mali informovať podniky, ktorým takéto práva poskytujú, o príslušných podmienkach. Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť takéto podmienky týkajúce sa využívania rádiového spektra v individuálnych právach na využívanie alebo vo všeobecnom povolení.

(46) Všeobecné povolenia by mali obsahovať len podmienky, ktoré sú charakteristické pre odvetvie elektronických komunikácií. Nemali by podliehať podmienkam, ktoré sú už platné z titulu iných existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov, najmä pokiaľ ide o ochranu spotrebiteľa, ktoré nie sú charakteristické pre odvetvie komunikácií. Príslušné orgány by mali mať možnosť napríklad informovať podniky o uplatniteľných environmentálnych požiadavkách a požiadavkách týkajúcich sa územného plánovania. Podmienky uložené v rámci všeobecného povolenia nemajú vplyv na určenie rozhodného práva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008[1].

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6).

(47) Podmienky, ktoré by mohli byť pripojené k všeobecným povoleniam, by mali zahŕňať osobitné podmienky upravujúce dostupnosť pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím a potrebu orgánov verejnej správy a záchranných služieb komunikovať medzi sebou navzájom a so širokou verejnosťou pred veľkými katastrofami, počas nich a po nich.

(48) Práva a povinnosti, ktoré podnikom vyplývajú zo všeobecných povolení, treba v takýchto povoleniach výslovne uviesť s cieľom zaistiť rovnaké podmienky v celej Únii a uľahčiť cezhraničné rokovania o prepojení medzi verejnými elektronickými komunikačnými sieťami.

(49) Všeobecné povolenia oprávňujú podniky poskytujúce elektronické komunikačné siete a služby pre verejnosť dohodnúť prepojenie podľa podmienok tejto smernice. Podniky poskytujúce elektronické komunikačné siete a služby neurčené pre verejnosť môžu dohodnúť prepojenie podľa komerčných podmienok.

(50) Príslušné orgány by pri pripájaní podmienok k všeobecným povoleniam a uplatňovaní správnych poplatkov mali náležite zohľadniť situácie, v ktorých elektronické komunikačné siete alebo služby poskytujú fyzické osoby na neziskovom základe. Ak sa v prípade elektronických komunikačných sietí a služieb neposkytovaných pre verejnosť ukladajú nejaké podmienky, je primerané, aby ich bolo menej a boli menej prísne, ako podmienky, ktoré sú opodstatnené pre elektronické komunikačné siete a služby poskytované verejnosti.

(51) Osobitné povinnosti uložené podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné siete a elektronické komunikačné služby v súlade s právom Únie na základe ich určenia ako podniky s významným vplyvom na trhu v zmysle tejto smernice by sa mali uložiť oddelene od všeobecných práv a povinností vyplývajúcich zo všeobecného povolenia.

(52) Je možné, že podniky poskytujúce elektronické komunikačné siete a služby potrebujú potvrdenie svojich práv podľa všeobecného povolenia, pokiaľ ide o prepojenie a práva vstupu, najmä na účely uľahčenia rokovania s inými, regionálnymi alebo miestnymi, úrovňami verejnej správy alebo s poskytovateľmi služieb v iných členských štátoch. Na uvedený účel by príslušné orgány mali podnikom poskytovať vyhlásenia buď na požiadanie, alebo alternatívne ako automatickú odpoveď na oznámenie podľa všeobecného povolenia. Takéto vyhlásenia by samy o sebe nemali predstavovať nárok na práva, ani by od vyhlásenia nemali závisieť akékoľvek práva podľa všeobecného povolenia, práva na využívanie alebo uplatňovanie takýchto práv.

(53) Malo by byť možné uložiť podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné služby správne poplatky na financovanie činností národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu pri riadení systému všeobecných povolení a udeľovania práv na využívanie. Takéto poplatky by sa mali obmedzovať na pokrytie skutočných administratívnych nákladov týchto činností. Na tento účel by sa mala zabezpečiť transparentnosť v preukazovaní príjmov a výdavkov národných regulačných orgánov alebo iných príslušných orgánov prostredníctvom ročnej správy o celkovej sume vybraných poplatkov a vynaložených administratívnych nákladov, aby to umožnilo podnikom skontrolovať, či sú v rovnováhe.

(54) Systémy správnych poplatkov by nemali narušiť hospodársku súťaž ani vytvoriť prekážky vstupu na trh. Systém všeobecného povolenia neumožňuje priradiť administratívne náklady a súvisiace poplatky jednotlivým podnikom s výnimkou poplatkov za udeľovanie práv na využívanie zdrojov číslovania, rádiového spektra a práv na inštalovanie zariadení. Výber akýchkoľvek správnych poplatkov by mal byť v súlade so zásadami systému všeobecného povolenia. Príkladom spravodlivej, jednoduchej a transparentnej alternatívy týchto kritérií priraďovania poplatkov by mohol byť distribučný kľúč vzťahujúci sa na obrat. V prípade veľmi nízkych správnych poplatkov by mohlo byť vhodné použiť buď paušálnu sadzbu alebo kombináciu paušálnej sadzby s prvkom vzťahujúcim sa na obrat. Pokiaľ sa systém všeobecného povolenia vzťahuje na podniky s veľmi malým podielom na trhu, ako sú poskytovatelia komunitných sietí, alebo na poskytovateľov služieb, ktorých obchodný model generuje veľmi obmedzené príjmy aj v prípade značného prieniku na trh z hľadiska objemu, členské štáty by mali zvážiť možnosť stanoviť primeranú prahovú hodnotu *de minimis* na ukladanie správnych poplatkov.

(55) Členské štáty môžu v objektívne odôvodnených prípadoch potrebovať zmeniť práva, podmienky, postupy, sadzby a poplatky vzťahujúce sa na všeobecné povolenia a práva na využívanie. Takéto navrhované zmeny by mali byť včas riadne oznámené všetkým zainteresovaným stranám, aby sa im poskytla primeraná možnosť vyjadriť k daným zmenám svoje stanovisko. V prípade menších zmien existujúcich práv na inštalovanie zariadení alebo práv na využívanie rádiového spektra alebo na využívanie zdrojov číslovania by sa malo predísť nepotrebným postupom, pokiaľ takéto zmeny nemajú vplyv na záujmy tretích strán. Menšie zmeny práv a povinností sú najmä zmeny administratívnej povahy, ktoré nemenia podstatne charakter všeobecných povolení a individuálnych práv na využívanie, a teda nemôžu spôsobiť konkurenčnú výhodu nad inými podnikmi.

(56) Vzhľadom na dôležitosť zabezpečenia právnej istoty a s cieľom presadzovať regulačnú predvídateľnosť v záujme vytvorenia bezpečného prostredia pre investície, najmä v prípade nových bezdrôtových širokopásmových komunikácií, by akékoľvek obmedzenie alebo odňatie existujúcich práv na využívanie rádiového spektra alebo zdrojov číslovania alebo práva na inštalovanie zariadení malo byť predmetom predvídateľných a transparentných odôvodnení a postupov. Preto by sa najmä v prípadoch, keď boli práva na využívanie udelené podľa súťažných alebo porovnávacích postupov a v prípade harmonizovaných pásiem rádiového spektra, ktoré sa majú použiť na bezdrôtové širokopásmové elektronické komunikačné služby (ďalej len „bezdrôtové širokopásmové služby“), mohli uložiť prísnejšie požiadavky alebo mechanizmus oznamovania. Odôvodnenia odkazujúce na efektívne a účinné využívanie rádiového spektra a technologický vývoj by sa mohli opierať o technické vykonávacie opatrenia prijaté podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 676/2002/ES[1]. Okrem toho, ak je potrebné všeobecné povolenia a individuálne práva na využívanie rádiového spektra obmedziť, odňať alebo zmeniť bez súhlasu držiteľa práv, môže sa to uskutočniť po konzultácii so zainteresovanými stranami okrem prípadov, keď sú navrhované zmeny malé. Keďže obmedzenie alebo odňatie všeobecných povolení alebo práv môže mať pre ich držiteľov značné dôsledky, príslušné orgány by mali postupovať obzvlášť opatrne a mali by pred prijatím takýchto opatrení posúdiť potenciálnu ujmu, ktorú môžu tieto opatrenia spôsobiť.

[1] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 676/2002/ES zo 7. marca 2002 o regulačnom rámci pre politiku rádiového frekvenčného spektra v Európskom spoločenstve (rozhodnutie o rádiovom frekvenčnom spektre) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 1).

(57) Národné regulačné orgány , iné príslušné orgány a orgán BEREC potrebujú na efektívne vykonávanie svojich úloh zhromažďovať informácie od účastníkov trhu, vrátane posúdenia súladu všeobecných podmienok s touto smernicou bez toho, aby sa počas posúdenia pozastavila uplatniteľnosť týchto podmienok. Výnimočne môže byť potrebné zhromaždiť informácie od iných podnikov pôsobiacich v odvetviach úzko súvisiacich s odvetvím elektronických komunikačných služieb, ako sú napríklad poskytovatelia obsahu, ktoré majú informácie, ktoré by mohli byť potrebné na to, aby mohli vykonávať svoje úlohy podľa práva Únie. Tiež môže byť potrebné zhromažďovať takéto informácie v mene Komisie , aby mohla plniť svoje príslušné úlohy podľa práva Únie. Žiadosti o informácie by mali byť primerané a nemali by predstavovať pre podniky neprimerané zaťaženie. Informácie zhromaždené národnými regulačnými orgánmi a inými príslušnými orgánmi by mali byť verejne dostupné, pokiaľ nejde o dôverné informácie v súlade s vnútroštátnymi pravidlami o prístupe verejnosti k informáciám a s výhradou pravidiel Únie a vnútroštátnych pravidiel o obchodnom tajomstve.

(58) V záujme toho, aby národné regulačné orgány plnili svoje regulačné úlohy účinne, by údaje, ktoré tieto orgány zhromažďujú, mali obsahovať účtovné údaje o maloobchodných trhoch, ktoré sú spojené s veľkoobchodnými trhmi, na ktorých je podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu, a ktoré preto národné regulačné orgány regulujú. Tieto údaje by mali zahŕňať aj údaje, ktoré národnému regulačnému orgánu umožnia posúdiť súlad s podmienkami súvisiacimi s právami na využívanie, možný vplyv plánovaných modernizácií alebo zmien topológie siete na rozvoj hospodárskej súťaže alebo na veľkoobchodné produkty ponúkané ostatným stranám. Informácie týkajúce sa súladu s povinnosťami pokrytia spojenými s právami na využívanie rádiového spektra sú kľúčové na zabezpečenie úplnosti geografických prieskumov týkajúcich sa zavádzania sietí. Z tohto hľadiska by príslušný orgán mal byť schopný požadovať, aby boli informácie poskytované na rozčlenenej miestnej úrovni dostatočne podrobnej na vykonanie geografického prieskumu sietí.

(59) Aby sa zmiernilo zaťaženie súvisiace s oznamovacími a informačnými povinnosťami pre dotknutých poskytovateľov služieb a sietí a príslušný orgán, mali by takéto povinnosti byť primerané, objektívne oprávnené a obmedzené na to, čo je skutočne potrebné. Malo by sa predísť najmä duplikácii požiadaviek na informácie zo strany príslušného orgánu a orgánu BEREC a systematickému a pravidelnému dokazovaniu súladu so všetkými podmienkami v rámci všeobecného povolenia alebo práva na využívanie. Podniky by si mali byť vedomé plánovaného použitia vyhľadávanej informácie. Poskytnutie informácie by nemalo byť podmienkou pre prístup na trh. Na štatistické účely sa môže od poskytovateľov elektronických komunikačných sietí alebo služieb vyžadovať oznámenie, keď ukončia činnosť.

(60) Povinnosti členských štátov poskytovať informácie na ochranu záujmov Únie v rámci medzinárodných dohôd, ako aj oznamovacie povinnosti podľa práva, ktoré nie je charakteristické pre odvetvie elektronických komunikácií, ako napríklad právo hospodárskej súťaže, by nemali byť dotknuté.

(61) Malo by byť možné, aby si príslušný orgán vymieňal v súlade s pravidlami Únie a vnútroštátnymi pravidlami o obchodnom tajomstve a ochrane osobných údajov informácie, ktoré považuje za dôverné, s Komisiou, orgánom BEREC a akýmkoľvek iným orgánom, ak je takáto výmena potrebná na uplatňovanie vnútroštátneho práva transponujúceho túto smernicu. Vymieňať by sa mali len informácie relevantné a primerané účelu takejto výmeny.

(62) Elektronické komunikačné širokopásmové siete sú z hľadiska technológie, topológie, použitého média a vlastníctva čoraz rôznorodejšie. Pri regulačnom zásahu je preto nutné spoliehať sa na podrobné informácie o zavádzaní sietí, aby bol účinný a zacielený na oblasti, kde je to potrebné. Tieto informácie sú nevyhnutné na podporu investícií, zlepšenie pripojiteľnosti v celej Únii a poskytovanie informácií všetkým príslušným orgánom a občanom. Mali by zahŕňať prieskumy týkajúce sa zavádzania vysokokapacitných sietí, ako aj významné aktualizácie alebo rozšírenia existujúcich metalických alebo iných sietí, ktoré nemusia plne zodpovedať výkonnostným vlastnostiam vysokokapacitných sietí, ako napríklad zavedenie FTTC (fibre to the cabinet) spojené s aktívnymi technológiami ako vektorizácia. Príslušné prognózy by sa mali vzťahovať na obdobia do troch rokov. Úroveň podrobnosti a územného rozčlenenia informácií, ktoré by príslušné orgány mali zhromažďovať, by sa mala riadiť osobitným regulačným cieľom a mala by zodpovedať regulačným účelom, ktorým slúži. Preto sa aj veľkosť územnej jednotky bude medzi jednotlivými členskými štátmi líšiť v závislosti od regulačných potrieb v rámci osobitných vnútroštátnych okolností a dostupnosti miestnych údajov. Je nepravdepodobné, že úroveň 3 nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) bude vo väčšine prípadov dostatočne malou územnou jednotkou.

Pri vykonávaní takejto úlohy by sa národné regulačné orgány a iné príslušné orgány mali riadiť pokynmi orgánu BEREC o najlepších postupoch, pričom takéto pokyny budú vychádzať z existujúcich skúseností národných regulačných orgánov a/alebo iných príslušných orgánov pri vykonávaní geografických prieskumov zavádzania sietí. Bez toho, aby boli dotknuté požiadavky týkajúce sa obchodného tajomstva, by príslušné orgány v prípade, že tieto informácie ešte nie sú na trhu dostupné, mali údaje priamo sprístupniť v otvorenom formáte v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES[1] a bez obmedzení opätovného použitia informácií získaných v takýchto prieskumoch a mali by sprístupniť koncovým používateľom nástroje týkajúce sa kvality služby s cieľom prispieť k zlepšeniu informovanosti koncových používateľov o dostupných službách pripojenia. Pri zhromažďovaní týchto informácií by všetky príslušné orgány mali dodržiavať zásadu dôvernosti a mali by zabrániť tomu, aby ktorémukoľvek podniku spôsobili konkurenčnú nevýhodu.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora (Ú. v. EÚ L 345, 31.12.2003, s. 90).

(63) Prekonanie digitálnej priepasti v rámci Únie je nevyhnutné na to, aby mohli mať všetci občania Únie prístup k internetovým a digitálnym službám. Na tento účel by mali mať príslušné orgány v prípade konkrétnych a dobre vymedzených oblastí možnosť vyzvať podniky a orgány verejnej správy, aby vyjadrili svoj zámer zaviesť v týchto oblastiach vysokokapacitné siete, čo im umožní dostatočný čas na poskytnutie dôkladne uváženej reakcie. V informáciách zahrnutých v prognózach by mali byť zohľadnené hospodárske vyhliadky v odvetví elektronických komunikačných sietí a investičné zámery podnikov v čase zberu údajov, čo umožní identifikáciu dostupnosti pripojenia v rôznych oblastiach. Ak podnik alebo orgán verejnej správy vyjadrí zámer zaviesť v nejakej oblasti sieť, národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán by mal mať možnosť požadovať od iných podnikov a orgánov verejnej správy, aby vyhlásili, či majú v úmysle zaviesť v tejto oblasti vysokokapacitné siete alebo výrazne zmodernizovať alebo rozšíriť svoju sieť, a to na takú úroveň, aby jej výkon umožňoval rýchlosť sťahovania aspoň 100 Mbit/s. Uvedeným postupom sa pre podniky a orgány verejnej správy, ktoré vyjadrili záujem zaviesť sieť v tejto oblasti, zaistí transparentnosť, v dôsledku čoho budú môcť pri navrhovaní svojich podnikateľských plánov posúdiť pravdepodobnú hospodársku súťaž, ktorej budú čeliť zo strany iných sietí. Pozitívny účinok takejto transparentnosti závisí od toho, či účastníci trhu odpovedia pravdivo a v dobrej viere.

(64) Účastníci trhu môžu svoje plány zavádzania zmeniť kvôli nepredvídaným, objektívnym a odôvodneným dôvodom, príslušné orgány by však mali zasiahnuť, ak sa im úmyselne alebo z dôvodu hrubej nedbanlivosti zo strany podniku alebo orgánu verejnej správy poskytnú zavádzajúce, nesprávne alebo neúplné informácie, a to vrátane prípadov, keď je dotknuté verejné financovanie, pričom by vo vhodných prípadoch mali uložiť sankcie. Na účely príslušného ustanovenia o sankciách by sa hrubá nedbanlivosť mala vzťahovať na situáciu, keď podnik alebo orgán verejnej správy poskytne zavádzajúce, nesprávne alebo neúplné informácie v dôsledku svojho správania alebo vnútornej organizácie, ktoré je výrazným zanedbaním náležitej starostlivosti v súvislosti s poskytnutými informáciami. Hrubá nedbanlivosť by nemala znamenať, že podnik alebo orgán verejnej správy vie, že poskytované informácie sú zavádzajúce, nesprávne alebo neúplné, ale skôr by mala znamenať, že mal vedieť, ak by konal alebo bol organizovaný s náležitou starostlivosťou. Je dôležité, aby sankcie boli dostatočne odrádzajúce vzhľadom na negatívny vplyv na hospodársku súťaž a projekty financované z verejných zdrojov. Ustanoveniami o sankciách by nemali byť dotknuté práva na uplatnenie nároku na kompenzáciu škody v súlade s vnútroštátnym právom.

(65) V záujme predvídateľných investičných podmienok by príslušné orgány mali byť schopné spoločne s podnikmi a orgánmi verejnej správy vyjadrujúcimi záujem zaviesť vysokokapacitné siete využívať informácie o tom, či sa v danej oblasti realizujú alebo plánujú iné typy modernizácie sietí vrátane sietí s rýchlosťou sťahovania nižšou ako 100 Mbit/s.

(66) Je dôležité, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány pred prijatím konečného rozhodnutia konzultovali o navrhovaných rozhodnutiach so všetkými zainteresovaným stranami, poskytli im vzhľadom na komplexnosť problematiky dostatočný čas na predloženie pripomienok a zohľadnili ich. Národné regulačné orgány by mali informovať Komisiu a ostatné národné regulačné orgány o konkrétnych návrhoch rozhodnutí a poskytnúť im tak možnosť predložiť pripomienky, aby sa predišlo nepriaznivému vplyvu rozhodnutí na vnútroštátnej úrovni na fungovanie vnútorného trhu alebo na iné ciele ZFEÚ. Pre príslušné orgány je vhodné, aby sa so zainteresovanými stranami v prípadoch vymedzených v tejto smernici poradili o všetkých návrhoch opatrení ovplyvňujúcich obchodovanie medzi členskými štátmi.

(67) V súvislosti s konkurenčným prostredím by mali byť zohľadňované stanoviská zainteresovaných strán vrátane používateľov a spotrebiteľov. S cieľom riadne sa venovať záujmom občanov by členské štáty mali zaviesť primeraný konzultačný mechanizmus. Takýto mechanizmus by mohol mať formu subjektu, ktorý nezávisle od národného regulačného orgánu aj od poskytovateľov služieb skúma otázky týkajúce sa spotrebiteľov, ako napríklad správanie spotrebiteľov a mechanizmy zmeny dodávateľa, a ktorý by fungoval transparentne a prispieval by k existujúcim mechanizmom konzultácií so zúčastnenými stranami. Okrem toho by sa mohol vytvoriť mechanizmus na účely umožnenia primeranej spolupráce v otázkach týkajúcich sa podpory zákonného obsahu. Žiadne postupy spolupráce odsúhlasené na základe takéhoto mechanizmu by však nemali umožniť systematický dozor nad používaním internetu.

(68) Postupy mimosúdneho riešenia sporov môžu predstavovať rýchly a nákladovo efektívny spôsob, akým môžu koncoví používatelia, a najmä spotrebitelia a mikropodniky a malé podniky vymedzené v prílohe odporúčania Komisie 2003/361/ES[1] presadzovať svoje práva. Členské štáty by mali umožniť národnému regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu zodpovednému za práva koncových používateľov alebo aspoň jednému nezávislému orgánu s preukázanými odbornými znalosťami v oblasti riešenia problematiky týchto práv umožniť, aby konali ako subjekt na alternatívne riešenie sporov. Uvedené orgány by v súvislosti s takýmto riešením sporov nemali podliehať žiadnym pokynom. Keďže veľa členských štátov stanovilo postupy na riešenie sporov aj pre iných koncových používateľov ako spotrebiteľov, na ktorých sa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ[2] nevzťahuje, je rozumné zachovať postup na riešenie sporov v konkrétnom odvetví pre spotrebiteľov, a keď ho členské štáty rozšíria, aj pre iných koncových používateľov, najmä mikropodniky a malé podniky. Pokiaľ ide o mimosúdne riešenie sporov, členské štáty by v záujme zabezpečenia vyššej úrovne ochrany spotrebiteľa mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť pravidlá, ktoré idú nad rámec pravidiel stanovených smernicou 2013/11/EÚ.

---

[1] Odporúčanie Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov (Ú. v. ES L 124, 20.5.2003, s. 36).

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63).

(69) V prípade sporu medzi podnikmi v jednom členskom štáte v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, napríklad sporu týkajúceho sa povinností prístupu a prepojenia alebo spôsobov prenosu zoznamov koncových používateľov, by poškodená strana, ktorá rokovala v dobrej viere, no nedosiahla dohodu, mala mať možnosť obrátiť sa na národný regulačný orgán s požiadavkou o vyriešenie sporu. Národné regulačné orgány by mali mať možnosť uložiť zúčastneným stranám riešenie. Zásahom národných regulačných orgánov pri riešení sporu medzi poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí alebo služieb alebo pridružených prostriedkov v členskom štáte by sa malo usilovať o zabezpečenie zhody s povinnosťami vyplývajúcimi z tejto smernice.

(70) Okrem práva na uplatnenie nároku podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva je potrebný jednoduchý postup na vyriešenie cezhraničných sporov medzi podnikmi, ktoré poskytujú alebo sú oprávnené poskytovať elektronické komunikačné siete alebo služby v rôznych členských štátoch, ktorý sa začne na žiadosť ktorejkoľvek strany sporu.

(71) Jednou z dôležitých úloh, ktorými je poverený orgán BEREC, je prijať v prípade potreby stanoviská v súvislosti s cezhraničnými spormi. Národné regulačné orgány by preto mali v takých prípadoch vo svojich opatreniach, ktorými sa podniku ukladajú akékoľvek povinnosti alebo sa spor rieši iným spôsobom, plne zohľadniť všetky stanoviská predložené orgánom BEREC.

(72) Nedostatočná koordinácia medzi členskými štátmi pri organizovaní využívania rádiového spektra na ich území môže v prípade, ak sa nevyrieši prostredníctvom bilaterálnych rokovaní medzi členskými štátmi, spôsobiť rozsiahle problémy s rušením a mať závažný vplyv na rozvoj digitálneho jednotného trhu. Členské štáty by mali prijať všetky potrebné opatrenia, aby sa medzi sebou vyhli cezhraničnému a škodlivému rušeniu. Skupina pre politiku rádiového spektra (ďalej len „skupina RSPG“) zriadená rozhodnutím Komisie 2002/622/ES[1] by sa mala poveriť úlohou podporovať potrebnú cezhraničnú koordináciu a mala by byť fórom určeným na riešenie sporov medzi členskými štátmi týkajúcich sa cezhraničných otázok. Vychádzajúc z navrhovaného riešenia skupiny RSPG, je za určitých okolností na definitívne vyriešenie cezhraničného rušenia alebo presadenie koordinovaného riešenia podľa práva Únie, na ktorom sa dohodli v rámci bilaterálnych rokovaní dva alebo viaceré členské štáty, potrebné vykonávacie opatrenie. Rozsiahle problémy s rušením môže spôsobiť aj nedostatočná koordinácia medzi členskými štátmi a krajinami susediacimi s Úniou. Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia, aby sa vyhli cezhraničnému a škodlivému rušeniu s krajinami susediacimi s Úniou a na tento účel by mali vzájomne spolupracovať. Na požiadanie členských štátov, ktoré sú dotknuté cezhraničným rušením zo strany tretích krajín, by mala Únia poskytnúť týmto členským štátom plnú podporu.

[1] Rozhodnutie Komisie 2002/622/ES z 26. júla 2002, ktorým sa ustanovuje skupina pre politiku rádiového frekvenčného spektra (Ú. v. ES L 198, 27.7.2002, s. 49).

(73) Skupina RSPG je poradná skupina Komisie na vysokej úrovni, ktorá bola vytvorená rozhodnutím 2002/622/ES, aby prispievala k rozvoju vnútorného trhu a podporovala rozvoj politiky rádiového spektra na úrovni Únie, zohľadňujúc pri tom ekonomické, politické, kultúrne, strategické, zdravotné a sociálne aspekty, ako aj technické parametre. Mala by pozostávať z vedúcich orgánov, ktoré majú celkovú politickú zodpovednosť za strategickú politiku rádiového spektra. Komisii by mala pomáhať a poskytovať poradenstvo v oblasti politiky rádiového spektra. Malo by to pomôcť pri zvyšovaní viditeľnosti politiky rádiového spektra v rôznych oblastiach politiky Únie a pri zabezpečovaní medziodvetvovej konzistentnosti na úrovni Únie a vnútroštátnej úrovni. Na požiadanie by mala poskytovať poradenstvo aj Európskemu parlamentu a Rade. Okrem toho by členské štáty mali skupinu RSPG využívať aj ako fórum na koordináciu plnenia svojich povinností týkajúcich sa rádiového spektra podľa tejto smernice a mala by zohrávať kľúčovú úlohu v oblastiach, ktoré majú zásadný význam pre vnútorný trh, ako sú cezhraničná koordinácia alebo normalizácia. Mohli by sa vytvoriť aj technické alebo odborné pracovné skupiny s cieľom pomáhať pri plenárnych zasadnutiach, na ktorých zástupcovia členských štátov a Komisie na vysokej úrovni formujú strategickú politiku. Komisia uviedla zámer zmeniť do šiestich mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto smernice rozhodnutie 2002/622/ES s cieľom zohľadniť nové úlohy zverené uvedenej skupine touto smernicou.

(74) Príslušné orgány by mali monitorovať a zabezpečovať dodržiavanie podmienok všeobecného povolenia a práv na využívanie, a najmä zabezpečiť účinné a efektívne využívanie rádiového spektra a dodržiavanie povinností súvisiacich s pokrytím a kvalitou služieb prostredníctvom správnych sankcií vrátane peňažných sankcií a súdnych príkazov ukladajúcich povinnosť zdržať sa určitého konania a odňatia práv na využívanie v prípade porušenia uvedených podmienok. Podniky by mali príslušným orgánom poskytovať čo najpresnejšie a najúplnejšie informácie, aby im umožnili plniť úlohy dohľadu.

(75) Podmienky pripojené k všeobecným povoleniam a individuálnym právam na využívanie, by sa mali obmedziť na skutočne potrebnú úroveň na zabezpečenie súladu s požiadavkami a záväzkami podľa vnútroštátneho práva a práva Únie.

(76) Každá strana, ktorá podlieha rozhodnutiu príslušného orgánu, by mala mať právo odvolať sa k orgánu nezávislému od zainteresovaných stranách a od akéhokoľvek vonkajšieho zásahu alebo politického tlaku, ktorý by mohol ohroziť nezávislé posúdenie záležitostí, ktoré sú mu predkladané. Týmto orgánom môže byť súd. Každý podnik, ktorý sa domnieva, že jeho žiadosť o udelenie práv na inštaláciu zariadení nebola vybavená v súlade so zásadami stanovenými v tejto smernici, by mal okrem toho byť oprávnený odvolať sa voči takémuto rozhodnutiu. Týmto postupom odvolania by nemalo byť dotknuté rozdelenie právomocí vo vnútroštátnom súdnom systéme ani práva právnických osôb alebo fyzických osôb podľa vnútroštátneho práva. Členské štáty by v každom prípade mali podrobiť takéto rozhodnutia účinnému súdnemu preskúmaniu.

(77) S cieľom zabezpečiť právnu istotu pre subjekty na trhu by odvolacie orgány mali svoje povinnosti vykonávať účinne. Najmä odvolacie konania by nemali byť neprimerane zdĺhavé. Predbežné opatrenia, ktoré pozastavujú výkon rozhodnutia príslušného orgánu, by sa mali povoliť iba v naliehavých prípadoch s cieľom predísť vážnemu a nenapraviteľnému poškodeniu strany, ktorá o tieto opatrenia požiadala, a ak si to vyžaduje vyváženosť záujmov.

(78) Odvolacie orgány využívajú na uplatnenie predbežných opatrení na pozastavenie výkonu rozhodnutí národných regulačných orgánov alebo iných príslušných orgánov širokú škálu najrôznejších postupov. V záujme jednotnejšieho prístupu by sa v súlade s judikatúrou Súdneho dvora mali uplatňovať spoločné normy. Odvolacie orgány by mali tiež byť oprávnené žiadať dostupné informácie, ktoré uverejnil orgán BEREC. Vzhľadom na význam odvolaní pre celkové fungovanie regulačného rámca by sa mal vo všetkých členských štátoch ustanoviť mechanizmus na zhromažďovanie informácií o odvolaniach a rozhodnutiach pozastaviť výkon rozhodnutí prijatých príslušnými orgánmi a na odovzdávanie týchto informácií Komisii a orgánu BEREC. Tento mechanizmus by mal zabezpečiť, že Komisia alebo orgán BEREC môžu získať od členských štátov znenie rozhodnutí a rozsudkov s cieľom vytvoriť databázu.

(79) V záujme občanov a zainteresovaných strán a s cieľom umožniť dotknutým stranám, aby vyjadrili svoje stanoviská, by sa mala zvýšiť transparentnosť pri uplatňovaní mechanizmu Únie pre konsolidáciu vnútorného trhu v oblasti elektronických komunikácií, a to aj tým, že sa od národných regulačných orgánov vyžaduje, aby uverejnili akýkoľvek návrh opatrenia v rovnakom čase, ako je o ňom informovaná Komisia, orgán BEREC a národné regulačné orgány v iných členských štátoch. Každý takýto návrh opatrenia by mal byť odôvodnený a mal by obsahovať podrobnú analýzu.

(80) Komisia by mala mať možnosť, po maximálnom zohľadnení stanoviska orgánu BEREC, vyžadovať od národného regulačného orgánu stiahnutie navrhovaného opatrenia, ak ide o vymedzenie relevantných trhov alebo určenia podnikov ako podniky s významným vplyvom na trhu a ak by takéto rozhodnutie vytvorilo prekážky vnútorného trhu alebo by nebolo zlučiteľné s právom Únie a hlavne s cieľmi politiky, ktoré by mali národné regulačné orgány plniť. Týmto postupom nie je dotknutý postup oznamovania stanovený v smernici (EÚ) 2015/1535 a výsadné práva Komisie podľa ZFEÚ vzťahujúce sa na porušovanie práva Únie.

(81) Vnútroštátna konzultácia zainteresovaných strán by sa mala uskutočniť pred konzultáciami na úrovni Únie na účely konsolidácie vnútorného trhu v oblasti elektronických komunikácií a v rámci postupu jednotného uplatňovania nápravných opatrení, aby v konzultácii na úrovni Únie bolo možné zohľadniť stanoviská zainteresovaných strán. Zároveň by sa tým predišlo potrebe druhej konzultácie na úrovni Únie v prípade, že na základe vnútroštátnej konzultácie nastanú zmeny v plánovanom opatrení.

(82) Je dôležité, aby sa regulačný rámec včas implementoval. Ak Komisia prijme rozhodnutie, ktorým požaduje od národného regulačného orgánu, aby zrušil plánované opatrenie, národný regulačný orgán by mal stiahnuť svoj návrh opatrenia alebo predložiť Komisii revidované opatrenie. Na oznámenie revidovaného opatrenia Komisii by sa mala stanoviť lehota, aby boli účastníci trhu informovaní, ako dlho trvá preskúmanie trhu, a aby sa zvýšila právna istota.

(83) Mechanizmus Únie, ktorý umožňuje Komisii požadovať od národných regulačných orgánov, aby zrušili plánované opatrenia týkajúce sa vymedzenia trhu a určenia podnikov ako podniky s významným vplyvom na trhu, významne prispel k jednotnému prístupu k určovaniu okolností, za ktorých možno uplatňovať reguláciu *ex ante* a za ktorých sa takáto regulácia na podniky vzťahuje. Skúsenosti s postupmi podľa článkov 7 a 7a smernice 2002/21/ES ukazujú, že nejednotnosť národných regulačných orgánov pri uplatňovaní nápravných opatrení v prípade podobných podmienok na trhu oslabuje vnútorný trh v oblasti elektronických komunikácií. Komisia a orgán BEREC by sa preto mali v rámci svojich príslušných povinností podieľať na zabezpečovaní vyššej úrovne jednotnosti pri uplatňovaní nápravných opatrení týkajúcich sa návrhov opatrení predkladaných národnými regulačnými orgánmi. V prípade návrhov opatrení, ktoré sa týkajú rozšírenia povinností za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom, ak je potrebné riešiť významné a dlhodobé prekážky replikácie, určených podnikom bez ohľadu na to, či majú významný vplyv na trhu, alebo opatrení, ktoré sa týkajú regulačnej úpravy nových prvkov vysokokapacitnej siete, keď orgán BEREC súhlasí s obavami Komisie, by Komisia okrem toho mala mať možnosť požiadať národný regulačný orgán, aby návrh opatrenia stiahol. Aby sa využili odborné znalosti národných regulačných orgánov z analýz trhu, Komisia by sa mala pred prijatím rozhodnutia alebo odporúčaní poradiť s orgánom BEREC.

(84) Vzhľadom na krátke lehoty v rámci mechanizmu konzultácií na úrovni Únie by Komisia mala byť splnomocnená na prijímanie odporúčaní alebo usmernení s cieľom zjednodušiť postupy na výmenu informácií medzi Komisiou a národnými regulačnými orgánmi, napríklad v prípadoch týkajúcich sa stabilných trhov alebo keď ide iba o malé zmeny už oznámených opatrení. Komisia by mala byť tiež splnomocnená na povoľovanie udeľovania výnimiek z oznamovacej povinnosti s cieľom racionalizovať postupy v niektorých prípadoch.

(85) Od národných regulačných orgánov by mala byť vyžadovaná vzájomná spolupráca a spolupráca s orgánom BEREC a Komisiou transparentným spôsobom, aby sa zabezpečilo jednotné uplatňovanie tejto smernice vo všetkých členských štátoch.

(86) Diskrečnú právomoc národných regulačných orgánov je potrebné zladiť s rozvojom jednotného regulačného postupu a jednotným uplatňovaním regulačného rámca, aby bolo možné účinne prispievať k rozvoju a dobudovaniu vnútorného trhu. Národné regulačné orgány by preto mali podporovať aktivity Komisie a orgánu BEREC zamerané na vnútorný trh.

(87) Opatrenia, ktoré by mohli ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, predstavujú opatrenia, ktoré by mohli mať priamy alebo nepriamy, skutočný alebo potenciálny vplyv na charakter obchodu medzi členskými štátmi spôsobom, ktorý by mohol vytvoriť prekážky vnútornému trhu. Patria medzi ne opatrenia, ktoré majú významný vplyv na podniky alebo používateľov v iných členských štátoch, ktoré obsahujú: opatrenia ovplyvňujúce ceny pre používateľov v iných členských štátoch, opatrenia ovplyvňujúce schopnosť podniku založeného v inom členskom štáte poskytovať elektronickú komunikačnú službu, a najmä opatrenia ovplyvňujúce schopnosť ponúkať nadnárodné služby, ako aj opatrenia ovplyvňujúce štruktúru trhu alebo prístup, ktoré majú spätný účinok na podniky v iných členských štátoch.

(88) Konvergentnejšie využívanie a definovanie prvkov výberových konaní a podmienok súvisiacich s právami na využívanie rádiového spektra, ktoré majú významný vplyv na trhové podmienky a situáciu v oblasti hospodárskej súťaže vrátane podmienok pre vstup a expanziu , by posilnil koordinačný mechanizmus, prostredníctvom ktorého skupina RSPG na žiadosť národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu alebo vo výnimočných prípadoch z vlastnej iniciatívy zvolá na účely výmeny najlepších postupov fórum partnerského preskúmania s cieľom preskúmať návrhy opatrení pred udelením práv na využívanie zo strany členského štátu. Fórum partnerského preskúmania je nástrojom partnerského učenia. Malo by prispieť k lepšej výmene najlepších postupov medzi členskými štátmi a zvýšiť transparentnosť súťažných alebo porovnávacích výberových postupov. Proces partnerského preskúmania by nemal byť formálnou podmienkou vnútroštátnych postupov udeľovania povolenia. Výmena názorov by sa mala zakladať na informáciách poskytnutých zo strany národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu, ktorý žiada o fórum partnerského preskúmania, a mala by byť len časťou širšieho vnútroštátneho opatrenia, ktoré môže vo všeobecnosti pozostávať z udeľovania, obchodovania a prenájmu, trvania, obnovy alebo zmeny práv na využívanie. Národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán by preto mali mať možnosť poskytovať aj informácie o iných návrhoch vnútroštátnych opatrení týkajúcich sa príslušného výberového procesu na obmedzovanie práv na využívanie rádiového spektra, na ktoré sa nevzťahuje mechanizmus partnerského preskúmania, alebo aspektov týchto návrhov. V záujme zníženia administratívneho zaťaženia by mali mať národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán možnosť tieto informácie predložiť použitím spoločného formátu nahlasovania, ak je k dispozícii, na účely ich zaslania členom skupiny RSPG.

(89) V prípadoch, keď bolo na úrovni Únie dohodnuté harmonizované pridelenie rádiového spektra pre konkrétne podniky, by členské štáty mali prísne dodržiavať takéto dohody pri poskytovaní práv na využívanie rádiového spektra z národnej tabuľky frekvenčného spektra.

(90) Členské štáty by mali mať možnosť zvážiť spoločný proces vydávania povolení ako možnosť pri vydávaní práv na využívanie v prípadoch, keď sa očakávané využívanie vzťahuje na cezhraničné situácie.

(91) Každé rozhodnutie Komisie na zabezpečenie harmonizovaného uplatňovania tejto smernice by sa malo prijímať v medziach regulačných zásad, prístupov a metodík. Aby sa zabránilo pochybnostiam, nemalo by predpisovať všetky podrobnosti, ktoré za normálnych okolností majú zohľadňovať vnútroštátne podmienky, a nemalo by zakazovať alternatívne prístupy, pri ktorých možno odôvodnene očakávať podobný účinok. Takéto rozhodnutie by malo byť proporcionálne a nemalo by mať vplyv na rozhodnutia prijaté národnými regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými orgánmi, ktoré netvoria prekážku vnútornému trhu.

(92) Únia a členské štáty prevzali záväzky týkajúce sa noriem a regulačného rámca telekomunikačných sietí a služieb vo Svetovej obchodnej organizácii.

(93) Normalizácia by mala zostať primárne procesom riadeným trhom. Môžu však nastať situácie, keď je vhodné vyžadovať zhodu so špecifickými normami na úrovni Únie s cieľom zlepšiť interoperabilitu a slobodnú voľbu pre používateľov a podporiť pripojiteľnosť na vnútornom trhu. Na vnútroštátnej úrovni platí pre členské štáty smernica (EÚ) 2015/1535. Normalizačnými postupmi podľa tejto smernice nie sú dotknuté smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ[1] a 2014/35/EÚ[2] ani smernica 2014/53/EÚ.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na elektromagnetickú kompatibilitu (Ú. v. EÚ L 96, 29.3.2014, s. 79).

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/35/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupnenia elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu (Ú. v. EÚ L 96, 29.3.2014, s. 357).

(94) Od poskytovateľov verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb alebo od poskytovateľov oboch by sa malo vyžadovať prijatie opatrení na zaistenie bezpečnosti ich sietí a služieb a na predchádzanie bezpečnostným incidentom alebo minimalizovanie ich vplyvu. S ohľadom na najnovší technologický vývoj by takéto opatrenia mali zaistiť úroveň bezpečnosti sietí a služieb zodpovedajúcu miere daného rizika. Bezpečnostné opatrenia by mali zohľadniť minimálne všetky relevantné aspekty týchto prvkov: pokiaľ ide o bezpečnosť sietí a zariadení: fyzickú a environmentálnu bezpečnosť, bezpečnosť dodávok, kontrolu prístupu k sieťam a integritu sietí; pokiaľ ide o riešenie bezpečnostných incidentov: postupy riešenia, nástroje na odhaľovanie bezpečnostných incidentov, oznamovanie bezpečnostných incidentov a súvisiacu komunikácia; pokiaľ ide o riadenie kontinuity činností: stratégiu kontinuity služieb a plánovanie pre nepredvídané udalosti, spôsobilosti obnovy po núdzovej udalosti; pokiaľ ide o monitorovanie, audit a testovanie: politiky týkajúce sa monitorovania a vedenia záznamov, cvičné plány pre nepredvídané udalosti, testovanie sieťových a informačných systémov, hodnotenie bezpečnosti a monitorovanie dodržiavania požiadaviek, ako aj súlad s medzinárodnými normami.

(95) Vzhľadom na rastúci význam interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania je potrebné zabezpečiť, že tiež podliehajú príslušným bezpečnostným požiadavkám v súlade s ich špecifikami a hospodárskym významom. Poskytovatelia takýchto služieb by teda mali tiež zabezpečiť úroveň bezpečnosti primeranú danému riziku. Vzhľadom na to, že poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania obyčajne nevykonávajú samotnú kontrolu nad prenosom signálov v sieťach, stupeň rizika sa v prípade takýchto služieb môže v niektorých aspektoch považovať za nižší ako v prípade tradičných elektronických komunikačných služieb. Preto vždy, keď je to na základe samotného posúdenia príslušných bezpečnostných rizík oprávnené, by mali byť opatrenia prijaté poskytovateľmi interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania menej prísne. Rovnaký prístup by sa mal uplatniť *mutatis mutandis* na interpersonálne komunikačné služby, ktoré využívajú čísla a ktoré nevykonávajú samotnú kontrola nad prenosom signálu.

(96) Poskytovatelia verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb by mali informovať používateľov o konkrétnych a významných bezpečnostných hrozbách a o opatreniach, ktoré môžu prijať na ochranu bezpečnosti svojej komunikácie, napríklad použitím určitých typov softvéru alebo šifrovacích technológií. Požiadavka informovať používateľov o týchto hrozbách by nemala poskytovateľa služieb zbaviť povinnosti na vlastné náklady prijať vhodné a okamžité opatrenia na odstránenie akýchkoľvek bezpečnostných hrozieb a obnovenie bežnej úrovne bezpečnosti služby. Takéto informácie o bezpečnostných hrozbách by sa mali používateľovi poskytovať bezplatne.

(97) S cieľom zaistiť bezpečnosť sietí a služieb a bez toho, aby boli dotknuté právomoci členských štátov zabezpečiť ochranu svojich základných bezpečnostných záujmov a verejnej bezpečnosti a umožniť vyšetrovanie, odhaľovanie a stíhanie trestných činov, by sa malo v prípade potreby podporovať používanie šifrovania, napríklad medzi koncovými zariadeniami (end-to-end), a v nevyhnutných prípadoch by šifrovanie malo byť povinné v súlade so zásadami štandardnej a špecificky navrhnutej bezpečnosti a ochrany súkromia.

(98) Príslušné orgány by mali zabezpečiť, aby sa zachovala integrita a dostupnosť verejných elektronických komunikačných sietí. Agentúra Európskej únie pre sieťovú a informačnú bezpečnosť (ďalej len „ENISA“) by mala prispievať k zvýšenej úrovni bezpečnosti elektronických komunikácií okrem iného poskytovaním odborných znalostí a poradenstva a podporovaním výmeny najlepších postupov. Príslušné orgány by mali mať prostriedky potrebné na plnenie svojich povinností vrátane právomoci požadovať informácie potrebné na posúdenie úrovne bezpečnosti sietí alebo služieb. Tiež by mali mať právomoc požadovať úplné a spoľahlivé údaje o skutočných bezpečnostných incidentoch, ktoré mali významný vplyv na prevádzku sietí alebo služieb. Ak je to potrebné, môžu im pomáhať jednotky pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov (ďalej len „CSIRT“) zriadené smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148/EÚ[1]. Od CSIRT možno predovšetkým požadovať, aby poskytli príslušným orgánom informácie o rizikách a bezpečnostných incidentoch, ktoré ovplyvňujú verejné elektronické komunikačné siete a verejne dostupné elektronické komunikačné služby, a odporučili spôsoby ich riešenia.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6.júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1).

(99) V prípade, že sa poskytovanie elektronických komunikácií spolieha na verejné zdroje, ktorých využívanie podlieha osobitnému povoleniu, členské štáty by mali mať možnosť udeliť orgánu zodpovednému za jeho vydávanie právo ukladať poplatky s cieľom zabezpečiť optimálne využitie daných zdrojov v súlade s postupmi plánovanými v tejto smernici. V súlade s judikatúrou Súdneho dvora nemôžu členské štáty vyberať žiadne iné poplatky týkajúce sa poskytovania sietí a elektronických komunikačných služieb, ako sú stanovené v tejto smernici. Z toho hľadiska by členské štáty mali mať konzistentný prístup pri určovaní daných poplatkov, aby nespôsobili bezdôvodné finančné zaťaženie spojené s postupom vydávania všeobecného povolenia alebo práv na využívanie pre poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb.

(100) Aby sa zabezpečilo optimálne využívanie zdrojov, poplatky by mali odzrkadľovať ekonomickú a technickú situáciu na príslušnom trhu, ako aj všetky ďalšie faktory určujúce ich hodnotu. Poplatky by sa zároveň mali stanoviť tak, aby sa zabezpečilo efektívne pridelenie a využívanie rádiového spektra. Touto smernicou nie je dotknutý účel, na ktorý sú použité poplatky za práva na využívanie a práva na inštalovanie zariadení. Malo by byť možné, aby sa takéto poplatky použili napríklad na financovanie činností národných regulačných orgánov a iných príslušných orgánov, ktoré nemôžu byť pokryté správnymi poplatkami. Ak v prípade súťažných alebo porovnávacích výberových konaní poplatky za práva na využívanie rádiového spektra pozostávajú úplne alebo čiastočne z jednorazovej sumy, platobné úpravy by mali zabezpečiť, aby takéto poplatky v praxi neviedli k výberu na základe kritérií nesúvisiacich s cieľom zabezpečiť optimálne využitie rádiového spektra. Komisia by mala mať možnosť pravidelne zverejňovať porovnávacie štúdie a prípadne iné usmernenia, pokiaľ ide o najlepšie postupy pre pridelenie rádiového spektra, stanovenie zdrojov číslovania alebo poskytnutie práv vstupu.

(101) Poplatky uložené podnikom v súvislosti s právami na využívanie rádiového spektra môžu ovplyvniť rozhodnutia o tom, či sa usilovať o takéto práva a využívať zdroje rádiového spektra. V záujme zabezpečenia optimálneho využívania rádiového spektra by členské štáty mali stanoviť vyvolávacie ceny tak, aby sa dosiahlo efektívne udelenie týchto práv bez ohľadu na druh použitého výberového konania. Členské štáty by mali tiež brať do úvahy možné náklady spojené so splnením podmienok na udelenie povolenia uložených s cieľom podporiť ďalšie politické ciele. Pri tom by sa mala zohľadniť aj situácia v oblasti hospodárskej súťaže na dotknutom trhu vrátane možných alternatívnych spôsobov použitia zdrojov.

(102) Optimálne využívanie zdrojov rádiového spektra závisí od dostupnosti vhodných sietí a pridružených prostriedkov. Z tohto hľadiska by členské štáty mali zabezpečiť, aby v prípade, že národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány ukladajú poplatky za práva na využívanie rádiového spektra a za práva na inštalovanie zariadení, zohľadnili potrebu uľahčiť nepretržitý rozvoj infraštruktúry s cieľom dosiahnuť čo najefektívnejšie využívanie zdrojov. Členské štáty by sa preto mali usilovať zabezpečiť, aby sa v čo najväčšej možnej miere uplatňovali také úpravy platby poplatkov za práva na využívanie rádiového spektra spojené so skutočnou dostupnosťou daného zdroja, ktorými sa podporia investície potrebné na podporu takéhoto rozvoja infraštruktúry a poskytovanie pridružených služieb. Úpravy platieb by mali byť špecifikované objektívnym, transparentným, proporcionálnym a nediskriminačným spôsobom pred začatím postupov na udeľovanie práv na využívanie rádiového spektra.

(103) Malo by sa zabezpečiť, aby boli zavedené včasné, nediskriminačné a transparentné postupy udeľovania práv na inštaláciu zariadení s cieľom zaručiť podmienky pre spravodlivú a efektívnu hospodársku súťaž. Touto smernicou nie sú dotknuté vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa vyvlastnenia alebo využívania majetku, bežného vykonávania vlastníckych práv, bežného využívania verejných domén ani zásada neutrality vzhľadom na pravidlá členských štátov, ktorými sa riadi systém vlastníctva majetku.

(104) Povolenia vydávané poskytovateľom elektronických komunikačných sietí a služieb, ktoré im umožňujú vstupovať na verejný alebo súkromný majetok, sú zásadnými faktormi budovania elektronických komunikačných sietí alebo nových prvkov siete. Zbytočná zložitosť a zdĺhavosť postupov udeľovania práva vstupu môže preto predstavovať významné prekážky pre rozvoj hospodárskej súťaže. Preto by sa nadobúdanie práv vstupu malo pre oprávnené podniky zjednodušiť. Príslušné orgány by mali koordinovať nadobúdanie práv vstupu a sprístupniť na svojich webových sídlach príslušné informácie.

(105) Je potrebné posilniť právomoci členských štátov voči držiteľom práv vstupu s cieľom zaistiť, aby zavedenie alebo rozšírenie novej siete bolo spravodlivé, efektívne a šetrné k životnému prostrediu a nezávislé od akejkoľvek povinnosti podniku určeného ako podnik s významným vplyvom na trhu poskytovať prístup k svojej elektronickej komunikačnej sieti. Lepšie spoločné používanie zariadenia môže znížiť environmentálne náklady na zavádzanie infraštruktúry elektronických komunikácií, slúžiť verejnému zdraviu a verejnej bezpečnosti a spĺňať ciele územného plánovania. Príslušné orgány by mali mať právomoc požadovať, aby podniky, ktoré využívajú práva na inštaláciu zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku, nad ním alebo pod ním po uplynutí primeranej lehoty na verejnú konzultáciu, počas ktorej by mali všetky zainteresované strany dostať príležitosť vyjadriť svoje stanovisko, v špecifických oblastiach, kde si to dôvody všeobecného záujmu vyžadujú, umožnili spoločné využívanie takéhoto zariadenia alebo majetku vrátane fyzického spoločného umiestnenia. Príkladom môžu byť prípady, kde je podložie silne preťažené alebo je potrebné prekonať prírodné prekážky. Príslušné orgány by mali mať z environmentálnych dôvodov alebo iných dôvodov týkajúcich sa verejného poriadku konkrétne možnosť ukladať spoločné využívanie prvkov siete a pridružených prostriedkov, ako napríklad káblovodov, rúr, stožiarov, vstupných šácht, rozvodných skríň, antén, veží a iného nosného zariadenia, budov alebo vstupov do nich, ako aj lepšiu koordináciu civilných prác.

Na národných regulačných orgánoch by naopak malo byť, aby vymedzili pravidlá na rozdelenie nákladov na spoločné využívanie zariadenia alebo majetku, aby sa pre dotknuté podniky zabezpečila primeraná odmena za znášanie rizika. Vzhľadom na povinnosti uložené smernicou 2014/61/EÚ by príslušné orgány, najmä miestne orgány, mali v spolupráci s národnými regulačnými orgánmi takisto stanoviť vhodné postupy koordinácie pre verejné práce, ako aj iné relevantné verejné zariadenia alebo majetok, ktoré by mali mať možnosť zahŕňať postupy, ktorými sa zabezpečí, aby zainteresované strany mali informácie príslušných verejných zariadeniach alebo majetku aj o prebiehajúcich a plánovaných verejných prácach, aby sa im takéto práce včas oznamovali a aby sa spoločné využívanie čo najviac uľahčilo.

(106) Ak sa od mobilných prevádzkovateľov požaduje spoločné využívanie veží alebo stožiarov z environmentálnych dôvodov, takéto nariadené spoločné využívanie by mohlo viesť k zníženiu úrovne maximálneho prenosového výkonu povoleného pre každého prevádzkovateľa z dôvodov verejného zdravia a toto naopak by mohlo nútiť prevádzkovateľov k inštalácii ďalších prenosových miest na zabezpečenie celoštátneho pokrytia. Príslušné orgány by sa mali snažiť o zosúladenie daných environmentálnych dôvodov a dôvodov týkajúcich sa verejného zdravia s náležitým zohľadnením prístupu predbežnej opatrnosti stanoveného v odporúčaní Rady č. 1999/519/ES[1].

(107) Rádiové spektrum je obmedzeným verejným zdrojom s dôležitou verejnou a trhovou hodnotou. Je základným predpokladom pre elektronické komunikačné siete a služby založené na rádiovom prenose signálov, a preto by ho národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány v rozsahu, v akom sa týka takýchto sietí a služieb, mali efektívne vymedzovať a prideľovať v súlade s harmonizovanými cieľmi a zásadami riadiacimi ich činnosť, ako aj objektívnymi, transparentnými a nediskriminačnými kritériami, berúc do úvahy demokratické, sociálne, jazykové a kultúrne záujmy vzťahujúce sa na využívanie pásiem rádiového spektra. Rozhodnutie č. 676/2002/ES vytvára rámec pre harmonizáciu rádiového spektra.

(108) Činnosťami politiky v oblasti rádiového spektra v Únii by nemali byť dotknuté opatrenia prijaté na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni v súlade s právom Únie, aby slúžili cieľom všeobecného záujmu, najmä pokiaľ ide o siete v oblasti verejnej správy a obrany, reguláciu obsahu a audiovizuálnu a mediálnu politiku, ani právo členských štátov na organizovanie a využívanie ich rádiového spektra na účely verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a obrany.

---

[1] Odporúčanie Rady 1999/519/ES z 12. júla 1999 o obmedzení vystavenia širokej verejnosti elektromagnetickým poliam (0 Hz až 300 GHz) (Ú. v. ES L 199, 30.7.1999, s. 59).

(109) Zabezpečenie široko dostupného pripojenia v každom členskom štáte má zásadný význam pre ekonomický a spoločenský vývoj, účasť na verejnom živote a sociálnu a územnú súdržnosť. Keďže pripojenie a využívanie elektronických komunikácií sa stáva neoddeliteľnou súčasťou európskej spoločnosti a blahobytu, členské štáty by sa mali usilovať zabezpečiť bezdrôtové širokopásmové pokrytie v celej Únii. Takéto pokrytie by sa malo dosiahnuť tak, že členské štáty uložia primerané požiadavky na pokrytie, ktoré by mali byť prispôsobené každej oblasti a nemali by spôsobovať neprimerané zaťaženie, aby sa poskytovateľom služieb nebránilo v zavádzaní. Vzhľadom na významnú úlohu, ktorú zohrávajú systémy, ako napríklad rádiové miestne siete (RLAN), pri poskytovaní vysokorýchlostného bezdrôtového širokopásmového pripojenia vo vnútorných priestoroch, cieľom opatrení by malo byť zabezpečenie uvoľnenia dostatočného rádiového spektra v pásmach, ktoré sú mimoriadne cennými aktívami pre nákladovo efektívne zavádzanie bezdrôtových sietí so všeobecným pokrytím, najmä vo vnútorných priestoroch. Konzistentné a koordinované opatrenia v záujme vysokokvalitného pozemského bezdrôtového pokrytia v celej Únii, ktoré vychádzajú z najlepších vnútroštátnych postupov týkajúcich sa povinností prevádzkovateľov vyplývajúcich z licencií, by sa okrem toho mali zamerať na splnenie cieľa programu politiky rádiového spektra, ktorým je dosiahnuť, aby mali všetci občania Únie do roku 2020 prístup k najrýchlejšiemu širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou najmenej 30 Mbit/s, a to vo vnútorných i vonkajších priestoroch, a mali by sa zamerať na dosiahnutie ambicióznej vízie gigabitovej spoločnosti v Únii. Takýmito opatreniami sa podporia inovatívne digitálne služby a zabezpečia dlhodobé socioekonomické prínosy. Súvislé pokrytie územia aj pripojenie naprieč členskými štátmi by malo byť maximálne spoľahlivé s cieľom podporovať vnútroštátne a cezhraničné služby a aplikácie ako napríklad prepojené autá a elektronické zdravotníctvo.

(110) Je nevyhnutné zabezpečiť, aby občania neboli vystavení elektromagnetickým poliam na úrovni, ktorá je škodlivá pre verejné zdravie. Členské štáty by sa mali snažiť pristupovať k tejto otázke v celej Únii jednotne s osobitným zreteľom na prístup predbežnej opatrnosti prijatý v odporúčaní Rady 1999/519/ES s cieľom pracovať na zabezpečení konzistentnejších podmienok zavádzania. Členské štáty by mali v prípade potreby uplatňovať postup stanovený v smernici (EÚ) 2015/1535, a to aj s cieľom zabezpečiť zainteresovaným stranám transparentnosť a umožniť členským štátom a Komisii reagovať.

(111) Harmonizácia a koordinácia rádiového spektra a regulácia zariadení podporená normalizáciou sú komplementárne a je ich treba úzko koordinovať, aby s podporou skupiny RSPG účinne splnili svoje spoločné ciele. Koordinácia medzi obsahom a načasovaním mandátov pre CEPT podľa rozhodnutia č. 676/2002/ES a žiadosťami o normalizáciu predkladanými normalizačným orgánom, ako Európsky inštitút pre telekomunikačné normy, a to aj so zreteľom na parametre rádiových prijímačov, by mala uľahčiť zavedenie budúcich systémov, podporiť príležitosti spoločného využívania rádiového spektra a zabezpečiť efektívnu správu rádiového spektra.

(112) Dopyt po rádiovom spektre nie je vo všetkých častiach Únie rovnaký. Ak na regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni nie je dostatočný dopyt po celom harmonizovanom pásme alebo po jeho časti, by členské štáty mohli výnimočne povoliť alternatívne využívanie pásma, napríklad na účely pokrytia nedostatočnej ponuky na trhu pre určité spôsoby využitia, pokiaľ takýto nedostatočný dopyt pretrváva a za predpokladu, že alternatívne využívanie nemá vplyv na harmonizované využívanie pásma inými členskými štátmi a skončí vtedy, keď sa dopyt po harmonizovanom využívaní obnoví.

(113) Pružnosť správy rádiového spektra a riadenia prístupu k rádiovému spektru sa stanovila prostredníctvom povolení dodržiavajúcich technologickú neutralitu a neutralitu služieb, aby si používatelia rádiového spektra mohli vyberať najlepšie technológie a služby, ktoré sa budú používať v pásmach rádiového spektra vyhlásených za dostupné pre elektronické komunikačné služby v príslušnej národnej tabuľke frekvenčného spektra v súlade s právom Únie (ďalej len „zásada technologickej neutrality a zásada neutrality služieb“). Administratívne určovanie technológií a služieb by sa malo uplatňovať, len ak ide o ciele všeobecného záujmu, a malo by byť jasne odôvodnené a podrobované pravidelnému preskúmavaniu.

(114) Obmedzenia zásady technologickej neutrality by mali byť primerané a mali by byť odôvodnené potrebou predísť škodlivému rušeniu, napríklad zavedením spektrálnych masiek a úrovní výkonu, zabezpečiť ochranu verejného zdravia tým, že sa obmedzí vystavenie verejnosti pôsobeniu elektromagnetických polí, zabezpečiť riadne fungovanie služieb prostredníctvom primeranej úrovne technickej kvality služby, pričom nie je nevyhnutné, aby sa vopred vylučovala možnosť využívať v jednom pásme rádiového spektra viac ako jednu službu, zabezpečiť riadne spoločné využívanie rádiového spektra, najmä v prípadoch, keď jeho využívanie podlieha len všeobecným povoleniam, zaručiť efektívne využívanie rádiového spektra alebo splniť cieľ všeobecného záujmu v súlade s právom Únie.

(115) Užívatelia rádiového spektra by tiež mali mať možnosť slobodne si vybrať služby, ktoré chcú v rádiovom spektre ponúkať. Na druhej strane by sa v prípade potreby a v primeranom rozsahu mali umožniť opatrenia, ktoré si vyžadujú poskytovanie konkrétnej služby na splnenie jasne vymedzených cieľov všeobecného záujmu, ako je ochrana života, potreba podporovať sociálnu, regionálnu a územnú súdržnosť alebo predísť neefektívnemu využívaniu rádiového spektra. Tieto ciele by mali zahŕňať aj podporu kultúrnej a jazykovej rôznorodosti a plurality médií, ako je to vymedzené členskými štátmi v súlade s právom Únie. S výnimkou prípadov, keď je to nevyhnutné na ochranu života alebo výnimočne na plnenie iných cieľov vo všeobecnom záujme, ktoré vymedzia členské štáty v súlade s právom Únie, by výnimky nemali viesť k výlučnému využívaniu určitých služieb, ale skôr k určeniu ich prednosti, aby v tom istom pásme rádiového spektra mohli podľa možnosti spolu existovať i ďalšie služby alebo technológie. Vymedzenie rozsahu a povahy akýchkoľvek výnimiek týkajúcich sa podpory kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a plurality médií patrí do právomoci členských štátov.

(116) Pretože pridelenie rádiového spektra konkrétnym technológiám alebo službám je výnimkou zo zásady technologickej neutrality a neutrality služieb a obmedzuje slobodu výberu poskytovanej služby alebo používanej technológie, každý návrh na také pridelenie by mal byť transparentný a mal by byť predmetom verejnej konzultácie.

(117) Keď sa členské štáty výnimočne rozhodnú obmedziť slobodu poskytovať elektronické komunikačné siete a služby z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia, by členské štáty mali vysvetliť dôvody takéhoto obmedzenia.

(118) Správa rádiového spektra by sa mala vykonávať spôsobom, ktorý zaručí, aby sa predišlo škodlivému rušeniu. Preto by sa mala správne vymedziť základná koncepcia pojmu škodlivé rušenie, aby sa zabezpečilo obmedzenie regulačných zásahov na rozsah nevyhnutný na predchádzanie takémuto rušeniu, a to aj so zreteľom na potrebu zohľadniť pokročilé metódy ochrany pred škodlivým rušením s cieľom uplatňovať tieto technológie a metódy správy rádiového spektra, aby sa v čo najväčšej miere zabránilo uplatňovaniu zásady „žiadne rušenie a žiadna ochrana“. Doprava obsahuje silný cezhraničný prvok a jej digitalizácia prináša výzvy. Vozidlá (ako napríklad metro, autobus, autá, nákladné vozidlá, vlaky.) sú čoraz viac autonómne a prepojené. Na vnútornom trhu cestujú vozidlá cez vnútroštátne hranica jednoduchšie. Pre bezpečnú a správnu prevádzku vozidiel a ich palubných komunikačných systémov majú zásadný význam spoľahlivá komunikácia a zabránenie škodlivému rušeniu.

(119) S rastúcim dopytom po rádiovom spektre a novými odlišnými aplikáciami a technológiami, ktoré si vyžadujú pružnejší prístup a využívanie rádiového spektra, by členské štáty mali podporovať spoločné využívanie rádiového spektra tak, že určia najvhodnejšie režimy udeľovania povolení pre každý scenár a stanovia pre ne vhodné a transparentné pravidlá a podmienky. Spoločné využívanie rádiového spektra čoraz viac zabezpečuje jeho účinné a efektívne využívanie tak, že umožňuje niekoľkým nezávislým používateľom alebo zariadeniam prístup k rovnakému pásmu rádiového spektra v rámci rôznych druhov právnych režimov, s cieľom sprístupniť dodatočné zdroje rádiového spektra, zvýšiť efektívnosť využívania a uľahčiť novým používateľom prístup k rádiovému spektru. Spoločné využívanie môže byť založené na všeobecných povoleniach alebo bezlicenčnom využívaní, čím sa za špecifických podmienok spoločného využívania umožňuje niekoľkým používateľom prístup k rovnakému rádiovému spektru z rôznych geografických oblastí alebo v rôznych časových úsekoch a jeho využívanie. Môže byť tiež založené na individuálnych právach na využívanie v súlade s dohodami, ako sú licencovaný spoločný prístup, kde všetci používatelia (existujúci používateľ a noví používatelia) súhlasia s podmienkami spoločného prístupu, a to pod dohľadom príslušných orgánov a takým spôsobom, aby sa zabezpečila minimálna zaručená kvalita rádiového prenosu. Pri povoľovaní spoločného využívania v rámci rôznych režimov povoľovania by členské štáty nemali pre takéto použitie v rámci rôznych režimov povoľovania stanoviť príliš odlišné dĺžky trvania.

(120) Všeobecné povolenia na využívanie rádiového spektra môžu uľahčiť najefektívnejšie využívanie rádiového spektra a v niektorých prípadoch podporovať inováciu, pričom tiež podporujú hospodársku súťaž, zatiaľ čo individuálne práva na využívanie rádiového spektra môžu byť najvhodnejším režimom udeľovania povolení za určitých osobitných okolností. Individuálne práva na využívanie by sa mali zvážiť napríklad vtedy, keď vzhľadom na priaznivé vlastnosti šírenia rádiového spektra alebo plánovaný vysielací výkon, všeobecné povolenia nemôžu riešiť obavy z rušenia vzhľadom na požadovanú kvalitu služby. Technické opatrenia, ako napríklad riešenia na zlepšenie odolnosti prijímača, by mohli umožniť využívanie všeobecných povolení alebo spoločné využívanie rádiového spektra a prípadne zabrániť systematickému uplatňovaniu zásady „žiadne rušenie a žiadna ochrana“.

(121) S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a zachovať právnu istotu a investičnú stabilitu by členské štáty mali vopred stanoviť vhodné kritériá na určenie súladu s cieľom efektívneho využívania rádiového spektra zo strany držiteľov práv pri plnení podmienok spojených s individuálnymi právami na využívanie a všeobecnými povoleniami. Zainteresované strany by mali byť zapojené do definovania takýchto podmienok a mali by byť informované transparentným spôsobom o tom, ako sa bude posudzovať splnenie ich povinností.

(122) S cieľom vyhnúť sa vytváraniu prekážok pri vstupe na trh, konkrétne prostredníctvom protikonkurenčného hromadenia, by členské štáty mali efektívne presadzovať podmienky, ktoré sú súčasťou práv na využívanie rádiového spektra, a v prípade potreby by sa mali zapojiť všetky príslušné orgány. Do podmienok presadzovania by sa malo začleniť uplatňovanie doložky o využití alebo strate. S cieľom zabezpečiť právnu istotu, čo sa týka možného uplatnenia akýchkoľvek sankcií za nevyužívanie rádiového spektra, by sa mali vopred stanoviť prahové hodnoty využívania vrátane z hľadiska času, kvantity alebo identity rádiového spektra. Obchodovanie s rádiovým spektrom a jeho prenájom by mali zabezpečiť účinné využívanie zo strany pôvodného držiteľa práv.

(123) Ak sú harmonizované podmienky pásma rádiového spektra stanovené v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES, príslušné orgány majú rozhodnúť o najvhodnejšom režime udeľovania povolení, ktorý sa má uplatňovať v danom pásme alebo jeho časti. Ak je pravdepodobné, že všetky členské štáty budú čeliť podobným problémom, ktorých odlišné riešenia by mohli spôsobiť rozdrobenie vnútorného trhu so zariadeniami, a tým oneskoriť zavádzanie systémov 5G, môže byť potrebné, aby Komisia pri maximálnom zohľadnení stanoviska skupiny RSPG odporučila spoločné riešenia, pri ktorých sa zohľadnia platné opatrenia na technickú harmonizáciu. Členským štátom by sa tak mohol poskytnúť spoločný súbor nástrojov, ktorý by mohli zohľadniť pri určovaní vhodných jednotných režimov udeľovania povolení, ktoré sa majú uplatniť na pásmo alebo jeho časť, v závislosti od faktorov, ako je hustota obyvateľstva, vlastnosti šírenia pásiem, odlišnosť vo využívaní medzi mestskými a vidieckymi oblasťami, možná potreba chrániť existujúce služby a vyplývajúci dôsledok na úspory z rozsahu vo výrobe.

(124) Spoločné využívanie sieťovej infraštruktúry a v niektorých prípadoch spoločné využívanie rádiového spektra môže umožniť efektívnejšie a účinnejšie využívanie rádiového spektra a zabezpečiť rýchle zavádzanie sietí, hlavne v menej obývaných oblastiach. Pri stanovení podmienok, ktoré sa majú pripojiť k právam na využívanie rádiového spektra, by príslušné orgány mali zvážiť aj povolenie foriem spoločného využívania alebo koordinácie medzi podnikmi s cieľom zabezpečiť účinné a efektívne využívanie rádiového spektra alebo súlad s povinnosťami pokrytia v súlade so zásadami právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže.

(125) Požiadavkami na rešpektovanie zásad technologickej neutrality a neutrality služieb pri udeľovaní práv na využívanie spolu s možnosťou prevádzať práva medzi podnikmi sa podporuje sloboda a spôsob poskytovania elektronických komunikačných služieb verejnosti a uľahčuje sa tým aj dosiahnutie cieľov všeobecného záujmu. Touto smernicou nie je dotknuté, či je rádiové spektrum pridelené priamo poskytovateľom elektronických komunikačných sietí alebo služieb alebo subjektom, ktoré dané siete alebo služby používajú. Takéto subjekty môžu byť poskytovateľmi obsahu rozhlasového alebo televízneho vysielania. Zodpovednosť za súlad s podmienkami spojenými s právom využívať rádiové spektrum a príslušnými podmienkami spojenými so všeobecným povolením by mal v každom prípade prevziať podnik, ktorému bolo poskytnuté právo na využívanie rádiového spektra. Určité povinnosti uložené vysielateľom na poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb si môžu vyžadovať uplatnenie osobitných kritérií a postupov na udeľovanie práv na využívanie rádiového spektra, aby sa splnil osobitný cieľ všeobecného záujmu vymedzený členskými štátmi v súlade s právom Únie. Postup pre udeľovanie takéhoto práva by mal byť v každom prípade objektívny, transparentný, nediskriminačný a primeraný.

(126) Judikatúrou Súdneho dvora sa požaduje, aby každé vnútroštátne obmedzenie práv zaručených článkom 56 ZFEÚ bolo objektívne oprávnené a proporcionálne a nemalo by zachádzať ďalej, ako je na dosiahnutie ich cieľov potrebné. Rádiové spektrum pridelené bez dodržania otvoreného postupu by sa nemalo využívať na iné účely, ako je cieľ všeobecného záujmu, na ktorý bolo pridelené. V takom prípade by zainteresované strany mali mať možnosť predložiť pripomienky v primeranom časovom období. Ako súčasť postupu žiadosti o udelenie práv, by členské štáty mali preveriť, či žiadateľ bude schopný splniť podmienky, ktoré sa k týmto právam majú vzťahovať. Uvedené podmienky by sa mali odzrkadliť v kritériách oprávnenosti stanovených objektívnym, transparentným, proporcionálnym a nediskriminačným spôsobom pred začiatkom akéhokoľvek súťažného výberového konania. Na účely uplatňovania takýchto kritérií, sa od žiadateľa môže požadovať, aby predložil potrebné informácie na preukázanie svojej schopnosti vyhovieť uvedeným podmienkam. Ak sa takéto informácie neposkytnú, môže sa žiadosť o právo na využívanie rádiového spektra zamietnuť.

(127) Členské štáty by pred udelením práva mali požadovať len overenie tých prvkov, ktoré môže žiadateľ pri uplatnení bežnej obozretnosti odôvodnene preukázať, zohľadňujúc dôležitú verejnú a trhovú hodnotu rádiového spektra ako obmedzeného verejného zdroja. Nie je tým dotknutá možnosť následného overenia splnenia kritérií oprávnenosti, napríklad prostredníctvom krokov v prípade, že kritériá nemohli byť splnené na začiatku. Aby sa zachovalo účinné a efektívne využívanie rádiového spektra, členské štáty by nemali udeľovať práva v prípadoch, keď ich preskúmanie naznačuje, že žiadatelia nie sú schopní splniť podmienky, bez toho, aby bola dotknutá možnosť umožniť časovo obmedzené experimentálne využitie. Dostatočná dĺžka trvania povolení na využívanie rádiového spektra by mala zvýšiť predvídateľnosť investícií, aby sa prispelo k rýchlejšiemu zavádzaniu sietí a lepším službám, ako aj stabilite na podporu obchodovania s rádiovým spektrom a jeho prenájmu. Ak nie je využívanie rádiového spektra povolené na neobmedzený čas, dĺžka trvania povolenia by mala zohľadňovať sledované ciele a zároveň by mala byť dostatočná na uľahčenie návratnosti realizovaných investícií. Kým dlhšie trvanie môže zabezpečiť predvídateľnosť investícií, opatrenia na zabezpečenie účinného a efektívneho využívania rádiového spektra, ako napríklad právomoc príslušného orgánu zmeniť alebo odňať právo v prípade nesúladu s podmienkami, ktoré sú spojené s právami na využívanie, alebo uľahčenie obchodovateľnosti a prenájmu rádiového spektra, budú slúžiť na zabránenie neprimeraného akumulovania rádiového spektra a podporu väčšej pružnosti pri distribuovaní zdrojov rádiového spektra. Väčšie využívanie ročných poplatkov je tiež prostriedkom na zabezpečenie nepretržitého posudzovania využívania rádiového spektra zo strany držiteľa práv.

(128) S prihliadnutím na dôležitosť technickej inovácie by členské štáty mali mať možnosť stanoviť práva na využívanie rádiového spektra na experimentálne účely pri dodržiavaní osobitných obmedzení a podmienok prísne odôvodnených experimentálnou povahou takýchto práv.

(129) Pri rozhodovaní či obnoviť už udelené práva na využívanie harmonizovaného rádiového spektra by príslušné orgány mali zohľadniť rozsah, do akého by obnova podporila ciele regulačného rámca a ďalšie ciele podľa vnútroštátneho práva a práva Únie. Každé takéto rozhodnutie by malo podliehať otvorenému, nediskriminačnému a transparentného postupu a malo by vychádzať z preskúmania, ako boli podmienky, ktoré sa vzťahujú na príslušné práva, splnené. Pri posudzovaní potreby obnoviť práva na využívanie by členské štáty mali porovnať podporu efektívnejšieho využívania alebo inovačného nového využívania, ktoré sa môže dosiahnuť, ak by pásmo bolo otvorené novým používateľom, s vplyvom obnovenia udelených práv na hospodársku súťaž. Príslušné orgány by mali mať možnosť v tejto súvislosti rozhodnúť, že umožnia len obmedzené trvanie obnovenia s cieľom zabrániť vážnemu narušeniu stanoveného využívania. I keď rozhodnutia či obnoviť práva udelené pred uplatniteľnosťou tejto smernice by mali rešpektovať všetky pravidlá, ktoré sa už uplatňujú, členské štáty by mali tiež zabezpečiť, že nebudú mať vplyv na ciele tejto smernice.

(130) Pri obnove existujúcich práv na využívanie harmonizovaného rádiového spektra by členské štáty mali, spolu s posudzovaním potreby obnoviť dané právo, preskúmať poplatky k nemu pripojené, aby sa zabezpečilo, že tieto poplatky budú naďalej podporovať optimálne využívanie, zohľadňujúc okrem iného vývoj trhu a technológií. Z dôvodov právnej istoty je vhodné, aby sa všetky úpravy existujúcich poplatkov založili na rovnakých zásadách ako sa uplatňujú pri udeľovaní nových práv na využívanie.

(131) Efektívna správa rádiového spektra sa môže zabezpečiť uľahčením stáleho efektívneho využívania rádiového spektra, ktoré už bolo pridelené. S cieľom zabezpečiť držiteľom práv právnu istotu, by sa mala možnosť obnovy práv na využívanie zvážiť v rámci vhodného časového obdobia pred uplynutím platnosti príslušných práv, napríklad, ak sa tieto práva udelili na 15 alebo viac rokov, aspoň dva roky pred uplynutím platnosti uvedených práv, pokiaľ v čase udelenia práv nebola výslovne vylúčená možnosť obnovenia. V záujme nepretržitého riadenia zdrojov by príslušné orgány mali byť schopné vykonať takéto zváženie z vlastnej iniciatívy, ako aj v rámci odpovede na požiadavku od nadobúdateľa. Obnova práva na využívanie by nemala byť udelená proti vôli nadobúdateľa.

(132) Prenos práv na využívanie rádiového spektra môže predstavovať účinný prostriedok na zvyšovanie efektívneho využívania spektra. V záujme pružnosti a efektívnosti a s cieľom umožniť ohodnotenie rádiového spektra zo strany trhu by členské štáty mali automaticky povoliť, aby používatelia rádiového spektra prevádzali alebo prenajímali svoje práva na využívanie rádiového spektra tretím stranám po dodržaní jednoduchého postupu a podľa podmienok, ktoré sa vzťahujú na takéto práva, a pravidiel hospodárskej súťaže pod dohľadom zodpovedných národných regulačných orgánov. S cieľom uľahčiť takéto prevody alebo prenájmy, za predpokladu, že sú dodržané technické vykonávacie opatrenia prijaté v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES, by členské štáty mali tiež zohľadniť požiadavky, aby práva na využívanie rádiového spektra boli rozdelené a rozčlenené a aby sa podmienky využívania preskúmali.

(133) O opatreniach prijatých špeciálne na podporu hospodárskej súťaže pri udeľovaní alebo obnovovaní práv na využívanie rádiového spektra by mali rozhodovať národné regulačné a iné príslušné orgány, ktoré majú potrebné ekonomické, technické a trhové poznatky. Podmienky prideľovania rádiového spektra môžu ovplyvniť situáciu v oblasti hospodárskej súťaže na trhoch s elektronickými komunikáciami a podmienky na vstup. Obmedzený prístup k rádiovému spektru najmä vtedy, keď je rádiové spektrum obmedzené, môže vytvoriť prekážku pre vstup alebo brzdiť investície, zavádzanie siete, poskytovanie nových služieb alebo aplikácií, inováciu a hospodársku súťaž. Nové práva na využívanie vrátane práv získaných prevodom alebo prenájmom a zavedenie nových pružných kritérií na využívanie rádiového spektra môže tiež ovplyvniť existujúcu hospodársku súťaž. Určité podmienky použité na podporu hospodárskej súťaže, môžu mať iné účinky, ak sa uplatňujú nesprávne; napríklad stropy a vyhradenie v rámci rádiového spektra môže spôsobiť umelé obmedzenie, povinnosti veľkoobchodného prístupu môžu pri absencii trhovej sily neoprávnene obmedziť obchodné modely a obmedzenia prevodov môžu brzdiť rozvoj sekundárnych trhov. Preto je na uloženie takých podmienok potrebný konzistentný a objektívny test hospodárskej súťaže, ktorý by sa mal dôsledne využívať. Použitie takýchto opatrení by preto malo vychádzať z dôkladného a objektívneho posúdenia trhu a jeho podmienok hospodárskej súťaže zo strany národných regulačných a iných príslušných orgánov. Vnútroštátne orgány v oblasti hospodárskej súťaže by však vždy mali zaručiť účinné a efektívne využívanie rádiového spektra a zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže protikonkurenčným hromadením.

(134) Zo stanovísk skupiny RSPG vyplýva, že prijatie jednotnej lehoty pri povoľovaní využívania pásma rádiového spektra, ktoré bolo harmonizované podľa rozhodnutia č. 676/2002/ES, môže byť potrebné, aby sa zabránilo cezhraničným rušeniam, a prospešné na zabezpečenie využitia plného potenciálu súvisiacich opatrení na technickú harmonizáciu pre trhy so zariadeniami a pre zavedenie vysokokapacitných sietí a služieb. Povolenie na využívanie pásma rádiového spektra zahŕňa pridelenie rádiového spektra na základe všeobecného povolenia alebo individuálnych práv na využívanie s cieľom povoliť využívanie rádiového spektra hneď, ako sa ukončí proces prideľovania. Aby bolo možné prideliť pásma rádiového spektra, môže byť nevyhnutné uvoľniť pásmo obsadené inými používateľmi a kompenzovať ich. Uplatňovanie jednotnej lehoty na povolenie na využívanie harmonizovaných pásiem pre elektronické komunikačné služby vrátane siete 5G by však mohlo byť v konkrétnom členskom štáte ovplyvnené nevyriešenými problémami týkajúcimi sa cezhraničnej koordinácie medzi členskými štátmi alebo s tretími krajinami, zložitosti zabezpečenia technického prechodu existujúcich používateľov pásma, obmedzenia využívania pásma na základe cieľa všeobecného záujmu, zabezpečenia ochrany národnej bezpečnosti a obrany alebo týkajúcimi sa vyššej moci. Členské štáty by v každom prípade mali prijať všetky opatrenia na minimalizáciu oneskorení, pokiaľ ide o geografické pokrytie, načasovanie a rozsah rádiového spektra. Okrem toho by mali mať členské štáty možnosť na základe posúdenia relevantných okolností podľa potreby požiadať Úniu, aby poskytla právnu, politickú a technickú podporu na riešenie otázok koordinácie rádiového spektra s krajinami, ktoré susedia s Úniou, vrátane kandidátskych a pristupujúcich krajín tak, aby si dotknuté členské štáty mohli plniť svoje povinnosti podľa práva Únie.

(135) Aby sa do roku 2020 zabezpečila zvýšená koordinovaná dostupnosť rádiového spektra v záujme dosiahnutia vysokorýchlostných pevných a bezdrôtových sietí v súvislosti s 5G, skupina RSPG identifikovala pásma 3,4 – 3,8 GHz a 24,25 – 27,5 GHz za prioritné pásma vhodné na splnenie cieľov akčného plánu pre 5G do roku 2020. V tomto kontexte sa na účely ďalšej štúdie identifikovali aj pásma 40,5 – 43,5 GHz a 66 – 71 GHz. Je preto nevyhnutné zabezpečiť, aby do 31. decembra 2020 boli celé pásma 3,4 – 3,8 GHz a 24,25 – 27,5 GHz alebo ich veľká časť dostupné pre pozemské systémy schopné poskytovať bezdrôtové širokopásmové služby za harmonizovaných podmienok stanovených technickými vykonávacími opatreniami prijatými v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES, ktorým sa dopĺňa rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/899[1], pretože tieto pásma majú špecifické vlastnosti z hľadiska pokrytia a dátovej kapacity, ktoré im umožňujú vhodné kombinovanie v záujme splnenia požiadaviek siete 5G. Členské štáty by však mohli byť dotknuté rušením, ktoré môže pravdepodobne vzniknúť v súvislosti s tými tretími krajinami, ktoré v súlade s Rádiokomunikačným poriadkom ITU určili tieto pásma pre iné služby než medzinárodné mobilné telekomunikácie. To by mohlo mať vplyv na povinnosť dodržať spoločný dátum vykonávania. Budúce využitie pásma 26 GHz pre pozemské bezdrôtové služby 5G sa pravdepodobne zameria okrem iného na mestské oblasti a prímestské hotspot oblasti, pričom určitú mieru zavedenia je možné predpokladať pozdĺž hlavných ciest a železničných tratí vo vidieckych oblastiach. Poskytuje sa tým príležitosť na to, aby sa pásmo 26 GHz mimo uvedených geografických oblastí využívalo na iné ako bezdrôtové služby 5G, napríklad na komunikáciu určenú špecificky pre podniky alebo na použitie vo vnútorných priestoroch, a teda sa umožní, aby členské štáty uvedené pásmo určili a sprístupnili na nevýhradnom základe.

[1] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/899 zo 17. mája 2017 o využívaní frekvenčného pásma 470 – 790 MHz v Únii (Ú. v. EÚ L 138, 25.5.2017, s. 131).

(136) V prípadoch, keď dopyt po pásme rádiového spektra presahuje jeho dostupnosť, a členský štát v dôsledku toho dospeje k záveru, že práva na využívanie rádiového spektra sa majú obmedziť, by sa mali uplatňovať primerané a transparentné postupy pre udeľovanie takýchto práv s cieľom zabrániť akejkoľvek diskriminácii a optimalizovať použitie daného obmedzeného zdroja. Takéto obmedzenie by malo byť odôvodnené, proporcionálne a založené na dôkladnom posúdení trhových podmienok, pričom náležite zohľadňuje celkové výhody pre používateľov a ciele vnútroštátneho a vnútorného trhu. Ciele, ktorými sa riadi každý postup obmedzenia, by mali byť vopred jasne stanovené. Pri výbere najvhodnejšieho výberového konania v súlade s koordinačnými opatreniami prijatými na úrovni Únie by mali členské štáty včas a transparentným spôsobom konzultovať oprávnenie, ciele a podmienky konania so všetkými zainteresovanými stranami. Členské štáty by mali mať možnosť okrem iného používať súťažné alebo porovnávacie výberové konania na pridelenie rádiového spektra alebo zdrojov číslovania s výnimočnou ekonomickou hodnotou. Pri realizácii takýchto postupov by mali príslušné orgány zohľadňovať ciele tejto smernice. Ak členský štát zistí, že v rámci pásma môžu byť k dispozícii ďalšie práva, mal by začať príslušný postup.

(137) Masívny nárast dopytu po rádiovom spektre a dopyt koncových používateľov po bezdrôtovej širokopásmovej kapacite si vyžaduje riešenia umožňujúce alternatívny, doplnkový, spektrálne efektívny prístup vrátane systémov bezdrôtového prístupu s nízkym výkonom a malým prevádzkovým rozsahom, ako sú RLAN a siete malých bunkových prístupových bodov s nízkym výkonom. Takéto doplnkové systémy bezdrôtového prístupu, najmä verejne prístupné prístupové body RLAN, v čoraz väčšej miere umožňujú koncovým používateľom prístup k internetu a mobilným prevádzkovateľom presmerovanie mobilnej prevádzky. RLAN využívajú harmonizované rádiové spektrum bez nutnosti udelenia individuálneho povolenia alebo práva na využívanie rádiového spektra. Väčšinu prístupových bodov RLAN doteraz používajú súkromní používatelia ako miestne bezdrôtové rozšírenie svojho pevného širokopásmového pripojenia. Koncovým používateľom by sa v rámci limitov ich vlastných predplatených internetových služieb nemalo brániť, aby prístup k vlastnej sieti RLAN využívali spoločne s inými, s cieľom zvýšiť počet dostupných prístupových bodov, najmä v husto osídlených oblastiach, maximalizovať bezdrôtovú dátovú kapacitu prostredníctvom opätovného využívania rádiového spektra a vytvoriť nákladovo efektívnu doplnkovú bezdrôtovú širokopásmovú infraštruktúru prístupnú ďalším koncovým používateľom. Preto by sa mali odstrániť aj nepotrebné obmedzenia zavádzania a prepojenia prístupových bodov RLAN.

(138) Orgány verejnej správy alebo poskytovatelia verejných služieb, ktorí používajú RLAN vo svojich priestoroch a poskytujú ho svojim zamestnancom, návštevníkom alebo klientom, napríklad na uľahčenie prístupu k službám elektronickej verejnej správy alebo na poskytovanie informácií o riadení verejnej dopravy alebo cestnej premávky, by mohli poskytovať prístup k takýmto prístupovým bodom občanom na všeobecné použitie ako doplnkovú službu k službám, ktoré verejnosti ponúkajú v takýchto priestoroch, a to v rozsahu, ktorý im umožňujú pravidlá hospodárskej súťaže a verejného obstarávania. Poskytovateľ takéhoto miestneho prístupu k elektronickým komunikačným sieťam vo vnútri alebo v okolí súkromného majetku alebo ohraničeného verejného priestranstva ako doplnkovej služby k inej činnosti, ktorá nie je závislá od takéhoto prístupu ako napríklad hotspoty RLAN, ktoré sú k dispozícii zákazníkom využívajúcim iné komerčné činnosti alebo širokej verejnosti v tomto priestore, môže okrem toho podliehať dodržaniu všeobecných povolení pre práva na využívanie rádiového spektra, ale nemal by podliehať žiadnym podmienkam ani požiadavkám, ktoré sú pripojené s všeobecným povoleniam uplatniteľným na poskytovateľov verejných elektronických komunikačných sietí alebo služieb, ani povinnostiam týkajúcim sa koncových používateľov alebo prepojenia. Takýto poskytovateľ by však mal aj naďalej podliehať pravidlám zodpovednosti stanoveným v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES[1]. Objavujú sa ďalšie nové technológie ako LiFi a doplnia súčasné možnosti rádiových miestnych počítačových sietí a bezdrôtových prístupových bodov v oblasti rádiového spektra o optické prístupové body založené na viditeľnom svetle a povedú k hybridným miestnym sieťam umožňujúcim optickú bezdrôtovú komunikáciu.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

(139) Bezdrôtové prístupové body s malým dosahom a nízkym výkonom, ako sú femtobunky, pikobunky, metrobunky alebo mikrobunky, môžu byť veľmi malé a využívajú nenápadné zariadenia podobné domácim RLAN smerovačom, ktoré si nevyžadujú žiadne povolenia nad rámec tých, ktoré sú potrebné na využívanie rádiového spektra pričom majú takéto prístupové body pozitívny vplyv na využívanie rádiového spektra a na vývoj v oblasti bezdrôtovej komunikácie, a preto by akékoľvek obmedzenie týkajúce sa ich zavádzania malo byť v čo najmenšie. Aby sa uľahčilo zavádzanie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom, a bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek uplatniteľné požiadavky týkajúce sa správy rádiového spektra, by členské štáty z tohto dôvodu nemali ukladať žiadne individuálne povolenia v súvislosti so zavádzaním takýchto zariadení na budovách, ktoré nie sú úradne chránené ako súčasť označeného prostredia alebo pre ich osobitnú architektonickú alebo historickú hodnotu, s výnimkou prípadov, keď je to odôvodnené verejnou bezpečnosťou. Na uvedený účel by ich vlastnosti, ako napríklad maximálna veľkosť, hmotnosť a prenosové vlastnosti, mali byť špecifikované na úrovni Únie tak, aby boli primerané na miestne zavedenie, a aby sa zabezpečila vysoká úroveň ochrany verejného zdravia v zmysle odporúčania 1999/519/ES. Na prevádzku bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom by sa mal uplatňovať článok 7 smernice 2014/53/EÚ. Týmto nie sú dotknuté práva týkajúce sa súkromného vlastníctva stanovené v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve. Postup na preskúmanie žiadostí o povolenie by sa mal zjednodušiť a nemali by ním byť dotknuté žiadne komerčné dohody, pričom akýkoľvek súvisiaci správny poplatok by sa mal obmedziť na administratívne náklady spojené so spracovaním žiadosti. Postup posudzovania žiadosti o povolenie by mal trvať čo najkratšie a v zásade nie dlhšie ako štyri mesiace.

(140) Verejné budovy a ďalšiu verejnú infraštruktúru každý deň navštívi a použije značný počet koncových používateľov, ktorí potrebujú pripojenie, aby mohli využívať služby elektronickej verejnej správy, elektronickej dopravy a iné služby. Ďalšia verejná infraštruktúra ako pouličné osvetlenie, semafory ponúka vďaka svojmu hustému výskytu napríklad veľmi cenné miesta na zavedenie malých buniek. Prevádzkovatelia by mali mať právo na prístup k týmto verejným miestam, aby mohli primerane uspokojiť dopyt, bez toho, aby bola dotknutá možnosť príslušných orgánov podmieniť zavádzanie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom získaním individuálnych povolení pred zavedením. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby sa takéto verejné budovy a ďalšia verejná infraštruktúra za primeraných podmienok sprístupnili na účely zavádzania malých buniek s cieľom doplniť smernicu 2014/61/EÚ a bez toho, aby boli dotknuté zásady stanovené v tejto smernici. V smernici 2014/61/EÚ sa uplatňuje funkčný prístup a stanovujú sa povinnosti pre prístup k fyzickej infraštruktúre len vtedy, ak je súčasťou siete a ak ju vlastní alebo používa prevádzkovateľ siete, v dôsledku čoho do jej rozsahu pôsobnosti nepatri množstvo budov, ktoré vlastnia alebo využívajú orgány verejnej správy. Osobitnú povinnosť si naopak nevyžaduje fyzická infraštruktúra, ako sú káblovody alebo stožiare používané v rámci inteligentných dopravných systémov, ktoré vlastnia prevádzkovatelia siete(poskytovatelia dopravných služieb alebo poskytovatelia verejných elektronických komunikačných sietí) a ktoré slúžia na umiestnenie prvkov siete, a teda patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2014/61/EÚ.

(141) Ustanovenia tejto smernice, pokiaľ ide o prístup a prepojenie, sa vzťahujú na verejné elektronické komunikačné siete. Pre poskytovateľov elektronických komunikačných sietí neurčených pre verejnosť z tejto smernice nevyplývajú povinnosti prístupu ani prepojenia okrem prípadov, keď pri využívaní prístupu k verejným sieťam môžu podliehať podmienkam stanoveným členskými štátmi.

(142) Pojem „prístup“ má viac významov, a je preto potrebné presne vymedziť použitie tohto pojmu v tejto smernici bez toho, aby bolo dotknuté použitie v iných opatreniach Únie. Prevádzkovateľ môže vlastniť základnú sieť alebo zariadenia alebo môže ich časť alebo všetky prenajímať.

(143) Na otvorenom a konkurenčnom trhu by nemali existovať obmedzenia brániace podnikom dohodnúť sa medzi sebou na režime prístupu a prepojenia, hlavne v cezhraničných dohodách, a to podľa pravidiel stanovených v ZFEÚ v oblasti hospodárskej súťaže. V súvislosti s dosiahnutím efektívnejšieho, skutočne celoeurópskeho trhu s účinnou hospodárskou súťažou a väčším výberom konkurenčných služieb pre koncových používateľov by mali podniky prijímajúce žiadosti o prístup alebo prepojenie od iných podnikov, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu s cieľom poskytovať elektronické komunikačné siete alebo služby verejnosti, také dohody uzatvárať v zásade na komerčnej báze a rokovať o nich v dobrej viere.

(144) Na trhoch, kde pretrvávajú veľké rozdiely v pozícii pri rokovaniach medzi jednotlivými podnikmi a kde sa niektoré podniky spoliehajú pri dodávaní svojich služieb na infraštruktúru poskytnutú inými subjektmi, je primerané stanoviť regulačný rámec, aby sa zabezpečilo účinné fungovania trhu. Národné regulačné orgány by mali mať právomoci, ktorými by v prípade zlyhania obchodných rokovaní zabezpečili primeraný prístup, prepojenie a interoperabilitu služieb v záujme koncových používateľov. Môžu najmä zabezpečiť prepojenie medzi koncovými bodmi uložením primeraných povinností podnikom, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu a kontrolujú prístup ku koncovým používateľom. Kontrola prístupových prostriedkov môže znamenať vlastníctvo alebo kontrolu fyzických vedení ku koncovým používateľom (pevných alebo mobilných) alebo schopnosť meniť alebo rušiť národné číslo alebo čísla potrebné na prístup ku koncovému bodu siete koncových používateľov. Takýto prípad môže nastať, ak by napríklad prevádzkovatelia siete bezdôvodne obmedzili koncovým používateľom možnosť výberu prístupu k internetovým portálom a službám.

(145) Vzhľadom na zásadu nediskriminácie by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby sa všetky podniky bez ohľadu na ich veľkosť a obchodný model, či už sú vertikálne integrované alebo oddelené, mohli za primeraných podmienok prepojiť s cieľom poskytovať prepojenie medzi koncovými bodmi a prístup k internetu.

(146) Vnútroštátne právne alebo správne opatrenia, ktoré spájajú podmienky prístupu alebo prepojenia s činnosťami subjektu usilujúceho sa o prepojenie a hlavne s úrovňou jeho investícií do infraštruktúry siete, a nie s poskytovaným prístupom alebo službami, môžu spôsobiť narušenie trhu a nemusia byť preto v súlade s pravidlami v oblasti hospodárskej súťaže.

(147) Prevádzkovatelia siete, ktorí kontrolujú prístup k svojim zákazníkom, tak konajú na základe jednoznačných čísel alebo adries vybraných z verejného číslovacieho alebo adresného rozsahu. Ostatní prevádzkovatelia siete musia byť schopní zabezpečiť spojenie s týmto zákazníkom a potrebujú byť preto vzájomne priamo alebo nepriamo prepojení. Je preto vhodné stanoviť práva a povinnosti týkajúce sa rokovania o vzájomnom prepojení.

(148) Interoperabilita je prínosom pre koncových používateľov a dôležitým cieľom uvedeného regulačného rámca. Podpora interoperability je jedným z cieľov národných regulačných orgánov a iných príslušných orgánov na základe uvedeného regulačného rámca. Uvedený rámec ustanovuje aj to, že Komisia vydá zoznam noriem alebo špecifikácií týkajúcich sa poskytovania služieb, technických rozhraní alebo funkcií sietí ako základu podpory harmonizácie v elektronických komunikáciách. Členské štáty by mali podporovať používanie uverejnených noriem alebo špecifikácií v rozsahu nevyhnutne potrebnom na zabezpečenie interoperability služieb a na zlepšenie slobodnej voľby pre používateľov.

(149) Súčasné prepojenie medzi koncovými bodmi a prístup k záchranným službám závisí od toho, či koncoví používatelia používajú interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní. Budúci technologický rozvoj alebo zvýšené používanie interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania by mohli spôsobiť nedostatok dostatočnej interoperability medzi komunikačnými službami. V dôsledku toho by sa mohli objaviť výrazné bariéry vstupu na trh a prekážky podpory ďalšej inovácie a značne ohroziť účinné prepojenie medzi koncovými bodmi medzi koncovými používateľmi.

(150) Ak sa takéto problémy s interoperabilitou objavia, Komisia by mala mať možnosť vyžiadať si správu orgánu BEREC, ktorá by mala poskytnúť posúdenie situácie na trhu na úrovni Únie a členského štátu podľa faktov. Pri maximálnom zohľadnení správy orgánu BEREC a ostatných dostupných dôkazov a berúc do úvahy účinky na vnútorný trh, by Komisia mala rozhodnúť o tom, či existuje potreba regulačného zásahu zo strany národných regulačných orgánov alebo iných príslušných orgánov. Ak sa Komisia domnieva, že takýto regulačný zásah by národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány mali zvážiť, mala by mať možnosť prijať vykonávacie opatrenia špecifikujúce povahu a rozsah možných regulačných zásahov zo strany národných regulačných orgánov alebo iných príslušných orgánov, a to konkrétne vrátane povinností zverejňovať príslušné informácie a umožniť ich využívanie, úpravu a ďalšie šírenie orgánmi a inými poskytovateľmi a opatrení uložiť povinné používanie noriem alebo špecifikácií na všetkých alebo konkrétnych poskytovateľov.

(151) Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány by mali na základe konkrétnych vnútroštátnych okolností posúdiť, či je akýkoľvek zásah potrebný a oprávnený s cieľom zabezpečiť prepojenie medzi koncovými bodmi , a ak je potrebný a oprávnený, v súlade s vykonávacími opatreniami Komisie uložiť proporcionálne povinnosti tým poskytovateľom interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania, ktorí majú značnú mieru pokrytia a využívania zo strany používateľov. Pojem „značný“ by sa mal vykladať v tom zmysle, že geografické pokrytie a počet koncových používateľov dotknutého poskytovateľa predstavujú kritické množstvo na účely dosiahnutia cieľa zabezpečiť prepojenie medzi koncovými bodmi medzi koncovými používateľmi. Poskytovatelia, ktorí majú obmedzený počet koncových používateľov alebo obmedzené geografické pokrytie a k dosiahnutiu tohto cieľa by prispeli len nepatrne, by za normálnych okolností nemali podliehať takýmto povinnostiam týkajúcim sa interoperability.

(152) V situáciách, keď podniky nemajú prístup k realizovateľným alternatívam k nereplikovateľným elektroinštaláciám, káblom a iným pridruženým prostriedkom vo vnútri budov alebo po prvý sústreďovací alebo distribučný bod, a s cieľom podporovať konkurencieschopné výsledky v záujme koncových používateľov by mali byť národné regulačné orgány splnomocnené uložiť povinnosti prístupu všetkým podnikom bez ohľadu na ich určenie ako podnikov s významným vplyvom na trhu. V uvedenom ohľade by národné regulačné orgány mali zohľadniť všetky technické a ekonomické bariéry replikácie sietí v budúcnosti. Keďže však takéto povinnosti môžu v určitých prípadoch pôsobiť rušivo, oslabovať stimuly pre investície a viesť k posilňovaniu postavenia dominantných subjektov, mali by sa ukladať, len ak sú odôvodnené a primerané z hľadiska dosiahnutia udržateľnej hospodárskej súťaže na príslušných trhoch. Samotný fakt, že viac ako jedna takáto infraštruktúra už existuje, by sa nemal nevyhnutne interpretovať tak, že to znamená, že jej aktíva sa môžu replikovať. V nevyhnutných prípadoch by v kombinácii s týmito povinnosťami prístupu mali mať podniky možnosť opierať aj o povinnosti poskytnúť prístup k fyzickej infraštruktúre na základe smernice 2014/61/EÚ. Akékoľvek povinnosti uložené zo strany národného regulačného orgánu podľa tejto smernice a rozhodnutia prijaté inými príslušnými orgánmi podľa smernice 2014/61/EÚ s cieľom zabezpečiť prístup k fyzickej infraštruktúre vo vnútri budov alebo k fyzickej infraštruktúre až po prvý sústreďovací bod by mali byť konzistentné.

(153) Národné regulačné orgány by mali mať možnosť, aby v nevyhnutnom rozsahu mohli podnikom uložiť povinnosti poskytovať prístup k zariadeniam uvedeným v prílohe k tejto smernici, a to konkrétne k aplikačným programovým rozhraniam (APIs) a elektronickým programovým sprievodcom (EPGs), s cieľom zabezpečiť pre koncových používateľov nielen prístup k službám digitálneho rozhlasového a televízneho vysielania, ale aj k súvisiacim doplnkovým službám. Malo by byť možné, aby takéto doplnkové služby zahŕňali služby súvisiace s programom, ktoré sú navrhnuté so špecifickým zameraním na zlepšenie prístupu pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím, a služby televízie s internetom súvisiace s programom.

(154) Je dôležité, aby národné regulačné orgány pri posudzovaní sústreďovacieho alebo distribučného bodu, po ktorý majú v úmysle uložiť povinnosti prístupu, zvolili bod v súlade s usmerneniami orgánu BEREC. Výber bodu bližšie ku koncovým používateľom bude priaznivejší pre hospodársku súťaž v oblasti infraštruktúry a zavádzanie vysokokapacitných sietí. Národný regulačný orgán by mal preto najskôr zvážiť výber bodu v budove alebo v jej tesnej blízkosti. Rozšíriť povinnosti prístupu k elektroinštalácii a káblom za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom, pričom sa takéto povinnosti obmedzia na body, ktoré sú ku koncovým používateľom čo najbližšie a ktoré sú schopné prijať dostatočný počet koncových používateľov, by mohlo byť odôvodnené, ak sa preukáže, že replikácia čelí značným a dlhodobým fyzickým alebo hospodárskym prekážkam, čo vedie k významným problémom v oblasti hospodárskej súťaže alebo k zlyhaniu na úrovni maloobchodného trhu na úkor koncových používateľov. Posúdenie replikovateľnosti prvkov siete si vyžaduje preskúmanie trhu, ktoré sa líši od analýzy posudzujúcej významný vplyv na trhu, a národný regulačný orgán teda nemusí stanoviť významný vplyv na trhu na to, aby uložil tieto povinnosti. Na druhej strane, takéto preskúmanie si vyžaduje dostatočné ekonomické posúdenie trhových podmienok, s cieľom zistiť, či sú splnené kritériá potrebné na uloženie povinností prístupu za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom. Je pravdepodobnejšie, že takéto rozšírené povinnosti prístupu sú potrebné v geografických oblastiach, kde je z ekonomického hľadiska zavedenie alternatívnej infraštruktúry riskantnejšie, napríklad z dôvodu nízkej hustoty obyvateľstva alebo z dôvodu obmedzeného počtu budov s viacerými bytovými jednotkami.

Vysoká koncentrácia domácností môže naopak naznačovať, že uloženie takýchto povinností je zbytočné. Národné regulačné orgány by tiež mali posúdiť, či takéto povinnosti môžu posilniť postavenie podnikov určených ako podniky s významným vplyvom na trhu. Národné regulačné orgány by mali mať možnosť uložiť povinnosti prístupu k aktívnym alebo virtuálnym prvkom siete používaným na poskytovanie služieb v rámci takejto infraštruktúry, ak by bol prístup k pasívnym prvkom ekonomicky neefektívny alebo fyzicky neuskutočniteľný a ak sa národný regulačný orgán domnieva, že bez takéhoto zásahu by sa účel povinnosti prístupu obchádzal. V záujme posilnenia jednotných regulačných postupov v celej Únii by Komisia mala mať možnosť požadovať od národného regulačného orgánu, aby stiahol svoje návrhy opatrení na rozšírenie povinností prístupu za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom, ak sa orgán BEREC stotožní s vážnymi pochybnosťami Komisie, pokiaľ ide o zlučiteľnosť tohto navrhovaného opatrenia s právom Únie, a najmä s regulačnými cieľmi podľa tejto smernice.

(155) Aby sa dosiahol súlad so zásadou proporcionality, môže byť v takýchto prípadoch pre národné regulačné orgány vhodné vyňať určité kategórie vlastníkov alebo podnikov, alebo oboch, z povinností siahajúcich za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom, ktorý by mali určiť národné regulačné orgány, z toho dôvodu, že by povinnosť prístupu, ktorá nie je založená na určení podniku ako podniku s významnom vplyve na trhu, predstavovala riziko ohrozenia ich zdôvodnenia projektu týkajúceho sa nedávno zavedených prvkov siete, a to najmä prostredníctvom malých miestnych projektov. Podniky pôsobiace výlučne na veľkoobchodnom trhu by takýmto povinnostiam prístupu nemali podliehať v prípade, že ponúkajú účinný alternatívny prístup k vysokokapacitnej sieti na komerčnej báze, a to za spravodlivých, nediskriminačných a primeraných podmienok, aj pokiaľ ide o cenu. Malo by byť možné túto výnimku za rovnakých podmienok rozšíriť aj na ostatných poskytovateľov. Táto výnimka nemusí byť vhodná pre poskytovateľov, ktorí sú príjemcami verejného financovania.

(156) Spoločné využívanie pasívnej infraštruktúry použitej pri poskytovaní bezdrôtových elektronických komunikačných služieb v súlade so zásadami právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže môže byť obzvlášť užitočné na maximalizáciu vysokokapacitného pripojenia v celej Únii, najmä v oblastiach s menšou hustotou obyvateľstva, kde je replikácia neuskutočniteľná a existuje riziko, že koncoví používatelia o takéto pripojenie prídu. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány by vo výnimočných prípadoch mali byť schopné uložiť takéto spoločné využívanie alebo lokalizovaný prístup k roamingu v súlade s právom Únie, ak táto možnosť bola jasne stanovená v pôvodných podmienkach udelenia práva na využívanie a ak preukážu výhody takéhoto spoločného využívania z hľadiska odstránenia neprekonateľných hospodárskych alebo fyzických prekážok, kvôli ktorým je prístup k sieťam alebo službám veľmi nedostatočný alebo nemožný, pričom zohľadnia niektoré faktory, a to najmä potrebu pokrytia územia pozdĺž hlavných dopravných trás, výberu a vyššej kvality služby pre koncových používateľov, ako aj potrebu zachovať stimuly na zavádzanie infraštruktúry. V prípadoch, keď koncoví používatelia nemajú prístup a spoločné využívanie pasívnej infraštruktúry samo osebe nestačí na riešenie tejto situácie, národné regulačné orgány by mali mať možnosť ukladať povinnosti týkajúce sa spoločného využívania aktívnej infraštruktúry. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány si pritom zachovávajú flexibilitu výberu najvhodnejšej povinnosti spoločného využívania alebo prístupu, ktorá by mala byť primeraná a odôvodnená s ohľadom na povahu zisteného problému.

(157) Hoci je za určitých okolností vhodné, aby národný regulačný alebo iný príslušný orgán ukladal povinnosti podnikom bez ohľadu na to, či boli určené ako podniky s významným vplyvom na trhu, aby sa dosiahli ciele, ako je prepojiteľnosť medzi koncovými bodmi alebo interoperabilita služieb, je potrebné zabezpečiť, aby sa také povinnosti ukladali v súlade s regulačným rámcom, a najmä jeho oznamovacími postupmi. Takéto povinnosti by sa mali ukladať, len ak je to odôvodnené na zaistenie cieľov tejto smernice, a ak sú objektívne odôvodnené, transparentné, primerané a nediskriminačné na účely podpory efektívnosti, udržateľnej hospodárskej súťaže, efektívnych investícií a inovácie, pričom koncovým používateľom poskytujú maximálny prospech a ukladajú sa v súlade s príslušnými oznamovacími postupmi.

(158) S cieľom zdolať neprekonateľné hospodárske alebo fyzické prekážky v záujme toho, aby sa koncovým používateľom poskytovali služby alebo siete, ktoré závisia od využívania rádiového spektra, v miestach, kde pretrvávajú medzery v pokrytí mobilnými službami, si odstránenie takýchto medzier môže vyžadovať prístup k pasívnej infraštruktúre a jej spoločné využívanie, alebo ak to nie je dostatočné, spoločné využívanie aktívnej infraštruktúry, alebo dohody o lokalizovanom prístupe k roamingu. Ak národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány majú v úmysle prijať opatrenia s cieľom uložiť povinnosť spoločného využívania pasívnej infraštruktúry alebo, v prípade, že pasívny prístup a spoločné využívanie nie je dostatočné, aj povinnosť spoločného využívania aktívnej infraštruktúry alebo dohôd o lokalizovanom prístupe k roamingu, môžu sa však tiež vyzvať, aby zvážili možné riziko pre účastníkov trhu v oblastiach s nedostatočnou dostupnosťou príslušných služieb, a to bez toho, aby boli dotknuté povinnosti spoločného využívania spojené s právami na využívanie na základe iných ustanovení tejto smernice, a najmä opatrenia na podporu hospodárskej súťaže.

(159) Samotné pravidlá hospodárskej súťaže nemusia vždy stačiť na zabezpečenie kultúrnej rozmanitosti a plurality médií v oblasti digitálnej televízie. Technologický vývoj a rozvoj trhu vytvárajú potrebu preskúmania povinností poskytovať podmienený prístup za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok na regulačnej báze členskými štátmi na národných trhoch , a to najmä preto, aby sa zistilo, či je opodstatnené rozšíriť povinnosti na elektronických programových sprievodcov a aplikačné programovacie rozhrania v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prístupu pre koncových požívateľov k špecifikovaným službám digitálneho vysielania. Členské štáty by mali mať možnosť špecifikovať služby digitálneho vysielania, ku ktorým má byť prístup koncových požívateľov zabezpečený právnymi, regulačnými alebo správnymi prostriedkami, ktoré považujú za potrebné.

(160) Členské štáty by mali mať možnosť svojim národným regulačným orgánom tiež povoliť, aby prehodnotili povinnosti, ktoré sa týkajú podmieneného prístupu k službám digitálneho vysielania, s cieľom prostredníctvom analýzy trhu posúdiť, či je potrebné rušiť alebo meniť podmienky pre podniky, ktoré nemajú významný vplyv na relevantnom trhu. Takéto zrušenie alebo zmena by nemala nepriaznivo ovplyvniť prístup pre koncových používateľov k takýmto službám alebo perspektívy efektívnej hospodárskej súťaže;

(161) Za určitých okolností sú potrebné povinnosti *ex ante* na zabezpečenie rozvoja konkurenčného trhu, ktorého podmienky podporujú zavádzanie a používanie vysokokapacitných sietí a služieb a maximalizáciu výhod pre koncových používateľov. Definícia významného vplyvu na trhu uvádzaná v tejto smernici je ekvivalentná s pojmom dominancie, ako je definovaný v judikatúre Súdneho dvora.

(162) Dva alebo viaceré podniky sa môžu nachádzať v spoločnom dominantnom postavení na trhu, nielen keď existuje štrukturálne alebo iné prepojenie medzi týmito podnikmi ale aj vtedy, keď štruktúra príslušného trhu vedie ku koordinovaným vplyvom, t. j. podporuje spoločné alebo súbežné protisúťažné správanie na trhu.

(163) Je dôležité, aby sa povinnosti *ex ante* ukladali na veľkoobchodný trh, len keď na ňom existuje jeden alebo viaceré podniky s významným vplyvom na trhu, s cieľom zabezpečiť udržateľnú hospodársku súťaž, a keď nie sú nápravné opatrenia práva Únie a vnútroštátneho práva v oblasti hospodárskej súťaže dostatočné na vyriešenie problému. Komisia vypracovala usmernenia na úrovni Únie v súlade s princípmi práva v oblasti hospodárskej súťaže, podľa ktorých majú národné regulačné orgány postupovať pri posudzovaní, či je hospodárska súťaž na danom trhu efektívna a pri posudzovaní významného vplyvu na trhu. Národné regulačné orgány by mali analyzovať, či v prípade daného produktu alebo služby existuje efektívna hospodárska súťaž v danej geografickej oblasti, ktorou môže byť celé územie alebo časť územia dotknutého členského štátu alebo susediace časti územia členských štátov, ktoré sa posudzujú spolu. Analýza efektívnej hospodárskej súťaže by mala zahŕňať analýzu o tom, či je daný trh perspektívne konkurencieschopný, a teda či je nedostatočne efektívna hospodárska súťaž trvalým javom. Tieto usmernenia by sa mali venovať aj problematike novo vznikajúcich trhov, kde je pravdepodobné, že vedúci subjekt na trhu skutočne má významný trhový podiel, ale nemali by sa naň vzťahovať neprimerané povinnosti. Komisia by mala usmernenia pravidelne preskúmavať, najmä pri príležitosti preskúmania existujúceho práva, a to s ohľadom na vývoj judikatúry Súdneho dvora, ekonomické myslenie a skutočnú trhovú prax s cieľom zabezpečiť, aby boli naďalej vhodné pre rýchlo sa rozvíjajúci trh. Národné regulačné orgány budú musieť spolupracovať, ak sa ukáže, že relevantný trh je nadnárodnej povahy.

(164) Pri určovaní prípadného významného vplyvu podniku na špecifickom trhu by mali národné regulačné orgány konať v súlade s právom Únie a čo najviac zohľadňovať usmernenia Komisie týkajúce sa trhovej analýzy a posúdenia významného vplyvu na trhu.

(165) Národné regulačné orgány by mali vymedziť relevantné geografické trhy na svojom území a prihliadať pritom na odporúčanie Komisie o relevantných trhoch výrobkov a služieb (ďalej len „odporúčanie“) prijaté podľa tejto smernice a na národné a miestne okolnosti. Národné regulačné orgány by preto mali analyzovať aspoň trhy, ktoré sú uvedené v danom odporúčaní vrátane tých trhov, ktoré sú uvedené, ale nie sú už viac regulované v špecifickom národnom alebo miestnom kontexte. Národné regulačné orgány by mali tiež analyzovať trhy, ktoré nie sú uvedené v danom odporúčaní, ale ktoré sú regulované v rámci územia ich jurisdikcie na základe predchádzajúcich trhových analýz, alebo iné trhy, ak majú dostatočné dôvody sa domnievať, že sú splnené tri kritériá stanovené v tejto smernici.

(166) Nadnárodné trhy sa môžu vymedziť, keď je to odôvodnené na základe definície geografického trhu, pri zohľadnení všetkých faktorov na strane ponuky a dopytu v súlade so zásadami práva v oblasti hospodárskej súťaže. Orgán BEREC je najvhodnejším orgánom na vykonanie takejto analýzy, pretože pri definovaní trhov na vnútroštátnej úrovni čerpá z rozsiahlych kolektívnych skúseností národných regulačných orgánov. Pri analýze potenciálnych nadnárodných trhov by sa mali zohľadniť vnútroštátne okolnosti. Ak sú nadnárodné trhy definované a regulačný zásah je oprávnený, dotknuté národné regulačné orgány by mali spolupracovať pri hľadaní vhodnej regulačnej odpovede, ako aj pri postupe oznamovania Komisii. Rovnakým spôsobom môžu spolupracovať v prípade, keď nadnárodné trhy nie sú určené, ale trhové podmienky na ich územiach sú dostatočne homogénne na to, aby využili koordinovaný regulačný prístup, napríklad pokiaľ ide o podobné náklady, trhové štruktúry alebo prevádzkovateľov alebo v prípade nadnárodného alebo porovnateľného dopytu koncových používateľov.

(167) Za určitých okolností sú geografické trhy definované ako národné alebo ako trhy na nižšej ako celoštátnej úrovni, napríklad z dôvodu národnej alebo miestnej povahy zavádzania siete, ktorá určuje hranice potenciálneho vplyvu podnikov na trhu z hľadiska veľkoobchodnej ponuky, pričom stále existuje významný nadnárodný dopyt zo strany jednej alebo viacerých kategórií koncových používateľov. To môže byť najmä prípad dopytu zo strany obchodných koncových používateľov prevádzkujúcich zariadenia na viacerých miestach v rôznych členských štátoch. Ak nadnárodný dopyt dodávatelia dostatočne neuspokojujú, napríklad ak sú roztrúsení popri vnútroštátnych hraniciach alebo lokálne, môže vzniknúť prekážka na vnútornom trhu. Preto by mal byť orgán BEREC splnomocnený poskytovať národným regulačným orgánom usmernenia týkajúce sa spoločných regulačných prístupov, aby sa zabezpečilo, že nadnárodný dopyt bude uspokojený, čím sa vytvorí základ pre interoperabilitu veľkoobchodných prístupových produktov v celej Únii a umožní sa zvýšenie efektívnosti a úspor z rozsahu napriek fragmentácii na strane ponuky. Usmernenia orgánu BEREC by mali ponúkať národným regulačným orgánom možnosti ako dosiahnuť cieľ vnútorného trhu pri ukladaní regulačných povinností na podniky určené ako podniky s významným vplyvom na trhu na vnútroštátnej úrovni a zároveň by mali poskytovať usmernenia pre harmonizáciu technických špecifikácií veľkoobchodných prístupových produktov schopných uspokojiť takýto zistený nadnárodný dopyt v záujme vnútorného trhu.

(168) Cieľom každého regulačného zásahu *ex ante* je v konečnom dôsledku zabezpečiť prínos pre koncových používateľov z hľadiska ceny, kvality a výberu a to tak, že urobí maloobchodné trhy efektívne konkurencieschopné na udržateľnej báze. Je pravdepodobné, že národné regulačné orgány budú postupne schopné nájsť veľa maloobchodných trhov, ktoré budú konkurencieschopné aj bez veľkoobchodnej regulácie, najmä pri zohľadnení očakávaných zlepšení v oblasti inovácie a hospodárskej súťaže.

(169) Pre národné regulačné orgány je štartovacím bodom na identifikáciu veľkoobchodných trhov umožňujúcich reguláciu *ex ante* analýza zodpovedajúcich maloobchodných trhov. Analýza efektívnej hospodárskej súťaže sa na maloobchodnej a veľkoobchodnej úrovni vykonáva z hľadiska budúceho vývoja v danom časovom horizonte, a riadi sa právom hospodárskej súťaže prípadne aj príslušnou judikatúrou Súdneho dvora. Ak sa dospeje k záveru, že maloobchodný trh bude bez veľkoobchodnej regulácie *ex ante* na zodpovedajúcich relevantných trhoch efektívne konkurencieschopný, národný regulačný orgán by mal na základe toho dospieť k záveru, že na príslušnej veľkoobchodnej úrovni už regulácia nie je potrebná.

(170) Počas postupného prechodu na deregulované trhy budú obchodné dohody, a to aj dohody o spoluinvestovaní a o prístupe, medzi prevádzkovateľmi čoraz častejšie, a pokiaľ budú udržateľné a zlepšia dynamiku hospodárskej súťaže, môžu prispieť k záveru, že veľkoobchodný trh si nevyžaduje reguláciu *ex ante*. Podobný prístup by sa dal uplatniť aj naopak, na neplánované vypovedanie obchodných dohôd na deregulovanom trhu. Pri analýze takýchto dohôd by sa mala zobrať do úvahy skutočnosť, že vyhliadka regulácie by mohla byť pre vlastníkov sietí motívom na začatie obchodných rokovaní. S cieľom zabezpečiť primerané zohľadnenie vplyvu regulácie uloženej na relevantné trhy pri určovaní, či si daný trh vyžaduje reguláciu *ex ante*, by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby boli trhy analyzované konzistentným spôsobom a podľa možnosti v rovnakom čase alebo čo najkratšie po sebe.

(171) Pri posudzovaní veľkoobchodnej regulácie s cieľom riešiť problémy na maloobchodnej úrovni by národné regulačné orgány mali zohľadniť skutočnosť, že niekoľko veľkoobchodných trhov môže poskytnúť veľkoobchodné vstupy na predchádzajúcom stupni dodávateľského reťazca pre konkrétny maloobchodný trh, a naopak, že jeden veľkoobchodný trh môže poskytnúť veľkoobchodné vstupy na predchádzajúcom stupni dodávateľského reťazca pre rôzne maloobchodné trhy. Dynamiku hospodárskej súťaže na konkrétnom trhu môžu okrem toho ovplyvniť trhy, ktoré sú priľahlé, ale nie sú vo vertikálnom vzťahu, čo môže byť prípad medzi niektorými pevnými a mobilnými trhmi. Národné regulačné orgány by mali toto posudzovanie vykonať pre každý jeden veľkoobchodný trh, v prípade ktorého sa uvažuje o regulácii, pričom by mali začať s nápravnými opatreniami pre prístup k civilnej infraštruktúre, keďže takéto nápravné opatrenia obyčajne vedú k udržateľnejšej hospodárskej súťaži vrátane hospodárskej súťaže v oblasti infraštruktúry, a potom analyzovať všetky veľkoobchodné trhy, ktoré sa považujú za trhy umožňujúce reguláciu *ex ante*, s cieľom posúdiť ich pravdepodobnú vhodnosť riešiť zistené problémy hospodárskej súťaže na maloobchodnej úrovni. Pri rozhodovaní o konkrétnom nápravnom opatrení, ktoré sa má uložiť, by národné regulačné orgány mali posúdiť jeho technickú realizovateľnosť a vykonať analýzu nákladov a prínosov so zreteľom na jeho stupeň vhodnosti riešiť zistené problémy hospodárskej súťaže na maloobchodnej úrovni a so zreteľom na umožnenie hospodárskej súťaže na základe diferenciácie a technologickej neutrality. Národné regulačné orgány by mali zvážiť dôsledky uloženia akéhokoľvek konkrétneho nápravného opatrenia, ktoré, ak by bolo realizovateľné len na niektorých topológiách siete, by mohli predstavovať prekážku pre zavádzanie vysokokapacitných sietí, ktoré je záujme koncových používateľov.

(172) Národné regulačné orgány by mali bez toho, aby bola dotknutá zásada technologickej neutrality, prostredníctvom uložených nápravných opatrení a podľa možnosti pred zavádzaním infraštruktúry poskytnúť stimuly na vývoj pružnej a otvorenej sieťovej architektúry, čo by nakoniec znížilo zaťaženie a zložitosť nápravných opatrení uložených v neskoršej fáze. V každej fáze posudzovania, predtým ako národný regulačný orgán určí, či by sa podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu malo uložiť dodatočné, ešte zaťažujúcejšie, nápravné opatrenie, by sa národný regulačný orgán mal snažiť zistiť, či je príslušný maloobchodný trh efektívne konkurencieschopný, a to aj pri zohľadnení všetkých relevantných obchodných dohôd alebo iných okolností na veľkoobchodnom trhu vrátane iných typov už platnej regulácie, ako napríklad povinnosti všeobecného prístupu k nereplikovateľným aktívam alebo povinnosti uložené podľa smernice 2014/61/EÚ, ako aj každej regulácie, ktorú národný regulačný orgán považuje za vhodnú pre podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu. Takéto posúdenie, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa uložili iba najvhodnejšie nápravné opatrenia potrebné na účinné riešenie všetkých problémov zistených v rámci analýzy trhu, nebráni tomu, aby národný regulačný orgán dospel k záveru, že kombinácia takýchto nápravných opatrení, hoci s rôznou intenzitou, pri ktorej sa dodržiava zásada proporcionality, poskytuje najmenej rušivé riešenie daného problému. Aj keď také rozdiely nevyústia do vymedzenia odlišných geografických trhov, mali by mať možnosť odôvodniť rozlišovanie medzi vhodnými nápravnými opatreniami uloženými vzhľadom na rozdielnu intenzitu konkurenčného tlaku.

(173) Regulácia *ex ante* zavedená na veľkoobchodnej úrovni, čo je v zásade menej narúšajúce než regulácia maloobchodného trhu, sa považuje za dostatočnú na riešenie potenciálnych problémov hospodárskej súťaže na nadväzujúcich maloobchodných trhoch. Pokrok dosiahnutý vo fungovaní hospodárskej súťaže vzhľadom na to, že regulačný rámec pre elektronické komunikácie je už zavedený, bol preukázaný postupnou deréguláciou maloobchodných trhov v celej Únii. Okrem toho by sa mali zjednodušiť pravidlá týkajúce sa ukladania nápravných opatrení *ex ante* podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu a ak je to možné, mala by sa zvýšiť ich predvídateľnosť. Preto by malo prevládať ukladanie regulačných kontrol *ex ante* založených na určení podniku ako podniku s významným vplyvom na trhu na veľkoobchodných trhoch.

(174) Keď národný regulačný orgán zruší veľkoobchodnú reguláciu, mal by definovať primeranú lehotu na oznámenie, aby sa zabezpečil udržateľný prechod na deregulovaný trh. Pri určovaní takejto lehoty na oznámenie by národný regulačný orgán mal brať do úvahy existujúce dohody medzi poskytovateľmi prístupu a záujemcami o prístup, ktoré boli uzavreté na základe uložených regulačných povinností. Takéto dohody konkrétne môžu poskytnúť zmluvnú právnu ochranu záujemcom o prístup na určitú dobu. Národný regulačný orgán by mal tiež zohľadniť účinnú možnosť pre účastníkov trhu využívať akýkoľvek komerčný veľkoobchodný vstup alebo ponuky na spoluinvestovanie, ktorý môže byť k dispozícii na trhu a potrebu zabrániť dlhšiemu obdobiu prípadnej regulačnej arbitráže. V prechodných opatreniach stanovených národným regulačným orgánom by sa mal zohľadniť rozsah a načasovanie regulačného dohľadu nad už existujúcimi dohodami po tom, ako sa začne lehota na oznámenie.

(175) Aby sa účastníkom trhu poskytla istota, pokiaľ ide o podmienky regulácie, je potrebné stanoviť lehotu na preskúmavania trhu. Analýzu trhu je potrebné vykonávať pravidelne a v primeranom a vhodnom časovom rámci. Je riziko, že ak národný regulačný orgán nevykoná analýzu trhu v rámci stanovenej lehoty, ohrozí tým vnútorný trh a bežné konania o porušení predpisov neprinesú želaný účinok včas. Dotknutý národný regulačný orgán by alternatívne mal mať možnosť požiadať orgán BEREC o pomoc pri dokončení analýzy trhu. Takáto pomoc by mohla mať napríklad podobu osobitnej pracovnej skupiny zloženej z predstaviteľov iných národných regulačných orgánov.

(176) Z dôvodu vysokej miery technologickej inovácie a veľmi dynamických trhov v oblasti elektronických komunikácií je potrebné rýchlo, koordinovane a harmonizovane upravovať predpisy na úrovni Únie, pretože skúsenosti ukazujú, že odlišnosti medzi jednotlivými národnými regulačnými orgánmi pri vykonávaní regulačného rámca môžu vytvárať prekážky vnútorného trhu.

(177) Avšak v záujme väčšej stability a predvídateľnosti regulačných opatrení by sa maximálny čas medzi analýzami trhu mal predĺžiť z troch na päť rokov, za predpokladu, že si trhové zmeny v intervenčnom období nevyžiadajú novú analýzu. Pri určovaní, či národný regulačný orgán dodržal svoju povinnosť analyzovať trhy a oznámil príslušný návrh opatrenia minimálne každých päť rokov, sa za začiatok nového päťročného trhového cyklu bude považovať len oznámenie vrátane nového posúdenia vymedzenia trhu a významného vplyvu na trhu. Samotné oznámenie nových alebo zmenených regulačných nápravných opatrení uložených na základe predchádzajúcej a nerevidovanej analýzy trhu sa nebude považovať za splnenie tejto povinnosti. Samotná skutočnosť, že si národný regulačný orgán neplní povinnosť vykonávať analýzu trhu v pravidelných intervaloch stanovených v tejto smernici, by sa nemala považovať sama osebe za dôvod na neplatnosť alebo neuplatniteľnosť existujúcich povinností, ktoré uložil daný národný regulačný orgán na predmetnom trhu.

(178) Zavedenie špecifických povinností pre podniky určené ako podniky s významným vplyvom na trhu si nevyžaduje dodatočnú analýzu trhu, ale skôr zdôvodnenie, že daná povinnosť je vhodná a primeraná vzhľadom na povahu zisteného problému na danom trhu a súvisiacom maloobchodnom trhu.

(179) Pri hodnotení primeranosti povinností a podmienok, ktoré sa majú uložiť, národné regulačné orgány by mali zohľadniť rozdielne podmienky hospodárskej súťaže, ktoré existujú v rôznych oblastiach príslušného členského štátu, najmä so zreteľom na výsledky geografického prieskumu vykonaného v súlade s touto smernicou.

(180) Pri zvažovaní, či uložiť nápravné opatrenia na reguláciu cien, a ak áno, v akej forme, by sa národné regulačné orgány mali snažiť umožniť spravodlivý zisk pre investora v konkrétnom novom investičnom projekte. Predovšetkým sú riziká spojené s investičnými projektmi do nových prístupových sietí, ktoré zabezpečujú produkty, pri ktorých nie je istý dopyt v čase investovania.

(181) Preskúmanie povinností uložených podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu v čase analýzy trhu by malo národným regulačným orgánom umožniť zohľadniť vplyv nového vývoja na podmienky hospodárskej súťaže, napríklad novo uzatvorených dobrovoľných dohôd medzi podnikmi, ako sú prístupové dohody a dohody o spoluinvestovaní, čím sa zabezpečí pružnosť, ktorá je osobitne potrebná v kontexte dlhodobých regulačných cyklov. Podobný prístup by sa mal uplatniť aj v prípade neplánovaného porušenia alebo vypovedania obchodnej dohody alebo v prípade, keď má takáto dohoda účinky, ktoré sa líšia od analýzy trhu. Ak takéto vypovedanie platnej dohody nastane na deregulovanom trhu, môže sa vyžadovať nová analýza trhu. Ak nedôjde k žiadnej dôležitej zmene na trhu, ale ide o dynamické trhy, môže byť potrebné vykonať analýzu trhu častejšie než každých päť rokov, napríklad najskôr každé tri roky, ako to bolo do dátumu začatia uplatňovania tejto smernice. Trhy by sa mali považovať za dynamické, ak je pravdepodobné, že sa technologický vývoj a štruktúra dopytu koncových používateľov budú vyvíjať takým spôsobom, že závery analýzy prestanú už v strednodobom horizonte byť platné pre značnú skupinu geografických oblastí alebo koncových používateľov v rámci geografického trhu a trhu s produktmi, ktoré vymedzil národný regulačný orgán.

(182) Transparentnosť podmienok prístupu a prepojenia vrátane cien slúži na urýchlenie rokovaní, predchádzanie rozporom a dodanie dôvery trhovým subjektom v nediskriminačný charakter poskytovania služby. Otvorenosť a transparentnosť technických rozhraní môže byť obzvlášť dôležitá pri zabezpečovaní interoperability. Ak národný regulačný orgán nariadi povinnosť zverejnenia informácií, mal by mať možnosť tiež špecifikovať spôsob, akým sa majú informácie sprístupniť, a či sú bezplatné, berúc do úvahy povahu a účel daných informácií.

(183) Vzhľadom na rôzne topológie siete, prístupové produkty a trhové okolnosti, ktoré sa objavili od roku 2002, sa ciele prílohy II k smernici 2002/19/ES týkajúce sa uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu a prístupových produktov pre poskytovateľov digitálnych televíznych a rozhlasových služieb dajú dosiahnuť lepšie a pružnejšie tak, že sa poskytnú usmernenia o minimálnych kritériách pre referenčnú ponuku, ktoré má vypracovať a pravidelne aktualizovať orgán BEREC. Uvedená príloha by sa preto mala vypustiť.

(184) Zásada nediskriminácie zabezpečuje, že podniky s významným vplyvom na trhu nenarúšajú hospodársku súťaž, najmä v prípade vertikálnych zoskupení podnikov poskytujúcich služby pre podniky, s ktorými si konkurujú na nadväzujúcich trhoch.

(185) S cieľom riešiť diskriminačné správanie, ktoré nesúvisí s cenami, a zabrániť takémuto diskriminačnému správaniu je rovnocennosť vstupov v zásade najspoľahlivejší spôsob, ako dosiahnuť účinnú ochranu pred diskrimináciou. Poskytnutie regulovaných veľkoobchodných vstupov na základe rovnocennosti vstupu na druhej strane pravdepodobne spôsobí vyššie náklady spojené s dodržiavaním predpisov, než iné formy nediskriminačných povinností. Tieto vyššie náklady spojené s dodržiavaním predpisov by sa mali posudzovať podľa prínosov silnejšej hospodárskej súťaže na nižšom stupni reťazca a relevantnosti nediskriminačných záruk za okolností, keď podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu nepodlieha priamej regulácii cien. Národné regulačné orgány môžu konkrétne usúdiť, že poskytovanie veľkoobchodných vstupov na úkor nových systémov na základe rovnocennosti vstupov pravdepodobne vygeneruje dostatočné čisté prínosy, a teda bude primerané vzhľadom na porovnateľne nižšie dodatočné náklady spojené s dodržiavaním predpisov na zabezpečenie toho, aby novovybudované systémy boli v súlade s rovnocennosťou vstupov. Na druhej strane by národné regulačné orgány mali tiež posúdiť, napríklad zohľadnením nákladov na vykonávanie, či sú povinnosti primerané pre dotknuté podniky, a zvážiť možné prekážky pri zavádzaní nových systémov, pokiaľ ide o postupnú modernizáciu, v prípade, že by podliehali prísnejším regulačným povinnostiam. V členských štátoch s vysokým počtom menších podnikov určených ako podniky s významným vplyvom na trhu môže byť uloženie povinnosti rovnocennosti vstupov každému z uvedených podnikov neprimerané.

(186) Oddelené účtovníctvo umožňuje názorné zobrazenie transferov vnútorných cien a národným regulačným orgánom kontrolu súladu so záväzkami nediskriminácie. Komisia v tejto súvislosti zverejnila odporúčanie 2005/698/ES[1].

(187) Aktíva inžinierskych stavieb, na ktoré možno umiestniť vedenie elektronickej komunikačnej siete, sú kľúčové pre úspešné zavádzanie nových sietí kvôli vysokým nákladom na ich zdvojenie a významným úsporám, ktoré možno dosiahnuť pri ich opätovnom využití. Preto je v situácii, keď sú aktíva inžinierskych stavieb vlastnené podnikom určeným ako podnik s významným vplyvom na trhu, okrem pravidiel týkajúcich sa fyzickej infraštruktúry stanovených v smernici 2014/61/EÚ potrebné aj osobitné nápravné opatrenie. Ak aktíva inžinierskych stavieb existujú a je možné ich opätovne použiť, dosiahnutie účinného prístupu k nim má veľmi pozitívny vplyv na zavádzanie konkurenčnej infraštruktúry, a preto je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa prístup k takýmto aktívam mohol používať ako samostatné nápravné opatrenie na zlepšenie dynamiky hospodárskej súťaže a zavádzania na každom nadväzujúcom trhu, a zohľadnil sa pred posúdením potreby uložiť akékoľvek iné prípadné nápravné opatrenia, a nielen ako doplnkové nápravné opatrenie na iné veľkoobchodné produkty alebo služby alebo ako nápravné opatrenie obmedzené len na podniky využívajúce takéto iné veľkoobchodné produkty alebo služby. Národné regulačné orgány by mali oceniť opakovane použiteľné zastarané aktíva inžinierskych stavieb na základe regulačnej účtovnej hodnoty po odpočítaní akumulovaných odpisov v čase výpočtu a po indexácii príslušným cenovým indexom, ako je index maloobchodných cien a s vyňatím tých aktív, ktorých celá účtovná hodnota je odpísaná počas obdobia najmenej 40 rokov, ale ešte sa stále používajú.

[1] Odporúčanie Komisie 2005/698/ES z 19. septembra 2005 o oddelenom účtovníctve a systémoch nákladového účtovníctva podľa regulačného rámca pre elektronické komunikácie (Ú. v. EÚ L 266, 11.10.2005, s. 64).

(188) Pri uložení povinností prístupu novým a rozšíreným infraštruktúram by národné regulačné orgány mali zabezpečiť, aby prístupové podmienky zohľadňovali okolnosti predchádzajúce investičnému rozhodnutiu, berúc do úvahy okrem iného náklady na zavádzanie, očakávanú mieru rozšírenia nových produktov a služieb a očakávané úrovne maloobchodných cien. Národné regulačné orgány by okrem toho mali byť schopné eventuálne stanoviť pevné prístupové podmienky na vhodné revízne obdobia, aby investori mali istotu pri plánovaní. V prípade, že regulácia cien sa považuje za primeranú, tieto podmienky môžu zahŕňať rozhodnutia o cenách v závislosti od množstva alebo od dĺžky zmluvy v súlade s právom Únie a za predpokladu, že nemajú diskriminačný účinok. Všetky uložené prístupové podmienky by mali rešpektovať nevyhnutnosť zachovávať efektívnu hospodársku súťaž v službách pre spotrebiteľov a podniky.

(189) Povinnosť zaručenia prístupu k sieťovej infraštruktúre môže byť oprávnená ako prostriedok zvýšenia hospodárskej súťaže, ale národné regulačné orgány musia zosúladiť práva vlastníka infraštruktúry využívať vlastnú infraštruktúru vo svoj prospech a práva ostatných poskytovateľov služieb na prístup k prostriedkom, ktoré sú nevyhnutné pre poskytovanie konkurenčných služieb.

(190) Na trhoch, na ktorých možno v budúcnosti očakávať zvýšený počet prístupových sietí, budú mať koncoví používatelia pravdepodobne väčší prospech zo zlepšenia kvality siete prostredníctvom hospodárskej súťaže týkajúcej sa infraštruktúry, než na trhoch, kde je len jedna sieť. Primeranosť hospodárskej súťaže v prípade ďalších parametrov, ako je napríklad cena a výber, pravdepodobne závisí od národných a miestnych podmienok hospodárskej súťaže. Pri posudzovaní primeranosti hospodárskej súťaže v prípade týchto parametrov a potreby regulačného zásahu by národné regulačné orgány mali zohľadniť aj to, či každý zainteresovaný podnik má veľkoobchodný prístup za primeraných obchodných podmienok umožňujúcich udržateľné konkurencieschopné výsledky pre koncových používateľov na maloobchodnom trhu. Uplatňovanie všeobecných pravidiel hospodárskej súťaže na trhoch charakterizovaných udržateľnou a efektívnou hospodárskou súťažou v oblasti infraštruktúry by malo postačovať.

(191) Ak sú podnikom uložené povinnosti vyžadujúce splnenie oprávnenej požiadavky na prístup k prvkom siete a pridruženým prostriedkom a ich využívanie, môže byť takáto požiadavka odmietnutá len na základe objektívnych kritérií ako technická uskutočniteľnosť alebo potreba udržania integrity siete. V prípade odmietnutia prístupu by poškodená strana mala mať možnosť predložiť prípad na riešenie podľa postupu riešenia sporov podľa tejto smernice. Od podniku s povinnosťou nariadeného prístupu sa nemôže vyžadovať poskytnutie tých typov prístupu, ktoré nie sú v jeho právomoci. Uložením povinnosti nariadeného prístupu zo strany národných regulačných orgánov, ktorý zvyšuje hospodársku súťaž v krátkodobom horizonte, by sa nemali znížiť stimuly konkurenčných subjektov z hľadiska investovania do alternatívnych prostriedkov, ktoré zabezpečia udržateľnejšiu hospodársku súťaž alebo vyšší výkon a výhody pre koncových používateľov z dlhodobého hľadiska. Národné regulačné orgány by pri výbere najmenej rušivého regulačného zásahu a v súlade so zásadou proporcionality mohli napríklad rozhodnúť, že prehodnotia povinnosti uložené podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu a zmenia akékoľvek predchádzajúce rozhodnutie, a to aj stiahnutím povinností alebo uložením či neuložením nových povinností prístupu, ak je to v záujme používateľov a udržateľnej hospodárskej súťaže v oblasti služieb. Národné regulačné orgány by mali mať možnosť podľa práva Únie stanoviť technické a prevádzkové podmienky pre poskytovateľa alebo beneficientov z nariadeného prístupu. Predovšetkým nariaďovanie technických noriem by malo byť v súlade so smernicou (EÚ) 2015/1535.

(192) Regulácia cien môže byť potrebná, ak analýza konkrétneho trhu odhalí neefektívnu hospodársku súťaž. Najmä podniky určené ako podniky s významným vplyvom na trhu by sa mali vyvarovať stláčaniu marže, pri ktorej rozdiel medzi ich maloobchodnými cenami a cenami za prepojenie alebo prístup účtovanými konkurenčným subjektom poskytujúcim podobné maloobchodné služby nie je vhodný na zabezpečenie dostatočnej hospodárskej súťaže. Keď národný regulačný orgán kalkuluje náklady vynaložené pri zavádzaní služby nariadenej podľa tejto smernice, je vhodné umožniť primeranú návratnosť vloženého kapitálu vrátane primeraných nákladov práce a stavebných nákladov tak, že sa hodnota kapitálu podľa potreby upraví, aby zohľadňovala aktuálne ocenenie aktív a efektívnosť prevádzky. Metóda návratnosti nákladov by mala zodpovedať okolnostiam, berúc do úvahy potrebu podporovať efektívnosť, udržateľnú hospodársku súťaž a zavádzanie vysokokapacitných sietí, a tým maximalizovať prínosy pre koncových používateľov, a mala by zohľadňovať potrebu mať predvídateľné a stabilné veľkoobchodné ceny v prospech všetkých prevádzkovateľov, ktorí chcú zavádzať nové a dokonalejšie siete, v súlade s odporúčaním Komisie 2013/466/EÚ[1].

[1] Odporúčanie Komisie 2013/466/EÚ z 11. septembra 2013 o dôsledných nediskriminačných povinnostiach a metodikách výpočtu nákladov na podporu hospodárskej súťaže a zlepšenie investičného prostredia širokopásmového pripojenia (Ú. v. EÚ L 251, 21.9.2013, s. 13).

(193) Vzhľadom na neistotu týkajúcu sa miery uspokojenia dopytu po poskytovaní služieb širokopásmového pripojenia novej generácie je dôležité povoliť prevádzkovateľom investujúcim do nových alebo modernizovaných sietí určitú mieru flexibility v stanovení cien s cieľom podporiť efektívne investície a inováciu. Národné regulačné orgány by mali mať možnosť sa rozhodnúť udržiavať alebo nenariadiť regulované ceny za veľkoobchodný prístup k sieťam novej generácie, ak existujú dostatočné opatrenia chrániace hospodársku súťaž. Konkrétnejšie, s cieľom zabrániť nadmerným cenám na trhoch, kde pôsobia podniky určené ako podniky s významným vplyvom na trhu, by súčasťou flexibility v stanovení cien mali byť dodatočné záruky na ochranu hospodárskej súťaže a záujmov koncových používateľov, ako napríklad prísne nediskriminačné povinnosti, opatrenia na zabezpečenie technickej a ekonomickej replikovateľnosti produktov na nižšom stupni reťazca a preukázateľné obmedzenie maloobchodných cien vyplývajúce z hospodárskej súťaže v oblasti infraštruktúry alebo cenový záchytný bod vyplývajúci z iných regulovaných prístupových produktov, alebo oboje. Týmito opatreniami na ochranu hospodárskej súťaže nie je dotknutá identifikácia zo strany národných regulačných orgánov týkajúca sa iných okolností, za ktorých by bolo vhodné nestanoviť regulované ceny za prístup k určitým veľkoobchodným vstupom, ako napríklad v prípade, keď vysoká cenová elasticita dopytu koncových používateľov spôsobuje, že pre podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu je stratové účtovať ceny výrazne nad konkurenčnú úroveň, alebo ak sa v dôsledku nižšej hustoty obyvateľstva znižujú stimuly na rozvoj vysokokapacitných sietí a národný regulačný orgán zistí, že účinný a nediskriminačný prístup je zabezpečený prostredníctvom povinností uložených v súlade s touto smernicou.

(194) Ak národný regulačný orgán uloží povinnosť zaviesť systém účtovania nákladov s cieľom podpory regulácie cien, mal by mať možnosť sám vykonávať ročný audit na zabezpečenie zhody s týmto systémom účtovania nákladov za predpokladu, že má potrebný kvalifikovaný personál, alebo požiadať o vykonanie auditu iný kvalifikovaný orgán, ktorý je nezávislý od dotknutého podniku.

(195) Systém spoplatňovania veľkoobchodných služieb ukončenia hlasových volaní v Únii vychádza zo zásady, že volanie platí sieť volajúcej strany. Z analýzy nahraditeľnosti na strane dopytu a ponuky vyplýva, že v súčasnosti na veľkoobchodnej úrovni neexistujú a ani v blízkej budúcnosti nebudú existovať žiadne náhrady, ktoré by mohli obmedziť stanovenie poplatkov za ukončenie hlasového volania v danej sieti. Vzhľadom na skutočnosť, že pre trhy so službou ukončenia volania je charakteristický obojsmerný prístup, patrí medzi ďalšie potenciálne problémy hospodárskej súťaže krížové subvencovanie medzi prevádzkovateľmi. Uvedené možné problémy v oblasti hospodárskej súťaže sú bežné na trhoch so službou ukončenia hlasového volania v pevnej aj mobilnej sieti. Vzhľadom na schopnosť a motiváciu prevádzkovateľov poskytujúcich službu ukončenia volania zvyšovať ceny výrazne nad náklady sa zo strednodobého hľadiska za najvhodnejší zásah zameraný na riešenie tejto obavy považuje nákladová orientácia. Budúci vývoj na trhu môže zmeniť dynamiku týchto trhov do takej miery, že regulácia už nebude potrebná.

(196) V záujme zníženia regulačného zaťaženia pri konzistentnom riešení problémov hospodárskej súťaže týkajúcich sa veľkoobchodných služieb ukončenia hlasových volaní v celej Únii by mala Komisia prostredníctvom delegovaného aktu stanoviť jednotnú maximálnu sadzbu za ukončenie hlasového volania pre mobilné služby a jednotnú maximálnu sadzbu za ukončenie hlasového volania pre pevné služby, ktoré by sa uplatňovali v celej Únii.

(197) V tejto smernici by sa mali stanoviť podrobné kritériá a parametre, na základe ktorých sa stanovujú hodnoty sadzieb za ukončenie hlasových volaní. Sadzby za ukončenie volania v celej Únii nepretržite klesajú a očakáva sa, že budú klesať aj naďalej. Komisia by pri stanovení maximálnych sadzieb za ukončenie volania v prvom delegovanom akte prijatom na základe tejto smernice, nemala zohľadniť žiadne neodôvodnené mimoriadne vnútroštátne odchýlky od tohto trendu.

(198) Vzhľadom na súčasnú neistotu týkajúcu sa miery uspokojenia dopytu po širokopásmových vysokokapacitných službách, ako aj všeobecné úspory z rozsahu a hustoty ponúkajú dohody o spoluinvestovaní významné výhody z dôvodu rozdelenia nákladov a rizík, čo menším podnikom umožňuje investovať za ekonomicky racionálnych podmienok, čím sa podporuje udržateľná, dlhodobá hospodárska súťaž aj v oblastiach, kde hospodárska súťaž v oblasti infraštruktúry nemusí byť efektívna. Takéto spoluinvestovanie môže mať rôzne podoby vrátane spoluvlastníctva aktív siete alebo dlhodobého rozdelenia rizika prostredníctvom spolufinancovania alebo prostredníctvom kúpnych zmlúv. V uvedenej súvislosti je dôsledkom kúpnych zmlúv, ktorými sa ustanovuje spoluinvestovanie, nadobudnutie osobitných práv na kapacitu štrukturálneho charakteru, čo zahŕňa stupeň spolurozhodovania a umožňuje spoluinvestorom skutočne a v dlhodobom horizonte udržateľne súťažiť na nadväzujúcich trhoch, na ktorých pôsobí podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu. Naproti tomu z obchodných dohôd o prístupe, ktoré sa obmedzujú na prenájom kapacity, takéto práva nevyplývajú, a preto by sa nemali považovať za spoluinvestovanie.

(199) Ak podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu ponúkne spoluinvestovanie do vysokokapacitných sietí, ktoré pozostávajú z prvkov optických vlákien zavedených až do priestorov koncového používateľa alebo po základňovú stanicu, za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok, v dôsledku čoho majú podniky rôznych veľkostí a s rôznou kapacitou financovania príležitosť stať sa spoluinvestormi infraštruktúry, národný regulačný orgán by mal mať možnosť upustiť od uloženia povinností na novú vysokokapacitnú sieť podľa tejto smernice, ak aspoň jeden potenciálny spoluinvestor uzavrel dohodu o spoluinvestovaní s uvedeným podnikom. Ak národný regulačný orgán rozhodne, že ponuka na spoluinvestovanie, ktorá nevyústila do dohody, bude záväzná a že neuloží dodatočné regulačné povinnosti, môže tak urobiť pod podmienkou, že takáto dohoda sa musí uzavrieť skôr, než dané deregulačné opatrenie nadobudne účinnosť. Vysokokapacitné siete pozostávajúce z prvkov optických vlákien zavedených do bezprostrednej blízkosti priestorov koncového používateľa z vonkajšej strany by mali podliehať rovnakému regulačnému zaobchádzaniu v prípade, že zavedenie prvkov optických vlákien až do priestorov koncového používateľa je technicky nerealizovateľné.

(200) Keď má národný regulačný orgán v úmysle upustiť od uloženia povinností, mal by tak urobiť po tom, čo sa uistil, že ponuky na spoluinvestovanie spĺňajú potrebné kritériá a že sú urobené v dobrej viere. Rozdielna regulačná úprava týkajúca sa nových vysokokapacitných sietí by mala byť predmetom preskúmania v nasledujúcich analýzach trhu, na základe ktorých sa môžu vyžadovať zmeny regulačnej úpravy, a to najmä po určitom čase. V riadne odôvodnených prípadoch by mali mať národné regulačné orgány možnosť uložiť povinnosti na takéto nové prvky siete, ak zistia, že niektoré trhy by pri absencii regulačného zásahu čelili značným problémom na úrovni hospodárskej súťaže. Najmä v prípadoch, keď existujú viaceré nadväzujúce trhy, ktoré nedosiahli rovnaký stupeň hospodárskej súťaže, môžu národné regulačné orgány vyžadovať konkrétne asymetrické nápravné opatrenia na podporu efektívnej hospodárskej súťaže, okrem iného napríklad špecializované maloobchodné trhy, ako sú produkty elektronických komunikácií pre obchodných koncových používateľov. V záujme zachovania konkurencieschopnosti trhov by národné regulačné orgány mali tiež chrániť práva záujemcov o prístup, ktorí sa nezúčastňujú na danom spoluinvestovaní. To by sa malo dosiahnuť zachovaním existujúcich prístupových produktov, alebo ak sa zastarané prvky siete v dohľadnom čase odstránia, uložením povinnosti zaviesť prístupové produkty, ktorých funkčnosť a kvalita je aspoň porovnateľná s tými, ktoré predtým poskytovala zastaraná infraštruktúra, pričom by sa v oboch prípadoch uplatnil vhodný prispôsobivý mechanizmus schválený národným regulačným orgánom, ktorým by sa neoslabili stimuly pre spoluinvestorov.

(201) V záujme jednotných regulačných postupov v celej Únii by Komisia v prípade, ak národné regulačné orgány dospejú k záveru, že podmienky ponúk na spoluinvestovanie sú splnené, mala mať možnosť požadovať od národného regulačného orgánu, aby stiahol svoje návrhy opatrení buď upustením od uloženia povinností alebo prostredníctvom zásahu v podobe regulačných povinností s cieľom riešiť podstatné problémy týkajúce sa hospodárskej súťaže, ak sa orgán BEREC stotožní s vážnymi pochybnosťami Komisie, pokiaľ ide o zlučiteľnosť tohto navrhovaného opatrenia s právom Únie, a najmä s regulačnými cieľmi podľa tejto smernice. V záujme efektívnosti by národný regulačný orgán mal mať možnosť podať Komisii jediné oznámenie o navrhovanom opatrení, ktoré sa vzťahuje na systém spoluinvestovania, ktorý spĺňa príslušné podmienky. V prípade, že Komisia neuplatní svoje právomoci požadovať zrušenie navrhovaného opatrenia, by bolo neprimerané, aby následné zjednodušené oznámenia jednotlivých rozhodnutí národného regulačného orgánu na základe toho istého systému, a to aj vrátane dôkazu o uzavretí dohody s aspoň jedným spoluinvestorom, boli predmetom rozhodnutia o zrušení, ak sa okolnosti nezmenia. Okrem toho naďalej platia povinnosti uložené podnikom bez ohľadu na to, či boli určené ako podniky s významným vplyvom na trhu podľa tejto smernice alebo smernice o 2014/61/EÚ. Povinnosťami súvisiacimi s dohodami o spoluinvestovaní nie je dotknuté uplatňovanie práva Únie.

(202) Účelom funkčného oddelenia, na základe ktorého sa od vertikálne integrovaného podniku vyžaduje, aby zriadil prevádzkovo samostatné obchodné subjekty, je zabezpečiť poskytovanie úplne rovnocenných prístupových produktov všetkým nadväzujúcim prevádzkovateľom (vrátane jeho vlastných vertikálne integrovaných oddelení). Funkčným oddelením sa môže skvalitniť hospodárska súťaž na viacerých relevantných trhoch tým, že sa značne zníži motivácia diskriminovať a uľahčí sa overovanie a presadzovanie dodržiavania povinnosti nediskriminovať. Vo výnimočných prípadoch by malo byť možné funkčné oddelenie odôvodniť ako nápravné opatrenie, keď sa trvalo nedarí dosiahnuť účinnú nediskrimináciu na viacerých dotknutých trhoch a keď sú malé alebo žiadne vyhliadky, že v oblasti infraštruktúry dôjde k hospodárskej súťaži v primeranom časovom rámci po využití jedného alebo viacerých nápravných opatrení, ktoré sa predtým považovali za vhodné. Je však veľmi dôležité zabezpečiť, aby uloženie funkčného oddelenia naďalej motivovalo daný podnik na investovanie do svojej siete a neviedlo k možným nepriaznivým vplyvom na blahobyt spotrebiteľov. Jeho uloženie si vyžaduje v súlade s postupom analýzy trhu koordinovanú analýzu rôznych relevantných trhov súvisiacich s prístupovou sieťou. Pri vykonávaní analýzy trhu a navrhovaní podrobností takéhoto nápravného opatrenia by národné regulačné orgány mali venovať osobitnú pozornosť produktom, ktoré majú spravovať samostatné obchodné subjekty, s prihliadnutím na rozsah zavedenia siete a na stupeň technologického pokroku, ktorý by mohol ovplyvniť nahraditeľnosť pevných a bezdrôtových služieb. S cieľom vyhnúť sa narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu by návrhy na funkčné oddelenie mala vopred schvaľovať Komisia.

(203) Vykonanie funkčného oddelenia by nemalo samostatným obchodným subjektom brániť v používaní náležitých koordinačných mechanizmov, aby sa zabezpečila ochrana práv materskej spoločnosti na dohľad nad hospodárením a riadením.

(204) Ak sa vertikálne integrovaný podnik rozhodne previesť svoje aktíva tvoriace miestnu prístupovú sieť alebo ich podstatnú časť na samostatnú právnickú osobu, v ktorej nemá majetkovú účasť, alebo vytvoriť samostatný obchodný subjekt pre oblasť prístupových produktov, národný regulačný orgán by mal posúdiť vplyv plánovanej transakcie vrátane všetkých záväzkov v oblasti prístupu, ktoré tento podnik ponúka, na všetky existujúce regulačné povinnosti uložené vertikálne integrovanému podniku s cieľom zabezpečiť zlučiteľnosť všetkých nových opatrení so touto smernicou. Dotknutý národný regulačný orgán by mal vykonať novú analýzu trhov, na ktorých pôsobí oddelený subjekt, a podľa toho ukladať, zachovávať, meniť alebo rušiť povinnosti. Na uvedený účel by národný regulačný orgán mal mať možnosť požadovať od podniku informácie.

(205) Už dnes je na niektorých trhoch možné, aby podniky určené ako podniky s významným vplyvom na trhu mali možnosť ako súčasť analýzy trhu ponúknuť záväzky, ktorých cieľom je riešiť problémy hospodárskej súťaže zistené národným regulačným orgánom a ktoré národný regulačný orgán následne zohľadní pri rozhodovaní o vhodných nápravných opatreniach. Pri rozhodovaní o najvhodnejších nápravných opatreniach by sa mal zohľadniť každý nový vývoj na trhu. Povahou ponúknutých záväzkov ako takou sa však neobmedzuje diskrečná právomoc udelená národnému regulačnému orgánu uložiť nápravné opatrenia podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu, ani ňou nie sú dotknuté ustanovenia o regulačnej úprave spoluinvestovania. V záujme zvýšenia transparentnosti a zabezpečenia právnej istoty v celej Únii by sa mal v tejto smernici ustanoviť postup, podľa ktorého by podniky ponúkli záväzky a národné regulačné orgány by ich posudzovali, pričom by zohľadňovali názory účastníkov trhu prostredníctvom testu trhu, ktoré by sa vo vhodnom prípade stali záväzné pre podnik navrhujúci záväzky a vykonateľné zo strany národného regulačného orgánu. Pokiaľ národný regulačný orgán nestanovil záväzky v oblasti spoluinvestovania za záväzné a rozhodol sa neuložiť povinnosti, nemá uvedený postup vplyv na uplatňovanie postupu analýzy trhu ani povinnosti zaviesť vhodné a primerané nápravné opatrenia na riešenie zisteného zlyhania trhu.

(206) Národné regulačné orgány by mali mať možnosť rozhodnúť o záväznosti záväzkov, vcelku alebo sčasti, na konkrétne obdobie, ktoré by nemalo presiahnuť obdobie, na ktoré boli navrhnuté, a to po vykonaní testu trhu prostredníctvom verejnej konzultácie so zainteresovanými stranami. V prípade, že sa záväzky stali záväzné, národný regulačný orgán by mal zvážiť dôsledky tohto rozhodnutia vo svojej analýze trhu a zohľadniť ich pri výbere najvhodnejších regulačných opatrení. Národné regulačné orgány by mali zohľadniť záväzky prijaté z perspektívy budúceho vývoja udržateľnosti, najmä pri výbere obdobia, pre ktoré sú záväzné, pričom by mali zohľadniť hodnotu, ktorú zainteresované subjekty pripisujú verejnej konzultácii o stabilných a predvídateľných trhových podmienkach. Záväznými záväzkami, ktoré sa týkajú dobrovoľného odčlenenia vertikálne integrovaným podnikom určeným ako podnik s významným vplyvom na jednom alebo viacerých relevantných trhoch, sa môže zvýšiť predvídateľnosť a transparentnosť procesu tak, že sa stanoví proces vykonávania plánovaného odčlenenia, napríklad prostredníctvom plánu vykonávania s jasnými medzníkmi a predvídateľnými následkami, ak určité medzníky nie sú splnené.

(207) Záväzky môžu zahŕňať vymenovanie monitorujúceho správcu, ktorého identitu a mandát by mal schváliť národný regulačný orgán, a povinnosť podniku, ktorý ich ponúka, poskytovať pravidelné správy o vykonávaní.

(208) Vlastníci sietí, ktorých obchodný model je obmedzený na poskytovanie veľkoobchodných služieb druhým, môžu byť užitoční pri vytvorení prosperujúceho veľkoobchodného trhu s pozitívnymi účinkami pre maloobchodnú hospodársku súťaž na nadväzujúcom trhu. Okrem toho, ich obchodný model môže byť príťažlivý pre potenciálnych finančných investorov do stabilnejších aktív infraštruktúry s dlhodobejšími vyhliadkami na zavádzanie vysokokapacitných sietí. Prítomnosť výlučne veľkoobchodného podniku však nemusí viesť k maloobchodným trhom s efektívnou hospodárskou súťažou a výlučne veľkoobchodné podniky môžu byť na trhoch s konkrétnym produktom alebo na geografických trhoch určené ako podniky s významných vplyvom na trhu. Určité riziká hospodárskej súťaže vyplývajúce zo správania podnikov uplatňujúcich výlučne veľkoobchodné obchodné modely by mohli byť nižšie ako v prípade vertikálne integrovaných podnikov za predpokladu, že výlučne veľkoobchodný model je skutočný a neexistujú žiadne stimuly na diskrimináciu medzi poskytovateľmi na nadväzujúcom trhu. Regulačná odpoveď by preto mala byť úmerne menej narúšajúca, ale mala by zachovať najmä možnosť zaviesť povinnosti týkajúce sa stanovenia spravodlivých a primeraných cien. Národné regulačné orgány by mali byť na druhej strane schopné zasiahnuť v prípade, že nastanú problémy v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré poškodzujú koncových používateľov. Podnik aktívny na veľkoobchodnom trhu, ktorý poskytuje maloobchodné služby výlučne obchodným používateľom, ktorí sú väčší než malé a stredné podniky, by sa mal vnímať ako výlučne veľkoobchodný podnik.

(209) Na uľahčenie prechodu z zastaraných metalických sietí na siete novej generácie, čo je v záujme koncových používateľov, by národné regulačné orgány mali byť schopné monitorovať vlastné iniciatívy prevádzkovateľov siete v tejto oblasti a v prípade potreby stanoviť podmienky pre primeraný proces prechodu, napríklad prostredníctvom predchádzajúceho upozornenia, transparentnosti a dostupnosti alternatívneho prístupového produktu, ktorý by bol aspoň porovnateľnej kvality, keď vlastník siete preukázal úmysel a pripravenosť prejsť na modernizovanú sieť. S cieľom zabrániť neodôvodneným zdržaniam pri prechode by národné regulačné orgány mali mať právomoc zrušiť povinnosti prístupu týkajúce sa metalickej siete po tom, ako bol stanovený primeraný postup prechodu a zabezpečilo sa splnenie podmienok a proces prechodu zo zastaranej infraštruktúry. Vlastníci sietí by však mali mať možnosť vyradiť zastarané siete. Záujemcovia o prístup, ktorí prechádzajú z prístupového produktu založeného na zastaranej infraštruktúre na prístupový produkt založený na pokročilejšej technológii alebo médiu, by mali mať možnosť zmodernizovať svoj prístup na úroveň ktoréhokoľvek regulovaného produktu s vyššou kapacitou, ale nemalo by sa to od nich vyžadovať. V prípade modernizácie by záujemcovia o prístup mali dodržiavať regulačné podmienky prístupu k prístupovému produktu s vyššou kapacitou, ktoré určil národný regulačný orgán vo svojej analýze trhu.

(210) Liberalizácia telekomunikačného sektoru, rastúca hospodárska súťaž a väčšie možnosti výberu komunikačných služieb idú ruka v ruke s paralelnými opatreniami týkajúcimi sa vytvárania harmonizovaného regulačného rámca, ktorý zabezpečí poskytovanie univerzálnej služby. Koncepcia univerzálnej služby by sa mala vyvíjať tak, aby odrážala pokrok v technológii, rozvoj trhu a zmeny v požiadavkách používateľa.

(211) Podľa článku 169 ZFEÚ má Únia prispievať k ochrane spotrebiteľov.

(212) Univerzálna služba predstavuje záchrannú sieť, ktorou sa zabezpečí, že všetkým koncovým používateľom bude dostupný aspoň minimálny súbor služieb a spotrebiteľom bude cenovo prijateľný, pokiaľ riziko sociálneho vylúčenia vyplývajúce z nedostatku takéhoto prístupu bráni občanom plne sa sociálne a hospodársky zapojiť do spoločnosti.

(213) Základný širokopásmový prístup k internetu je prakticky všeobecne dostupný v celej Únii a veľmi hojne používaný na širokú škálu činností. Celková miera využívania je však nižšia než dostupnosť, keďže niektoré osoby stále nie sú pripojené z dôvodov týkajúcich sa informovanosti, nákladov a zručností či z dôvodov výberu. Cenovo prijateľný primeraný širokopásmový prístup k internetu získal pre spoločnosť a širšiu ekonomiku rozhodujúci význam. Poskytuje základ pre účasť na digitálnom hospodárstve a spoločnosti prostredníctvom základných internetových služieb.

(214) Základnou požiadavkou univerzálnej služby je zabezpečiť, aby mali všetci spotrebitelia za prijateľnú cenu prístup k službám primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasovým komunikačným službám na pevnom mieste. Členské štáty by tiež mali mať možnosť zabezpečiť cenovú dostupnosť služieb primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb, ktoré nie sú poskytované na pevnom mieste, pre občanov v pohybe, ak to považujú za potrebné na zabezpečenie plnej sociálnej a hospodárskej účasti spotrebiteľov na spoločnosti. Osobitná pozornosť by sa mala v uvedenej súvislosti venovať zabezpečeniu rovnocenného prístupu pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím. Nemali by existovať žiadne obmedzenia z hľadiska technických prostriedkov, ktorými sa zabezpečuje spojenie, či už s využitím drôtových alebo bezdrôtových technológií, ani žiadne obmedzenia z hľadiska kategórií poskytovateľov, ktorí plnia všetky alebo len časť povinností poskytovať univerzálnu službu.

(215) Rýchlosť prístupu k internetu, akú má konkrétny používateľ, závisí od niekoľkých faktorov vrátane poskytovateľov pripojenia k internetu, ako aj konkrétnej aplikácie, pre ktorú sa pripojenie využíva. Je na členských štátoch, aby s prihliadnutím na správu orgánu BEREC o najlepších postupoch vymedzili primeraný širokopásmový prístup k internetu na základe vnútroštátnych podmienok a minimálnej šírky pásma, ktorú využíva väčšina spotrebiteľov na území členského štátu, s cieľom umožniť primeranú úroveň sociálneho začlenenia a účasti na digitálnom hospodárstve a spoločnosti na ich území. Cenovo prijateľná služba primeraného širokopásmového prístupu k internetu by mala mať dostatočnú šírku pásma, aby sa zabezpečila podpora prístupu a použitia aspoň minimálneho súboru základných služieb, ktoré zohľadňujú služby, ktoré používa väčšina koncových používateľov. Na uvedený účel by mala Komisia monitorovať vývoj vo využívaní internetu s cieľom identifikovať tie služby online, ktoré využíva väčšina koncových používateľov v celej Únii a ktoré sú potrebné na zabezpečenie sociálnej a hospodárskej účasti na spoločnosti, a zoznam zodpovedajúcim spôsobom aktualizovať. Požiadavky práva Únie, ktoré sa týkajú prístupu k otvorenému internetu, najmä nariadenia (EÚ) 2015/2120, by sa mali uplatňovať na všetky služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu.

(216) Spotrebitelia by nemali byť povinní mať prístup k službám, ktoré nechcú, a preto by malo byť pre oprávnených spotrebiteľov možné na požiadanie obmedziť cenovo prijateľnú univerzálnu službu na hlasové komunikačné služby.

(217) Nové členské štáty by mali mať možnosť rozšíriť opatrenia týkajúce sa cenovej dostupnosti a kontroly výdavkov na mikropodniky a malé a stredné podniky a neziskové organizácie za predpokladu, že spĺňajú príslušné podmienky.

(218) Národné regulačné orgány by v koordinácii s inými príslušnými orgánmi mali mať možnosť monitorovať vývoj a úroveň maloobchodných taríf pri službách, ktoré patria do rozsahu povinností poskytovať univerzálnu službu. Takéto monitorovanie by sa malo vykonávať tak, aby nepredstavovalo nadmerné administratívne zaťaženie ani pre národné regulačné orgány a iné príslušné orgány, ani pre poskytovateľov takýchto služieb.

(219) Prijateľná cena je cena vymedzená členskými štátmi na vnútroštátnej úrovni na základe špecifických vnútroštátnych podmienok. Ak členské štáty zistia, že maloobchodné ceny za primeraný širokopásmový prístup k internetu a hlasové komunikačné služby nie sú cenovo prijateľné pre spotrebiteľov s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami vrátane starších ľudí, koncových používateľov so zdravotným postihnutím a spotrebiteľov žijúcich vo vidieckych alebo geograficky izolovaných oblastiach, mali by prijať vhodné opatrenia. Na tento účel by členské štáty mohli týmto spotrebiteľom poskytovať priamu podporu na komunikačné účely, ktorá by mohla byť súčasťou dávok sociálneho zabezpečenia, alebo poukážky alebo priame platby poukazované týmto spotrebiteľom. So zreteľom na potrebu minimalizovať narušenia trhu to môže byť vhodná alternatíva. Členské štáty by prípadne alebo okrem toho mohli vyžadovať od všetkých poskytovateľov takýchto služieb, aby týmto spotrebiteľom ponúkali základné tarifné možnosti alebo tarifné balíky.

(220) Zabezpečenie cenovej dostupnosti môže obsahovať osobitné tarifné možnosti alebo tarifné balíky určené na uspokojenie potrieb používateľov s nízkym príjmom alebo používateľov s osobitnými sociálnymi potrebami. Takéto ponuky by mali obsahovať základné prvky, aby sa predišlo narušeniu fungovania trhu. Cenová dostupnosť pre jednotlivých spotrebiteľov by mala byť založená na ich práve uzavrieť zmluvu s poskytovateľom, dostupnosti čísla, stálom pripojení služby a ich schopnosti monitorovať a kontrolovať svoje výdavky.

(221) Ak členský štát vyžaduje od poskytovateľov, aby spotrebiteľom s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami ponúkali tarifné možnosti alebo tarifné balíky odlišné od tých, ktoré poskytujú za bežných obchodných podmienok, tieto tarifné možnosti alebo tarifné balíky by mali poskytovať všetci poskytovatelia prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb. Požiadavka, aby všetci poskytovatelia prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb ponúkli tarifné možnosti alebo tarifné balíky, by v súlade so zásadou proporcionality nemala viesť k nadmernému administratívnemu alebo finančnému zaťaženiu týchto poskytovateľov alebo členských štátov. Ak členský štát na základe objektívneho posúdenia preukáže takéto nadmerné administratívne alebo finančné zaťaženie, môže vo výnimočných prípadoch rozhodnúť, že povinnosť ponúkať osobitné tarifné možnosti alebo tarifné balíky uloží iba určeným poskytovateľom. V objektívnom posúdení by sa mali tiež zvážiť výhody, ktoré plynú pre spotrebiteľov s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami z výberu poskytovateľov, a prínosy pre všetkých poskytovateľov, ktorí môžu ťažiť z toho, že sú poskytovateľmi univerzálnej služby. Ak členský štát výnimočne rozhodne, že povinnosť ponúkať osobitné tarifné možnosti alebo tarifné balíky sa uloží iba určeným poskytovateľom, mali by zaistiť, že spotrebitelia s nízkym príjmom alebo s osobitnými potrebami budú mať na výber poskytovateľov, ktorí ponúkajú sociálne tarify. V určitých prípadoch však členské štáty nemusia byť schopné zaručiť výber poskytovateľov, napríklad ak v mieste bydliska beneficienta poskytuje služby iba jeden podnik alebo ak by poskytovanie výberu znamenalo nadmerné dodatočné organizačné a finančné zaťaženie členského štátu.

(222) Cenová dostupnosť by už viac nemala predstavovať prekážku prístupu spotrebiteľov k minimálnemu súboru služieb pripojenia. Právo uzavrieť zmluvu s poskytovateľom by malo znamenať, že spotrebitelia, ktorí môžu čeliť odmietnutiu, najmä tí s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami, by mali mať možnosť uzavrieť zmluvy o poskytovaní cenovo prijateľných služieb primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb aspoň v pevnom mieste s ktorýmkoľvek poskytovateľom, ktorý takéto služby v danom mieste poskytuje, alebo s určeným poskytovateľom, ak členský štát výnimočne rozhodol, že na ponúkanie týchto tarifných možností alebo tarifných balíkov určí jedného alebo viacerých poskytovateľov. S cieľom minimalizovať finančné riziká, ako je nezaplatenie faktúr, by poskytovatelia mali mať možnosť poskytovať zmluvu s podmienkami vyžadujúcimi platbu vopred na základe individuálnych cenovo prijateľných predplatených jednotiek.

(223) S cieľom zabezpečiť, aby sa s občanmi dalo spojiť hlasovými komunikačnými službami by členské štáty mali zabezpečiť dostupnosť čísla počas primeraného obdobia, ako aj počas obdobia nepoužívania hlasových komunikačných služieb. Poskytovatelia by mali mať možnosť zaviesť mechanizmy na kontrolu ďalšieho záujmu spotrebiteľa zachovať dostupnosť čísla.

(224) Kompenzácia pre poskytovateľov takýchto služieb za týchto okolností nemusí vyústiť do narušenia hospodárskej súťaže za predpokladu, že sa takým poskytovateľom uhradia príslušné špecifické čisté náklady a za predpokladu, že čisté nákladové zaťaženie sa uhrádza z hľadiska hospodárskej súťaže neutrálnym spôsobom.

(225) S cieľom posúdiť potrebu opatrení cenovej dostupnosti by národné regulačné orgány v koordinácii s inými príslušnými orgánmi mali byť schopné monitorovať vývoj a podrobnosti týkajúce sa ponúk tarifných možností alebo tarifných balíkov pre spotrebiteľov s nízkym príjmom alebo osobitnými sociálnymi potrebami.

(226) Členské štáty by mali zaviesť opatrenia na podporu vytvorenia trhu pre cenovo prijateľné produkty a služby s prvkami pre spotrebiteľov so zdravotným postihnutím vrátane zariadení s podpornými technológiami. To možno dosiahnuť okrem iného odvolaním sa na európske normy alebo podporou vykonávania požiadaviek v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb. Členské štáty by mali podľa vnútroštátnych okolností zaviesť vhodné opatrenia, ktoré poskytujú členským štátom flexibilitu prijať osobitné opatrenia, napríklad ak trh neponúka cenovo prijateľné produkty a služby zahŕňajúce zariadenia pre spotrebiteľov so zdravotným postihnutím za normálnych ekonomických podmienok. Tieto opatrenia by mohli zahŕňať priamu finančnú podporu pre koncových používateľov. Náklady na konverzné služby pre spotrebiteľov so zdravotným postihnutím by mali zodpovedať priemerným nákladom na hlasové komunikačné služby.

(227) Konverzné služby sa vzťahujú na služby, ktorými sa umožňuje obojsmerná komunikácia medzi vzdialenými koncovými používateľmi rôznymi spôsobmi komunikácie (napríklad textová komunikácia, posunková reč, hovorová komunikácia) zabezpečením konverzie medzi týmito spôsobmi komunikácie obvykle prostredníctvom ľudskej obsluhy. Text v reálnom čase je vymedzený v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb, a odkazuje na formu textovej konverzácie medzi dvomi bodmi alebo konferencie medzi viacerými bodmi, pri ktorej sa zapisovaný text zasiela tak, že používateľ vníma komunikáciu ako plynulý tok znakov.

(228) V prípade dátovej komunikácie s rýchlosťou prenosu dát, ktorá je dostatočná na to, aby umožnila primeraný širokopásmový prístup k internetu, je pevné pripojenie takmer všeobecne dostupné a využíva ho väčšina občanov Únie. Štandardné pevné širokopásmové pokrytie a dostupnosť v Únii dosiahlo v roku 2015 97 % domácností s priemernou mierou využitia 72 % a služby založené na bezdrôtovej technológií majú ešte väčší dosah. Medzi členskými štátmi však existujú rozdiely, pokiaľ ide o dostupnosť a cenovú dostupnosť pevného širokopásmového pripojenia v mestských a vidieckych oblastiach.

(229) Trh hrá vedúcu úlohu pri zabezpečení dostupnosti širokopásmového prístupu k internetu s neustále rastúcou kapacitou. V oblastiach, kde trh nemôže uspokojiť potreby, sa objavujú iné nástroje verejnej politiky na podporu dostupnosti pripojení k primeranému širokopásmovému prístupu k internetu, ktoré sú v zásade nákladovo efektívnejšie a menej narúšajú trh ako povinnosti poskytovať univerzálnu službu, napríklad využívanie finančných nástrojov, ako sú nástroje dostupné v rámci Európskeho fondu pre strategické investície a Nástroja na prepájanie Európy, využívanie verejného financovania z európskych štrukturálnych a investičných fondov, začlenenie povinností pokrytia do práv na využívanie rádiového spektra s cieľom podporiť zavádzanie širokopásmových sietí v menej obývaných oblastiach a verejné investície v súlade s pravidlami štátnej pomoci Únie.

(230) Ak sa po vykonaní riadneho posúdenia a zohľadnení výsledkov geografického prieskumu zavádzania sietí vykonaného príslušným orgánom alebo najnovších informácií, ktoré mali členské štáty k dispozícii pred výsledkami prvého geografického prieskumu, ukázalo, že trh, ani verejné intervenčné mechanizmy pravdepodobne neposkytnú koncovým používateľom v určitých oblastiach pripojenie schopné poskytovať službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu podľa vymedzenia členských štátov ani hlasové komunikačné služby na pevnom mieste, členský štát by mal mať možnosť výnimočne určiť rôznych poskytovateľov alebo skupinu poskytovateľov, ktorí budú uvedené služby v rôznych relevantných častiach územia daného štátu poskytovať. Okrem geografického prieskumu by členské štáty mali mať v prípade potreby možnosť využiť akýkoľvek iný dôkaz, aby zistili, v akom rozsahu je na pevnom mieste dostupný primeraný širokopásmový prístup k internetu a hlasové komunikačné služby. Tento dodatočný dôkaz môže zahŕňať údaje, ktoré majú národné regulačné orgány k dispozícii v rámci postupu analýzy trhu, a údaje zhromaždené od používateľov. Členské štáty by mali mať možnosť obmedziť povinnosti poskytovať univerzálnu službu podporujúce dostupnosť služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu na miesto pobytu alebo bydlisko koncového používateľa. Nemali by existovať žiadne prekážky z hľadiska technických prostriedkov, ktorými sa zabezpečujú služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasové komunikačné služby na pevnom mieste, či už s využitím drôtových alebo bezdrôtových technológií, ani žiadne prekážky z hľadiska toho, ktoré podniky plnia všetky povinnosti poskytovať univerzálnu službu, alebo ich časť.

(231) V súlade so zásadou subsidiarity je preto na členských štátoch, aby na základe objektívnych kritérií rozhodli, ktoré podniky sa určia za poskytovateľov univerzálnej služby, pričom sa v prípade potreby do úvahy zoberie schopnosť a ochota podnikov akceptovať všetky alebo určité povinnosti poskytovať univerzálnu službu. Toto nevylučuje možnosť, aby členské štáty do uvedeného procesu určenia zaradili osobitné podmienky odôvodnené z hľadiska efektívnosti, medzi ktoré patrí zoskupovanie geografických oblastí alebo komponentov alebo stanovenie minimálnych období určenia.

(232) Mali by sa odhadnúť náklady na zabezpečenie dostupnosti pripojenia schopného poskytovať službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu, ako je identifikované v súlade s touto smernicou a hlasové komunikačné služby na pevnom mieste za prijateľnú cenu v rámci povinností poskytovať univerzálnu službu, a to najmä posúdením očakávaného finančného zaťaženia poskytovateľov a používateľov v odvetví elektronických komunikácií.

(233) Požiadavky na zaistenie celonárodného územného pokrytia uložené v rámci postupu určenia pravdepodobne vopred vylúčia alebo odradia určité podniky od toho, aby sa uchádzali o určenie za poskytovateľov univerzálnej služby. Určenie poskytovateľov, ktorí majú plniť povinnosti poskytovať univerzálnu službu, na príliš dlhé alebo neobmedzené obdobie môže takisto viesť k a priori vylúčeniu určitých poskytovateľov. Ak členský štát rozhodne o určení jedného alebo viacerých poskytovateľov na účely cenovej dostupnosti, malo by byť možné, aby títo poskytovatelia boli odlišní od poskytovateľov určených na účely dostupnosti univerzálnej služby.

(234) Ak sa poskytovateľ, ktorý je výnimočne určený na poskytovanie iných tarifných možností alebo tarifných balíkov, než sú tarifné možnosti alebo balíky poskytované za bežných obchodných podmienok určené v súlade s touto smernicou alebo na zabezpečovanie dostupnosti služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu alebo hlasových komunikačných služieb na pevnom mieste určené v súlade s touto smernicou rozhodne vzhľadom na svoju povinnosť poskytovať univerzálnu službu predať všetky svoje aktíva lokálnej siete na území štátu alebo ich podstatnú časť samostatnej právnickej osobe s inou vlastníckou štruktúrou, príslušný orgán by mal posúdiť účinok zamýšľanej transakcie s cieľom zabezpečiť kontinuitu povinností poskytovať univerzálnu službu na celom území štátu alebo jeho častiach. Na uvedený účel by mal poskytovateľ pred uskutočnením predaja informovať príslušný orgán, ktorý uložil povinnosti poskytovať univerzálnu službu. Posúdenie príslušného orgánu by nemalo mať vplyv na zavŕšenie transakcie.

(235) S cieľom zabezpečiť stabilitu a podporiť postupný prechod by členské štáty mali mať možnosť naďalej zabezpečovať poskytovanie inej univerzálnej služby na svojom území, ako sú služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasové komunikačné služby na pevnom mieste, ktoré sú zahrnuté do rozsahu ich povinností poskytovať univerzálnu službu na základe smernice 2002/22/ES k dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice, za predpokladu, že tieto alebo porovnateľné služby nie sú dostupné za bežných obchodných podmienok. Ak by sa umožnilo, aby sa širokej verejnosti naďalej poskytovali verejné telefónne automaty na mince, kreditné alebo debetné karty alebo predplatné karty vrátane kariet s volacími kódmi, telefónne zoznamy a telefónne informačné služby v rámci univerzálnej služby, pokiaľ je preukázané, že sú stále potrebné, členské štáty by tak získali flexibilitu potrebnú na riadne zohľadnenie rôznych vnútroštátnych okolností. Môže to zahŕňať poskytovanie verejných telefónnych automatov v hlavných vstupných bodoch do krajiny, ako sú letiská alebo železničné či autobusové stanice, ako aj na miestach, ktoré ľudia využívajú v prípade núdze, napríklad nemocnice, policajné stanice a plochy pre pomoc v núdzi na diaľnici, s cieľom uspokojiť primerané potreby koncových používateľov vrátane predovšetkým koncových používateľov so zdravotným postihnutím.

(236) Členské štáty by mali monitorovať situáciu spotrebiteľov z hľadiska ich využívania primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb, a najmä z hľadiska cenovej dostupnosti. Cenová dostupnosť primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb sa vzťahuje na informácie, ktoré používatelia dostávajú v súvislosti s výdavkami za využívanie, ako aj relatívnymi nákladmi na využívanie v porovnaní s ostatnými službami, a vzťahuje sa aj na ich schopnosť kontrolovať výdavky. Cenová dostupnosť preto znamená poskytnúť spotrebiteľovi právomoci prostredníctvom povinností uložených poskytovateľom. Uvedené povinnosti zahŕňajú špecifikovanú úroveň rozpísania faktúr, možnosť spotrebiteľov selektívne blokovať určité volania, ako sú drahé spojenia k osobitným službám za zvýšené ceny, kontrolovať výdavky prostredníctvom predplatenia a započítať zálohové poplatky za pripojenie. Také opatrenia si môžu vyžadovať revíziu a zmeny na základe vývoja trhu. Na rozpísaných faktúrach za využívanie prístupu k internetu by sa mal uviesť len čas, trvanie a objem spotreby počas relácie používania, ale nie webové sídla ani koncové body pripojenia k internetu počas takejto relácie používania.

(237) S výnimkou prípadov pretrvávajúcej oneskorenej platby alebo neplatenia faktúr, by mal spotrebiteľ, ktorý má nárok na cenovo prijateľné tarify, až do vyriešenia sporu byť chránený pred okamžitým odpojením zo siete z dôvodov nezaplatených účtov, a najmä v prípade sporov týkajúcich sa vysokých účtov za služby s prirážkou by mal mať naďalej prístup k dôležitým hlasovým komunikačným službám a minimálnej úrovni služby prístupu k internetu podľa vymedzenia členskými štátmi. Členské štáty by mali mať možnosť sa rozhodnúť, že taký prístup sa má naďalej poskytovať, len keď zákazník bude pokračovať v platení poplatkov za prenájom okruhu alebo za základný prístup k internetu.

(238) Ak poskytovanie primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb alebo poskytovanie iných služieb v súlade s touto smernicou má za následok nespravodlivé zaťaženie poskytovateľa, môže sa dané nespravodlivé zaťaženie zahrnúť do ktoréhokoľvek výpočtu čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu, pričom sa riadne zohľadnenia náklady a príjmy aj nehmotné výhody vyplývajúce z poskytovania daných služieb.

(239) Členské štáty by v prípade potreby mali vytvoriť mechanizmy financovania čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu, keď sa preukáže, že povinnosti môžu byť splnené len so stratou alebo s čistými nákladmi, ktoré sú mimo normálnych obchodných noriem. Je dôležité zabezpečiť, aby boli čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu primerane kalkulované a aby akékoľvek financovanie bolo uskutočnené s minimálnym narušením, pokiaľ ide o trh a podniky, a aby bolo zlučiteľné s článkami 107 a 108 ZFEÚ.

(240) Každá kalkulácia čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu by mala náležite zohľadniť náklady a výnosy, ako aj nehmotné výhody vyplývajúce z poskytovania univerzálnej služby, no nemala by brániť všeobecnému cieľu zabezpečiť, aby cenové štruktúry odrážali náklady. Všetky čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu by sa mali kalkulovať na základe transparentných postupov.

(241) Zohľadnenie nehmotných výhod znamená, že peňažný odhad nepriamych výhod, ktorý podnik odvodí zo svojho postavenia ako poskytovateľa univerzálnej služby, by sa mal odpočítať od priamych čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu, aby sa stanovilo celkové nákladové zaťaženie.

(242) Keď povinnosť poskytovať univerzálnu predstavuje nespravodlivé zaťaženie poskytovateľa, je primerané povoliť členským štátom vytvoriť mechanizmus efektívnej úhrady čistých nákladov. Úhrada z verejných fondov predstavuje jednu z metód krytia čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu. Ďalšou metódou je rozdelenie čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb. Členské štáty by mali byť schopné financovať čisté náklady na rôzne prvky povinností poskytovať univerzálnu službu pomocou rôznych mechanizmov alebo financovať čisté náklady na niektoré alebo všetky prvky pomocou jedného mechanizmu alebo kombináciou mechanizmov. Primeraný širokopásmový prístup k internetu prináša výhody nielen pre odvetvie elektronických komunikácií, ale aj pre širšiu digitálnu ekonomiku a spoločnosť ako celok. Zabezpečovanie pripojenia, ktoré podporuje rýchle širokopásmové pripojenie, pre väčší počet koncových používateľov im umožňuje využívať online služby, a tak sa aktívne zapájať do digitálnej spoločnosti. Zabezpečenie takéhoto pripojenia na základe povinností poskytovať univerzálnu službu slúži verejnému záujmu aj záujmom poskytovateľov elektronických komunikácií. Členské štáty by mali uvedené skutočnosti vziať do úvahy pri výbere a navrhovaní mechanizmov na úhradu čistých nákladov.

(243) V prípade úhrady nákladov prostredníctvom rozdelenia čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa metóda prideľovania medzi poskytovateľov zakladala na objektívnych a nediskriminačných kritériách a bola v súlade so zásadou proporcionality. Táto zásada nebráni členským štátom, aby poskytli výnimky novým poskytovateľom, ktorí nedosiahli významné postavenie na trhu. Každý finančný mechanizmus by mal zabezpečiť, aby účastníci trhu prispievali len na financovanie povinností poskytovať univerzálnu službu a nie na ostatné činnosti, ktoré nie sú priamo spojené s povinnosťou poskytovať univerzálnu službu. Mechanizmus úhrady by mal rešpektovať zásady práva Únie, a najmä v prípade mechanizmov rozdeľovania nákladov zásady nediskriminácie a proporcionality. Každý finančný mechanizmus by mal zabezpečiť, aby používatelia v jednom členskom štáte neprispievali na náklady povinnosti poskytovať univerzálnu službu v inom členskom štáte. Malo by byť možné rozdeliť čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu medzi všetky alebo niektoré špecifikované skupiny poskytovateľov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby mechanizmus rozdeľovania nákladov rešpektoval zásady transparentnosti, čo najmenšieho narušenia trhu, nediskriminácie a proporcionality. Najmenšie narušenie trhu znamená, že by návratnosť príspevkov mala byť realizovaná spôsobom čo najviac minimalizujúcim finančné zaťaženie koncových používateľov, napríklad čo najširším rozptylom príspevkov.

(244) Poskytovatelia, ktorí využívajú výhody financovania univerzálnej služby, by mali poskytovať národným regulačným orgánom dostatok údajov o špecifických prvkoch, ktoré si takéto financovanie vyžadujú, s cieľom odôvodniť svoju žiadosť. Systémy členských štátov týkajúce sa kalkulácie nákladov a financovania povinností poskytovať univerzálnu službu by sa mali oznámiť Komisii, aby sa overila zlučiteľnosť so ZFEÚ. Členské štáty by mali zabezpečiť efektívnu transparentnosť a kontrolu čiastok na financovanie povinností poskytovať univerzálnu službu. Výpočet čistých nákladov povinnosti poskytovať univerzálnu službu by mal byť založený na objektívnej a transparentnej metodike na zabezpečenie nákladovo čo najefektívnejšieho poskytovania univerzálnej služby a podporu rovnakých podmienok pre účastníkov trhu. Oznámenie metodiky určenej na výpočet čistých nákladov na jednotlivé prvky univerzálnej služby pred vykonaním výpočtu by mohlo pomôcť dosiahnuť vyššiu transparentnosť.

(245) Členské štáty nesmú účastníkom trhu uložiť finančné príspevky vzťahujúce sa na opatrenia, ktoré nie sú súčasťou povinností poskytovať univerzálnu službu. Jednotlivé členské štáty majú naďalej voľnosť pri ukladaní osobitných opatrení (mimo rozsahu povinností poskytovať univerzálnu službu) a ich financovaní v súlade s právom Únie, nie však pomocou príspevkov účastníkov trhu.

(246) S cieľom účinne podporiť voľný pohyb tovaru, služieb a osôb v Únii by malo byť možné využívať určité národné zdroje číslovania, najmä určité negeografické čísla, extrateritoriálnym spôsobom, teda mimo územia prideľujúceho členského štátu. Vzhľadom na značné riziko podvodov, pokiaľ ide o interpersonálnu komunikáciu, by sa takéto extrateritoriálne využívanie malo povoliť len na poskytovanie elektronických komunikačných služieb, ktoré nie sú interpersonálne. Presadzovanie príslušných vnútroštátnych právnych predpisov, najmä pravidiel ochrany spotrebiteľov a ďalších pravidiel týkajúcich sa využívania zdrojov číslovania, by členské štáty mali zabezpečovať bez ohľadu na to, kde boli udelené práva na využívanie a kde sa zdroje číslovania využívajú v rámci Únie. Členské štáty sú naďalej oprávnené uplatňovať svoje vnútroštátne právo na zdroje číslovania využívané na ich území, a to aj v prípade, keď boli práva udelené v inom členskom štáte.

(247) Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány členských štátov, v ktorých sa využívajú zdroje číslovania z iného členského štátu, nemajú kontrolu nad týmito zdrojmi číslovania. Je preto dôležité, aby národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán členského štátu, ktorý udeľuje práva na extrateritoriálne využívanie, zabezpečili aj účinnú ochranu koncových používateľov v členských štátoch, v ktorých sa tieto čísla využívajú. S cieľom dosiahnuť účinnú ochranu by národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré udeľujú práva na extrateritoriálne využívanie, mali pripojiť podmienky v súlade s touto smernicou, pokiaľ ide o dodržiavanie pravidiel ochrany spotrebiteľa a iných pravidiel týkajúcich sa využívania zdrojov číslovania v tých členských štátoch, kde sa tieto zdroje využívajú, zo strany poskytovateľa.

(248) Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány tých členských štátov, v ktorých sa zdroje číslovania využívajú, by mali mať možnosť požiadať národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré udelili práva na využívanie zdrojov číslovania, aby im pomohli pri presadzovaní ich pravidiel. Opatrenia na presadzovanie, ktoré prijali národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány, ktoré udelili práva na využívanie, by mali zahŕňať odrádzajúce sankcie, konkrétne v prípade vážneho porušenia odňatie práva na extrateritoriálne využívanie zdrojov číslovania pridelených príslušnému podniku. Požiadavky týkajúce sa extrateritoriálneho využívania by nemali mať vplyv na právomoci členských štátov zablokovať v jednotlivých prípadoch prístup k číslam alebo službám, ak je to opodstatnené z dôvodu podvodu alebo zneužitia. Extrateritoriálnym využívaním zdrojov číslovania by nemali byť dotknuté pravidlá Únie týkajúce sa poskytovania roamingových služieb vrátane tých, ktoré súvisia s predchádzaním neobvyklému používaniu alebo zneužívaniu roamingových služieb, ktoré podliehajú regulácii maloobchodných cien a ktoré využívajú regulované veľkoobchodné roamingové sadzby. Členské štáty by mali mať aj naďalej možnosť uzatvárať s tretími krajinami osobitné dohody o exteritoriálnom využívaní zdrojov číslovania.

(249) Členské štáty by mali podporovať poskytovanie OTA (over-the-air) zdrojov číslovania s cieľom uľahčiť zmenu poskytovateľa elektronických komunikácií. Poskytovanie OTA zdrojov číslovania umožňuje preprogramovanie identifikátorov komunikačných zariadení bez fyzického prístupu k príslušným zariadeniam. Táto črta je obzvlášť dôležitá pre služby komunikácie M2M, t. j. služby zahŕňajúce automatizovaný prenos údajov a informácií medzi zariadeniami alebo softvérové aplikácie s obmedzenou alebo žiadnou ľudskou interakciou. Poskytovatelia týchto služieb komunikácie M2M nemusia mať fyzický prístup k svojim zariadeniam kvôli ich používaniu v odľahlých podmienkach alebo z dôvodu veľkého počtu zavedených zariadení alebo ich spôsobov používania. Vzhľadom na rozvíjajúci sa trh komunikácie M2M a nové technológie by sa členské štáty mali usilovať zabezpečiť technologickú neutralitu pri podpore poskytovania OTA.

(250) Prístup k zdrojom číslovania na základe transparentného, objektívneho a nediskriminačného kritéria je predpokladom toho, aby sa podniky mohli zúčastniť na hospodárskej súťaži v sektore elektronických komunikácií. Členské štáty by mali byť schopné udeľovať práva na využívanie zdrojov číslovania iným podnikom ako poskytovateľom elektronických komunikačných sietí alebo služieb vzhľadom na rastúci význam čísel pre rôzne služby internetu vecí. Všetky prvky národného číslovacieho plánu vrátane kódov signalizačných bodov používaných pri adresovaní v sieti by mali byť spravované národnými regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými orgánmi. Komisia môže s pomocou orgánu BEREC prijať vykonávacie opatrenia, ak je potrebná harmonizácia zdrojov číslovania v Únii na podporu rozvoja celoeurópskych služieb alebo cezhraničných služieb, najmä nových služieb komunikácie M2M ako sú prepojené autá, a v prípadoch, kde dopyt nemohol byť uspokojený na základe využívaných existujúcich zdrojov číslovania.

(251) Malo by byť možné splniť požiadavku uverejniť rozhodnutia o udelení práv na využívanie zdrojov číslovania tým, že sa uvedené rozhodnutia verejne sprístupnia prostredníctvom webového sídla.

(252) Vzhľadom na špecifické aspekty súvisiace s ohlasovaním prípadov nezvestných detí, by členské štáty mali dodržať svoje záväzky s cieľom zabezpečiť, aby sa dobre fungujúca služba umožňujúca ohlasovanie prípadov nezvestných detí na ich území skutočne poskytovala na čísle 116 000. Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa pri prevádzke čísla 116 000 dosiahla dostatočná úroveň kvality služby.

(253) Súbežne s horúcou linkou pre nezvestné deti na čísle 116 000 mnohé členské štáty tiež zabezpečujú pre deti prístup k službe prevádzkujúcej detskú linku pomoci na čísle 116 111, ktorá je prispôsobená ich potrebám a ktorá pomáha deťom, ktoré potrebujú starostlivosť a ochranu. Tieto členské štáty a Komisia by mali zabezpečiť zvýšenie povedomia o existencii linky pomoci na čísle 116 111 medzi občanmi, a najmä medzi deťmi a vo vnútroštátnych systémoch ochrany detí.

(254) Pri vnútornom trhu sa predpokladá, že koncoví používatelia majú možnosť prístupu k všetkým telefónnym číslam uvedeným v národných číslovacích plánoch iných členských štátov a k všetkým službám prostredníctvom negeografických čísel, medzi ktoré patria čísla služieb volania na účet volaného a čísla služieb so zvýšenou tarifou v rámci Únie okrem prípadov, keď si volaný koncový používateľ z obchodných dôvodov zvolil obmedzený prístup z určitých geografických oblastí. Koncoví používatelia by mali mať možnosť prístupu k univerzálnym medzinárodným telefónnym číslam služieb volania na účet volaného [Universal International Freephone Numbers (UIFN)]. Cezhraničnému prístupu k zdrojom číslovania a k pridruženým službám by sa nemalo brániť s výnimkou objektívne odôvodnených prípadov, napríklad keď je to potrebné na boj proti podvodom a zneužívaniu (napríklad v súvislosti s určitými službami so zvýšenou tarifou), keď je číslo definované ako číslo len s vnútroštátnou pôsobnosťou (napríklad národné skrátené čísla), alebo pokiaľ je to ekonomicky neuskutočniteľné. Poplatky účtované stranám volajúcim z územia mimo dotknutého členského štátu nemusia byť rovnaké ako poplatky účtované stranám volajúcim z územia členského štátu. používatelia by mali byť vopred úplne a jasne informovaní o všetkých poplatkoch účtovaných za služby volania na účet volaného, napríklad o poplatkoch za medzinárodné volanie na čísla prístupné prostredníctvom štandardných medzinárodných smerových čísel. Ak poskytovatelia elektronických komunikačných služieb zadržia výnosy z prepojovacích alebo iných služieb z dôvodu podvodu alebo zneužitia, členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa zadržané výnosy zo služieb v rámci možností vrátili koncovým používateľom postihnutým príslušným podvodom alebo zneužitím.

(255) V súlade so zásadou proporcionality by sa viacero ustanovení týkajúcich sa práv koncových používateľov uvedených v tejto smernici nemalo vzťahovať na mikropodniky, ktoré poskytujú iba interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania. Podľa judikatúry Súdneho dvora sa vymedzenie malých a stredných podnikov, ktoré zahŕňa aj mikropodniky, má vykladať striktne. S cieľom zahrnúť len podniky, ktoré sú skutočne nezávislými mikropodnikmi, je potrebné preskúmať štruktúru mikropodnikov, ktoré tvoria hospodársku skupinu, ktorej význam presahuje význam mikropodniku, a zabezpečiť, aby sa vymedzenie mikropodniku neobchádzalo len z čisto formálnych dôvodov.

(256) Dobudovanie jednotného trhu s elektronickými komunikáciami si vyžaduje odstránenie prekážok pre koncových používateľov pri cezhraničnom prístupe k elektronickým komunikačným službám v celej Únii. Poskytovatelia elektronických komunikácií pre verejnosť by na základe štátnej príslušnosti , alebo členského štátu bydliska alebo usadenia nemali koncovým používateľom odmietnuť alebo obmedziť prístup alebo ich diskriminovať. Rozlišovanie by však malo byť možné na základe objektívne odôvodnených rozdielov v nákladoch a rizikách, nemalo by byť obmedzené na opatrenia ustanovené v nariadení (EÚ) č. 531/2012, pokiaľ ide o zneužívanie alebo neobvyklé používanie regulovaných maloobchodných roamingových služieb.

(257) Rozdielne uplatňovanie pravidiel ochrany koncového používateľa vytvára na vnútornom trhu značné prekážky, ktoré majú vplyv na poskytovateľov elektronických komunikačných služieb a koncových používateľov. Tieto prekážky by sa mali zredukovať uplatňovaním rovnakých pravidiel zabezpečujúcich vysokú spoločnú úroveň ochrany v celej Únii. Presnou a úplnou harmonizáciou práv koncových používateľov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, by sa mala podstatne zvýšiť právna istota pre koncových používateľov aj poskytovateľov elektronických komunikačných služieb a malo by sa výrazne znížiť množstvo prekážok vstupu na trh a zbytočné administratívne zaťaženie vyplývajúce z fragmentácie pravidiel. Úplná harmonizácia pomáha prekonať prekážky fungovania vnútorného trhu vyplývajúce z takých vnútroštátnych ustanovení týkajúcich sa práv koncových používateľov, ktorými sa zároveň chránia vnútroštátni poskytovatelia pred konkurenciou z iných členských štátov. S cieľom dosiahnuť vysokú spoločnú úroveň ochrany koncových používateľov by niektoré ustanovenia týkajúce sa práv koncových používateľov mali byť v tejto smernici primerane posilnené na základe najlepších postupov členských štátov.

Úplná harmonizácia ich práv zvyšuje dôveru koncových používateľov vo vnútorný trh, pretože využívajú rovnako vysokú úroveň ochrany pri používaní elektronických komunikačných služieb, a to nielen vo svojich členských štátoch, ale aj keď žijú, pracujú alebo cestujú v iných členských štátoch. Úplná harmonizácia by sa mala rozšíriť len na záležitosti, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia o právach koncových používateľov v tejto smernici. Nemala by preto mať vplyv na vnútroštátne právo v súvislosti s tými aspektmi ochrany koncových používateľov vrátane niektorých aspektov opatrení týkajúcich sa transparentnosti, ktoré nepatria do pôsobnosti uvedených ustanovení. Napríklad opatrenia týkajúce sa povinností transparentnosti, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica, by sa mali považovať za zlučiteľné so zásadou úplnej harmonizácie, zatiaľ čo dodatočné požiadavky týkajúce sa transparentnosti v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, ako je zverejňovanie informácií, by sa mali považovať za nezlučiteľné. Členské štáty by okrem toho mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť vnútroštátne ustanovenia v otázkach, ktoré sa v tejto smernici osobitne neupravujú, a to najmä v záujme riešenia vznikajúcich problémov.

(258) Zmluvy sú významným nástrojom koncových používateľov slúžiacim na zabezpečenie transparentnosti informácií a právnej istoty. Väčšina poskytovateľov služieb v konkurenčnom prostredí bude uzatvárať zmluvy so svojimi zákazníkmi, pretože je to hospodársky žiaduce. Okrem tejto smernice platia pre spotrebiteľské transakcie týkajúce sa elektronických komunikačných sietí a služieb požiadavky existujúceho práva Únie o ochrane spotrebiteľa týkajúcich sa zmlúv, a to najmä smernice Rady 93/13/EHS[1] a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ[2]. Zahrnutie požiadaviek na informácie, ktoré sa môžu vyžadovať aj v zmysle smernice 2011/83/EÚ, do tejto smernice, by nemalo viesť k duplicitnému uvádzaniu informácií v rámci predzmluvných a zmluvných dokumentov. Poskytnutie informácií relevantných z hľadiska tejto smernice vrátane akýchkoľvek záväznejších a podrobnejších požiadaviek na informácie by sa malo považovať za splnenie zodpovedajúcich požiadaviek podľa smernice 2011/83/EÚ.

---

[1] Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29).

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s.64).

(259) Niektoré z ustanovení týkajúcich sa ochrany koncových používateľov, ktoré sa a priori uplatňujú iba na spotrebiteľov, konkrétne ustanovenia o informáciách týkajúcich sa zmlúv, maximálnom trvaní zmluvy a balíkoch, by sa mali vzťahovať nielen na spotrebiteľov, ale aj na mikropodniky a malé podniky, a neziskové organizácie vymedzené vo vnútroštátnom práve. Vyjednávacia pozícia týchto kategórií podnikov a organizácií je porovnateľná s pozíciou spotrebiteľov, a preto by mali mať rovnakú úroveň ochrany, pokiaľ sa týchto práv výslovne nezrieknu. Povinnosti poskytovať informácie týkajúce sa zmlúv, ktoré sú uvedené v tejto smernici, vrátane povinností podľa smernice 2011/83/EÚ, ktoré sú uvedené v tejto smernici, by sa mali uplatňovať bez ohľadu na to, či zákazník urobil nejakú platbu, a bez ohľadu na výšku platby, ktorú má zákazník urobiť. Povinnosti poskytovať informácie týkajúce sa zmlúv vrátane povinností, ktoré sú obsiahnuté v smernici 2011/83/EÚ o právach spotrebiteľov, by sa mali automaticky uplatňovať na mikropodniky, malé podniky a neziskové organizácie, pokiaľ nedávajú prednosť dohodnutiu individualizovaných zmluvných podmienok s poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb. Na rozdiel od mikropodnikov, malých podnikov a neziskových organizácií majú väčšie podniky obvykle silnejšiu vyjednávaciu pozíciu, a preto nie sú závislé od tých istých zmluvných požiadaviek na informácie ako spotrebitelia. Ostatné ustanovenia, ako napríklad prenositeľnosť čísla, ktoré sú dôležité aj pre väčšie podniky, by sa mali naďalej uplatňovať na všetkých koncových používateľov. Neziskové organizácie sú právne subjekty, ktoré pre svojich majiteľov alebo členov nevytvárajú zisk. Zvyčajne ide o charitatívne organizácie alebo iné druhy organizácií verejného záujmu. Preto je vzhľadom na porovnateľnú situáciu legitímne pristupovať k týmto organizáciám v rámci tejto smernice, pokiaľ ide o práva koncových používateľov, rovnako ako k mikropodnikom alebo malým podnikom.

(260) Osobitosti sektora elektronických komunikácií si okrem horizontálnych zmluvných pravidiel vyžadujú obmedzený počet ďalších ustanovení týkajúcich sa ochrany koncových používateľov. Koncoví používatelia by mali byť informovaní okrem iného o všetkých ponúkaných úrovniach kvality služieb, podmienkach akciových ponúk a vypovedania zmlúv, uplatniteľných tarifných plánov a taríf za služby, ktoré podliehajú osobitným cenovým podmienkam. Uvedené informácie sú relevantné pre poskytovateľov iných verejne dostupných elektronických komunikačných služieb ako prenosových služieb používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M. Bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné pravidlá týkajúce sa ochrany osobných údajov, by sa na poskytovateľa verejne dostupných elektronických komunikačných služieb nemali vzťahovať povinnosti týkajúce sa požiadaviek na informácie v prípade zmlúv, ak daný poskytovateľ a pridružené podniky alebo osoby neprijímajú žiadnu odmenu, ktorá by priamo alebo nepriamo súvisela s poskytovaním elektronických komunikačných služieb, ako napríklad v prípade univerzity poskytujúcej návštevníkom voľný prístup k sieti Wi-Fi vo svojom areáli bez toho, aby si nárokovala na akúkoľvek odmenu za poskytovanie svojej elektronickej komunikačnej služby, či už formou platby od používateľov, alebo prostredníctvom príjmov z reklamy.

(261) S cieľom umožniť koncovému používateľovi informovane sa rozhodnúť je nevyhnutné, aby boli požadované relevantné informácie poskytnuté pred uzavretím zmluvy jasným a zrozumiteľným spôsobom a na trvalom nosiči, alebo ak to nie je možné a bez toho, aby tým bolo dotknuté vymedzenie pojmu trvalý nosič stanovené v smernici 2011/83/EÚ, v dokumente, ktorý sprístupňuje poskytovateľ, pričom o tom informuje používateľa, ktorý sa dá ľahko stiahnuť, otvoriť a konzultovať na zariadeniach bežne používaných spotrebiteľmi. S cieľom uľahčenia výberu by poskytovatelia mali tiež predložiť súhrn dôležitých zmluvných podmienok. S cieľom uľahčiť porovnateľnosť a znížiť náklady na dodržiavanie predpisov by mala Komisia po konzultácii s orgánom BEREC prijať vzor takýchto súhrnov zmluvných podmienok. Predzmluvné informácie, ako aj vzor súhrnu by mali predstavovať neoddeliteľnú súčasť konečnej zmluvy. Súhrn zmluvných podmienok by mal byť stručný a ľahko čitateľný, v ideálnom prípade nie dlhší, ako je ekvivalent jednej jednostrannej strany A4, alebo ak je v rámci jednej zmluvy zahrnutých viacero rôznych služieb, ako ekvivalent najviac troch jednostranných strán A4.

(262) V nadväznosti na prijatie nariadenia (EÚ) 2015/2120 sa ustanovenia tejto smernice týkajúce sa informácií o podmienkach obmedzujúcich prístup k službám a aplikáciám alebo ich využívanie, ako aj informácií o tvarovaní prevádzky, stali zastaranými a mali by sa zrušiť.

(263) Pokiaľ ide o koncové zariadenia, v zákazníckej zmluve by sa mali vymedziť všetky podmienky, ktoré poskytovateľ zaviedol na používanie týchto zariadení, napríklad prostredníctvom zakódovania mobilných prístrojov na využívanie len určitých typov kariet SIM, ak sa tieto podmienky nezakazujú vo vnútroštátnom práve, a všetky poplatky splatné pri skončení zmluvy bez ohľadu na to, či sa tak stalo pred alebo po uplynutí dohodnutej viazanosti, vrátane všetkých nákladov na ponechanie si zariadení. Ak sa v čase uzavretia zmluvy koncový používateľ rozhodne ponechať si koncové zariadenie viazané na zmluvu, akákoľvek kompenzácia, ktorú by mal zaplatiť, by nemala presiahnuť jeho hodnotu *pro rata temporis* vypočítanú z hodnoty dohodnutej v čase uzavretia zmluvy alebo zo zostávajúcej časti poplatku za službu až do skončenia zmluvy podľa toho, ktorá suma je nižšia. Členské štáty by mali mať možnosť sa rozhodnúť uplatniť iné metódy výpočtu sadzby kompenzácie, ak je táto sadzba rovnaká alebo menšia ako vypočítaná hodnota. Poskytovateľ by mal bezplatne zrušiť akékoľvek obmedzenie týkajúce sa používania koncového zariadenia na iných sieťach najneskôr pri zaplatení takejto kompenzácie.

(264) Bez toho, aby na základe tejto smernice bola dotknutá hmotnoprávna povinnosť poskytovateľa týkajúca sa bezpečnosti, sa v zmluve vymedzia kroky, ktoré môže poskytovateľ podniknúť v prípade narušenia bezpečnosti alebo v prípade takýchto ohrození alebo porúch. Okrem toho by sa v zmluve mali spresňovať všetky opatrenia týkajúce sa kompenzácie a vrátenia nákladov, ak poskytovateľ reaguje neprimerane na bezpečnostný incident vrátane prípadov, ak bezpečnostný incident oznámený poskytovateľovi nastáva v dôsledku známych softvérových alebo hardvérových zraniteľností, pre ktoré vydal výrobca alebo vývojár opravy, pričom poskytovateľ služieb tieto opravy nepoužil ani neprijal žiadne iné vhodné protiopatrenia.

(265) Hlavným prvkom pre spotrebiteľov na konkurenčných trhoch s viacerými poskytovateľmi ponúkajúcimi služby je dostupnosť transparentných, aktuálnych a porovnateľných informácií o ponukách a službách. Koncoví používatelia by mali mať možnosť jednoduchým spôsobom porovnávať ceny rozličných služieb ponúkaných na trhu na základe informácií zverejňovaných v ľahko dostupnej podobe. Aby mohli jednoducho porovnávať ceny a služby, príslušné orgány prípadne aj v spolupráci s národnými regulačnými orgánmi by mali mať právomoc požadovať od poskytovateľov služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb väčšiu transparentnosť v súvislosti s informáciami vrátane sadzieb, kvality služieb, podmienok, ktoré sa týkajú dodaných koncových zariadení, a iných relevantných štatistických informácií. Všetky takéto požiadavky by mali v maximálnej miere zohľadňovať charakteristiky daných sietí alebo služieb. Tiež by mali zabezpečiť, aby tretie strany mali právo bezplatne využívať takéto informácie, pokiaľ ide o poskytovanie nástrojov na porovnávanie.

(266) Koncoví používatelia často nie sú informovaní o nákladoch súvisiacich s ich spotrebiteľským správaním alebo majú problémy odhadnúť spotrebu minút alebo dát pri používaní elektronických komunikačných služieb. S cieľom zvýšiť transparentnosť a umožniť lepšiu kontrolu nad ich rozpočtom súvisiacim s komunikáciou je dôležité poskytovať koncovým používateľom zariadenia, ktoré im umožnia sledovať svoju spotrebu včas. Členské štáty by okrem toho mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť ustanovenia týkajúce sa limitov spotreby na ochranu koncových používateľov pred „šokom z účtov“, a to aj pokiaľ ide o služby so zvýšenou tarifou a iné služby, ktoré podliehajú osobitným cenovým podmienkam. Príslušným orgánom sa tým umožňuje vyžadovať, aby sa informácie o týchto cenách poskytovali pred poskytnutím služby, a nie je tým dotknutá možnosť členských štátov zachovať alebo zaviesť všeobecné povinnosti týkajúce sa služieb so zvýšenou tarifou s cieľom zabezpečiť účinnú ochranu koncových používateľov.

(267) Nezávislé nástroje na porovnanie, ako napríklad webové sídla, sú pre koncových používateľov účinným nástrojom na posúdenie predností rôznych poskytovateľov služieb prístupu k internetu a interpersonálnych komunikačných služieb, ak sa poskytujú za opakujúce sa priame peňažné platby alebo priame peňažné platby na základe spotreby, a na získanie nestranných informácií, najmä porovnaním cien, taríf a parametrov kvality na jednom mieste. Takéto nástroje by mali byť z hľadiska prevádzky nezávislé od poskytovateľov služieb, pričom žiadny poskytovateľ služieb by nemal mať zvýhodnené postavenie vo výsledkoch vyhľadávania. Takéto nástroje by sa mali zameriavať na poskytovanie informácií, ktoré sú jasné, stručné, úplné a komplexné. Ich cieľom by malo byť aj zahrnutie čo najširšieho rozsahu ponúk, aby sa poskytol reprezentatívny prehľad a pokryla sa významná časť trhu. Informácie uvedené o takýchto nástrojoch by mali byť dôveryhodné, nestranné a transparentné. Koncoví používatelia by mali byť informovaní o dostupnosti takýchto nástrojov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby koncoví používatelia mali voľný prístup aspoň k jednému takémuto nástroju na svojich príslušných územiach. Ak v členskom štáte existuje len jeden nástroj a tento nástroj prestane fungovať alebo prestane spĺňať kritériá kvality, členský štát by mal zabezpečiť, aby koncoví používatelia mali na vnútroštátnej úrovni v primeranom čase prístup k inému nástroju na porovnávanie.

(268) Nezávislé porovnávacie nástroje môžu byť prevádzkované súkromnými podnikmi alebo príslušnými orgánmi alebo v ich mene, mali by však byť prevádzkované v súlade so špecifikovanými kritériami kvality vrátane požiadavky poskytovať údaje o ich vlastníkoch, poskytovať presné a aktuálne informácie, uvádzať čas poslednej aktualizácie, stanoviť jasné, objektívne kritérium, na ktorom sa bude zakladať porovnanie a zahrnúť širokú škálu ponúk, ktoré sa vzťahujú na významnú časť trhu. Členské štáty by mali byť schopné určiť, ako často musia porovnávacie nástroje preskúmať a aktualizovať informácie, ktoré poskytujú koncovým používateľom, berúc do úvahy, ako často poskytovatelia služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb všeobecne aktualizujú svoje informácie týkajúce sa sadzieb a kvality.

(269) Na účely riešenia otázok verejného záujmu v súvislosti s využívaním služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní a na podporu ochrany práv a slobôd iných osôb by členské štáty mali byť schopné vytvárať a šíriť alebo zabezpečiť šírenie informácií vo verejnom záujme týkajúce sa používania takýchto služieb, a to za pomoci poskytovateľov takýchto služieb. Malo by byť možné, aby takéto informácie zahŕňali informácie vo verejnom záujme súvisiace s najčastejšími porušeniami predpisov a ich právnymi následkami, napríklad týkajúce sa porušovania autorských práv, iného neoprávneného používania a šírenia škodlivého obsahu, ako aj poradenstvo a prostriedky ochrany pred rizikami vo vzťahu k osobnej bezpečnosti, napríklad tými, ktoré za určitých okolností vzniknú pri sprístupnení osobných informácií, ako aj pred rizikami súvisiacimi so súkromím a osobnými údajmi, a dostupnosť ľahko ovládateľných a konfigurovateľných softvérov alebo softvérových možností umožňujúcich ochranu detí alebo zraniteľných osôb. Uvedené informácie by sa mohli koordinovať prostredníctvom postupu spolupráce ustanoveného v tejto smernici. Takéto informácie vo verejnom záujme by sa mali v prípade potreby aktualizovať a mali by sa poskytovať v ľahko zrozumiteľnom formáte, ktorý určia jednotlivé členské štáty, na webových sídlach vnútroštátnych orgánov verejnej správy. Členské štáty by mali mať možnosť uložiť poskytovateľom služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní povinnosť šíriť tieto štandardizované informácie medzi všetkých svojich zákazníkov spôsobom, ktorý vnútroštátne orgány verejnej správy považujú za vhodný. Šírenie takýchto informácií by však nemalo predstavovať pre poskytovateľov nadmerné zaťaženie. V opačnom prípade by členské štáty mali požadovať, aby sa takéto šírenie uskutočňovalo prostriedkami, ktoré poskytovatelia bežne používajú pri komunikácii s koncovými používateľmi v bežnom obchodnom styku.

(270) Pri absencii príslušných predpisov v práve Únie sa obsah, aplikácie a služby považujú za zákonné alebo škodlivé podľa vnútroštátneho hmotného a procesného práva. Rozhodnutie, či sú obsah, aplikácie alebo služby zákonné alebo škodlivé, je úlohou členských štátov, a nie poskytovateľov elektronických komunikačných sietí alebo služieb, a to v súlade s riadnym postupom. Touto smernicou ani smernicou 2002/58/ES nie je dotknutá smernica 2000/31/ES ktorá okrem iného obsahuje pravidlo „mere conduit“ („púheho kanála“) pre sprostredkovateľov poskytovateľov služieb, ktoré je v nej vymedzené.

(271) Národné regulačné orgány v koordinácií s inými príslušnými orgánmi alebo v relevantných prípadoch iné príslušné orgány v koordinácii s národnými regulačnými orgánmi by mali byť splnomocnené monitorovať kvalitu služieb a systematicky zhromažďovať informácie o kvalite služieb, ktoré ponúkajú poskytovatelia služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb, pokiaľ sú poskytovatelia verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb schopní ponúknuť minimálne úrovne kvality služieb, a to buď prostredníctvom kontroly aspoň niektorých prvkov siete alebo na základe dohody o úrovni poskytovaných služieb uzavretej na tento účel, vrátane kvality týkajúcej sa poskytovania služieb koncovým používateľom so zdravotným postihnutím. Uvedené informácie by sa mali zhromažďovať na základe kritérií, ktoré umožňujú porovnateľnosť medzi poskytovateľmi služieb a medzi členskými štátmi. Je pravdepodobné, že poskytovatelia takýchto elektronických komunikačných služieb pôsobiaci v konkurenčnom prostredí sprístupnia verejnosti z dôvodov komerčných výhod primerané a aktualizované informácie o svojich službách. Napriek tomu by národné regulačné orgány v koordinácii s inými príslušnými orgánmi alebo v relevantných prípadoch iné príslušné orgány v koordinácii s národnými regulačnými orgánmi mali mať možnosť vyžadovať zverejnenie takýchto informácií, keď sa preukáže, že nie sú verejnosti k dispozícii. Ak kvalita služieb verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb závisí od vonkajších faktorov, akými sú kontrola prenosu signálu alebo pripojiteľnosti siete, národné regulačné orgány by v koordinácií s inými príslušnými orgánmi mali mať možnosť vyžadovať od poskytovateľov takýchto služieb, aby o tom informovali svojich spotrebiteľov.

(272) Národné regulačné orgány by v koordinácií s inými príslušnými orgánmi mali tiež stanoviť metódy merania, ktoré sa majú uplatňovať zo strany poskytovateľov služieb, s cieľom zlepšiť porovnateľnosť poskytovaných údajov. S cieľom uľahčiť porovnateľnosť v celej Únii a znížiť náklady na dodržiavanie predpisov by mal orgán BEREC prijať usmernenia pre príslušné parametre kvality služby, ktoré by národné regulačné orgány v koordinácií s inými príslušnými orgánmi mali v maximálnej možnej miere zohľadňovať.

(273) S cieľom využiť v plnej miere výhody konkurenčného prostredia by spotrebitelia mali mať možnosť informovanej voľby a zmeniť poskytovateľov služieb, ak je to v ich najlepšom záujme. Je veľmi dôležité zabezpečiť, aby im pri tom nebránili právne, technické alebo praktické prekážky vrátane zmluvných podmienok, postupov a poplatkov. To však poskytovateľom nebráni stanoviť primerané minimálne zmluvné lehoty v trvaní do 24 mesiacov v zmluvách so spotrebiteľmi. Členské štáty by však mali mať možnosť na základe vnútroštátnych podmienok, ako sú úrovne hospodárskej súťaže a stabilita investícií do sietí, zachovať alebo stanoviť kratšie maximálne trvanie a umožniť spotrebiteľom zmeniť tarifné plány alebo vypovedať zmluvu počas zmluvného obdobia bez toho, aby im vznikli dodatočné náklady. Nezávisle od zmluvy na poskytovanie elektronickej komunikačnej služby môžu spotrebitelia uprednostniť a využívať dlhšie obdobie na náhradu za fyzické pripojenie. Takéto záväzky spotrebiteľov môžu byť dôležitým faktorom pri uľahčovaní zavádzania vysokokapacitných sietí do alebo veľmi blízko priestorov koncových používateľov, a to aj prostredníctvom systémov agregácie dopytu umožňujúcich investorom do sietí znižovať počiatočné riziká využívania. Práva spotrebiteľov zmeniť poskytovateľa elektronických komunikačných služieb, ako je stanovené v tejto smernici, by však nemali v prípade zmlúv o fyzickom pripojení byť obmedzované takýmito obdobiami náhrady a takéto zmluvy by sa nemali vzťahovať na koncové zariadenia alebo prístupové zariadenia na internet, ako sú telefóny, smerovače alebo modemy. Členské štáty by mali zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými subjektmi vrátane prevádzkovateľov, ktorí financujú zavádzanie fyzického vysokokapacitného pripojenia k priestorom koncového používateľa, a to aj vtedy, keď sa financuje formou splátkovej zmluvy.

(274) Možné je aj automatické predlžovanie zmlúv o elektronických komunikačných službách. Koncoví používatelia by v takom prípade mali mať možnosť vypovedať svoju zmluvu po skončení jej platnosti bez toho, aby im vznikli akékoľvek náklady.

(275) Akékoľvek zmeny zmluvných podmienok navrhnuté poskytovateľmi iných verejne dostupných elektronických komunikačných služieb ako interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, ktoré nie sú v prospech koncového používateľa, napríklad čo sa týka poplatkov, taríf, obmedzení objemu dát, rýchlostí prenosu dát, pokrytia alebo spracúvania osobných údajov, by mali byť považované za oprávnené dôvody zo strany koncového používateľa na vypovedanie zmluvy bez toho, aby mu vznikli akékoľvek náklady, a to aj keď sú spojené s niektorými výhodnými zmenami. Akékoľvek zmeny zmluvných podmienok zo strany poskytovateľa by preto mali oprávňovať koncového používateľa na vypovedanie zmluvy, pokiaľ nie je každá zmena sama osebe prospešná pre koncového používateľa alebo pokiaľ tieto zmeny nie sú čisto administratívnej povahy napríklad zmena adresy poskytovateľa a nemajú žiadny negatívny účinok na koncového používateľa, alebo pokiaľ zmeny nie sú uložené výlučne v dôsledku legislatívnych alebo regulačných zmien, ako sú nové požiadavky na informácie týkajúce sa zmluvy uložené podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva. To, či je zmena výlučne v prospech koncového používateľa, by sa malo posudzovať na základe objektívnych kritérií. Právo koncového používateľa na ukončenie zmluvy by sa malo vylúčiť len v prípade, ak poskytovateľ dokáže preukázať, že všetky zmeny zmluvných podmienok sú výlučne zmenami v prospech koncového používateľa alebo sú čisto administratívnej povahy bez akéhokoľvek negatívneho účinku na koncového používateľa.

(276) Koncoví používatelia by mali byť informovaní o všetkých zmenách zmluvných podmienok prostredníctvom trvalého nosiča. Koncoví používatelia, ktorí nie sú spotrebiteľmi, mikropodnikmi alebo malými podnikmi či neziskovými organizáciami, by nemali mať práva vypovedať zmluvu v prípade zmeny zmluvných podmienok, pokiaľ ide o prenosové služby používané na poskytovanie služieb komunikácie M2M. Členské štáty by mali mať možnosť ustanoviť osobitné opatrenia na ochranu koncových používateľov v spojení s vypovedaním zmluvy, ak koncoví používatelia menia svoje miesto bydliska. Ustanovenia o vypovedaní zmluvy by nemali mať vplyv na iné ustanovenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva, ktoré sa týkajú dôvodov, na základe ktorých môže poskytovateľ služieb alebo koncový používateľ vypovedať zmluvu alebo meniť zmluvné podmienky.

(277) Možnosť zmeny poskytovateľov služieb má zásadný význam pre efektívnu hospodársku súťaž v konkurenčnom prostredí. Dostupnosť transparentných, presných a včasných informácií týkajúcich sa zmeny poskytovateľa by mala prispieť k zvýšeniu dôvery koncových používateľov v súvislosti so zmenou poskytovateľa a posilniť ich ochotu aktívne sa podieľať na hospodárskej súťaži. Poskytovatelia služieb by mali zabezpečiť kontinuitu služby, aby koncoví používatelia mali možnosť zmeniť poskytovateľa služieb bez rizika straty služby, a ak je to technicky možné, mali by zmenu umožniť k dátumu uvedenému v žiadosti koncových používateľov.

(278) Prenositeľnosť čísla je kľúčovým faktorom uľahčujúcim voľbu spotrebiteľa a efektívnu hospodársku súťaž na konkurenčných trhoch v oblasti elektronických komunikácií. Koncoví používatelia, ktorí o to požiadajú, si môžu ponechať svoje čísla nezávisle od poskytovateľa služieb a na obmedzený čas, kým nedôjde k zmene poskytovateľa služieb. Na zabezpečenie tejto možnosti medzi pripojeniami na verejnú telefónnu sieť na pevných a nepevných miestach sa táto smernica nevzťahuje. Členské štáty by však mali mať možnosť uplatňovať ustanovenia pre prenos čísel medzi sieťami, ktoré poskytujú služby na pevných miestach a mobilnými sieťami.

(279) Význam prenositeľnosti čísla podstatne stúpa vtedy, keď existujú transparentné tarifné informácie pre koncových požívateľov, ktorí si prenášajú svoje čísla, a pre koncových používateľov, ktorí volajú tým, ktorí si preniesli svoje čísla. Národné regulačné orgány by mali, ak je to možné, uľahčiť primeranú tarifnú transparentnosť ako časť implementácie prenositeľnosti čísla.

(280) Pri zabezpečovaní nákladovej orientácie stanovenia ceny prepojenia z hľadiska zabezpečenia prenositeľnosti čísla by národné regulačné orgány mali mať možnosť zohľadniť aj ceny, ktoré sú k dispozícii na porovnateľných trhoch.

(281) Prenositeľnosť čísel je kľúčový faktor, ktorý uľahčuje voľbu spotrebiteľom a efektívnu hospodársku súťaž na konkurenčných trhoch v oblasti elektronických komunikácií, a mala by sa vykonať s minimálnym oneskorením, aby číslo bolo funkčne aktivované do jedného pracovného dňa a koncový používateľ nebol bez služby dlhšie ako jeden pracovný deň od dohodnutého dátumu. Právo na prenos čísla by malo byť udelené koncovému používateľovi, ktorý uzavrel príslušnú zmluvu (o programe s kreditom alebo programe na faktúru) s poskytovateľom. V záujme uľahčenia jednotného kontaktného miesta, ktoré koncovým používateľom umožňuje plynulú zmenu poskytovateľa by proces zmeny poskytovateľa mal viesť prijímajúci poskytovateľ elektronických komunikácií verejnosti. Národné regulačné orgány alebo prípadne iné príslušné orgány by mali mať možnosť na zmenu poskytovateľa a prenášanie čísel predpísať celkový postup, v ktorom zohľadnia vnútroštátne ustanovenia o zmluvných záväzkoch a technologický vývoj. To by malo zahŕňať požiadavku na vykonanie prenosu podľa možnosti prostredníctvom poskytovania OTA, pokiaľ koncový používateľ nepožiada inak. Skúsenosti z niektorých členských štátov ukazujú, že existuje riziko zmeny na iného poskytovateľa bez súhlasu koncového používateľa. Aj keď by sa týmito prípadmi mali zaoberať predovšetkým orgány činné v trestnom konaní, členské štáty by mali mať možnosť prijať také minimálne zodpovedajúce opatrenia týkajúce sa postupu prenosu čísla, ktoré sú potrebné na minimalizáciu takéhoto rizika a na zaručenie ochrany koncových používateľov počas procesu zmeny poskytovateľa vrátane primeraných sankcií bez toho, aby sa tento postup stal pre koncových používateľov menej príťažlivý. Právo na prenos čísla by sa nemalo obmedzovať zmluvnými podmienkami.

(282) S cieľom zabezpečiť zmenu poskytovateľa a prenos čísla v časových lehotách stanovených v tejto smernici by členské štáty mali stanoviť kompenzáciu koncových používateľov poskytovateľmi, a to jednoduchým spôsobom a včas, v prípade nedodržania dohody medzi poskytovateľom a koncovým používateľom. Tieto opatrenia by mali byť úmerné dĺžke oneskorenia pri plnení dohody. Koncoví používatelia by mali získať kompenzáciu prinajmenšom za meškanie viac ako jeden pracovný deň v prípade aktivácie služby, prenosu čísla alebo straty služby a v prípade, že poskytovatelia neposkytnú dohodnutú službu alebo nedodržia termín inštalácie. Dodatočná kompenzácia by mohla mať tiež formu automatického zníženia odmeny v prípadoch, keď je prenášajúci poskytovateľ povinný pokračovať v poskytovaní svojich služieb do aktivácie služieb prijímajúceho poskytovateľa.

(283) Balíky zahŕňajúce aspoň službu prístupu k internetu alebo verejne dostupné interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní ako aj iné služby, ako napríklad verejne dostupné interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, lineárne vysielanie a služby komunikácie M2M alebo koncové zariadenia, sa čoraz častejšie využívajú a sú dôležitým prvkom hospodárskej súťaže. Na účely tejto smernice by sa za balík mali považovať situácie, keď prvky balíka poskytuje alebo predáva ten istý poskytovateľ v rámci tej istej zmluvy alebo v rámci úzko súvisiacej alebo spojenej zmluvy. Spotrebiteľom často prinášajú balíky výhody, zároveň však môžu sťažiť zmenu poskytovateľa alebo ju spraviť nákladnejšou a zvyšovať riziká zmluvnej „odkázanosti“ na určitého poskytovateľa. Ak rôzne služby a koncové zariadenia v balíku podliehajú rôznym pravidlám týkajúcim sa vypovedania zmluvy a zmeny poskytovateľa alebo zmluvným záväzkom týkajúcim sa nákupu koncových zariadení, pre spotrebiteľov to predstavuje účinné obmedzenie ich práv podľa tejto smernice využiť konkurenčné ponuky týkajúce sa celého balíka alebo jeho časti. Niektoré základné ustanovenia tejto smernice týkajúce sa informácií o súhrne zmluvných podmienok, transparentnosti, trvania a vypovedania zmluvy a zmeny poskytovateľa by sa preto mali uplatňovať na všetky prvky balíka vrátane koncových zariadení, na iné služby, ako je digitálny obsah alebo digitálne služby a na elektronické komunikačné služby, ktoré nepatria priamo do rozsahu daných ustanovení. Všetky povinnosti týkajúce sa koncových používateľov, ktoré sú podľa tejto smernice uplatniteľné na danú elektronickú komunikačnú službu, ak sa poskytuje alebo predáva ako samostatná služba, by mali byť uplatniteľné aj v prípade, ak je súčasťou balíka, ktorý obsahuje minimálne službu prístupu k internetu alebo verejne dostupnú interpersonálnu komunikačnú službu založenú na číslovaní.

Ďalšie otázky spojené so zmluvami, ako sú nápravné opatrenia uplatniteľné v prípade nesúladu so zmluvou, by sa mali riadiť pravidlami uplatniteľnými na príslušný prvok balíka, napríklad pravidlami zmluvy o predaji tovaru alebo o dodaní digitálneho obsahu. Právo ukončiť akýkoľvek prvok balíka, ktorý obsahuje minimálne službu prístupu k internetu alebo verejne dostupnú interpersonálnu komunikačnú službu založenú na číslovaní, pred koncom dohodnutého zmluvného obdobia v dôsledku nedostatku súladu alebo nedodania, by však malo spotrebiteľa oprávniť aj na ukončenie všetkých prvkov balíka. Takisto na zachovanie možnosti jednoduchej zmeny poskytovateľa by spotrebitelia nemali byť odkázaní na poskytovateľa prostredníctvom zmluvného *de facto* predĺženia obdobia platnosti prvej zmluvy.

(284) Poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní majú povinnosť poskytovať prístup k záchranným službám prostredníctvom tiesňovej komunikácie. Za výnimočných okolností, konkrétne z dôvodu technickej nerealizovateľnosti, nemusia byť schopné poskytovať prístup k záchranným službám alebo informáciám o polohe volajúceho alebo k obidvom. V takých prípadoch by mali o tom svojich zákazníkov primerane informovať v zmluve. Takíto poskytovatelia by mali zákazníkom poskytnúť jasné a transparentné informácie v rámci prvej zmluvy a aktualizovať ich v prípade akejkoľvek zmeny v ustanovení o prístupe k záchranným službám, a to napríklad vo faktúrach. Medzi uvedené informácie by mali patriť všetky obmedzenia v súvislosti s pokrytím územia na základe plánovaných technických prevádzkových parametrov komunikačnej služby a dostupnej infraštruktúry. Ak sa služba neposkytuje prostredníctvom pripojenia, ktorého správa má zabezpečovať konkrétnu kvalitu služby, medzi uvedené informácie by mala patriť aj úroveň spoľahlivosti prístupu a informácií o polohe volajúceho v porovnaní so službou, ktorá sa poskytuje prostredníctvom takéhoto pripojenia, pričom sa do úvahy zoberú súčasné technologické normy a štandardy kvality, ako aj všetky parametre kvality služby vymedzené podľa tejto smernice.

(285) Koncoví používatelia by mali mať možnosť prístupu k záchranným službám prostredníctvom bezplatnej tiesňovej komunikácie a bez toho, aby museli použiť akýkoľvek platobný prostriedok, z akéhokoľvek zariadenia, ktoré umožňuje interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní, a to aj pri využívaní roamingových služieb v členskom štáte. Tiesňová komunikácia sú komunikačné prostriedky, ktoré zahŕňajú nielen hlasové komunikačné služby, ale aj SMS správy, odosielanie správ, video alebo iné druhy komunikácie, napríklad službu textu v reálnom čase, službu multimediálnej konverzácie alebo konverzné služby. S prihliadnutím na spôsobilosti a technické vybavenie stredísk tiesňového volania by členské štáty mali mať možnosť určiť, ktoré interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní sú vhodné pre záchranné služby vrátane možnosti obmedziť tieto možnosti na hlasové komunikačné služby alebo im rovnocenné služby pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím alebo pridať dodatočné možnosti po dohode s vnútroštátnymi strediskami tiesňového volania. Tiesňová komunikácia sa môže spustiť v mene osoby palubným tiesňovým volaním alebo systémom eCall, ako je definované v nariadení (EÚ) 2015/758.

(286) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní poskytovali spoľahlivý a presný prístup k záchranným službám, zohľadňujúc pritom vnútroštátne špecifikácie a kritériá a spôsobilosti vnútroštátnych stredísk tiesňového volania. Členské štáty by mali zvážiť schopnosť vnútroštátnych stredísk tiesňového volania zvládať tiesňovú komunikáciu vo viacerých jazykoch. Keď nie je interpersonálna komunikačná služba založená na číslovaní k dispozícii v rámci pripojenia, ktorého správa má poskytovať špecifikovanú kvalitu služieb, poskytovateľ služby nemusí byť schopný zabezpečiť, aby tiesňové volania realizované prostredníctvom jeho služby boli smerované na najvhodnejšie stredisko tiesňového volania s rovnakou spoľahlivosťou. V prípade takýchto poskytovateľov, ktorí sú nezávislí od siete, konkrétne poskytovateľov, ktorí nie sú prepojení s poskytovateľom verejných elektronických komunikačných sietí, nemusí byť poskytovanie informácií o polohe volajúceho vždy technicky uskutočniteľné. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa normy zabezpečujúce presné a spoľahlivé smerovanie a spojenie so záchrannými službami, vykonávali čo najskôr s cieľom umožniť poskytovateľom nezávislým od siete poskytujúcim interpersonálne komunikačné služby s číslovaním splniť povinnosti týkajúce sa prístupu k záchranným službám a poskytovania informácií o polohe volajúceho na úrovni porovnateľnej s tou, ktorá sa vyžaduje od iných poskytovateľov takýchto komunikačných služieb. V prípadoch, keď neboli zavedené takéto normy a súvisiace systémy stredísk tiesňového volania, by sa od interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní nezávislých od siete nemalo požadovať, aby poskytovali prístup k záchranným službám s výnimkou technicky uskutočniteľného alebo ekonomicky schodného spôsobu. Členské štáty môžu v rámci toho napríklad určiť jedno ústredné stredisko tiesňového volania na prijímanie tiesňovej komunikácie. Takíto poskytovatelia by však mali informovať koncových používateľov, že volania na jednotné európske číslo tiesňového volania 112 alebo informácie o polohe volajúceho nie sú podporované.

(287) S cieľom zlepšiť podávanie správ a hodnotenie výkonnosti členských štátov, pokiaľ ide o odpovedanie na tiesňové volania a ich spracovanie, by mala Komisia každé dva roky podať správu Európskemu parlamentu a Rade o účinnosti implementácie jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112.

(288) Členské štáty by mali prijať konkrétne opatrenia, aby sa zabezpečilo, že záchranné služby vrátane jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112 budú rovnako dostupné pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím, predovšetkým pre nepočujúcich koncových používateľov, pre koncových používateľov s poruchami sluchu, s poruchami reči a pre nepočujúcich a nevidomých koncových používateľov, a že budú v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb. Mohlo by to zahŕňať poskytnutie špeciálnych koncových zariadení koncovým používateľom so zdravotným postihnutím v prípadoch, že iné spôsoby komunikácie nie sú pre nich vhodné.

(289) Je dôležité zvýšiť informovanosť o jednotnom európskom čísle tiesňového volania 112, aby sa zlepšila úroveň ochrany a bezpečnosti občanov cestujúcich v Únii. Na uvedený účel by občania mali byť plne informovaní najmä prostredníctvom informácií na zastávkach medzinárodných autobusových liniek, železničných staniciach, v prístavoch alebo na letiskách, v telefónnych zoznamoch, materiáloch pre koncových používateľov a o vyúčtovaní o tom, že keď cestujú v ktoromkoľvek členskom štáte, jednotné európske číslo tiesňového volania 112 sa môže využívať ako jednotné číslo tiesňového volania v celej Únii. Hoci sú za takéto informovanie primárne zodpovedné členské štáty, Komisia by mala pokračovať v podpore a v dopĺňaní iniciatív členských štátov týkajúcich sa ďalšieho zvyšovania povedomia o jednotnom európskom čísle tiesňového volania 112, ako aj v pravidelnom hodnotení tohto povedomia medzi verejnosťou.

(290) Informácie o polohe volajúceho, ktoré sa vzťahujú na všetky tiesňové komunikácie, zlepšujú úroveň ochrany a bezpečnosti koncových používateľov a pomáhajú záchranným službám pri plnení ich povinností za predpokladu, že presmerovanie tiesňovej komunikácie a súvisiacich údajov na príslušné záchranné služby je zaručené vnútroštátnym systémom stredísk tiesňového volania. Príjem a používanie informácií o polohe volajúceho, ktoré zahŕňajú informácie o polohe získané zo siete a rozšírené informácie o polohe volajúceho získané vďaka polohe telefónu, ak sú dostupné, by mali rešpektovať príslušné právne predpisy Únie týkajúce sa spracúvania osobných údajov a bezpečnostné opatrenia. Podniky, ktoré poskytujú polohu získanú zo siete by mali sprístupniť informácie o polohe volajúceho záchranným službám, a to okamžite po tom, ako sa volanie dostane k uvedenej službe bez ohľadu na použitú technológiu. Lokalizačné technológie, pri ktorých sa využíva poloha telefónu, sa však ukázali byť oveľa presnejšie a nákladovo efektívnejšie vzhľadom na dostupnosť údajov poskytnutých Európskou geostacionárnou navigačnou prekryvnou službou a satelitným systémom Galileo a inými globálnymi navigačnými satelitnými systémami a údajmi Wi-Fi. Preto by informácie o polohe volajúceho získané vďaka polohe telefónu mali dopĺňať informácie o polohe získané zo siete, aj keď poloha volajúceho získaná vďaka polohe telefónu je dostupná len po tom, ako sa začne tiesňová komunikácia. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb s číslovaním poskytovali spoľahlivý a presný prístup k záchranným službám, zohľadňujúc pritom vnútroštátne špecifikácie a kritériá a spôsobilosti vnútroštátnych stredísk tiesňového volania. Nemusí to byť vždy možné, napríklad ak telefón alebo použitá interpersonálna komunikačná služba nepodporujú polohu alebo ak nie je technicky možné získať tieto informácie. Členské štáty by mali ďalej zabezpečiť, aby strediská tiesňového volania dokázali získavať a spravovať dostupné informácie o polohe volajúceho, ak je to možné. Zistenie a prenos informácií o polohe volajúceho by mali byť bezplatné pre koncového používateľa aj orgán, ktorý zasahuje v prípade tiesňovej komunikácie bez ohľadu na prostriedok zistenia, napríklad prostredníctvom telefónu alebo siete alebo prostriedkov prenosu, ako sú hlasový kanál, SMS alebo prostriedky prenosu založené na IP.

(291) S cieľom reagovať na technologický vývoj v oblasti presných informácií o polohe volajúceho, rovnocenný prístup pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím a smerovanie volaní na najvhodnejšie stredisko tiesňového volania by Komisia mala byť splnomocnená prijímať prostredníctvom delegovaného aktu opatrenia potrebné na zabezpečenie kompatibility, interoperability, kvality, spoľahlivosti a kontinuity tiesňovej komunikácie v Únii, ako sú funkčné ustanovenia určujúce úlohu rôznych strán v rámci komunikačného reťazca, napríklad poskytovateľov interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní, prevádzkovateľov sietí a stredísk tiesňového volania, ako aj technické ustanovenia určujúce technické prostriedky na splnenie funkčných ustanovení. Takéto opatrenia by nemali mať vplyv na organizáciu záchranných služieb členských štátov.

(292) Občan v jednom členskom štáte, ktorý potrebuje kontaktovať záchranné služby v inom členskom štáte, nemá takú možnosť, pretože záchranné služby nemusia mať kontaktné informácie záchranných služieb v iných členských štátoch. Preto by mala byť zavedená v celej Únii bezpečná databáza čísel hlavnej záchrannej služby v každej krajine. Orgán BEREC by na uvedený účel mal udržiavať bezpečnú databázu E.164 čísel záchranných služieb členských štátov, ak takúto databázu neudržiavajú iné organizácie, s cieľom zabezpečiť, aby záchranné služby v jednom členskom štáte mohli kontaktovať záchranné služby v inom členskom štáte.

(293) V súvislosti s varovaniami verejnosti pred bezprostredne hroziacimi alebo vznikajúcimi závažnými mimoriadnymi udalosťami a katastrofami, ktorých prenos sa realizuje prostredníctvom elektronických komunikačných služieb, sa vypracovalo rozdielne vnútroštátne právo. S cieľom aproximovať právo v tejto oblasti by sa v tejto smernici malo stanoviť, že ak sú systémy varovania verejnosti zavedené, poskytovatelia mobilných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní by mali varovania verejnosti odovzdávať všetkým dotknutým koncovým používateľom. Za dotknutých koncových používateľov by sa mali považovať tí koncoví používatelia, ktorí sa nachádzajú v geografických oblastiach, ktoré sú počas obdobia varovania potenciálne ohrozené bezprostredne hroziacimi alebo vznikajúcimi závažnými mimoriadnymi udalosťami a katastrofami, a to na základe určenia príslušných orgánov.

(294) Ak je zabezpečený skutočný dosah všetkých dotknutých koncových používateľov nezávisle od ich miesta alebo členského štátu bydliska a spĺňa najvyššie úrovne bezpečnosti údajov, členské štáty by mali mať možnosť ustanoviť prenos varovaní verejnosti verejne dostupnými elektronickými komunikačnými službami, ktoré nie sú mobilnými interpersonálnymi komunikačnými službami založenými na číslovaní ani inými prenosovými službami, ktoré sa používajú na vysielanie, alebo mobilnou aplikáciou prenášanou prostredníctvom služieb prístupu k internetu. S cieľom informovať koncových používateľov vstupujúcich do členského štátu o existencii takýchto systémov varovania verejnosti by daný členský štát mal zabezpečiť, aby títo koncoví používatelia automaticky, bez zbytočného odkladu a bezplatne dostali prostredníctvom SMS ľahko zrozumiteľné informácie, ktoré sa týkajú prijímania varovaní verejnosti, a to aj prostredníctvom mobilných koncových zariadení, ktoré nie sú aktívne pre služby prístupu k internetu. Varovania verejnosti, ktoré sa nezakladajú na mobilných interpersonálnych komunikačných službách založených na číslovaní, by sa mali koncovým používateľom odovzdávať spôsobom, ktorý zaisťuje ich jednoduchý príjem. Ak sa systém varovania verejnosti zakladá na aplikácii, nemalo by sa od koncových používateľov vyžadovať, aby sa prihlásili alebo zaregistrovali u orgánov alebo u poskytovateľa aplikácie. Informácie o polohe koncových používateľov by sa mali využívať v súlade so smernicou 2002/58/ES. Prenos varovaní verejnosti by mal byť pre koncových používateľov bezplatný. Komisia by vo svojej revízii tejto smernice mohla tiež posúdiť, či je v súlade s právom Únie možné a či je realizovateľné stanoviť jednotný systému varovania verejnosti v rámci celej Únie s cieľom upozorniť verejnosť v prípade bezprostredne hroziacich alebo vznikajúcich katastrof alebo závažného núdzového stavu v jednotlivých členských štátoch.

(295) Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť, či návrhy na alternatívne systémy, ktoré nie sú mobilnými interpersonálnymi komunikačnými službami založenými na číslovaní, sú skutočne rovnocenné takýmto službám, pričom sa v maximálnej miere zohľadnia zodpovedajúce usmernenia orgánu BEREC. Takéto usmernenia by mali byť vypracované po konzultácii s vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za strediská tiesňového volania s cieľom zabezpečiť, aby sa na ich vypracúvaní zúčastnili experti na tiesňové situácie a aby jednotlivé orgány členských štátov dosiahli spoločnú dohodu o tom, čo je potrebné na zabezpečenie úplného zavedenia takýchto systémov varovania verejnosti v členských štátoch a na súbežné zabezpečenie účinnej ochrany občanov Únie pri cestovaní v inom členskom štáte.

(296) V súlade s cieľmi charty a povinnosťami zakotvenými v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím by regulačný rámec mal zabezpečiť, aby všetci koncoví používatelia vrátane koncových používateľov so zdravotným postihnutím, starších osôb a používateľov s osobitnými sociálnymi potrebami mali jednoduchý a rovnocenný prístup k vysokokvalitným a cenovo prijateľným službám bez ohľadu na ich miesto bydliska v rámci Únie. Vyhlásenie 22 pripojené k záverečnému aktu Amsterdamskej zmluvy ustanovuje, že pri vypracúvaní opatrení podľa článku 114 ZFEÚ inštitúcie Únie majú zohľadňovať potreby osôb so zdravotným postihnutím.

(297) S cieľom zabezpečiť, aby koncoví používatelia so zdravotným postihnutím mali prospech z hospodárskej súťaže a možnosti voľby poskytovateľov služieb, ktorú má väčšina ostatných koncových používateľov, príslušné orgány by mali podľa potreby, na základe vnútroštátnych podmienok a po konzultácii s koncovými používateľmi so zdravotným postihnutím vymedziť požiadavky na ochranu spotrebiteľa týkajúce sa koncových používateľov so zdravotným postihnutím, ktoré majú splniť poskytovatelia verejne dostupných elektronických komunikačných služieb. Medzi takéto požiadavky môže patriť najmä povinnosť poskytovateľov zabezpečiť, aby koncoví používatelia so zdravotným postihnutím mohli využívať ich služby za rovnakých podmienok, a to aj cenových, tarifných a týkajúcich sa kvality, aké sa ponúkajú ostatným koncovým používateľom, bez ohľadu na dodatočné náklady, ktoré týmto poskytovateľom takto vznikajú. Ďalšie požiadavky sa môžu týkať veľkoobchodných dohôd medzi poskytovateľmi. S cieľom vyhnúť sa vytváraniu nadmerného zaťaženia poskytovateľov služieb by príslušné orgány mali overiť, či sa dajú ciele rovnocenného prístupu a výberu dosiahnuť bez takýchto opatrení.

(298) Okrem práva Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb, sa v tejto smernici ustanovujú nové posilnené požiadavky na cenovú dostupnosť a dostupnosť týkajúce sa súvisiaceho koncového zariadenia a osobitného zariadenia a osobitných služieb pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím. Preto sa zodpovedajúca povinnosť v smernici 2002/22/ES, ktorou sa od členských štátov vyžadovalo, aby podporovali dostupnosť koncových zariadení pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím, stala zastaranou a mala by sa zrušiť.

(299) V oblasti poskytovania telefónnych informačných služieb a zoznamov sa rozvinula efektívna hospodárska súťaž okrem iného podľa článku 5 smernice Komisie 2002/77/ES[1]. S cieľom zachovať uvedenú efektívnu hospodársku súťaž by všetci poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní, ktorí prideľujú čísla z číslovacieho plánu svojim koncovým používateľom, mali byť aj naďalej povinní sprístupniť príslušné informácie spravodlivým, nákladovo orientovaným a nediskriminačným spôsobom.

(300) Koncoví používatelia by mali byť informovaní o ich práve určiť, či chcú byť zaradení do zoznamu. Poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní by mali rešpektovať rozhodnutie koncových používateľov pri sprístupňovaní údajov do zoznamu poskytovateľov služieb. Článkom 12 smernice 2002/58/ES sa zabezpečujú práva koncových používateľov na súkromie z hľadiska zahrnutia ich osobných údajov do verejného zoznamu.

(301) V opatreniach na veľkoobchodnej úrovni zabezpečujúcich zahrnutie údajov o koncových používateľoch do databáz by sa mali rešpektovať záruky ochrany osobných údajov podľa nariadenia (EÚ) 2016/679 a článku 12 smernice 2002/58/ES. Malo by sa zaviesť nákladovo orientované poskytovanie takýchto údajov poskytovateľom služieb, pričom členské štáty by mohli rozhodnúť o zavedení centralizovaného mechanizmu poskytovania komplexných úhrnných informácií poskytovateľom informačných služieb o účastníckych číslach a poskytovanie prístupu k sieti za primeraných a transparentných podmienok, aby sa zabezpečil úplný prospech koncových používateľov z hospodárskej súťaže, ktorá do veľkej miery umožnila odstránenie regulácie maloobchodu s týmito službami a poskytovanie informačných služieb o účastníckych číslach za primeraných a transparentných podmienok.

[1] Smernica Komisie 2002/77/ES zo 16. Septembra 2002 o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb (Ú. v. ES L 249,17.9.2002, s. 21).

(302) Po zrušení povinnosti poskytovať univerzálnu službu v oblasti služieb zoznamu a vzhľadom na existenciu fungujúceho trhu pre takéto služby, právo na prístup k telefónnym informačným službám už viac nie je potrebné. Národné regulačné orgány by však mali byť stále schopné, v záujme zachovania prístupu a hospodárskej súťaže na tomto trhu, ukladať povinnosti a podmienky podnikom, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým používateľom.

(303) Koncoví používatelia by mali mať zaručenú interoperabilitu celého zariadenia predávaného v Únii, ktoré slúži na príjem rozhlasového vysielania v nových vozidlách kategórie M a digitálnej televízie. Členské štáty by mali mať možnosť vyžadovať minimálne harmonizované normy pre také zariadenie. Také normy by sa mohli z času na čas upravovať na základe technologického rozvoja a vývoja trhu.

(304) Ak sa členské štáty rozhodnú prijať opatrenia v súlade so smernicou (EÚ) 2015/1535 týkajúce sa interoperability rádiových prijímačov pre spotrebiteľa, mali by byť schopné prijímať a reprodukovať rozhlasové služby poskytované digitálnym pozemským rozhlasovým vysielaním alebo cez IP siete, aby sa zabezpečilo zachovanie interoperability. Môže to tiež zlepšiť verejnú bezpečnosť tým, že sa používateľom umožní spoľahnúť sa na širší súbor technológií na sprístupňovanie a prijímanie informácií o núdzových situáciách v členských štátoch.

(305) Je žiaduce, aby spotrebitelia mali možnosť dosiahnuť čo možno najkomplexnejšie pripojenie k digitálnym televíznym prijímačom. Interoperabilita je vyvíjajúcou sa koncepciou na dynamických trhoch. Normalizačné inštitúcie by sa mali zasadzovať o to, aby zabezpečili vývoj primeraných noriem spolu s príslušnými technológiami. Podobne je dôležité zabezpečiť, aby boli na digitálnych televíznych prijímačoch konektory, ktoré umožnia prenos všetkých nevyhnutných prvkov digitálneho signálu, vrátane audio a video tokov, informácií o podmienenom prístupe, informácií o službách a informácií o ochrane pred kopírovaním. Touto smernicou by sa preto malo zabezpečiť, aby funkčnosť priradená ku konektorom alebo v nich implementovaná nebola obmedzená prevádzkovateľmi siete, poskytovateľmi služieb ani výrobcami zariadenia a naďalej sa rozvíjala v súlade s technologickým rozvojom. Pri zobrazovaní a prezentácii služieb televízie s internetom sa vytváranie spoločnej normy prostredníctvom trhového mechanizmu považuje za výhodu pre spotrebiteľa. Členské štáty a Komisia by mali mať možnosť vyvinúť politickú iniciatívu v súlade so zmluvami, aby podporili tento vývoj.

(306) Ustanoveniami o interoperabilite rádiových a televíznych zariadení pre spotrebiteľa sa nebráni tomu, aby autorádiá v nových vozidlách kategórie M boli schopné prijímať a reprodukovať aj rozhlasové služby poskytované prostredníctvom analógového pozemského rozhlasového vysielania a uvedenými ustanoveniami sa členským štátom nebráni, aby ukladali povinnosti zabezpečiť, aby digitálne rádiové prijímače boli schopné prijímať a reprodukovať analógové pozemské rozhlasové vysielanie.

(307) Bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie, sa touto smernicou členským štátom nebráni v tom, aby prijali technické predpisy týkajúce sa zariadenia pre digitálnu pozemskú televíziu s cieľom pripraviť prechod spotrebiteľov na nové normy pozemského vysielania a zabrániť dodávaniu zariadení, ktoré by neboli v súlade s normami, ktoré sa majú zaviesť.

(308) Členské štáty by mali mať možnosť uložiť primerané povinnosti „povinného prenosu“ podnikom v rámci ich jurisdikcie v záujme legitímnych verejných politických úvah, no také povinnosti by sa mali ukladať len vtedy, keď sú potrebné na splnenie cieľov všeobecného záujmu jasne vymedzených členskými štátmi v súlade s právom Únie a mali by byť proporcionálne a transparentné. Malo by byť možné uplatňovať povinnosti „povinného prenosu“ na špecifikované rozhlasové a televízne vysielacie kanály a doplnkové služby dodávané konkrétnym poskytovateľom mediálnych služieb. Povinnosti uložené členskými štátmi by mali byť primerané, pretože by mali byť proporcionálne a transparentné na základe jasne vymedzených cieľov všeobecného záujmu a mohli by prípadne zahŕňať primeranú úhradu. Členské štáty by mali uviesť objektívne odôvodnenie povinností „povinného prenosu“, ktoré ukladajú vo svojom vnútroštátnom práve s cieľom zaistiť, že sa tieto povinnosti transparentne, úmerne a jasne vymedzia. Povinnosti by sa mali navrhnúť tak, aby dostatočne motivovali k efektívnemu investovaniu do infraštruktúry.

(309) Povinnosti „povinného prenosu“ by mali podliehať pravidelnému preskúmaniu aspoň každých päť rokov, aby zodpovedali aktuálnemu vývoju technológií a trhu a aby sa zabezpečilo, že budú aj naďalej zodpovedať cieľom, ktoré sa majú dosiahnuť. Takéto povinnosti by mohli prípadne zahŕňať primeranú odmenu, ktorá by sa mala ustanoviť vo vnútroštátnom práve. V takom prípade by sa mala vo vnútroštátnom práve určiť aj uplatniteľná metodika na výpočet primeranej odmeny. Táto metodika by mala zabrániť rozporu s nápravnými opatreniami v oblasti prístupu, ktoré môžu národné regulačné orgány uložiť poskytovateľom prenosových služieb využívaných na vysielanie, ktorí sú určení za poskytovateľov s významným vplyvom na trhu. Ak sa však v zmluve uzavretej na dobu určitú pred ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice] stanovuje odlišná metodika, malo by byť možné, aby sa uvedená metodika naďalej uplatňovala počas trvania zmluvy. V prípade, že vnútroštátna úprava o odmene neexistuje, poskytovatelia rozhlasových alebo televíznych vysielacích kanálov a poskytovatelia elektronických komunikačných sietí používaných na prenos týchto rozhlasových alebo televíznych vysielacích kanálov by mali mať možnosť zmluvne sa dohodnúť na primeranej odmene.

(310) Elektronické komunikačné siete a služby používané na šírenie rozhlasového alebo televízneho vysielania pre verejnosť zahŕňajú káblové, IPTV, satelitné a pozemské vysielacie siete. Mohli by zahŕňať aj iné siete v rozsahu, v akom značný počet koncových používateľov používa také siete ako svoje základné prostriedky na príjem rozhlasového a televízneho vysielania. Uloženie povinností „povinného prenosu“ týkajúce sa prenosu analógového televízneho vysielania by sa malo zvážiť, len ak by neexistencia takejto povinnosti spôsobila výrazné narušenie pre značný počet koncových používateľov alebo ak nie sú iné prostriedky na vysielanie určených televíznych vysielacích kanálov. Také povinnosti „povinného prenosu“ môžu zahŕňať prenos služieb špecificky určených na umožnenie rovnocenného prístupu pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím. Medzi doplnkové služby preto patria služby zamerané na zlepšenie prístupu koncových používateľov so zdravotným postihnutím, ako napríklad videotextová služba, titulková služba pre koncových používateľov, ktorí sú nepočujúci alebo osoby so sluchovým postihnutím, zvukový opis, nahovorené titulky a tlmočenie do posunkovej reči, a mohli by v prípade potreby zahŕňať prístup k súvisiacim základným dátam. Vzhľadom na rastúce poskytovanie a prijímanie služieb televízie s internetom a stály význam elektronických programových sprievodcov, ktorých používajú koncoví používatelia na voľbu programu, môže byť prenos údajov, ktoré súvisia s programom a ktoré sú potrebné na podporu služieb televízie s internetom a funkcií elektronických programových sprievodcov zahrnutý do povinností „povinného prenosu“. Malo by byť možné, aby takéto údaje súvisiace s programom zahŕňali informácie o obsahu programu a prístupe k nemu, ale nezahŕňali samotný obsah programu.

(311) Prostriedky na identifikáciu volajúceho sú bežne dostupné v moderných telefónnych ústredniach a môžu byť preto čoraz častejšie ponúkané s malými alebo žiadnymi nákladmi. Od členských štátov sa nevyžaduje, aby ukladali povinnosti poskytovať tieto prostriedky, ak sú už dostupné. Smernica 2002/58/ES zaručuje súkromie používateľov, pokiaľ ide o rozpísanie faktúr tým, že im dáva prostriedok na ochranu práv na súkromie v prípade, že sa funkcie identifikácie volajúceho uplatňuje. Rozvoj uvedených služieb na celoeurópskej báze by mohol priniesť spotrebiteľom prospech a je v tejto smernici odporúčaný. Je bežnou praxou, že poskytovatelia služieb prístupu k internetu poskytujú zákazníkom e-mailovú adresu s použitím svojho obchodného mena alebo ochrannej známky. S cieľom zabezpečiť, aby koncoví používatelia neboli pri zmene služieb prístupu k internetu odkázaní na poskytovateľa v súvislosti s rizikom straty prístupu k e-mailu, by členské štáty mali mať možnosť uložiť poskytovateľom takýchto služieb na požiadanie povinnosť zabezpečiť prístup k ich e-mailom alebo preniesť e-maily zasielané na príslušný(-é) emailový(-é) účet (účty). Táto možnosť by sa mala poskytovať bezplatne a počas doby trvania, ktoré národný regulačný orgán považuje za vhodné.

(312) Uverejňovanie informácií členskými štátmi zabezpečí, aby účastníci trhu a potenciálni noví účastníci trhu pochopili svoje práva a povinnosti a vedeli nájsť zodpovedajúce podrobné informácie. Uverejňovanie v národných úradných oznámeniach pomôže zúčastneným stranám v ostatných členských štátoch získavať príslušné informácie.

(313) Komisia by mala monitorovať a uverejňovať informácie o poplatkoch, ktoré slúžia na stanovovanie cien pre koncových používateľov s cieľom zabezpečiť efektívnosť a účinnosť celoeurópskeho elektronického komunikačného trhu.

(314) Aby Komisia mohla určiť, či sa právo Únie uplatňuje správne, potrebuje informácie o tom, ktoré podniky na trhu sú určené ako podniky s významným vplyvom na trhu a aké povinnosti uložili národné regulačné orgány účastníkom trhu. Okrem uverejňovania uvedených informácií na vnútroštátnej úrovni je potrebné, aby členské štáty posielali tieto informácie Komisii. Ak sa od členských štátov vyžaduje predkladanie uvedených informácií Komisii, mali by mať možnosť tak urobiť prostredníctvom elektronických prostriedkov, za predpokladu dohody o primeraných overovacích postupoch.

(315) S cieľom zohľadniť trhový, spoločenský a technologický vývoj vrátane vývoja technických noriem, riadiť riziká v oblasti bezpečnosti sietí a služieb a zabezpečiť účinný prístup k záchranným službám cez tiesňovú komunikáciu, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ pokiaľ ide o stanovenie jednotnej maximálnej sadzby za ukončenie hlasového volania na pevných i mobilných trhoch v celej Únii, prijatie opatrení týkajúcich sa tiesňovej komunikácie v Únii a prispôsobenie príloh k tejto smernici. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva[1]. Predovšetkým v záujme zabezpečenia rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

[1] Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

(316) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tejto smernice, by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci s cieľom prijať rozhodnutia, ktoré sú zamerané na riešenie škodlivých cezhraničných rušení medzi členskými štátmi; identifikovať harmonizačný alebo koordinovaný prístup na účely riešenia nekonzistentného vykonávania všeobecných regulačných prístupov k regulácii trhov elektronických komunikácií národnými regulačnými orgánmi ako aj prideľovania čísel vrátane číselných množín, prenositeľnosť čísel a identifikátorov, systémov prevodu čísel a prekladu adries a prístupu k záchranným službám prostredníctvom jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112; vykonať zavedenie noriem alebo špecifikácií povinným alebo odstrániť normy alebo špecifikácie z povinnej časti zoznamu noriem; prijať technické a organizačné opatrenia na primerané riadenie rizík spojených s bezpečnosťou sietí a služieb, ako aj okolnosti, formát a postupy uplatniteľné na oznamovanie bezpečnostných incidentov; špecifikovať relevantné podrobnosti, ktoré sa týkajú obchodovateľných individuálnych práv, v štandardizovanom elektronickom formáte pri vzniku práv na využívanie rádiového spektra; špecifikovať fyzické a technické charakteristiky bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom; povoliť alebo zabrániť národnému regulačnému orgánu uložiť podniku určenému ako podnik s význam vplyvom na trhu niektoré povinnosti prístupu a prepojenia; harmonizovať osobitné čísla alebo číselné množiny na vyriešenie neuspokojeného cezhraničného či celoeurópskeho dopytu po zdrojoch číslovania; a špecifikovať vzor zhrnutia zmluvy, ktorý majú používať poskytovatelia. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011[1].

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(317) Nakoniec by Komisia mala byť schopná podľa potreby prijať, a v najvyššej miere prihliadať na stanovisko orgánu BEREC, odporúčania týkajúce sa identifikácie relevantných trhov produktov a služieb, oznámenia v rámci postupu na konsolidáciu vnútorného trhu a harmonizované uplatňovanie ustanovení regulačného rámca.

(318) Komisia by mala pravidelne preskúmavať fungovanie tejto smernice najmä s ohľadom na stanovenie potreby zmeny na základe meniacich sa technologických alebo trhových podmienok.

(319) Pri preskúmaní fungovania tejto smernice by Komisia mala zhodnotiť, či v kontexte vývoja na trhu a s ohľadom na hospodársku súťaž a ochranu spotrebiteľa je naďalej potrebné zachovávať ustanovenia o regulácii *ex ante* špecifickej pre tento sektor, alebo či by sa uvedené ustanovenia mali zmeniť alebo zrušiť. Keďže touto smernicou sa zavádzajú nové prístupy k regulácii sektorov elektronických komunikácií, ako je možnosť rozšírenia uplatňovania symetrických povinností za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom a regulačné úpravy spoluinvestovania, osobitná pozornosť by sa mala venovať posúdeniu ich fungovania.

(320) Budúci technologický vývoj a vývoj na trhu, najmä zmeny v používaní rôznych elektronických komunikačných služieb a ich schopnosť zabezpečiť účinný prístup k záchranným službám, by mohol ohroziť dosiahnutie cieľov tejto smernice týkajúcich sa práv koncových používateľov. Orgán BEREC by mal preto monitorovať tento vývoj v členských štátoch a pravidelne zverejňovať svoje stanovisko obsahujúce hodnotenie vplyvu takéhoto vývoja na praktické uplatňovanie ustanovení tejto smernice, ktoré sa vzťahujú na koncových používateľov. Komisia by mala uverejniť správu a predložiť legislatívny návrh, ak sa to považuje za nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tejto smernice, pričom v čo najväčšej miere zohľadní stanovisko orgánu BEREC.

(321) Smernice 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES, 2002/22/ES a článok 5 rozhodnutia č. 243/2012/EÚ by sa mali zrušiť.

(322) Komisia by mala monitorovať prechod od existujúceho rámca k novému rámcu.

(323) Keďže cieľ tejto smernice, a to dosiahnutie harmonizovaného a zjednodušeného rámca regulácie elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb, podmienok na povolenie sietí a služieb, využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania, prístupu k elektronickým komunikačným sieťam a pridruženým prostriedkom a ich prepojenie a ochrany koncového používateľa nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(324) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 k vysvetľujúcim dokumentom[1] sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.

[1] Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

(325) Povinnosť transponovať túto smernicu do vnútroštátneho práva by sa mala obmedziť na tie ustanovenia, ktoré predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní so zrušenými smernicami. Povinnosť transponovať ustanovenia, ktoré sa nezmenili, vyplýva zo zrušených smerníc.

(326) Táto smernica by sa mala uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc stanovených v prílohe XII časti B do vnútroštátneho práva a na ich uplatňovanie,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

ČASŤ I
RÁMEC (VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ ORGANIZÁCIE ODVETVIA)

HLAVA I
ROZSAH PÔSOBNOSTI, ZÁMER A CIELE, VYMEDZENIE POJMOV

KAPITOLA I
PREDMET ÚPRAVY, CIEĽ A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a ciele

1. Touto smernicou sa vytvára harmonizovaný rámec regulácie elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb a určitých aspektov koncových zariadení. Ustanovujú sa ňou úlohy národných regulačných orgánov a v prípade potreby iných príslušných orgánov a zriaďuje sa súbor postupov na zabezpečenie harmonizovaného uplatňovania regulačného rámca v celej Únii.

2. Ciele tejto smernice sú:

a) implementovať vnútorný trh s elektronickými komunikačnými sieťami a službami, čoho výsledkom je zavádzanie a využívanie vysokokapacitných sietí, udržateľná hospodárska súťaž, interoperabilita elektronických komunikačných služieb, prístupnosť, bezpečnosť sietí a služieb a prospech koncového používateľa a

b) zabezpečiť poskytovanie kvalitných, cenovo prijateľných a verejne dostupných služieb v celej Únii prostredníctvom efektívnej hospodárskej súťaže a výberu, zaoberať sa okolnosťami, za ktorých sa na trhu dostatočne neuspokojujú potreby koncových používateľov vrátane koncových používateľov so zdravotným postihnutím, aby mali k službám rovnocenný prístup ako ostatní, a ustanoviť potrebné práva koncového používateľa.

3. Touto smernicou nie sú dotknuté:

a) povinnosti uložené podľa vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie alebo podľa práva Únie vzhľadom na služby poskytované pomocou elektronických komunikačných sietí a služieb;

b) opatrenia prijaté na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni v súlade s právom Únie sledujúce ciele všeobecného záujmu, najmä pokiaľ ide o ochranu osobných údajov a súkromia, reguláciu obsahu a audiovizuálnu politiku;

c) opatrenia prijaté členskými štátmi na účely zabezpečenia verejného poriadku a verejnej bezpečnosti, ako aj obrany;

d) nariadenia (EÚ) č. 531/2012 a (EÚ) 2015/2120 a smernica 2014/53/EÚ.

4. Komisia, Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a dotknuté orgány zabezpečia súlad ich spracúvania osobných údajov s predpismi Únie o ochrane osobných údajov.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „elektronická komunikačná sieť“ je prenosové systémy, ktoré môžu ale nemusia byť založené na trvalej infraštruktúre alebo centralizovanej administratívnej kapacite, prípadne prepájacie alebo smerovacie zariadenie a iné prostriedky vrátane neaktívnych prvkov siete, ktoré umožňujú prenos signálov po vedení, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými prostriedkami, vrátane družicových sietí, pevných (s prepájaním okruhov a paketov vrátane internetu) a mobilných sietí, elektrických káblových systémov v rozsahu, v ktorom sa používajú na prenos signálov, sietí používaných na rozhlasové a televízne vysielanie a sietí káblovej televízie bez ohľadu na typ prenášaných informácií;

2. „vysokokapacitná sieť“ je buď elektronická komunikačná sieť, ktorá sa skladá výlučne z prvkov optických vlákien prinajmenšom po distribučný bod v obslužnom mieste, alebo elektronická komunikačná sieť, ktorá dokáže poskytovať počas obvyklých podmienok prevádzky v čase špičky podobný výkon siete z hľadiska dostupnej šírky pásma v zostupnom (downlink) i vo vzostupnom (uplink) smere, odolnosti, chybovosti, oneskorenia a ich zmeny; výkon siete možno považovať za podobný bez ohľadu na to, či koncový používateľ zaznamenáva rozdiely spôsobené odlišnými vlastnosťami, ktoré sú vlastné médiu, ktorým sa sieť v konečnom dôsledku spája s koncovým bodom siete;

3. „nadnárodné trhy“ sú trhy určené v súlade s článkom 65, ktoré pokrývajú Úniu alebo jej podstatnú časť a nachádzajú sa vo viac ako jednom členskom štáte;

4. „elektronická komunikačná služba“ je služba obvykle poskytovaná za odplatu prostredníctvom elektronických komunikačných sietí, ktorá zahŕňa, s výnimkou služieb poskytujúcich obsah alebo vykonávajúcich redakčnú kontrolu obsahu prenášaného pomocou elektronických komunikačných sietí a služieb, tieto typy služby:

   a) „službu prístupu k internetu“, ako je vymedzená v článku 2 druhom odseku bode 2 nariadenia (EÚ) 2015/2120;

   b) „interpersonálnu komunikačnú službu“; a

   c) služby pozostávajúce úplne alebo prevažne z prenosu signálov, ako napríklad prenosové služby používané na poskytovanie služieb komunikácie M2M a na vysielanie;

5. „interpersonálna komunikačná služba“ je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá umožňuje priamu interpersonálnu a interaktívnu výmenu informácií prostredníctvom elektronických komunikačných sietí medzi konečným počtom osôb, pričom osoby, ktoré komunikáciu začali alebo sa na nej zúčastňujú, určujú jej prijímateľa(-ľov) a nezahŕňa služby, ktoré umožňujú interpersonálnu a interaktívnu komunikáciu len ako vedľajšiu doplnkovú zložku neoddeliteľne spojenú s inou službou;

6. „interpersonálna komunikačná služba založená na číslovaní“ je interpersonálna komunikačná služba, ktorá sa spája s verejne pridelenými zdrojmi číslovania, t. j. s číslom alebo číslami z národných alebo medzinárodných číslovacích plánov, alebo ktorá umožňuje komunikácie s číslom alebo číslami z národných alebo medzinárodných číslovacích plánov;

7. „interpersonálna komunikačná služba nezávislá od číslovania“ je interpersonálna komunikačná služba, ktorá sa nespája s verejne pridelenými zdrojmi číslovania, t. j. s číslom alebo číslami z národných alebo medzinárodných číslovacích plánov, ani neumožňuje komunikácie s číslom alebo číslami z národných alebo medzinárodných číslovacích plánov;

8. „verejná elektronická komunikačná sieť“ je elektronická komunikačná sieť, ktorá sa používa úplne alebo prevažne na poskytovanie verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, ktoré podporujú prenos informácií medzi koncovými bodmi siete;

9. „koncový bod siete“ je fyzický bod, v ktorom sa koncovému používateľovi poskytuje prístup k verejnej elektronickej komunikačnej sieti, a ktorý sa v prípade sietí využívajúcich prepájanie alebo smerovanie, identifikuje prostredníctvom konkrétnej sieťovej adresy, ktorá môže byť spojená s číslom alebo menom koncového používateľa;

10. „pridružené prostriedky“ sú pridružené služby, fyzické infraštruktúry a iné zariadenia alebo prvky pridružené k elektronickej komunikačnej sieti alebo elektronickej komunikačnej službe, ktoré umožňujú alebo podporujú poskytovanie služieb prostredníctvom takejto siete alebo služby alebo sú toho schopné a zahŕňajú budovy alebo vstupy do nich, elektroinštalácie budov, antény, veže a iné nosné zariadenia, káblovody, rúry, stožiare, vstupné šachty a rozvodné skrine;

11. „pridružená služba“ je služba pridružená k elektronickej komunikačnej sieti alebo elektronickej komunikačnej službe, ktorá umožňuje alebo podporuje poskytovanie, vlastné poskytovanie alebo automatizované poskytovanie služieb prostredníctvom takejto siete alebo služby alebo je toho schopná a zahŕňa prevod čísel alebo systémy ponúkajúce rovnocennú funkciu, systémy podmieneného prístupu a elektronických programových sprievodcov (EPGs), ako aj iné služby, ako sú služba identity, lokalizácie a prítomnosti;

12. „systém podmieneného prístupu“ je akékoľvek technické opatrenie, systém autentifikácie a/alebo dojednanie, ktoré sprístupňuje v zrozumiteľnej podobe chránenú službu rozhlasového alebo televízneho vysielania na základe predplatenia alebo iného druhu predchádzajúceho individuálneho povolenia;

13. „užívateľ“ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne dostupnú elektronickú komunikačnú službu;

14. „koncový používateľ“ je používateľ neposkytujúci verejné elektronické komunikačné siete alebo verejne dostupné elektronické komunikačné služby;

15. „spotrebiteľ“ je každá fyzická osoba, ktorá používa alebo požaduje verejne dostupnú elektronickú komunikačnú službu na účely, ktoré nie sú súčasťou jej obchodnej činnosti, podnikateľskej činnosti, remesla alebo profesie;

16. „poskytovanie elektronickej komunikačnej siete“ je zriadenie, prevádzka, riadenie alebo sprístupňovanie takejto siete;

17. „zdokonalené zariadenie pre digitálnu televíziu“ je prídavné zariadenie určené na pripojenie k televíznemu prijímaču alebo integrovaný digitálny televízny prijímač, ktoré dokážu prijímať interaktívne služby digitálnej televízie;

18. „aplikačné programové rozhranie“ je softvérové rozhranie medzi aplikáciami poskytovanými poskytovateľmi rozhlasového a televízneho vysielania alebo poskytovateľmi služieb a medzi prostriedkami v zdokonalených zariadeniach pre digitálnu televíziu určenými pre služby digitálnej televízie a rozhlasu;

19. „pridelenie rádiového spektra“ je určenie daného pásma rádiového spektra na využívanie jedným, prípadne viacerými druhmi rádiokomunikačných služieb podľa stanovených podmienok;

20. „škodlivé rušenie“ je rušenie, ktoré ohrozuje fungovanie rádionavigačnej služby alebo iných bezpečnostných služieb alebo ktoré inak vážne zhoršuje, znemožňuje alebo opakovane prerušuje rádiokomunikačnú službu prevádzkovanú v súlade s platnými medzinárodnými predpismi, predpismi Únie alebo vnútroštátnymi predpismi;

21. „bezpečnosť sietí a služieb“ je schopnosť elektronických komunikačných sietí a služieb odolávať, na danej úrovni spoľahlivosti, akémukoľvek konaniu, ktoré ohrozuje dostupnosť, pravosť, integritu alebo dôvernosť týchto sietí a služieb, uchovávaných, prenášaných alebo spracúvaných údajov alebo súvisiacich služieb poskytovaných týmito elektronickými komunikačnými sieťami alebo službami alebo prístupných prostredníctvom týchto elektronických komunikačných sietí alebo služieb;

22. „všeobecné povolenie“ je právny rámec ustanovený členským štátom zaručujúci práva na poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb a ukladajúci osobitné odvetvové povinnosti, ktoré sa môžu vzťahovať na všetky alebo na osobitné druhy elektronických komunikačných sietí a služieb, v súlade s touto smernicou;

23. „bezdrôtový prístupový bod s malým dosahom“ je malé zariadenie s nízkym výkonom na bezdrôtový prístup k sieti, ktoré má malý dosah, využívajúce licenčné rádiové spektrum alebo bezlicenčné rádiové spektrum alebo ich kombináciu, ktoré sa môže používať ako súčasť verejnej elektronickej komunikačnej siete, ktoré môže byť vybavené jednou alebo viacerými anténami s malým vizuálnym vplyvom, a ktoré umožňuje bezdrôtový prístup používateľov k elektronickým komunikačným sieťam bez ohľadu na to, či je základná topológia siete mobilná alebo pevná;

24. „rádiová miestna sieť“ alebo „RLAN“ je systém bezdrôtového prístupu s nízkym výkonom a malým dosahom s nízkym rizikom rušenia s inými takýmito systémami rozmiestnenými v tesnej blízkosti inými používateľmi, ktoré fungujú na základe nevýhradného využívania harmonizovaného rádiového spektra;

25. „harmonizované rádiové spektrum“ je rádiové spektrum, v prípade ktorého boli prostredníctvom technických vykonávacích opatrení v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES stanovené harmonizované podmienky týkajúce sa jeho dostupnosti a efektívneho využívania;

26. „spoločné využívanie rádiového spektra“ je prístup dvoch alebo viacerých používateľov na využívanie rovnakých pásiem rádiového spektra podľa vymedzených podmienok spoločného využívania schválený na základe všeobecného povolenia, individuálnych práv na využívanie rádiového spektra alebo ich kombinácie vrátane regulačných prístupov, ako sú licencovaný spoločný prístup sledujúci uľahčenie spoločného využívania pásma rádiového spektra, ktorý podlieha záväznej dohode všetkých zainteresovaných strán, v súlade s pravidlami spoločného využívania uvedenými v ich právach na využívanie rádiového spektra s cieľom zabezpečiť všetkým používateľom predvídateľné a spoľahlivé podmienky spoločného využívania, a bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie práva hospodárskej súťaže;

27. „prístup“ je sprístupnenie zariadení alebo služieb inému podniku za vymedzených podmienok, a to buď na výhradnom, alebo nevýhradnom základe, na účely poskytovania elektronických komunikačných služieb, a to aj keď sa používajú na poskytovanie služieb informačnej spoločnosti alebo služieb obsahu vysielania; zahŕňa okrem iného prístup k prvkom siete a pridruženým prostriedkom, ktoré môžu zahŕňať pevné alebo iné pripojenie zariadenia (zahŕňa najmä prístup k účastníckemu vedeniu a k prostriedkom a službám potrebným na poskytovanie služieb cez účastnícke vedenie); prístup k fyzickej infraštruktúre vrátane budov, káblovodov a stožiarov; prístup k príslušným softvérovým systémom vrátane prevádzkových podporných systémov; prístup k informačným systémom alebo databázam na predbežné objednávky, obstarávanie, objednávky, podávanie žiadostí o údržbu a opravu, ako aj na účely fakturácie; prístup k prevodu čísel alebo systémom ponúkajúcim rovnocennú funkciu; prístup k pevným a mobilným sieťam, najmä k službám roamingu; prístup k systémom podmieneného prístupu k službám digitálnej televízie a prístup k službám virtuálnych sietí;

28. „prepojenie“ je špecifický typ prístupu zavedený medzi prevádzkovateľmi verejnej siete prostredníctvom fyzického a logického spojenia verejných elektronických komunikačných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom s cieľom umožniť komunikáciu používateľov jedného podniku s používateľmi toho istého alebo iného podniku, alebo na prístup k službám, ktoré poskytuje iný podnik, v prípade, ak sú takéto služby poskytované zainteresovanými stranami alebo inými stranami, ktoré majú prístup k sieti;

29. „prevádzkovateľ“ je podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť alebo pridružené prostriedky;

30. „účastnícke vedenie“ je fyzický okruh, ktorý využívajú elektronické komunikačné signály, spájajúci koncový bod siete s rozvádzačom alebo rovnocenným zariadením v pevnej verejnej elektronickej komunikačnej sieti;

31. „volanie“ je spojenie zostavené prostredníctvom verejne dostupnej interpersonálnej komunikačnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu;

32. „hlasová komunikačná služba“ je verejne dostupná elektronická komunikačná služba na priame alebo nepriame vytváranie a príjem národných alebo národných a medzinárodných volaní prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu;

33. „geografické číslo“ je číslo z národného číslovacieho plánu, pričom časť jeho číselnej štruktúry má geografický význam používaný na smerovanie volaní na fyzické umiestnenie koncového bodu siete;

34. „negeografické číslo“ je číslo z národného číslovacieho plánu, ktoré nie je geografickým číslom, ako napríklad čísla účastníkov mobilnej siete, služieb volania na účet volaného a služieb za zvýšenú cenu;

35. „úplná konverzačná služba“ je multimediálna konverzačná služba v reálnom čase, ktorá poskytuje v reálnom čase obojsmerný symetrický prenos pohyblivého obrazu, textu a hlasu medzi používateľmi v dvoch alebo vo viacerých lokalitách;

36. „stredisko tiesňového volania“ alebo „PSAP“ je fyzické miesto, za ktoré zodpovedá orgán verejnej správy alebo súkromná organizácia uznaná členským štátom a ktoré ako prvé prijíma tiesňovú komunikáciu;

37. „najvhodnejšie PSAP“ je PSAP, ktoré zodpovedné orgány stanovia na prijímanie tiesňových komunikácií z určitej oblasti alebo tiesňových komunikácií určitého typu;

38. „tiesňová komunikácia“ je komunikácia prostredníctvom interpersonálnych komunikačných služieb medzi koncovým používateľom a PSAP s cieľom požiadať a získať pomoc v núdzovej situácii od poskytovateľov záchranných služieb;

39. „záchranná služba“ je služba, ktorú členský štát ako takú uznal a ktorá v súlade s vnútroštátnym právom poskytuje okamžitú a rýchlu pomoc v situáciách, keď existuje najmä priame ohrozenie života alebo fyzickej integrity, zdravia alebo bezpečnosti jednotlivca či verejnosti, súkromného alebo verejného majetku alebo životného prostredia;

40. „informácie o polohe volajúceho“ sú vo verejnej mobilnej sieti spracúvané údaje získané zo sieťovej infraštruktúry alebo z telefónov, ktoré udávajú geografickú polohu mobilného koncového zariadenia koncového používateľa a vo verejnej pevnej sieti údaje o fyzickej adrese koncového bodu siete;

41. „koncové zariadenie“ je koncové zariadenie vymedzené v článku 1 bode 1 smernice Komisie 2008/63/ES[1];

42. „bezpečnostný incident“ je udalosť, ktorá má skutočný nepriaznivý účinok na bezpečnosť elektronických komunikačných sietí alebo služieb.

[1] Smernica Komisie 2008/63/ES z 20. júna 2008 o hospodárskej súťaži na trhoch s koncovými telekomunikačnými zariadeniami (Ú. v. ES L 162, 21.6.2008, s. 20).

KAPITOLA II
CIELE

Článok 3

Všeobecné ciele

1. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány pri vykonávaní regulačných úloh uvedených v tejto smernici prijali všetky zodpovedajúce opatrenia, ktoré sú potrebné a primerané na dosiahnutie cieľov stanovených v odseku 2. Členské štáty, Komisia, Skupina pre politiku rádiového spektra (RSPG) a orgán BEREC tiež prispievajú k dosiahnutiu týchto cieľov.

   Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány prispievajú v rámci svojej právomoci k zabezpečeniu vykonávania politík zameraných na presadzovanie slobody prejavu a práva na informácie, kultúrnej a jazykovej rozmanitosti, ako aj plurality médií.

2. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány, ako aj orgán BEREC, Komisia a členské štáty sledujú v kontexte tejto smernice každý z týchto všeobecných cieľov, ktoré nie sú zoradené podľa priority:

   a) podporovať pripojiteľnosť a prístup k vysokokapacitným sieťam vrátane pevných , mobilných a bezdrôtových sietí a ich využívanie zo strany všetkých občanov a podnikov v Únii;

b) podporovať hospodársku súťaž pri poskytovaní elektronických komunikačných sietí a pridružených prostriedkov vrátane efektívnej hospodárskej súťaže v oblasti infraštruktúry a pri poskytovaní elektronických komunikačných služieb a pridružených služieb;

c) prispievať k rozvoju vnútorného trhu odstránením zostávajúcich prekážok a uľahčením konvergentných podmienok pre investície do elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb a ich poskytovanie v celej Únii, vypracovaním spoločných pravidiel a predvídateľných regulačných prístupov, uprednostňovaním účinného, efektívneho a koordinovaného využívania rádiového spektra, otvorenej inovácie, zriaďovania a rozvoja transeurópskych sietí, poskytovania, dostupnosti a interoperability celoeurópskych služieb a prepojiteľnosti medzi koncovými bodmi;

d) podporovať záujmy občanov Únie zabezpečením pripojiteľnosti a všeobecnej dostupnosti a využívania vysokokapacitných sietí vrátane pevných , mobilných a bezdrôtových sietí a elektronických komunikačných služieb umožnením maximálnych výhod z hľadiska možnosti voľby, ceny a kvality na základe efektívnej hospodárskej súťaže, zachovaním bezpečnosti sietí a služieb, zabezpečením vysokej a jednotnej úrovne ochrany koncových používateľov prostredníctvom potrebných odvetvových predpisov a riešením potrieb, ako sú napríklad prijateľné ceny, ktoré majú osobitné sociálne skupiny, najmä koncoví používatelia so zdravotným postihnutím, starší koncoví používatelia a koncoví používatelia s osobitnými sociálnymi potrebami, a možnosť voľby a rovnocenný prístup pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím.

3. Ak Komisia stanoví referenčné hodnoty a podáva správu o účinnosti opatrení členských štátov z hľadiska dosiahnutia cieľov uvedených v odseku 2, v prípade potreby Komisii pomáhajú členské štáty, národné regulačné orgány, orgán BEREC a skupina RSPG.

4. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány pri plnení cieľov politiky uvedených v odseku 2 a špecifikovaných v tom odseku okrem iného:

a) podporujú predvídateľnosť regulácie zabezpečením jednotného regulačného prístupu v náležitých obdobiach preskúmania a vzájomnou spoluprácou, spoluprácou s orgánom BEREC, so skupinou RSPG a s Komisiou;

b) zabezpečujú, aby za podobných okolností nedochádzalo k diskriminácii pri zaobchádzaní s poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí a služieb;

c) uplatňujú právo Únie technologicky neutrálnym spôsobom v rozsahu, ktorý je v súlade s dosahovaním cieľov stanovených v odseku 1;

d) podporujú efektívne investície do novej a zdokonaľovanej infraštruktúry a jej inovácie aj tým, že zabezpečujú, aby sa vo všetkých povinnostiach prístupu náležite zohľadnilo riziko, ktoré znášajú investujúce podniky, a umožňujú rôzne dohody o spolupráci investorov a strán, ktoré sa snažia získať prístup, aby sa diverzifikovalo riziko investovania, pričom sa zabezpečí zachovanie hospodárskej súťaže na trhu a zásada nediskriminácie;

e) náležite zohľadňujú odlišné podmienky v oblasti infraštruktúry, hospodárskej súťaže, okolností koncových používateľov a najmä spotrebiteľov v rozličných geografických oblastiach jedného členského štátu vrátane miestnej infraštruktúry spravovanej fyzickými osobami na neziskovom základe;

f) ukladajú regulačné povinnosti *ex ante* len v rozsahu potrebnom na zabezpečenie efektívnej a udržateľnej hospodárskej súťaže v záujme koncových používateľov a zmierňujú alebo rušia tieto povinnosti hneď, ako je táto podmienka splnená.

Členské štáty zabezpečujú, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány konali nestranne, objektívne, transparentne, nediskriminačne a primerane.

Článok 4

Strategické plánovanie a koordinácia politiky rádiového spektra

1. Členské štáty spolupracujú navzájom a s Komisiou pri strategickom plánovaní, koordinácii a harmonizácii využívania rádiového spektra v Únii v súlade s politikami Únie na vybudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektronickými komunikáciami. Na tieto účely zohľadňujú okrem iného aspekty politík Únie týkajúce sa hospodárstva, bezpečnosti, zdravia, verejného záujmu, slobody prejavu, kultúry, vedy, spoločnosti a techniky, ako aj rozličné záujmy skupín používateľov rádiového spektra, aby sa optimalizovalo využitie rádiového spektra a aby sa predchádzalo škodlivému rušeniu.

2. Členské štáty vzájomnou spoluprácou a spoluprácou s Komisiou podporujú koordináciu prístupov v rámci politiky rádiového spektra v Únii a prípadné harmonizované podmienky týkajúce sa dostupnosti a efektívneho využívania rádiového spektra na vybudovanie a fungovanie vnútorného trhu s elektronickými komunikáciami.

3. Členské štáty spolupracujú v rámci skupiny RSPG navzájom a s Komisiou v súlade s odsekom 1 a na ich žiadosť aj s Európskym parlamentom a Radou s cieľom podporiť strategické plánovanie a koordináciu prístupov k politike rádiového spektra v Únii, pričom:

a) vypracúvajú najlepšie postupy v záležitostiach týkajúcich sa rádiového spektra na účely vykonávania tejto smernice;

b) uľahčujú koordináciu medzi členskými štátmi na účely vykonávania tejto smernice a iného práva Únie a prispievania k rozvoju vnútorného trhu;

c) koordinujú svoje prístupy k prideľovaniu a povoľovaniu využívania rádiového spektra a zverejňujú správy alebo stanoviská k záležitostiam týkajúcim sa rádiového spektra.

Orgán BEREC sa zúčastňuje na otázkach, ktoré sa týkajú jeho právomoci v oblasti regulácie trhu a hospodárskej súťaže v súvislosti s rádiovým spektrom.

4. Komisia môže Európskemu parlamentu a Rade predkladať legislatívne návrhy na účely zriadenia viacročných programov politiky rádiového spektra, stanovenia politickej orientácie a cieľov strategického plánovania a harmonizácie využívania rádiového spektra v súlade s touto smernicou ako aj na účely uvoľnenia harmonizovaného rádiového spektra na spoločné využívanie alebo na využívanie, ktoré nepodlieha individuálnym právam, pričom v čo najväčšej miere zohľadní stanovisko skupiny RSPG.

HLAVA II
INŠTITUCIONÁLNA ŠTRUKTÚRA A SPRÁVA

KAPITOLA I
NÁRODNÉ REGULAČNÉ ORGÁNY A INÉ PRÍSLUŠNÉ ORGÁNY

Článok 5

Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány

1. Členské štáty zabezpečia, aby každú úlohu stanovenú touto smernicou vykonával príslušný orgán.

V rámci rozsahu pôsobnosti tejto smernice zodpovedajú národné regulačné orgány minimálne za tieto úlohy:

a) vykonávať reguláciu trhu *ex ante* vrátane ukladania povinností prístupu a prepojenia;

b) zabezpečovať riešenia sporov medzi podnikmi;

c) vykonávať správu rádiového spektra a rozhodnutia, alebo poskytovať poradenstvo v súvislosti s prvkami, ktoré sa týkajú formovania trhu a hospodárskej súťaže a ktoré sú súčasťou vnútroštátnych postupov v oblasti práv na využívanie rádiového spektra na účely elektronických komunikačných sietí a služieb, keď takúto správu spektra a/alebo rozhodnutia vykonáva iný príslušný orgán;

d) prispievať k ochrane práv koncových používateľov v odvetví elektronických komunikácií, a to prípadne aj v koordinácii s inými príslušnými orgánmi;

e) dôkladne hodnotiť a monitorovať otázky formovania trhu a hospodárskej súťaže, pokiaľ ide o prístup k otvorenému internetu;

f) posúdiť nespravodlivé zaťaženie a vypočítať čisté náklady povinnosti poskytovať univerzálnu službu;

g) zabezpečiť prenositeľnosť čísla medzi poskytovateľmi;

h) realizovať všetky ostatné úlohy, ktoré sú v tejto smernici vyhradené národným regulačným orgánom.

Členské štáty môžu uložiť národným regulačným orgánom ďalšie úlohy ustanovené v tejto smernici a v inom práve Únie, najmä tie, ktoré súvisia s hospodárskou súťažou na trhu alebo so vstupom na trh, ako je napríklad vydávanie všeobecného povolenia, a tie, ktoré súvisia s úlohami zverenými orgánu BEREC. V prípadoch, keď sú úlohy, ktoré sa týkajú hospodárskej súťaže na trhu alebo vstupu na trh, uložené iným príslušným orgánom, pred prijatím rozhodnutia sa usilujú konzultovať s národným regulačným orgánom. S cieľom prispieť k plneniu úloh orgánu BEREC sú národné regulačné orgány oprávnené zhromažďovať potrebné údaje a ďalšie informácie od účastníkov trhu.

Členské štáty môžu na základe vnútroštátneho práva vrátane vnútroštátneho práva, ktorým sa vykonáva právo Únie, uložiť národným regulačným orgánom aj iné úlohy.

Pri transponovaní tejto smernice členské štáty podporujú najmä stabilitu právomocí národných regulačných orgánov so zreteľom na ukladanie úloh vyplývajúcich z regulačného rámca Únie v oblasti elektronických komunikácií zmeneného v roku 2009.

2. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány toho istého členského štátu alebo iných členských štátov v prípade potreby uzavrú v záujme podpory spolupráce v oblasti regulácie vzájomné dohody o spolupráci.

3. Členské štáty zverejnia úlohy, ktoré majú plniť národné regulačné orgány a iné príslušné orgány, v ľahko dostupnej forme, najmä ak sú takéto úlohy uložené viac ako jednému orgánu. Členské štáty zabezpečia v prípade potreby konzultácie a spoluprácu medzi týmito orgánmi a v záležitostiach spoločného záujmu konzultácie a spoluprácu medzi týmito orgánmi a národnými orgánmi poverenými vykonávaním práva hospodárskej súťaže alebo spotrebiteľského práva. Ak právomoc riešiť takéto záležitosti majú viaceré orgány, členské štáty zabezpečia, aby boli príslušné úlohy každého orgánu uverejnené v ľahko dostupnej forme.

4. Členské štáty oznámia Komisii všetky úlohy uložené národným regulačným orgánom a iným príslušným orgánom podľa tejto smernice a ich príslušné povinnosti, ako aj všetky ich zmeny.

Článok 6

Nezávislosť národných regulačných orgánov a iných príslušných orgánov

1. Členské štáty zaručia nezávislosť národných regulačných orgánov a iných príslušných orgánov tým, že zabezpečia ich právne oddelenie a nezávislé fungovanie od všetkých fyzických alebo právnických osôb poskytujúcich elektronické komunikačné siete, zariadenia alebo služby. Členské štáty, ktoré si ponechajú vlastnícke práva alebo kontrolu vo vzťahu k podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné siete alebo služby, zabezpečia účinné štrukturálne odčlenenie regulačnej funkcie od činností súvisiacich s vlastníctvom alebo kontrolou.

2. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány vykonávali svoje právomoci nestranne, transparentne a včas. Členské štáty zabezpečia, aby mali primerané technické, finančné a ľudské zdroje na plnenie úloh, ktorými sú poverené.

Článok 7

Vymenúvanie a odvolávanie členov národných regulačných orgánov

1. Vedúci národného regulačného orgánu, prípadne členovia kolektívneho orgánu plniaceho túto úlohu v rámci národného regulačného orgánu alebo ich náhradníci sú vymenovaní spomedzi osôb s uznaním a odbornými skúsenosťami na funkčné obdobie najmenej troch rokov, a to otvoreným a transparentným výberovým konaním podľa ich zásluh, zručností, vedomostí a skúseností. Členské štáty zabezpečia kontinuitu prijímania rozhodnutí.

2. Členské štáty zabezpečia, aby vedúci národného regulačného orgánu, prípadne členovia kolektívneho orgánu plniaceho túto úlohu v rámci národného regulačného orgánu alebo ich náhradníci mohli byť odvolaní počas svojho funkčného obdobia len v prípade, ak prestali spĺňať požiadavky kladené na plnenie ich povinností, ktoré sú ustanovené vo vnútroštátnom práve pred ich vymenovaním.

3. Rozhodnutie o odvolaní z funkcie vedúceho dotknutého národného regulačného orgánu, prípadne členov kolektívneho orgánu, ktorý plní túto úlohu, sa zverejní v čase odvolania z funkcie. Vedúci národného regulačného orgánu, prípadne členovia kolektívneho orgánu, ktorý plní túto úlohu, odvolaní z funkcie, musia dostať odôvodnenie. Pokiaľ nie je odôvodnenie uverejnené, uverejní sa na žiadosť danej osoby. Členské štáty zabezpečia, aby toto rozhodnutie podliehalo preskúmaniu súdom zo skutkového aj z právneho hľadiska.

Článok 8

Politická nezávislosť a zodpovednosť národných regulačných orgánov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 10, národné regulačné orgány konajú nezávisle a objektívne, aj pokiaľ ide o vypracovanie vnútorných postupov a organizáciu zamestnancov, pracujú transparentným a zodpovedným spôsobom v súlade s právom Únie a v súvislosti s výkonom úloh, ktoré im ukladá vnútroštátne právo, ktorým sa vykonáva právo Únie, nežiadajú ani neprijímajú pokyny od žiadneho iného orgánu. Nebráni to dohľadu nad nimi podľa vnútroštátneho ústavného práva. Právomoc pozastaviť výkon rozhodnutí národných regulačných orgánov alebo ich zmeniť majú iba odvolacie orgány zriadené podľa článku 31.

2. Národné regulačné orgány podávajú každoročne správu okrem iného o stave na trhu s elektronickými komunikáciami, o nimi prijatých rozhodnutiach, o svojich ľudských a finančných zdrojoch a o tom, ako sú tieto zdroje pridelené, ako aj o budúcich plánoch. Tieto správy sa zverejňujú.

Článok 9

Regulačná spôsobilosť národných regulačných orgánov

1. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány mali samostatné ročné rozpočty a nezávislosť pri plnení prideleného rozpočtu. Tieto rozpočty sa zverejňujú.

2. Bez toho, aby bola dotknutá povinnosť zabezpečiť národným regulačným orgánom primerané finančné a ľudské zdroje na plnenie úloh, ktoré im boli uložené, nesmie finančná nezávislosť brániť výkonu dohľadu alebo kontroly v súlade s vnútroštátnym ústavným právom. Akákoľvek kontrola rozpočtu národných regulačných orgánov sa vykonáva transparentným spôsobom a zverejňuje sa.

3. Členské štáty tiež zabezpečia, aby národné regulačné orgány mali primerané finančné a ľudské zdroje, ktoré im umožnia aktívne sa podieľať na činnosti orgánu BEREC a prispievať k nej.

Článok 10

Zapojenie národných regulačných orgánov do činností orgánu BEREC

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné národné regulačné orgány aktívne podporovali ciele orgánu BEREC presadzovať väčšiu koordináciu a konzistentnosť regulácie.

2. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány pri prijímaní svojich rozhodnutí týkajúcich sa ich domácich trhov v čo najväčšej miere zohľadňovali usmernenia, stanoviská, odporúčania, spoločné stanoviská, najlepšie postupy a metodiky prijaté orgánom BEREC.

Článok 11

Spolupráca s vnútroštátnymi orgánmi

Národné regulačné orgány, iné príslušné orgány podľa tejto smernice a vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže si navzájom poskytujú informácie potrebné na uplatňovanie tejto smernice. V súvislosti s výmenou informácií sa uplatňujú pravidlá Únie na ochranu údajov, pričom prijímajúci orgán zabezpečí rovnakú úroveň dôvernosti ako poskytujúci orgán.

KAPITOLA II
VŠEOBECNÉ POVOLENIE

ODDIEL 1
VŠEOBECNÁ ČASŤ

Článok 12

Všeobecné povolenie elektronických komunikačných sietí a služieb

1. Členské štáty zabezpečia právo slobodne poskytovať elektronické komunikačné siete a služby podliehajúce podmienkam stanoveným v tejto smernici. Členské štáty preto nebránia podniku, aby poskytoval elektronické komunikačné siete alebo služby, s výnimkou prípadov, keď je to potrebné z dôvodov uvedených v článku 52 ods. 1 ZFEÚ. Akékoľvek takéto obmedzenie slobody poskytovať elektronické komunikačné siete alebo služby sa musí riadne zdôvodniť a oznámiť Komisii.

2. Poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb, okrem interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania, môže podliehať bez toho, aby boli dotknuté osobitné povinnosti podľa článku 13 ods. 2 alebo práva na využívanie podľa článkov 46 a 94, len všeobecnému povoleniu.

3. Ak členský štát usúdi, že oznamovacia povinnosť je v prípade podnikov, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu, opodstatnená, tento členský štát môže od takých podnikov vyžadovať len to, aby oznámenie zaslali národnému regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu. Členský štát nesmie od takýchto podnikov vyžadovať získanie výslovného rozhodnutia alebo akéhokoľvek iného správneho opatrenia od takéhoto orgánu či ktoréhokoľvek iného orgánu pred vykonávaním práv vyplývajúcich zo všeobecného povolenia.

Na základe oznámenia , ak sa vyžaduje, môže podnik začať činnosť v prípade potreby s výhradou ustanovení o právach na využívanie podľa tejto smernice.

4. Oznámenie uvedené v odseku 3 neobsahuje viac ako vyhlásenie fyzickej alebo právnickej osoby o úmysle začať s poskytovaním elektronických komunikačných sietí alebo služieb adresované národnému regulačnému orgánu alebo inému príslušnému orgánu a minimálne informácie, ktoré sa vyžadujú na to, aby orgán BEREC a uvedený orgán mohli spravovať register alebo zoznam poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb. Tieto informácie sa musia obmedziť na:

a) meno poskytovateľa;

b) právny status, formu a registračné číslo poskytovateľa, ak je poskytovateľ zapísaný v obchodnom alebo inom podobnom verejnom registri v Únii;

c) poštovú adresu hlavného miesta podnikateľskej činnosti poskytovateľa v Únii, a prípadne, pobočiek v členskom štáte;

d) prípadne adresu webového sídla poskytovateľa, ktoré súvisí s poskytovaním elektronických komunikačných sietí alebo služieb;

e) kontaktnú osobu a kontaktné údaje;

f) stručný opis sietí alebo služieb, ktoré chce poskytovať;

g) dotknuté členské štáty; a

h) predpokladaný dátum začatia činnosti.

Členské štáty nesmú ukladať žiadne ďalšie alebo osobitné oznamovacie povinnosti.

V záujme podpory aproximácie oznamovacích povinností orgán BEREC uverejní usmernenia týkajúce sa vzoru oznámenia a vedie databázu Únie obsahujúcu oznámenia, ktoré sa zaslali príslušným orgánom. Na tento účel príslušné orgány bez zbytočného odkladu postúpia orgánu BEREC elektronickými prostriedkami každé oznámenie, ktoré im bolo doručené. Oznámenia predložené príslušným orgánom pred ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] sa postúpia orgánu BEREC do ... [tri roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

Článok 13

Podmienky spojené so všeobecným povolením a s právami na využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania a osobitné povinnosti

1. Všeobecné povolenie na poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb a práva na využívanie rádiového spektra i práva na využívanie zdrojov číslovania môžu podliehať len podmienkam uvedeným v prílohe I. Takéto podmienky musia byť nediskriminačné, primerané a transparentné. Pokiaľ ide o práva na využívanie rádiového spektra, takéto podmienky zabezpečia jeho účinné a efektívne využívanie a musia byť v súlade s článkami 45 a 51, a pokiaľ ide o práva na využívanie zdrojov číslovania, takéto podmienky musia byť v súlade s článkom 94.

2. Osobitné povinnosti, ktoré môžu byť uložené podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné siete a služby podľa článku 61 ods. 1 a 5 a článkov 62, 68 a 83 alebo poskytovateľom, ktorí sú určení poskytovať univerzálnu službu podľa tejto smernice, sú právne oddelené od práv a povinností vyplývajúcich zo všeobecného povolenia. S cieľom dosiahnuť transparentnosť sú vo všeobecnom povolení zahrnuté kritériá a postupy ukladania takýchto osobitných povinností jednotlivým podnikom.

3. Všeobecné povolenie obsahuje len podmienky, ktoré sú špecifické pre dané odvetvie a sú uvedené v častiach A, B a C prílohy I, a neduplikuje podmienky, ktoré sú platné pre podniky na základe iného vnútroštátneho práva.

4. Členské štáty neduplikujú podmienky všeobecného povolenia v prípadoch, keď udeľujú právo na využívanie rádiového spektra alebo na využívanie zdrojov číslovania.

Článok 14

Vyhlásenia na uľahčenie výkonu práv na inštalovanie zariadení a práv na prepojenia

Príslušné orgány vydajú na žiadosť podniku v priebehu jedného týždňa štandardizované vyhlásenia, ktorými sa v príslušnom prípade potvrdzuje, že podnik predložil oznámenie podľa článku 12 ods. 3. V uvedených vyhláseniach sa podrobne opisuje, za akých okolností má akýkoľvek podnik, ktorý poskytuje elektronické komunikačné siete alebo služby na základe všeobecného povolenia, právo požiadať o práva na inštalovanie zariadenia, dohodnutie prepojenia, a získanie prístupu alebo prepojenia, s cieľom uľahčiť výkon týchto práv napríklad na iných úrovniach verejnej správy alebo vo vzťahu k iným podnikom. Vo vhodných prípadoch sa môžu takéto vyhlásenia vydávať aj ako automatická odpoveď na oznámenie uvedené v článku 12 ods. 3.

ODDIEL 2
PRÁVA A POVINNOSTI TÝKAJÚCE SA VŠEOBECNÉHO POVOLENIA

Článok 15

Minimálny zoznam práv vyplývajúcich zo všeobecného povolenia

1. Podniky, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu podľa článku 12, majú právo:

   a) poskytovať elektronické komunikačné siete a služby;

b) právo na to, aby ich žiadosť o nevyhnutné práva na inštalovanie zariadení bola posúdená v súlade s článkom 43;

c) využívať s výhradou článkov 13, 46 a 55 rádiové spektrum v súvislosti s elektronickými komunikačnými sieťami a službami;

d) právo na to, aby ich žiadosť o nevyhnutné práva na využívanie zdrojov číslovania bola posúdená v súlade s článkom 94.

2. Ak takéto podniky poskytujú elektronické komunikačné siete alebo služby pre verejnosť, majú na základe všeobecného povolenia právo:

a) rokovať o prepojení s inými poskytovateľmi verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných komunikačných služieb, na ktoré sa vzťahuje všeobecné povolenie, v Únii, prípadne získať prístup k ich prepojeniu alebo prepojenie od nich v súlade s touto smernicou;

b) dostať príležitosť na to, aby boli určené na poskytovanie rôznych prvkov univerzálnej služby alebo na pokrytie rôznych častí územia daného štátu v súlade s článkami 86 alebo 87.

Článok 16

Správne poplatky

1. Akékoľvek správne poplatky uložené podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné siete alebo služby na základe všeobecného povolenia alebo poskytovateľom, ktorým bolo udelené právo na využívanie:

   a) celkovo pokrývajú len administratívne náklady, ktoré vzniknú pri riadení, kontrole a presadzovaní systému všeobecného povolenia a práv na využívanie i osobitných povinností podľa článku 13 ods. 2 a ktoré môžu zahŕňať náklady na medzinárodnú spoluprácu, harmonizáciu a normalizáciu, analýzu trhu, sledovanie zhody a inú kontrolu trhu, ako aj regulačné práce zahŕňajúce prípravu a presadzovanie sekundárnych právnych predpisov a správnych rozhodnutí, ako napríklad rozhodnutí o prístupe a prepojení; a

   b) sa ukladajú jednotlivým podnikom objektívnym, transparentným a primeraným spôsobom, ktorý minimalizuje dodatočné administratívne náklady a súvisiace poplatky.

   Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať správne poplatky na podniky, ktorých obrat je pod určitou prahovou hodnotou alebo ktorých činnosti nedosahujú minimálny podiel na trhu, prípadne sa týkajú len veľmi obmedzenej časti územia.

2. Ak národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány ukladajú správne poplatky, zverejnia ročný prehľad svojich administratívnych nákladov a celkovej sumy vybraných poplatkov. V prípade rozdielu medzi celkovou sumou poplatkov a administratívnych nákladov sa urobia primerané úpravy.

Článok 17

Oddelené účtovníctvo a finančné správy

1. Členské štáty vyžadujú od podnikov poskytujúcich verejné elektronické komunikačné siete alebo verejne dostupné elektronické komunikačné služby, ktorí majú osobitné alebo výhradné práva na poskytovanie služieb v iných odvetviach v tom istom alebo inom členskom štáte, aby:

   a) viedli oddelené účty pre činnosti súvisiace s poskytovaním elektronických komunikačných sietí alebo služieb v rozsahu, ktorý by bol vyžadovaný v prípade, že by uvedené činnosti vykonávali právne nezávislé subjekty s cieľom identifikovať všetky položky nákladov a príjmov, ako aj použitý základ pre ich výpočet a podrobné pripisovacie metódy, ktoré sa týkajú takýchto činností, vrátane podrobného rozpisu stálych aktív a štrukturálnych nákladov alebo

   b) mali štrukturálne oddelené činnosti súvisiace s poskytovaním elektronických komunikačných sietí alebo služieb.

   Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať požiadavky uvedené v prvom pododseku na podniky, ktorých ročný obrat z činností súvisiacich s elektronickými komunikačnými sieťami alebo službami v Únii je menej ako 50 miliónov EUR.

2. Ak podniky poskytujúce verejné elektronické komunikačné siete alebo verejne dostupné elektronické komunikačné služby nepodliehajú požiadavkám práva obchodných spoločností a nespĺňajú kritéria malého alebo stredného podniku podľa účtovného práva Únie, spracujú finančné správy, podrobia ich nezávislému auditu a uverejnia. Audit sa vykoná podľa príslušných vnútroštátnych predpisov a predpisov Únie.

Prvý pododsek tohto odseku sa vzťahuje aj na oddelené účty vyžadované podľa písmena a) prvého pododseku odseku 1.

ODDIEL 3
ZMENA A ODŇATIE

Článok 18

Zmena práv a povinností

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa práva, podmienky a postupy týkajúce sa všeobecných povolení a práv na využívanie rádiového spektra alebo zdrojov číslovania alebo práv na inštalovanie zariadení mohli meniť iba v objektívne odôvodnených prípadoch a primeraným spôsobom, pričom sa prípadne prihliada na osobitné podmienky uplatniteľné na prevoditeľné práva na využívanie rádiového spektra alebo zdrojov číslovania.

2. Okrem prípadov, keď sú navrhované zmeny malé a boli dohodnuté s držiteľom práv alebo všeobecného povolenia, sa zámer urobiť takéto zmeny primeraným spôsobom oznámi. Zainteresovaným stranám vrátane používateľov a spotrebiteľov sa poskytne dostatočná lehota na vyjadrenie stanovísk k navrhovaným zmenám. Táto lehota nesmie byť okrem mimoriadnych okolností kratšia ako štyri týždne.

Zmeny sa uverejnia spolu s uvedením dôvodov ich prijatia.

Článok 19

Obmedzenie alebo odňatie práv

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 ods. 5 a 6, členské štáty nesmú obmedziť práva na inštalovanie zariadení alebo práva na využívanie rádiového spektra alebo na využívanie zdrojov číslovania ani odňať takéto práva pred uplynutím lehoty, na ktorú boli udelené, s výnimkou prípadov, keď je to odôvodnené v zmysle odseku 2 tohto článku a uplatniteľné v súlade s prílohou I a príslušnými vnútroštátnymi predpismi týkajúcimi sa náhrady za odňatie práv.

2. V súlade s potrebou zaručiť účinné a efektívne využívanie rádiového spektra či vykonávanie technických vykonávacích opatrení prijatých v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES môžu členské štáty na základe vopred stanovených a jasne vymedzených postupov a v súlade so zásadami proporcionality a nediskriminácie umožniť obmedzenie alebo odňatie práv na využívane rádiového spektra, a to aj práv uvedených v článku 49 tejto smernice. V takýchto prípadoch, držitelia týchto práv môžu vo vhodnom prípade a v súlade s právom Únie a príslušnými vnútroštátnymi predpismi dostať primeranú náhradu.

3. Samotná zmena vo využívaní rádiového spektra, ktorá vyplýva z uplatňovania článku 45 ods. 4 alebo 5, nepredstavuje dôvod na odôvodnenie rozhodnutia odňať právo na využívanie rádiového spektra.

4. Každý zámer obmedziť alebo odňať práva na základe všeobecného povolenia či individuálne práva na využívanie rádiového spektra alebo zdrojov číslovania bez súhlasu držiteľa práv podlieha konzultácii so zainteresovanými stranami v súlade s článkom 23.

KAPITOLA III
POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ, PRIESKUMY A MECHANIZMUS KONZULTÁCIÍ

Článok 20

Žiadosť o informácie adresovaná podnikom

1. Členské štáty zabezpečia, aby podniky poskytujúce elektronické komunikačné siete a služby, pridružené prostriedky alebo pridružené služby poskytovali všetky informácie vrátane finančných informácií, ktoré národné regulačné orgány, iné príslušné orgány a orgán BEREC potrebujú na zabezpečenie súladu s ustanoveniami tejto smernice a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/...[1+] alebo rozhodnutiami či stanoviskami prijatými v súlade s touto smernicou a uvedeným nariadením. Predovšetkým národné regulačné, a ak je to potrebné na plnenie ich úloh, aj iné príslušné orgány, majú právomoc vyžadovať od takýchto podnikov, aby poskytovali informácie o budúcom vývoji sietí alebo služieb, ktorý by mohol mať vplyv na veľkoobchodné služby, ktoré ponúkajú konkurentom, ako aj informácie o elektronických komunikačných sieťach a pridružených prostriedkoch, ktoré sú rozčlenené na miestnej úrovni a dostatočne podrobné na to, aby bolo možné urobiť geografický prieskum a vymedziť oblasti v súlade s článkom 22.

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/... z ..., ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a Agentúra na podporu orgánu BEREC (Úrad BEREC), ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/2120, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1211/2009 (Ú. v. EÚ L ..., ..., s. ...).

[+] Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia nachádzajúceho sa v dokumente PE-CONS 51/18 [2016/0286(COD)] a do poznámky pod čiarou číslo, dátum a názov uvedeného nariadenia a odkaz na jeho uverejnenie v úradnom vestníku.

Ak informácie získané v súlade s prvým pododsekom sú nedostatočné na to, aby národné regulačné orgány, iné príslušné orgány a orgán BEREC mohli plniť svoje regulačné úlohy podľa práva Únie, tieto informácie sa môžu žiadať od iných relevantných podnikov, ktoré pôsobia v odvetví elektronických komunikácií alebo úzko súvisiacich odvetviach.

Od podnikov určených ako podniky s významným vplyvom na veľkoobchodných trhoch sa môže tiež vyžadovať, aby odovzdávali účtovné údaje o maloobchodných trhoch, ktoré súvisia s danými veľkoobchodnými trhmi.

Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány môžu požadovať informácie z jednotných informačných miest zriadených podľa smernice 2014/61/EÚ.

Akákoľvek žiadosť o informácie musí byť primeraná vykonávaniu danej úlohy a odôvodnená.

Podniky bezodkladne poskytnú požadované informácie a v súlade s požadovaným časovým harmonogramom a požadovanou mierou podrobností.

2. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány na základe odôvodnenej žiadosti poskytovali Komisii informácie, ktoré potrebuje na plnenie svojich úloh podľa ZFEÚ. Informácie požadované Komisiou musia byť primerané vykonávaniu daných úloh. Ak sa poskytované informácie týkajú informácií, ktoré predtým poskytli podniky na žiadosť orgánu, musia byť o tom dané podniky informované. Komisia sprístupní poskytnuté informácie inému takémuto orgánu v inom členskom štáte v potrebnom rozsahu, pokiaľ orgán, ktorý poskytuje dané informácie, výslovne a odôvodnene nepožiada o ich nešírenie.

S výhradou požiadaviek odseku 3 členské štáty zabezpečia, aby informácie predložené jednému orgánu mohli byť na základe opodstatnenej žiadosti sprístupnené inému takémuto orgánu v tom istom alebo inom členskom štáte a orgánu BEREC, ak sú potrebné na to, aby si uvedené orgány alebo orgán BEREC mohli plniť svoje povinnosti podľa práva Únie.

3. Ak národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán považuje informácie zhromaždené podľa odseku 1 vrátane informácií zhromaždených v kontexte geografického prieskumu za dôverné podľa predpisov Únie a vnútroštátnych predpisov o obchodnom tajomstve , Komisia, orgán BEREC a akékoľvek iné dotknuté príslušné orgány takúto dôvernosť zabezpečia. Takéto zabezpečenie dôvernosti obchodného tajomstva nebráni včasnej výmene informácií medzi príslušným orgánom, Komisiou, orgánom BEREC a akýmikoľvek inými dotknutými príslušnými orgánmi na účely preskúmania a monitorovania tejto smernice, ako aj dohľadu nad jej uplatňovaním.

4. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány konajúc podľa vnútroštátnych pravidiel, ktoré sa týkajú prístupu verejnosti k informáciám, a podľa vnútroštátnych predpisov a predpisov Únie o obchodnom tajomstve a ochrane osobných údajov zverejnili informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a konkurenčnému trhu.

5. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány zverejnia podmienky prístupu verejnosti k informáciám, ako sú uvedené v odseku 4, vrátane postupov potrebných na získanie takéhoto prístupu.

Článok 21

Informácie vyžadované v prípade všeobecného povolenia, práv na využívanie a osobitných povinností

1. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek informácie požadované podľa článku 20 a povinnosti týkajúce sa informácií a podávania správ podľa vnútroštátneho práva iných, ako je všeobecné povolenie, národné regulačné orgány a iné príslušné orgány môžu od podnikov vyžadovať, aby v prípade všeobecného povolenia, práv na využívanie alebo osobitných povinností uvedených v článku 13 ods. 2, poskytovali informácie, ktoré sú primerané a objektívne oprávnené najmä na účely:

   a) overenia, na systematickom alebo individuálnom základe, dodržiavania podmienky 1 v časti A, podmienok 2 a 6 v časti D a podmienok 2 a 7 v časti E prílohy I a dodržiavania povinností uvedených v článku 13 ods. 2;

   b) overenia, na individuálnom základe, plnenia podmienok stanovených v prílohe I, ak bola prijatá sťažnosť alebo ak má príslušný orgán iné dôvody domnievať sa, že niektorá z podmienok nebola splnená, alebo v prípade vyšetrovania, ktoré z vlastnej iniciatívy vykonáva príslušný orgán;

   c) vykonávania postupov posudzovania žiadostí o udelenie práv na využívanie;

   d) uverejňovania porovnávajúcich prehľadov kvality a ceny služieb v záujme spotrebiteľov;

   e) zbierania jasne vymedzených štatistických údajov, správ alebo štúdií;

f) vykonávania analýzy trhu na účely tejto smernice vrátane údajov o nadväzujúcich trhoch alebo maloobchodných trhoch spojených alebo súvisiacich s trhmi, ktoré sú predmetom analýzy trhu;

g) zabezpečenia efektívneho využívania a zaručenia účinnej správy rádiového spektra a zdrojov číslovania;

h) vyhodnocovania vývoja sietí alebo služieb v budúcnosti, ktorý by mohol mať vplyv na veľkoobchodné služby ponúkané konkurentom, na územné pokrytie, na pripojiteľnosť ponúkanú koncovým používateľom alebo na vymedzenie oblastí podľa článku 22;

i) vykonávania geografických prieskumov;

j) reagovania na odôvodnené žiadosti orgánu BEREC o informácie.

Informácie uvedené v prvom pododseku písmenách a) a b) a d) až j) sa nesmú vyžadovať pred prístupom na trh alebo ako podmienka prístupu na trh.

Orgán BEREC môže vypracovať vzory žiadostí o informácie, ak je to potrebné na uľahčenie konsolidovanej prezentácie a analýzy získaných informácií.

2. Pokiaľ ide o práva na využívanie rádiového spektra, informácie uvedené v odseku 1 sa musia týkať najmä účinného a efektívneho využívania rádiového spektra, ako aj súladu s akýmikoľvek požiadavkami na pokrytie a kvalitu služieb spojenými s právami na využívanie rádiového spektra a ich overovania.

3. Ak národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány vyžadujú od podnikov, aby poskytli informácie, ktoré sú uvedené v odseku 1, informujú ich o konkrétnom účele, na ktorý sa majú tieto informácie používať.

4. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány nesmú duplicitne požadovať informácie, o ktoré už podľa článku 40 nariadenia (EÚ) 2018/...[+] požiadal orgán BEREC, ak orgán BEREC dal získané informácie týmto orgánom k dispozícii.

Článok 22

Geografické prieskumy zavádzania sietí

1. Národné regulačné orgány a/alebo iné príslušné orgány vykonajú do ... [päť rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] geografický prieskum dosahu elektronických komunikačných sietí schopných poskytovať širokopásmové pripojenie („širokopásmové siete“), a následne ho aktualizujú najmenej každé tri roky.

Tento geografický prieskum zahŕňa prieskum aktuálneho geografického dosahu širokopásmových sietí na ich území, aké sa vyžadujú na účely plnenia úloh národných regulačných orgánov a /alebo iných príslušných orgánov podľa tejto smernice a na účely prieskumov vyžadovaných na uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci.

Tento geografický prieskum môže zahŕňať aj prognózu dosahu širokopásmových sietí vrátane vysokokapacitných sietí na ich území, a to na obdobie, ktoré určí príslušný orgán.

[+] Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo nariadenia uvedeného v dokumente PE-CONS 51/18 [2016/0286(COD)].

Takáto prognóza zahŕňa všetky relevantné informácie vrátane informácií o plánovanom zavádzaní vysokokapacitných sietí akýmkoľvek podnikom alebo orgánom verejnej správy a o významnej modernizácií alebo rozšírení sietí , v dôsledku čoho bude rýchlosť sťahovania minimálne 100 Mbit/s. Národné regulačné a/alebo iné príslušné orgány preto od podnikov a orgánov verejnej správy požadujú, aby poskytovali takéto informácie v rozsahu, v akom sú k dispozícii a v akom sa môžu poskytnúť s vynaložením primeraného úsilia.

Národný regulačný orgán s ohľadom na špecifické úlohy, ktoré mu boli uložené podľa tejto smernice rozhodne o rozsahu, v akom by bolo vhodné vychádzať zo všetkých alebo niektorých informácií získaných v rámci takejto prognózy.

Ak geografický prieskum nevykonáva národný regulačný orgán, vykoná sa v spolupráci s týmto orgánom v rozsahu, v akom to môže byť relevantné z hľadiska jeho úloh.

Informácie zhromaždené geografickým prieskumom musia byť primerane podrobné na miestnej úrovni a obsahovať dostatočné množstvo informácií o kvalite služby a jej parametroch a musí sa s nimi zaobchádzať v súlade s článkom 20 ods. 3.

2. Národné regulačné a/alebo iné príslušné orgány môžu vymedziť oblasť s jasnými územnými hranicami, kde sa na základe informácií získaných a prognózy vypracovanej v súlade s odsekom 1 zistilo, že v období trvania príslušnej prognózy žiadny podnik či orgán verejnej správy nezaviedol ani neplánuje zaviesť vysokokapacitnú sieť či významne modernizovať alebo rozšíriť svoju sieť tak, aby jej výkon umožňoval rýchlosť sťahovania najmenej 100 Mbit/s. Národné regulačné a/alebo iné príslušné orgány zverejnia takto vymedzené oblasti.

3. V rámci vymedzenej oblasti môžu relevantné orgány vyzvať podniky a orgány verejnej správy, aby vyjadrili svoj zámer zaviesť v období trvania príslušnej prognózy vysokokapacitnej siete. V prípadoch, keď na základe tejto výzvy podnik alebo orgán verejnej správy vyhlási svoj úmysel urobiť tak, relevantný orgán môže vyžadovať, aby iné podniky a orgány verejnej správy vyhlásili akýkoľvek zámer zaviesť vysokokapacitné siete alebo významne zmodernizovať či rozšíriť svoju sieť tak, aby jej výkon umožňoval rýchlosť sťahovania najmenej 100 Mbit/s v tejto oblasti. Relevantný orgán špecifikuje, ktoré informácie majú byť súčasťou predkladaných zámerov, aby sa zaručila aspoň podobná úroveň podrobnosti, aká sa zohľadňuje pri vypracúvaní akejkoľvek prognózy podľa odseku 1. Relevantný orgán tiež informuje každý podnik alebo orgán verejnej správy, ktorý prejavil záujem, o tom, či na základe informácií získaných podľa odseku 1 vymedzená oblasť je alebo pravdepodobne bude pokrytá prístupovou sieťou novej generácie, ktorá umožňuje rýchlosť sťahovania do 100 Mbit/s.

4. Opatrenia podľa odseku 3 sa prijmú v súlade s efektívnym, objektívnym, transparentným a nediskriminačným postupom, ktorým sa žiadny podnik vopred nevylúči.

5. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné a iné príslušné orgány ako aj orgány s miestnou, regionálnou a celoštátnou pôsobnosťou zodpovedné za prideľovanie verejných finančných prostriedkov určených na zavádzanie elektronických komunikačných sietí, navrhovanie národných plánov v oblasti širokopásmového pripojenia, stanovenie povinností pokrytia spojených s právami na využívanie rádiového spektra, ako aj na overenie dostupnosti služieb, na ktoré sa vzťahuje povinnosť poskytovať univerzálnu službu na ich území, zohľadňovali výsledky geografického prieskumu a vymedzených oblastí podľa odsekov 1, 2 a 3.

Členské štáty zabezpečia, aby orgány, ktoré vykonávajú geografický prieskum, tieto výsledky poskytovali pod podmienkou, že prijímajúci orgán zaručuje rovnakú úroveň dôvernosti a ochrany obchodného tajomstva ako poskytujúci orgán, a informovali o tom strany, ktoré informácie poskytli. Uvedené výsledky sa za rovnakých podmienok poskytnú aj orgánu BEREC a Komisii, ak o ne požiadajú.

6. Ak príslušné informácie nie sú na trhu k dispozícii, príslušné orgány v súlade so smernicou 2003/98/ES priamo sprístupnia údaje z geografických prieskumov, ktoré nepodliehajú obchodnému tajomstvu, aby sa umožnilo ich opätovné použitie. Príslušné orgány okrem toho sprístupňujú aj informačné nástroje, ktoré koncovým používateľom umožňujú zistiť dostupnosť pripojiteľnosti v jednotlivých oblastiach, pričom získané údaje sú dostatočne podrobné na to, aby im pomohli pri rozhodovaní o výbere prevádzkovateľa alebo poskytovateľa služby, ak takéto nástroje nie sú na trhu k dispozícii.

7. S cieľom prispieť ku konzistentnému uplatňovaniu geografických prieskumov a prognóz, orgán BEREC po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou a relevantnými vnútroštátnymi orgánmi vydá do ... [18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] usmernenia, ktoré národným regulačným orgánom a/alebo iným príslušným orgánom pomôžu pri konzistentnom vykonávaní povinností, ktoré im vyplývajú z tohto článku.

Článok 23

Mechanizmus konzultácií a transparentnosti

1. S výnimkou prípadov, na ktoré sa vzťahuje článok 26 alebo článok 27, prípadne článok 32 ods. 10, členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány majú v úmysle prijať opatrenia podľa tejto smernice alebo ustanoviť obmedzenia v súlade s článkom 45 ods. 4 a 5, ktoré majú významný vplyv na relevantný trh, poskytli zainteresovaným stranám príležitosť predložiť k návrhu opatrenia pripomienky v primeranej lehote v závislosti od zložitosti danej problematiky, no v každom prípade, okrem výnimočných okolností, najmenej 30 dní.

2. Na účely článku 35 príslušné orgány informujú skupinu RSPG v čase uverejnenia o akomkoľvek návrhu opatrenia, ktoré patrí do rozsahu komparatívneho alebo súťažného výberového konania podľa článku 55 ods. 2 a týka sa využívania rádiového spektra, v súvislosti s ktorým sa stanovili harmonizované podmienky v technických vykonávacích opatreniach v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES, aby sa umožnilo jeho využívanie pre bezdrôtové širokopásmové elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „bezdrôtové širokopásmové siete a služby“).

3. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány uverejnia svoje vnútroštátne konzultačné postupy.

   Členské štáty zabezpečia zriadenie jednotného informačného miesta, prostredníctvom ktorého možno získať prístup k všetkým prebiehajúcim konzultáciám.

4. Výsledky konzultačného postupu sa zverejnia s výnimkou dôverných informácií v súlade s pravidlami Únie a vnútroštátnymi pravidlami o obchodnom tajomstve.

Článok 24

Konzultácie zainteresovaných strán

1. Členské štáty zabezpečia v primeranej miere, aby príslušné orgány, prípadne aj v koordinácii s národnými regulačnými orgánmi, zohľadnili stanoviská koncových používateľov, najmä spotrebiteľov a koncových používateľov so zdravotným postihnutím, výrobcov a podnikov poskytujúcich elektronické komunikačné siete alebo služby k záležitostiam týkajúcim sa všetkých práv koncových používateľov a spotrebiteľov vrátane rovnakého prístupu a možnosti výberu pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím, ktoré súvisia s verejne dostupnými elektronickými komunikačnými službami, najmä ak majú významný vplyv na trh.

   Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány, prípadne aj v koordinácii s národnými regulačnými orgánmi, zaviedli konzultačný mechanizmus prístupný koncovým používateľom so zdravotným postihnutím, ktorým sa zaistí, že sa v ich rozhodnutiach o otázkach týkajúcich sa práv koncových používateľov a spotrebiteľov vo vzťahu k verejne dostupným elektronickým komunikačným službám náležite zohľadnia záujmy spotrebiteľov v oblasti elektronických komunikácií.

2. Zainteresované strany môžu pod usmernením príslušných orgánov, prípadne aj v koordinácii s národnými regulačnými orgánmi, vypracovať mechanizmy, do ktorých by boli zapojení spotrebitelia, skupiny používateľov a poskytovatelia služieb, na zvýšenie celkovej kvality poskytovania služieb okrem iného vypracovaním a monitorovaním kódexov správania a prevádzkových noriem.

3. Bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne predpisy v súlade s právom Únie, ktorými sa presadzujú ciele politiky v oblasti kultúry a médií, akými sú kultúrna a jazyková rozmanitosť a pluralita médií, príslušné orgány, prípadne aj v koordinácii s národnými regulačnými orgánmi, môžu presadzovať spoluprácu medzi podnikmi poskytujúcimi elektronické komunikačné siete alebo služby a odvetviami, ktoré majú záujem na presadzovaní zákonného obsahu v elektronických komunikačných sieťach a službách. Takáto spolupráca môže zahŕňať aj koordináciu informácií vo verejnom záujme, ktoré sa majú poskytovať podľa článku 103 ods. 4.

Článok 25

Mimosúdne riešenie sporov

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán zodpovedný za uplatňovanie článkov 102 až 107 a článku 115 tejto smernice alebo aspoň jeden nezávislý orgán s overenými odbornými znalosťami, pokiaľ ide o uplatňovanie uvedených článkov, uvádzal ako subjekt alternatívneho riešenia sporov v súlade s článkom 20 ods. 2 smernice 2013/11/EÚ s cieľom vyriešiť spory medzi poskytovateľmi a spotrebiteľmi, ktoré vznikajú pri uplatňovaní tejto smernice a týkajú sa plnenia zmlúv. Členské štáty môžu rozšíriť prístup k postupom alternatívneho riešenia sporov, ktoré poskytuje tento orgán alebo subjekt, aj na iných koncových používateľov, než sú spotrebitelia, predovšetkým mikropodniky a malé podniky.

2. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2013/11/EÚ, ak sú do týchto sporov zapojené strany z rôznych členských štátov, členské štáty koordinujú svoje úsilie s cieľom vyriešiť spor.

Článok 26

Riešenie sporov medzi podnikmi

1. Ak v súvislosti s existujúcimi povinnosťami vyplývajúcimi z tejto smernice vznikne spor medzi poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí alebo služieb v niektorom členskom štáte alebo medzi takýmito podnikmi a inými podnikmi v danom členskom štáte, ktoré požívajú výhody vyplývajúce z povinností prístupu alebo prepojenia, prípadne medzi poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí alebo služieb v niektorom členskom štáte a poskytovateľmi pridružených prostriedkov, dotknutý národný regulačný orgán vydá na žiadosť ktorejkoľvek strany a bez toho, aby bol dotknutý odsek 2, záväzné rozhodnutie, ktorým vyrieši spor, a to v čo najkratšom čase na základe jasných efektívnych postupov, najneskôr však do štyroch mesiacov, pokiaľ neexistujú výnimočné okolnosti. Dotknutý členský štát od všetkých strán vyžaduje, aby s národným regulačným orgánom plne spolupracovali.

2. Členské štáty môžu ustanoviť, že národné regulačné orgány môžu odmietnuť riešenie sporu, ak existujú iné mechanizmy vrátane mediácie, ktoré by lepšie prispeli k urovnaniu sporu včas a v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3. Národný regulačný orgán bezodkladne informuje strany sporu. Národný regulačný orgán na požiadanie ktorejkoľvek strany vydá čo najskôr a v každom prípade do štyroch mesiacov záväzné rozhodnutie o vyriešení sporu, ak spor nie je po štyroch mesiacoch vyriešený, a ak nebol predložený súdu stranou žiadajúcou nápravu.

3. Národný regulačný orgán pri riešení sporu prijme rozhodnutia zamerané na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 3. Všetky povinnosti, ktoré podnikom uložil národný regulačný orgán pri riešení sporu, musia byť v súlade s touto smernicou.

4. Rozhodnutie národného regulačného orgánu je dostupné verejnosti s výhradou požiadaviek na zachovávanie obchodného tajomstva. Národný regulačný orgán poskytne dotknutým stranám v plnom rozsahu dôvody, na ktorých je rozhodnutie založené.

5. Postup uvedený v odsekoch 1, 3 a 4 nebráni žiadnej strane podať žalobu na súd.

Článok 27

Riešenie cezhraničných sporov

1. V prípade sporu medzi podnikmi z rôznych členských štátov, ktorý vznikol pri uplatňovaní tejto smernice, sa uplatňujú odseky 2, 3 a 4 tohto článku. Uvedené ustanovenia sa nevzťahujú na spory týkajúce sa koordinácie rádiového spektra, na ktoré sa vzťahuje článok 28.

2. Ktorákoľvek strana môže predložiť spor dotknutému národnému regulačnému orgánu alebo dotknutým orgánom. Ak má spor vplyv na obchod medzi členskými štátmi, príslušný národný regulačný orgán alebo príslušné orgány oznámia spor orgánu BEREC, aby dosiahli konzistentné vyriešenie sporu v súlade s cieľmi stanovenými v článku 3.

3. Ak sa spor oznámil orgánu BEREC, ten vydá stanovisko, v ktorom dotknutý národný regulačný orgán alebo dotknuté orgány vyzve, aby v čo najkratšom čase a v každom prípade do štyroch mesiacov, pokiaľ neexistujú výnimočné okolnosti, prijali konkrétne opatrenia na vyriešenie sporu, prípadne aby vo veci nekonali.

4. Dotknutý národný regulačný organ alebo dotknuté orgány počkajú na stanovisko orgánu BEREC a dovtedy neprijmú žiadne opatrenia na vyriešenie sporu. Za výnimočných okolností, keď existuje naliehavá potreba konať v záujme zaistenia hospodárskej súťaže alebo ochrany záujmov koncových používateľov, môže ktorýkoľvek príslušný národný regulačný orgán buď na žiadosť strán sporu, alebo z vlastnej iniciatívy prijať predbežné opatrenia.

5. Všetky povinnosti, ktoré podniku uloží národný regulačný orgán ako súčasť riešenia sporu, musia byť v súlade s touto smernicou, v čo najväčšej miere zohľadňovať stanovisko, ktoré prijal orgán BEREC, a musia sa prijať do jedného mesiaca od doručenia tohto stanoviska.

6. Postup uvedený v odseku 2 nebráni žiadnej strane podať žalobu na súd.

Článok 28

Koordinácia rádiového spektra medzi členskými štátmi

1. Členské štáty a ich príslušné orgány zabezpečujú, že využívanie rádiového spektra na ich území je organizované tak, aby nebránilo žiadnemu inému členskému štátu, najmä z dôvodu cezhraničného škodlivého rušenia medzi členskými štátmi, povoliť na svojom území využívanie harmonizovaného rádiového spektra v súlade s právom Únie.

Členské štáty prijmú na tento účel všetky potrebné opatrenia bez toho, aby boli dotknuté povinnosti, ktoré im vyplývajú z medzinárodného práva a príslušných medzinárodných dohôd, ako napríklad Rádiokomunikačný poriadok ITU a regionálne rádiokomunikačné dohody ITU.

2. Členské štáty spolupracujú navzájom prípadne prostredníctvom skupiny RSPG v rámci cezhraničnej koordinácie využívania rádiového spektra s cieľom:

a) zaručiť dodržiavanie ustanovení odseku 1;

b) vyriešiť všetky problémy alebo spory súvisiace s cezhraničnou koordináciou alebo cezhraničným škodlivým rušením medzi členskými štátmi, ako aj s tretími krajinami, ktoré bránia členským štátom využívať harmonizované rádiové spektrum na ich území.

3. S cieľom zaručiť dodržiavanie odseku 1 môže každý dotknutý členský štát požiadať skupinu RSPG, aby využila svoje dobré služby („good offices“) na riešenie každého problému alebo sporu v súvislosti s cezhraničnou koordináciou alebo cezhraničným škodlivým rušením. Vo vhodnom prípade môže skupina RSPG vydať stanovisko, v ktorom navrhne koordinované riešenie týkajúce sa takéhoto problému alebo sporu.

4. Ak sa opatreniami uvedenými v odseku 2 alebo 3 nevyriešil problém alebo spor môže Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov na žiadosť ktoréhokoľvek dotknutého členského štátu pri maximálnom zohľadnení každého stanoviska skupiny RSPG, v ktorom sa odporúča koordinované riešenie podľa odseku 3, prijať rozhodnutia určené členským štátom dotknutým nevyriešeným škodlivým rušením na vyriešenie prípadov cezhraničného škodlivého rušenia medzi dvoma alebo viacerými členskými štátmi, ktoré im bránia vo využívaní harmonizovaného rádiového spektra na ich území.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

5. Na žiadosť každého dotknutého členského štátu poskytuje Únia právnu, politickú a technickú podporu na riešenie otázok koordinácie rádiového spektra s krajinami, ktoré susedia s Úniou, vrátane kandidátskych a pristupujúcich krajín tak, aby si dotknuté členské štáty mohli plniť svoje povinnosti podľa práva Únie. Pri poskytovaní takejto pomoci Únia presadzuje vykonávanie politík Únie.

HLAVA III
VYKONÁVANIE

Článok 29

Sankcie

1. Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa sankcií vrátane, v prípade potreby, pokút a netrestných, vopred určených alebo periodických sankcií za porušenia vnútroštátnych predpisov prijatých na základe tejto smernice alebo ktoréhokoľvek záväzného rozhodnutia, ktoré prijala Komisia, národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán na základe tejto smernice, a prijmú všetky opatrenia potrebné na to, aby zabezpečili ich vykonávanie. Národným regulačným orgánom a iným príslušným orgánom musí byť v medziach vnútroštátneho práva priznaná právomoc uložiť tieto sankcie. Ustanovené sankcie musia byť vhodné, účinné, primerané a odrádzajúce.

2. Členské štáty ustanovia sankcie v rámci postupu podľa článku 22 ods. 3 len vtedy, ak podnik alebo orgán verejnej správy úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti poskytuje zavádzajúce, nesprávne alebo neúplné informácie.

Pri určovaní výšky pokuty alebo periodických sankcií uložených podniku alebo orgánu verejnej správy za vedomé poskytnutie zavádzajúcich, nesprávnych alebo neúplných informácií v rámci postupu uvedeného v článku 22 ods. 3 alebo za ich poskytnutie z hrubej nedbanlivosti sa prihliadne okrem iného na to, či správanie podniku alebo orgánu verejnej správy malo negatívny vplyv na hospodársku súťaž, a najmä či na rozdiel od pôvodne poskytnutých informácií alebo ich akejkoľvek aktualizácie podnik alebo orgán verejnej správy zaviedol, rozšíril alebo zmodernizoval sieť alebo sieť nezaviedol, a či nepredložil objektívne odôvodnenie tejto zmeny plánu.

Článok 30

Dodržiavanie podmienok všeobecného povolenia alebo práv na využívanie rádiového spektra alebo zdrojov číslovania a dodržiavanie osobitných povinností

1. Členské štáty zabezpečia, aby ich relevantné príslušné orgány monitorovali a dohliadali na dodržiavanie podmienok všeobecného povolenia alebo podmienok práv na využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania, osobitných povinností uvedených v článku 13 ods. 2 a povinnosti využívať rádiové spektrum účinne a efektívne v súlade s článkom 4, článkom 45 ods. 1 a článkom 47.

Príslušné orgány majú v súlade s článkom 21 právomoc vyžadovať do podnikov, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu, alebo ktoré majú prospech z práv na využívanie rádiového spektra alebo na využívanie zdrojov číslovania, aby poskytli všetky informácie potrebné na overenie dodržiavania podmienok všeobecného povolenia alebo podmienok práv na využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania alebo dodržiavania osobitných povinností uvedených v článku 13 ods. 2 alebo článku 47.

2. Ak príslušný orgán zistí, že podnik nedodržiava jednu alebo viacero podmienok všeobecného povolenia alebo práv na využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania alebo osobitné povinnosti uvedené v článku 13 ods. 2, oznámi tieto zistenia podniku a umožní mu, aby v primeranej lehote vyjadril svoje stanovisko.

3. Príslušný orgán má právomoc vyžadovať ukončenie porušovania uvedeného v odseku 2, a to ihneď alebo v rámci primeranej lehoty, a prijme vhodné a primerané opatrenia zamerané na zabezpečenie dodržiavania podmienok a povinností.

V tejto súvislosti členské štáty udelia príslušným orgánom právomoc ukladať:

a) vo vhodných prípadoch odrádzajúce sankcie, ktoré môžu zahŕňať periodické sankcie s retroaktívnym účinkom; a

b) príkazy na zastavenie alebo odloženie poskytovania služby alebo balíka služieb, ktorých ďalšie poskytovanie by spôsobilo značné narušenie hospodárskej súťaže, pokiaľ nebudú splnené povinnosti prístupu uložené na základe analýzy trhu vykonanej v súlade s článkom 67.

Príslušné orgány bezodkladne oznámia tieto opatrenia spolu s odôvodnením dotknutému podniku, pričom sa v nich stanoví primeraná lehota na dosiahnutie súladu s nimi.

4. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 2 a 3 tohto článku, členské štáty udelia príslušnému orgánu právomoc ukladať vo vhodných prípadoch podnikom finančné sankcie za neposkytnutie informácií v súlade s povinnosťami uloženými podľa článku 21 ods. 1 prvého pododseku písm. a) alebo b) a článku 69 v primeranej lehote stanovenej príslušným orgánom.

5. V prípade závažného porušenia alebo opakovaného porušovania podmienok všeobecného povolenia alebo podmienok práv na využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania alebo osobitných povinností uvedených v článku 13 ods. 2 alebo článku 47 ods. 1 alebo 2, a ak opatrenia zamerané na zabezpečenie dodržiavania podmienok alebo povinností uvedené v odseku 3 tohto článku nie sú postačujúce, členské štáty udelia príslušným orgánom právomoc, aby zabránili podniku v tom, aby naďalej poskytoval elektronické komunikačné siete alebo služby, alebo aby pozastavili výkon práv podniku na využívanie alebo mu ich odňali. Členské štáty udelia príslušnému orgánu právomoc ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie. Takéto sankcie možno uplatniť na obdobie trvania každého porušenia, a to aj v prípade, že bolo následne napravené.

6. Bez ohľadu na odseky 2, 3 a 5 tohto článku, príslušný orgán môže ešte pred prijatím konečného rozhodnutia prijať naliehavé predbežné opatrenia na nápravu situácie, ak má dôkaz o porušení podmienok všeobecného povolenia, podmienok práv na využívanie rádiového spektra a zdrojov číslovania alebo o porušení osobitných povinností uvedených v článku 13 ods. 2 alebo článku 47 ods. 1 alebo 2, ktoré predstavuje bezprostredné a závažné ohrozenie verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia alebo riziká, v dôsledku ktorých vzniknú iným poskytovateľom alebo používateľom elektronických komunikačných sietí alebo služieb alebo iným používateľom rádiového spektra závažné hospodárske alebo prevádzkové problémy. Príslušný orgán dá dotknutému podniku primeranú príležitosť na vyjadrenie stanoviska a navrhnutie akýchkoľvek nápravných opatrení. Ak je to vhodné, príslušný orgán môže potvrdiť predbežné opatrenia, ktoré platia najviac tri mesiace, avšak ktoré možno v prípadoch, ak nie sú ukončené postupy presadzovania, predĺžiť najviac o ďalšie tri mesiace.

7. Podniky majú právo odvolať sa voči prijatým opatreniam podľa tohto článku v súlade s postupom uvedeným v článku 31.

Článok 31

Právo odvolať sa

1. Členské štáty zabezpečia, aby na vnútroštátnej úrovni existovali účinné mechanizmy, v rámci ktorých má každý používateľ alebo podnik poskytujúci elektronické komunikačné siete alebo služby alebo pridružené prostriedky, ktorý je dotknutý rozhodnutím príslušného orgánu, právo podať odvolanie proti tomuto rozhodnutiu na odvolací orgán, ktorý je nezávislý od zúčastnených strán, ako aj od akéhokoľvek vonkajšieho zásahu alebo politického tlaku, ktorý by mohol ohroziť nezávislé posúdenie vecí, ktoré mu boli predložené. Takýto orgán, ktorým môže byť súd, musí mať zodpovedajúce odborné znalosti na účinné vykonávanie svojich funkcií. Členské štáty zabezpečia, aby sa skutková podstata prípadov riadne zohľadnila.

   Do rozhodnutia o odvolaní zostáva v platnosti rozhodnutie príslušného orgánu, pokiaľ sa v súlade s vnútroštátnym právom nenariadia predbežné opatrenia.

2. Ak odvolací orgán uvedený v odseku 1 tohto článku nie je svojím charakterom súdny, musí vždy predložiť dôvody svojho rozhodnutia v písomnej forme. V takom prípade jeho rozhodnutie tiež podlieha preskúmaniu súdnym orgánom v zmysle článku 267 ZFEÚ.

   Členské štáty zabezpečia, aby bol odvolací mechanizmus účinný.

3. Členské štáty zhromažďujú informácie o všeobecnej podstate odvolaní, počte odvolaní, dĺžke trvania odvolacích konaní a počte rozhodnutí o nariadení predbežných opatrení. Členské štáty poskytnú tieto informácie, ako aj rozhodnutia alebo rozsudky Komisii a orgánu BEREC na základe ich odôvodnenej žiadosti.

HLAVA IV
POSTUPY NA VNÚTORNOM TRHU

KAPITOLA I

Článok 32

Konsolidácia vnútorného trhu v oblasti elektronických komunikácií

1. Pri vykonávaní svojich úloh podľa tejto smernice národné regulačné orgány v maximálnej miere zohľadňujú ciele stanovené v článku 3.

2. Národné regulačné orgány vzájomnou transparentnou spoluprácou a spoluprácou s Komisiou a orgánom BEREC prispievajú k rozvoju vnútorného trhu s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie tejto smernice vo všetkých členských štátoch. Na tento účel spolupracujú najmä s Komisiou a orgánom BEREC s cieľom určiť druhy nástrojov a nápravných opatrení, ktoré sú najvhodnejšie na riešenie konkrétnych druhov situácií na trhu.

3. Ak sa v odporúčaniach alebo usmerneniach prijatých podľa článku 34 neustanovuje inak, národný regulačný orgán v prípade, že po skončení verejných konzultácií podľa článku 23, ak sú povinné, zamýšľa prijať opatrenie:

a) na ktoré sa vzťahujú články 61, 64, 67, 68 alebo 83; a

b) ktoré by malo vplyv na obchod medzi členskými štátmi,

v súlade s článkom 20 ods. 3 zverejní návrh opatrenia a oznámi ho súčasne Komisii, orgánu BEREC a národným regulačným orgánom v iných členských štátoch spolu s odôvodnením opatrenia. Národné regulačné orgány, orgán BEREC a Komisia môžu predložiť pripomienky k návrhu opatrenia do jedného mesiaca. Lehota jedného mesiaca nesmie byť predĺžená.

4. Návrh opatrenia uvedeného v odseku 3 tohto článku sa nesmie prijať počas nasledujúcich dvoch mesiacov, ak je uvedené opatrenie zamerané na:

a) určenie relevantného trhu, ktorý sa odlišuje od trhov určených v odporúčaní uvedenom v článku 64 ods. 1; alebo

b) identifikáciu podniku ako podniku, ktorý má samostatne alebo spoločne s inými podnikmi významný vplyv na trhu podľa článku 67 ods. 3 alebo 4;

a pokiaľ by malo vplyv na obchod medzi členskými štátmi a Komisia oznámila národnému regulačnému orgánu, že sa domnieva, že návrh opatrenia by vytvoril prekážku vnútornému trhu, alebo že má vážne pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s právom Únie, a najmä s cieľmi uvedenými v článku 3. Uvedená dvojmesačná lehota nesmie byť predĺžená. Komisia v takomto prípade oznámi svoje výhrady orgánu BEREC a národným regulačným orgánom a súčasne ich zverejní.

5. Orgán BEREC vydá stanovisko k výhradám Komisie uvedeným v odseku 4, pričom uvedie, či sa domnieva, že by sa návrh opatrenia mal zachovať, zmeniť alebo stiahnuť, a prípadne predloží na tento účel aj konkrétne návrhy.

6. V lehote dvoch mesiacov uvedenej v odseku 4 Komisia môže:

a) prijať rozhodnutie, ktorým dotknutému národnému regulačnému orgánu uloží povinnosť daný návrh opatrenia stiahnuť; alebo

b) prijať rozhodnutie o stiahnutí svojich výhrad uvedených v odseku 4.

Komisia pred prijatím rozhodnutia v čo najväčšej miere zohľadní stanovisko orgánu BEREC.

K rozhodnutiam uvedeným v prvom pododseku písmene a) Komisia priloží podrobnú a objektívnu analýzu, v ktorej uvedie dôvody, prečo by sa návrh opatrenia nemal prijať, a pripojí konkrétne návrhy na jeho zmenu.

7. Ak Komisia prijme rozhodnutie v súlade s odsekom 6 prvým pododsekom písm. a) tohto článku, ktorým národnému regulačnému orgánu uloží povinnosť stiahnuť návrh opatrenia, národný regulačný orgán návrh opatrenia zmení alebo stiahne do šiestich mesiacov od prijatia rozhodnutia Komisie. V prípade zmeny návrhu opatrenia národný regulačný orgán uskutoční verejnú konzultáciu v súlade s článkom 23 a znovu oznámi Komisii zmenený návrh opatrenia v súlade s odsekom 3 tohto článku.

8. Dotknutý národný regulačný orgán v čo najväčšej miere zohľadní pripomienky iných národných regulačných orgánov, orgánu BEREC a Komisie a môže okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje odsek 4 a odsek 6 písm. a), prijať výsledný návrh opatrenia, pričom ho v takom prípade oznámi Komisii.

9. Národný regulačný orgán oznámi Komisii a orgánu BEREC všetky prijaté konečné opatrenia, na ktoré sa vzťahuje odsek 3 písm. a) a b).

10. Za výnimočných okolností, keď sa národný regulačný orgán domnieva, že existuje naliehavá potreba konať s cieľom zachovať hospodársku súťaž a chrániť záujmy používateľov, môže odchylne od postupu uvedeného v odsekoch 3 a 4 ihneď prijať primerané a predbežné opatrenia. Takéto opatrenia s úplným odôvodnením bezodkladne oznámi Komisii, ostatným národným regulačným orgánom a orgánu BEREC. Na rozhodnutie národného regulačného orgánu, ktorým sa takéto opatrenia zmenia na trvalé alebo ktorým sa predĺži ich platnosť, sa vzťahujú odseky 3 a 4.

11. Národný regulačný orgán môže návrh opatrenia kedykoľvek stiahnuť.

Článok 33

Postup jednotného uplatňovania nápravných opatrení

1. Ak cieľom zamýšľaného opatrenia, na ktoré sa vzťahuje článok 32 ods. 3, je uloženie, zmena alebo zrušenie povinnosti podniku v rámci uplatňovania článku 61 alebo 67 v spojení s článkami 69 až 76 a s článkom 83 Komisia môže v lehote jedného mesiaca uvedenej v článku 32 ods. 3 oznámiť dotknutému národnému regulačnému orgánu a orgánu BEREC dôvody, prečo sa domnieva, že návrh opatrenia by vytvoril prekážku vnútornému trhu, alebo prečo má vážne pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s právom Únie. V takomto prípade sa návrh opatrenia nemôže prijať ďalšie tri mesiace od oznámenia Komisie.

   Ak k oznámeniu nedošlo, príslušný národný regulačný orgán môže návrh opatrenia prijať, pričom v najvyššej miere zohľadní všetky pripomienky Komisie, orgánu BEREC alebo ktoréhokoľvek iného národného regulačného orgánu.

2. V rámci trojmesačnej lehoty uvedenej v odseku 1 tohto článku Komisia, orgán BEREC a dotknutý národný regulačný orgán úzko spolupracujú, aby našli najvhodnejšie a najúčinnejšie opatrenie v súvislosti s cieľmi stanovenými v článku 3, pričom náležite zohľadňujú názory účastníkov trhu a potrebu zabezpečiť rozvoj jednotných regulačných postupov.

3. Orgán BEREC vydá do šiestich týždňov od začiatku trojmesačnej lehoty uvedenej v odseku 1 stanovisko k oznámeniu Komisie, ktoré sa uvádza v odseku 1, pričom uvedie, či sa domnieva, že by sa návrh opatrenia mal zmeniť alebo stiahnuť, a prípadne predloží na tento účel aj konkrétne návrhy. Uvedené stanovisko odôvodní a zverejní.

4. Ak sa orgán BEREC vo svojom stanovisku stotožní s vážnymi pochybnosťami Komisie, úzko spolupracuje s dotknutým národným regulačným orgánom, aby našli najvhodnejšie a najúčinnejšie opatrenie. Pred skončením trojmesačnej lehoty uvedenej v odseku 1 národný regulačný orgán môže:

   a) zmeniť alebo stiahnuť svoj návrh opatrenia, pričom v maximálnej miere zohľadní oznámenie Komisie uvedené v odseku 1 a stanovisko orgánu BEREC; alebo

   b) zachovať návrh opatrenia.

5. Komisia môže do jedného mesiaca po skončení trojmesačnej lehoty uvedenej v odseku 1 a pri čo najväčšom zohľadnení prípadného stanoviska orgánu BEREC:

   a) vydať odporúčanie, v ktorom žiada dotknutý národný regulačný orgán, aby zmenil alebo stiahol návrh opatrenia, pričom uvedie dôvody tohto odporúčania, najmä ak sa orgán BEREC nestotožňuje s vážnymi pochybnosťami Komisie, a predložiť na tento účel aj konkrétne návrhy;

   b) prijať rozhodnutie o stiahnutí svojich výhrad vyjadrených podľa odseku 1; alebo

c) pokiaľ ide o návrh opatrenia, na ktoré sa vzťahuje článok 61 ods. 3 druhý pododsek alebo článok 76 ods. 2, prijať rozhodnutie, ktorým sa dotknutému národnému regulačnému orgánu uloží povinnosť daný návrh opatrenia stiahnuť, ak sa orgán BEREC stotožňuje s vážnymi pochybnosťami Komisie, ku ktorému Komisia priloží podrobnú a objektívnu analýzu, v ktorej uvedie dôvody, prečo by sa návrh opatrenia nemal prijať, a pripojí konkrétne návrhy na zmenu návrhu opatrenia s výhradou postupu uvedeného v článku 32 ods. 7, ktorý sa primerane uplatní.

6. Dotknutý národný regulačný orgán oznámi Komisii a orgánu BEREC konečné prijaté opatrenie do jedného mesiaca od vydania odporúčania Komisie podľa odseku 5 písm. a) alebo od stiahnutia jej výhrad podľa odseku 5 písm. b).

Uvedenú lehotu možno predĺžiť, aby národný regulačný orgán mohol uskutočniť verejnú konzultáciu podľa článku 23.

7. Ak sa národný regulačný orgán rozhodne, že nezohľadní odporúčanie na zmenu alebo stiahnutie návrhu opatrenia vydané podľa odseku 5 písm. a), svoje rozhodnutie odôvodní.

8. Národný regulačný orgán môže v ktoromkoľvek štádiu postupu návrh opatrenia stiahnuť.

Článok 34

Vykonávacie ustanovenia

Po verejnej konzultácii a konzultácii s národnými regulačnými orgánmi a zohľadňujúc v čo najväčšej miere stanovisko orgánu BEREC Komisia môže v súvislosti s článkom 32 prijať odporúčania alebo usmernenia, ktorými sa stanoví forma a obsah oznámení požadovaných podľa článku 32 ods. 3, ako aj úroveň podrobnosti informácií, ktoré sa majú v týchto oznámeniach uviesť, okolnosti, za ktorých sa oznámenia nebudú vyžadovať, a výpočet lehôt.

KAPITOLA II
KONZISTENTNÉ PRIDEĽOVANIA RÁDIOVÉHO SPEKTRA

Článok 35

Proces partnerského preskúmania

1. Ak národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán zamýšľa uskutočniť výberové konanie v súlade s článkom 55 ods. 2 v súvislosti s rádiovým spektrom, v súvislosti s ktorým sa stanovili harmonizované podmienky v technických vykonávacích opatreniach v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES, aby sa umožnilo jeho využívanie pre bezdrôtové širokopásmové siete a služby, informuje v súlade s článkom 23 skupinu RSPG o každom návrhu opatrenia, ktoré patrí do rozsahu komparatívneho alebo súťažného výberového konania podľa článku 55 ods. 2 a uvedie, či požiada skupinu RSPG, aby zvolala fórum partnerského hodnotenia, a kedy tak urobí.

Ak je o to požiadaná, skupina RSPG zorganizuje fórum partnerského preskúmania s cieľom diskutovať a vymieňať si názory o predložených návrhoch opatrení a uľahčuje výmenu skúseností a uvedených najlepších postupov.

Fórum partnerského preskúmania pozostáva z členov skupiny RSPG a organizuje ho a predsedá mu zástupca skupiny RSPG.

2. Najneskôr v priebehu verejnej konzultácie vykonávanej v súlade s článkom 23 môže skupina RSPG výnimočne z vlastného podnetu zvolať fórum partnerského preskúmania v súlade s pravidlami na jeho organizáciu s cieľom vymeniť si skúsenosti a najlepšie postupy týkajúce sa návrhu opatrenia, ktoré súvisí s výberovým konaním, ak sa domnieva, že návrh opatrenia by mohol významne ovplyvniť schopnosť národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu dosiahnuť ciele stanovené v článkoch 3, 45, 46 a 47.

3. Skupina RSPG vopred vymedzí a zverejní objektívne kritériá na výnimočné zvolanie fóra partnerského preskúmania.

4. Národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán vysvetlí počas fóra partnerského preskúmania, ako návrh opatrenia:

   a) podporuje rozvoj vnútorného trhu, cezhraničné poskytovanie služieb, ako aj hospodársku súťaž, a maximalizuje výhody pre spotrebiteľov a celkové dosiahnutie cieľov stanovených v článkoch 3, 45, 46 a 47 tejto smernice, ako aj v rozhodnutiach č. 676/2002/ES a č. 243/2012/EÚ;

   b) zabezpečí účinné a efektívne využívanie rádiového spektra; a

c) zabezpečí existujúcim aj budúcim používateľom rádiového spektra stabilné a predvídateľné investičné podmienky pri zavádzaní sietí na poskytovanie elektronických komunikačných služieb, ktoré závisia od využívania rádiového spektra.

5. Fórum partnerského preskúmania je otvorené pre dobrovoľnú účasť odborníkov z iných príslušných orgánov a orgánu BEREC.

6. Fórum partnerského preskúmania sa schádza iba raz počas celého procesu príprav a konzultácií jednotného výberového konania na vnútroštátnej úrovni, ktoré sa týka jedného alebo viacerých pásiem rádiového spektra, pokiaľ národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán nepožiada o jeho opätovné zvolanie.

7. Na žiadosť národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu, ktorý požiadal o stretnutie, môže skupina RSPG prijať správu o tom, ako sa návrhom opatrenia dosiahnu ciele stanovené v odseku 4, v ktorej sa zohľadnia názory vymenené počas fóra partnerského preskúmania.

8. Skupina RSPG uverejňuje každoročne vo februári správu o návrhoch opatrení, o ktorých sa diskutuje podľa odsekov 1 a 2. V správe sa uvádzajú zaznamenané skúsenosti a najlepšie postupy.

9. Po ukončení fóra partnerského preskúmania môže skupina RSPG na žiadosť národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu, ktorý požiadal o stretnutie, prijať stanovisko k návrhu opatrenia.

Článok 36

Harmonizované prideľovanie rádiového spektra

V prípade, ak je využívanie rádiového spektra harmonizované, ak sú dohodnuté podmienky a postupy prístupu a ak podniky, ktorým sa má rádiové spektrum prideliť, sú vybrané v súlade s medzinárodnými dohodami a pravidlami Únie, členské štáty udelia právo na využívanie takéhoto rádiového spektra v súlade s nimi. Za predpokladu, že všetky vnútroštátne podmienky súvisiace s právom na využívanie daného rádiového spektra boli splnené v prípade jednotného výberového konania, členské štáty neuložia žiadne ďalšie podmienky, dodatočné kritériá alebo postupy, ktoré by obmedzili, pozmenili alebo oneskorili správne vykonávanie jednotného prideľovania takéhoto rádiového spektra.

Článok 37

Spoločný proces vydávania povolenia na udelenie individuálnych práv na využívanie rádiového spektra

Dva alebo viaceré členské štáty môžu spolupracovať navzájom, ako aj so skupinou RSPG, pričom zohľadňujú každý záujem vyjadrený účastníkmi trhu, a to tak, že spolu stanovia spoločné aspekty procesu vydávania povolenia a vo vhodných prípadoch takisto spoločne zrealizujú výberové konanie na udelenie individuálnych práv na využívanie rádiového spektra.

Pri navrhovaní spoločného procesu vydávania povolenia môžu členské štáty zohľadniť tieto kritériá:

a) príslušné orgány iniciujú a realizujú jednotlivé vnútroštátne procesy vydávania povolenia v súlade so spoločne dohodnutým plánom;

b) podľa potreby sa v ňom stanovujú spoločné podmienky a postupy výberu a udeľovania individuálnych práv na využívanie rádiového spektra medzi dotknutými členskými štátmi;

c) podľa potreby sa v ňom stanovujú spoločné alebo porovnateľné podmienky, ktoré sa pripoja k individuálnym právam na využívanie rádiového spektra medzi dotknutými členskými štátmi a ktoré okrem iného umožňujú prideliť používateľom podobné bloky rádiového spektra;

d) je kedykoľvek do ukončenia spoločného procesu vydávania povolenia otvorený pre iné členské štáty.

Ak napriek záujmu vyjadrenému účastníkmi trhu členské štáty nekonajú spoločne, informujú týchto účastníkov trhu o dôvodoch, ktorými vysvetlia svoje rozhodnutie.

KAPITOLA III
HARMONIZAČNÉ POSTUPY

Článok 38

Harmonizačné postupy

1. Ak Komisia zistí, že odlišnosti vo vykonávaní regulačných úloh uvedených v tejto smernici národnými regulačnými orgánmi alebo inými príslušnými orgánmi by mohli vytvoriť prekážky vnútornému trhu, Komisia môže prijať odporúčania alebo s výhradou odseku 3 tohto článku prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutia na zabezpečenie harmonizovaného uplatňovania tejto smernice s cieľom podporiť plnenie cieľov ustanovených v článku 3, pričom v čo najväčšej miere zohľadní stanovisko orgánu BEREC alebo v relevantnom prípade stanovisko skupiny RSPG.

2. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány a iné príslušné orgány pri plnení svojich úloh v čo najväčšej miere zohľadňovali odporúčania uvedené v odseku 1. Ak sa národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán rozhodne nepostupovať podľa odporúčania, informuje o tom Komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie.

3. Rozhodnutia prijaté podľa odseku 1 zahŕňajú iba identifikáciu harmonizovaného alebo koordinovaného prístupu na účely riešenia týchto otázok:

a) nekonzistentné vykonávanie všeobecných regulačných prístupov k regulácii trhov elektronických komunikácií národnými regulačnými orgánmi pri uplatňovaní článkov 64 a 67, ak vytvára prekážku vnútornému trhu; takéto rozhodnutia sa nevzťahujú na špecifické oznámenia, ktoré vydávajú národné regulačné orgány v zmysle článku 32; v takom prípade Komisia predloží návrh rozhodnutia:

i) až po uplynutí aspoň dvoch rokov od prijatia odporúčania Komisie, ktoré sa týka tej istej veci, a

ii) len ak čo najviac zohľadní stanovisko orgánu BEREC k prípadu na účely prijatia takéhoto rozhodnutia, ktoré orgán BEREC poskytne do troch mesiacov od žiadosti Komisie;

b) prideľovanie čísel vrátane číselných množín, prenositeľnosť čísel a identifikátorov, systémy prevodu čísel a prekladu adries a prístup k záchranným službám prostredníctvom jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112.

4. Vykonávacie akty uvedené v odseku 1 sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

5. Orgán BEREC môže z vlastnej iniciatívy poradiť Komisii, či by sa malo prijať opatrenie podľa odseku 1.

6. Ak Komisia neprijme odporúčanie ani rozhodnutie do jedného roka odo dňa prijatia stanoviska orgánom BEREC, v ktorom poukazuje na existenciu rozdielov vo vykonávaní regulačných úloh uvedených v tejto smernici zo strany národných regulačných orgánov alebo iných príslušných orgánov, ktoré by mohli vytvoriť prekážku vnútornému trhu, informuje Európsky parlament a Radu o svojich dôvodoch, prečo tak neurobila, a tieto dôvody zverejní.

Ak Komisia prijme v súlade s odsekom 1 odporúčanie, ale nejednotné vykonávanie, ktoré vytvára prekážky vnútornému trhu, pretrváva ďalšie dva roky, potom Komisia, s výhradou odseku 3, prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutie v súlade s odsekom 4.

Ak Komisia neprijme rozhodnutie do ďalšieho roka od prijatia akéhokoľvek odporúčania v zmysle druhého pododseku, informuje Európsky parlament a Radu o svojich dôvodoch, prečo tak neurobila, a tieto dôvody zverejní.

Článok 39

Normalizácia

1. Komisia vypracuje a zverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* zoznam nezáväzných noriem alebo špecifikácii, ktoré slúžia ako základ pre podporu harmonizovaného poskytovania elektronických komunikačných sietí, elektronických komunikačných služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb. Komisia môže v prípade potreby a po konzultácii s výborom zriadeným smernicou (EÚ) 2015/1535 požiadať o vypracovanie noriem európskymi normalizačnými organizáciami [Európsky výbor pre normalizáciu (CEN), Európsky výbor pre normalizáciu v elektrotechnike (Cenelec) a Európsky inštitút pre telekomunikačné normy (ETSI)].

2. Členské štáty podporujú používanie noriem alebo špecifikácií uvedených v odseku 1 na poskytovanie služieb, technických rozhraní alebo funkcií siete, v rozsahu nevyhnutne potrebnom na zabezpečenie interoperability služieb, prepojiteľnosti medzi koncovými bodmi, uľahčenia zmeny poskytovateľa a prenositeľnosti čísel a identifikátorov a na zlepšenie slobody výberu pre používateľov.

   Pokiaľ neboli zverejnené normy alebo špecifikácie v súlade s odsekom 1, členské štáty podporia zavedenie noriem alebo špecifikácií prijatých európskymi normalizačnými organizáciami.

Pokiaľ takéto normy alebo špecifikácie chýbajú, členské štáty podporia zavedenie medzinárodných noriem alebo odporúčaní prijatých Medzinárodnou telekomunikačnou úniou (ITU), Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných administratív (CEPT), Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu (ISO) a Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou (IEC).

Členské štáty podporia využívanie existujúcich medzinárodných noriem alebo ich príslušných častí európskymi normalizačnými organizáciami ako základu pre normy, ktoré vytvárajú, okrem prípadov, keď by takéto medzinárodne normy alebo ich príslušné časti boli neúčinné.

Ak je to možné, žiadne normy ani špecifikácie uvedené v odseku 1 alebo v tomto odseku nesmú zabrániť prístupu, ktorý sa môže požadovať podľa tejto smernice.

3. Ak normy alebo špecifikácie uvedené v odseku 1 nie sú primerane zavedené, a preto nemôže byť zaručená interoperabilita služieb v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, môže byť zavedenie takýchto noriem alebo špecifikácií uložené povinne podľa postupu stanoveného v odseku 4 v rozsahu nevyhnutne potrebnom na zabezpečenie tejto interoperability a zlepšenie slobodného výberu pre používateľov.

4. Ak Komisia zamýšľa vykonať povinné zavedenie určitých noriem alebo špecifikácií, uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie a vyzve všetky príslušné strany, aby sa verejne vyjadrili. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vykoná povinné zavedenie príslušných noriem prostredníctvom odkazu na ne ako na povinné normy v zozname noriem alebo špecifikácií uverejnenom v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

5. Ak Komisia usúdi, že normy alebo špecifikácie uvedené v odseku 1 už neprispievajú k poskytovaniu harmonizovaných elektronických komunikačných služieb alebo že už nenapĺňajú potreby spotrebiteľov alebo bránia technologickému rozvoju, odstráni normy alebo špecifikácie zo zoznamu uvedeného v odseku 1.

6. Ak Komisia usúdi, že normy alebo špecifikácie uvedené v odseku 4 už neprispievajú k poskytovaniu harmonizovaných elektronických komunikačných služieb alebo že už nenapĺňajú potreby spotrebiteľov alebo bránia technologickému rozvoju, prostredníctvom vykonávacích aktov odstráni tieto normy alebo špecifikácie zo zoznamu noriem alebo špecifikácií uvedeného v odseku 1.

7. Vykonávacie akty uvedené v odsekoch 4 a 6 tohto článku sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

8. Tento článok sa nevzťahuje na žiadne základné požiadavky, špecifikácie rozhraní alebo harmonizované normy, na ktoré sa vzťahuje smernica 2014/53/EÚ.

HLAVA V
BEZPEČNOSŤ

Článok 40

Bezpečnosť sietí a služieb

1. Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb prijali vhodné a primerané technické a organizačné opatrenia na primerané riadenie rizík spojených s bezpečnosťou sietí a služieb. S ohľadom na najnovší technologický vývoj musia tieto opatrenia zaručovať takú úroveň bezpečnosti, ktorá zodpovedá miere daného rizika. Prijmú sa predovšetkým opatrenia, v prípade potreby aj šifrovanie, na predchádzanie bezpečnostným incidentom a minimalizovať ich vplyv na používateľov a na iné siete a služby.

   Agentúra Európskej únie pre sieťovú a informačnú bezpečnosť (ENISA) v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 526/2013[1] uľahčuje spoluprácu medzi členskými štátmi s cieľom zabrániť rozdielnym vnútroštátnym požiadavkám, ktoré môžu vytvárať bezpečnostné riziká a prekážky vnútornému trhu.

[1] Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 526/2013 z 21. mája 2013 o Agentúre Európskej únie pre sieťovú a informačnú bezpečnosť (ENISA) a o zrušení nariadenia (ES) č. 460/2004 (Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 41).

2. Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb bez zbytočného odkladu oznámili príslušnému orgánu bezpečnostný incident s významným vplyvom na prevádzku sietí alebo služieb.

V snahe určiť závažnosť vplyvu bezpečnostného incidentu sa zohľadňujú, ak sú k dispozícii, najmä tieto parametre:

a) počet používateľov zasiahnutých bezpečnostným incidentom;

b) dĺžka trvania bezpečnostného incidentu;

c) geografické rozšírenie z hľadiska oblasti postihnutej bezpečnostným incidentom;

d) rozsah, v akom je ovplyvnené fungovanie siete alebo služby;

e) rozsah vplyvu na hospodárske a spoločenské činnosti.

Dotknutý príslušný orgán informuje v prípade potreby príslušné orgány v iných členských štátoch a agentúru ENISA. Ak dotknutý príslušný orgán usúdi, že zverejnenie bezpečnostného incidentu je vo verejnom záujme, môže o ňom informovať verejnosť alebo to uloží ako povinnosť poskytovateľom.

Dotknutý príslušný orgán raz za rok predkladá Komisii a agentúre ENISA súhrnnú správu o prijatých oznámeniach a o krokoch, ktoré urobil v súlade s týmto odsekom.

3. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade konkrétnej a závažnej hrozby bezpečnostného incidentu vo verejných elektronických komunikačných sieťach alebo verejne dostupných elektronických komunikačných službách poskytovatelia takýchto sietí alebo služieb informovali svojich používateľov, ktorých by sa táto hrozba mohla týkať, o všetkých možných ochranných opatreniach alebo nápravných opatreniach, ktoré používatelia môžu prijať. Poskytovatelia musia v prípade potreby svojich používateľov informovať aj o hrozbe samotnej.

4. Týmto článkom nie sú dotknuté ustanovenia nariadenia (EÚ) 2016/679 a smernice 2002/58/ES.

5. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými spresní technické a organizačné opatrenia uvedené v odseku 1, ako aj okolnosti, formát a postupy týkajúce sa požiadaviek na oznamovanie podľa odseku 2, pričom čo najviac zohľadní stanovisko agentúry ENISA. Vykonávacie akty v čo najväčšej možnej miere vychádzajú z európskych a medzinárodných noriem, pričom členským štátom nesmú brániť v prijímaní ďalších požiadaviek s cieľom napĺňať ciele stanovené v odseku 1.

   Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

Článok 41

Vykonávanie a presadzovanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány mali na účely vykonávania článku 40 právomoc vydávať záväzné pokyny vrátane pokynov k opatreniam nevyhnutným na nápravu bezpečnostného incidentu alebo na zabránenie jeho vzniku, ak sa zistila závažná hrozba, a k lehotám na vykonávanie určené poskytovateľom verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb.

2. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány mali právomoc vyžadovať od poskytovateľov verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, aby:

   a) poskytovali informácie potrebné na posúdenie bezpečnosti ich služieb a sietí vrátane dokumentovaných bezpečnostných politík; a

   b) podstúpili bezpečnostný audit, ktorý vykoná kvalifikovaný nezávislý subjekt alebo príslušný orgán, a aby jeho výsledky poskytli príslušnému orgánu; náklady na audit znáša poskytovateľ.

3. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány mali všetky právomoci potrebné na vyšetrenie prípadov nedodržiavania predpisov a ich dôsledkov na bezpečnosť sietí a služieb.

4. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány mali na účely vykonávania článku 40 právomoc získať pomoc od jednotky pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov (CSIRT) určenej podľa článku 9 smernice (EÚ) 2016/1148 v záležitostiach, ktoré patria k úlohám jednotiek CSIRT v zmysle bodu 2 prílohy I k danej smernici.

5. Príslušné orgány vždy, keď je to vhodné a v súlade s vnútroštátnym právom, konzultujú a spolupracujú s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva, príslušnými orgánmi v zmysle článku 8 ods. 1 smernice (EÚ) 2016/1148 a vnútroštátnymi orgánmi pre ochranu údajov.

ČASŤ II

SIETE

HLAVA I

VSTUP NA TRH A ZAVEDENIE

KAPITOLA I

POPLATKY

Článok 42

Poplatky za práva na využívanie rádiového spektra a práva na inštalovanie zariadení

1. Členské štáty môžu povoliť príslušnému orgánu, aby uložil poplatky za práva na využívanie rádiového frekvenčného spektra alebo práva na inštalovanie zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku, nad alebo pod ním, ktoré sa používajú na poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb a pridružených prostriedkov, ktoré zaručujú optimálne využívanie takýchto zdrojov. Členské štáty zabezpečia, aby tieto poplatky boli objektívne odôvodnené, transparentné, nediskriminačné a primerané vo vzťahu k ich zamýšľanému účelu, pričom zohľadnia všeobecné ciele tejto smernice.

2. Pokiaľ ide o práva na využívanie rádiového spektra, členské štáty sa usilujú zabezpečiť, aby sa uplatniteľné poplatky stanovili na úrovni, ktorou sa zabezpečí efektívne prideľovanie a využívanie rádiového spektra, a to okrem iného:

a) stanovením vyvolávacích cien ako minimálnych poplatkov za práva na využívanie rádiového spektra zohľadnením hodnoty uvedených práv v prípade ich možného alternatívne využitia;

b) zohľadnením nákladov vyplývajúcich z podmienok súvisiacich s uvedenými právami; a

c) uplatnením, v maximálnej možnej miere, úprav platieb vychádzajúcich zo skutočnej dostupnosti rádiového spektra na využívanie.

KAPITOLA II
PRÍSTUP K POZEMKOM

Článok 43

Práva vstupu

1. Členské štáty zabezpečia, aby príslušný orgán pri posudzovaní žiadosti o udelení práv:

– na inštalovanie zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku, nad alebo pod ním, podniku oprávnenému poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, alebo

– na inštaláciu zariadení na verejnom majetku, nad alebo pod ním, podniku oprávnenému poskytovať neverejné elektronické komunikačné siete,

uvedený príslušný orgán:

a) konal na základe jednoduchých, efektívnych, transparentných a verejne dostupných postupov uplatňovaných bez diskriminácie a bezodkladne a v každom prípade prijal svoje rozhodnutie do šiestich mesiacov od podania žiadosti s výnimkou prípadov vyvlastnenia; a

b) dodržiaval zásady transparentnosti a nediskriminácie pri určovaní podmienok k takým právam.

Postupy uvedené v písmenách a) a b) sa môžu líšiť podľa toho, či žiadateľ poskytuje alebo neposkytuje verejné elektronické komunikačné siete.

2. Ak si orgány verejnej správy vrátane miestnych orgánov verejnej správy ponechávajú vlastníctvo podnikov poskytujúcich verejné elektronické komunikačné siete alebo poskytujúcich verejne dostupné elektronické komunikačné služby alebo ak si ponechávajú kontrolu nad takýmito podnikmi, členské štáty zabezpečia, aby existovalo účinné štrukturálne oddelenie funkcie zodpovednej za udeľovanie práv uvedených v odseku 1 od činností súvisiacich s vlastníctvom alebo kontrolou.

Článok 44

Spoločné umiestnenie a spoločné využívanie prvkov siete a pridružených prostriedkov v prípade poskytovateľov elektronických komunikačných sietí

1. Ak si prevádzkovateľ v zmysle vnútroštátneho práva uplatní právo na inštaláciu zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku, nad alebo pod ním, alebo ak využije postup vyvlastnenia či využívania majetku, príslušné orgány môžu na tomto základe uložiť povinnosť spoločného umiestnenia a spoločného využívania inštalovaných prvkov siete a pridružených prostriedkov s úmyslom chrániť životné prostredie, verejné zdravie, verejnú bezpečnosť alebo splniť ciele územného plánovania.

   Povinnosť spoločne umiestniť alebo spoločne využívať inštalované prvky siete a prostriedky sa môže uložiť až po uplynutí primerane dlhej verejnej konzultácie, počas ktorej všetky zainteresované strany dostanú možnosť vyjadriť svoje názory, a iba v osobitných oblastiach, kde sa spoločné využívanie považuje za nevyhnutné na účely splnenia cieľov stanovených v prvom pododseku. Príslušné orgány môžu uložiť povinnosť spoločného využívania takýchto zariadení alebo majetku vrátane pozemkov, budov, vstupov do budov, elektroinštalácie budov, stožiarov, antén, veží a iných nosných zariadení, káblovodov, rúr, vstupných šácht, rozvodných skríň alebo opatrenia na uľahčenie koordinácie verejných prác. V prípade potreby môže členský štát určiť národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán na jednu alebo viaceré tieto úlohy:

   a) koordinovať postup stanovený v tomto článku;

b) vystupovať ako jednotné informačné miesto;

c) stanovovať pravidlá rozdelenia nákladov na spoločné využívanie zariadení alebo majetku a koordináciu stavebných prác.

2. Opatrenia prijaté príslušným orgánom v súlade s týmto článkom musia byť objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané. V náležitých prípadoch sa tieto opatrenia vykonávajú koordinovane s národnými regulačnými orgánmi.

KAPITOLA III
PRÍSTUP K RÁDIOVÉMU SPEKTRU

ODDIEL 1
POVOLENIA

Článok 45

Správa rádiového spektra

1. Členské štáty zabezpečia účinnú správu rádiového spektra pre elektronické komunikačné siete a služby a siete na svojom území v súlade s článkami 3 a 4, pričom náležite zohľadňujú skutočnosť, že rádiové spektrum je verejným majetkom s významnou spoločenskou, kultúrnou a hospodárskou hodnotou. Zabezpečia, aby prideľovanie individuálnych práv na využívanie rádiového spektra pre elektronické komunikačné siete a služby, vydávanie všeobecných povolení v súvislosti s týmito právami alebo ich udelenie príslušnými orgánmi bolo založené na objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritériách pozitívne ovplyvňujúcich hospodársku súťaž.

   Pri uplatňovaní tohto článku členské štáty rešpektujú príslušné medzinárodné dohody vrátane Rádiokomunikačného poriadku ITU a iných dohôd prijatých v rámci ITU, ktoré sa vzťahujú na rádiové spektrum, ako je napríklad dohoda dosiahnutá na Regionálnej rádiokomunikačnej konferencii z roku 2006, a môžu zohľadniť záujmy verejnej politiky.

2. Členské štáty podporujú harmonizáciu využívania rádiového spektra pre elektronické komunikačné siete a služby v celej Únii v súlade s potrebou zabezpečiť jeho účinné a efektívne využívanie, pričom sa usilujú o dosiahnutie výhod pre spotrebiteľov, ako je napríklad hospodárska súťaž, úspory z rozsahu a interoperabilita sietí a služieb. Konajú pritom v súlade s článkom 4 tejto smernice a s rozhodnutím č. 676/2002/ES, pričom okrem iného:

a) usilujú sa o kvalitné a rýchle bezdrôtové širokopásmové pokrytie územia vlastného štátu a obyvateľstva, ako aj o pokrytie hlavných dopravných trás na vnútroštátnej úrovni a úrovni Únie vrátane transeurópskej dopravnej siete uvedenej v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013[1];

b) uľahčujú rýchly rozvoj nových bezdrôtových komunikačných technológií a aplikácií v Únii, v prípade potreby aj v rámci medziodvetvového prístupu;

c) zabezpečujú predvídateľnosť a konzistentnosť pri udeľovaní, obnovovaní, zmene, obmedzovaní a odnímaní práv na využívanie rádiového spektra s cieľom podporiť dlhodobé investície;

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ Text s významom pre EHP (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

d) zabezpečujú ochranu pred cezhraničným alebo vnútroštátnym škodlivým rušením v súlade s článkami 28 a 46 a na tento účel prijímajú vhodné preventívne a nápravné opatrenia;

e) podporujú spoločné využívanie rádiového spektra v prípade podobných alebo rozličných spôsobov jeho využitia v súlade s právom hospodárskej súťaže;

f) v súlade s článkom 46 uplatňujú čo najvhodnejší a najjednoduchší systém udeľovania povolení spôsobom, ktorý maximalizuje pružnosť a efektívnosť využívania rádiového spektra, ako aj jeho spoločné využívanie;

g) uplatňujú pravidlá udeľovania, prevodu, obnovenia, zmeny a odňatia práv na využívanie rádiového spektra, ktoré sú jasne a transparentne stanovené , aby bola garantovaná istota, konzistentnosť a predvídateľnosť regulácie;

h) presadzujú konzistentnosť a predvídateľnosť v celej Únii, pokiaľ ide o spôsob udeľovania povolenia na využívanie rádiového spektra s ohľadom na ochranu verejného zdravia, pričom zohľadňujú odporúčanie Rady 1999/519/ES.

Na účel prvého pododseku a v kontexte rozvoja technických vykonávacích opatrení týkajúcich sa pásma rádiového spektra podľa rozhodnutia č. 676/2002/ES môže Komisia požiadať skupinu RSPG o vydanie stanoviska, v ktorom odporučia najvhodnejšie režimy udeľovania povolení na využívanie rádiového spektra v uvedenom pásme alebo jeho častiach. V prípade potreby môže Komisia prijať odporúčanie s cieľom podporiť jednotný prístup v Únii, pokiaľ ide o režimy udeľovania povolení na využívanie uvedeného pásma, pričom toto stanovisko zohľadní v maximálnej miere.

Ak Komisia uvažuje o prijatí opatrení v súlade s článkom 39 ods. 1, 4, 5 a 6, môže požiadať skupinu RSPG o stanovisko k vplyvu takejto normy alebo špecifikácie na koordináciu, harmonizáciu a dostupnosť rádiového spektra. Komisia pri prijímaní všetkých ďalších krokov v čo najväčšej miere zohľadní stanovisko skupiny RSPG.

3. V prípade nedostatočného dopytu na celoštátnom alebo regionálnom trhu po využívaní pásma harmonizovaného rádiového spektra, môžu členské štáty povoliť alternatívne použitie celého tohto pásma alebo jeho časti vrátane existujúceho použitia v súlade s odsekmi 4 a 5 tohto článku za predpokladu, že:

a) nedostatočný dopyt na trhu po využívaní takéhoto pásma bol zistený na základe verejnej konzultácie v súlade s článkom 23 vrátane posúdenia predpokladaného dopytu na trhu;

b) takéto alternatívne použitie nebráni ani neprekáža dostupnosti alebo využívaniu takéhoto pásma v iných členských štátoch; a

c) dotknuté členské štáty náležite zohľadnia dlhodobú dostupnosť alebo využívanie takéhoto pásma v Únii a úspory z rozsahu v prípade vybavenia, ktoré vzniknú využívaním harmonizovaného rádiového spektra v Únii.

Každé rozhodnutie o výnimočnom povolení na alternatívne využívanie sa pravidelne preskúmava a v každom prípade sa urýchlene preskúma na základe riadne odôvodnenej žiadosti budúceho používateľa adresovanej príslušnému orgánu o využívaní pásma v súlade s technickým vykonávacím opatrením. Členský štát informuje Komisiu a ostatné členské štáty o prijatom rozhodnutí a jeho odôvodnení, ako aj o výsledku každého preskúmania.

4. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, členské štáty zabezpečia, aby sa všetky druhy technológií využívaných na poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb mohli využívať v rádiovom spektre, ktoré vo svojej národnej tabuľke frekvenčného spektra vyhlásia za dostupné pre elektronické komunikačné služby v súlade s právom Únie.

Členské štáty však môžu v prípade niektorých druhov rádiových sietí alebo bezdrôtovej prístupovej technológie, ktoré sa používajú na účely elektronických komunikačných služieb, stanoviť primerané a nediskriminačné obmedzenia, ak je to potrebné s cieľom:

a) zabrániť škodlivému rušeniu;

b) chrániť verejné zdravie pred elektromagnetickými poľami a pritom maximálne zohľadniť odporúčanie Rady 1999/519/ES;

c) zabezpečiť technickú kvalitu služby;

d) zabezpečiť maximalizáciu spoločného využívania rádiového spektra;

e) garantovať efektívne využívanie rádiového spektra; alebo

f) zabezpečiť splnenie cieľa všeobecného záujmu v súlade s odsekom 5.

5. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, členské štáty zabezpečia, aby sa všetky druhy elektronických komunikačných služieb mohli poskytovať v rádiovom spektre, ktoré vo svojej národnej tabuľke frekvenčného spektra vyhlásia za dostupné pre elektronické komunikačné služby v súlade s právom Únie. Členské štáty však môžu v prípade niektorých druhov elektronických komunikačných služieb, ktoré sa majú poskytovať, stanoviť primerané a nediskriminačné obmedzenia v prípade potreby aj na účely splnenia požiadaviek Rádiokomunikačného poriadku ITU.

Opatrenia, ktorými sa požaduje, aby sa elektronická komunikačná služba poskytovala v konkrétnom pásme dostupnom pre elektronické komunikačné služby, sa odôvodnia s cieľom zabezpečiť plnenie cieľa všeobecného záujmu, ktorý stanovia členské štáty v súlade s právom Únie a ktorý okrem iného zahŕňa:

a) ochranu života;

b) podporu sociálnej, regionálnej alebo územnej súdržnosti;

c) zabránenie neefektívnemu využívaniu rádiového spektra; alebo

d) podporu kultúrnej a jazykovej rozmanitosti a plurality médií napríklad poskytovaním služieb rozhlasového a televízneho vysielania.

Opatrenie, ktorým sa zakazuje poskytovanie akejkoľvek inej elektronickej komunikačnej služby v konkrétnom pásme, sa môže zaviesť, len ak je to potrebné na ochranu služieb ochrany života. Členské štáty môžu výnimočne aj rozšíriť takéto opatrenie s cieľom plniť aj iné ciele všeobecného záujmu, ktoré stanovia členské štáty v súlade s právom Únie.

6. Nevyhnutnosť obmedzení uvedených v odsekoch 4 a 5 členské štáty pravidelne preskúmavajú a výsledky takýchto preskúmaní zverejňujú.

7. Obmedzenia stanovené pred 25. májom 2011 musia byť do ... [dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] v súlade s odsekmi 4 a 5.

Článok 46

Povolenie na využívanie rádiového spektra

1. Členské štáty uľahčujú využívanie rádiového spektra vrátane spoločného využívania v rámci všeobecných povolení a obmedzia udeľovanie individuálnych práv na využívanie rádiového spektra na situácie, v ktorých sú tieto práva nevyhnutné na maximalizáciu efektívneho využitia podľa dopytu a vzhľadom na kritériá stanovené v druhom pododseku. Vo všetkých ostatných prípadoch stanovia podmienky využívania rádiového spektra vo všeobecnom povolení.

   Na tento účel členské štáty rozhodnú o najvhodnejšom postupe povoľovania využívania rádiového spektra, pričom zohľadnia:

   a) špecifické vlastnosti daného rádiového spektra;

   b) potrebu zabezpečiť ochranu pred škodlivým rušením;

   c) prípadné vypracovanie spoľahlivých podmienok spoločného využívania rádiového spektra;

   d) potrebu zabezpečiť technickú kvalitu komunikácií alebo služby;

e) ciele všeobecného záujmu stanovené členskými štátmi v súlade s právom Únie;

f) potrebu zaručiť efektívne využívanie rádiového spektra.

Členské štáty sa pri zvažovaní, či vydať všeobecné povolenie alebo udeliť individuálne práva na využívanie harmonizovaného rádiového spektra, pričom sa zohľadnia technické vykonávacie opatrenia prijaté v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES, snažia minimalizovať problémy spôsobené škodlivým rušením, a to aj v prípadoch spoločného využívania rádiového spektra na základe všeobecného povolenia spolu s individuálnymi právami na využívanie.

Členské štáty prípadne zvážia možnosť povoliť využívanie rádiového spektra na základe všeobecného povolenia spolu s individuálnymi právami na využívanie, pričom zohľadnia pravdepodobné vplyvy jednotlivých kombinácií všeobecných povolení a individuálnych práv na využívanie, ako aj postupných prevodov z jednej kategórie do druhej na hospodársku súťaž, inováciu a vstup na trh.

Členské štáty sa usilujú minimalizovať obmedzenia využívania rádiového spektra s cieľom zaviesť čo najmenej zaťažujúci režim udeľovania povolení s cieľom náležite zohľadniť technologické riešenia pre riadenie škodlivého rušenia.

2. Pri prijímaní rozhodnutia podľa odseku 1 s úmyslom uľahčiť spoločné využívanie rádiového spektra príslušné orgány zabezpečia, aby boli jasne stanovené podmienky spoločného využívania rádiového spektra. Takéto podmienky uľahčujú efektívne využívanie rádiového spektra, hospodársku súťaž a inováciu.

Článok 47

Podmienky spojené s individuálnymi právami na využívanie rádiového spektra

1. Príslušné orgány stanovia v súlade s článkom 13 ods. 1 podmienky spojené s individuálnymi právami na využívanie rádiového spektra takým spôsobom, aby sa zabezpečilo optimálne a najúčinnejšie a najefektívnejšie využívanie rádiového spektra. Pred udelením alebo obnovením takýchto práv jasne stanovia všetky takéto podmienky vrátane požadovanej miery využívania a možnosti splnenia uvedenej požiadavky prostredníctvom predaja alebo prenájmu, aby zaručili vykonávanie uvedených podmienok v súlade s článkom 30. Podmienky spojené s obnovením práva na využívanie rádiového spektra nesmú existujúcim držiteľom týchto práv poskytovať neoprávnené výhody.

   V takýchto podmienkach sa uvedú všetky uplatniteľné parametre vrátane lehoty na vykonávanie práv na využívanie, ktorých neplnenie by príslušný orgán oprávňovalo odňať právo na využívanie alebo uložiť iné opatrenia.

   Príslušné orgány sa včas a transparentným spôsobom poradia so zainteresovanými stranami a informujú ich o podmienkach spojených s individuálnymi právami na využívanie ešte pred ich uložením. Vopred určia kritériá posudzovania dodržiavania týchto podmienok a transparentným spôsobom ich oznámia zainteresovaným stranám.

2. Pri stanovení podmienok spojených s individuálnymi právami na využívanie rádiového spektra môžu príslušné orgány, najmä s cieľom zabezpečiť účinné a efektívne využívanie rádiového spektra alebo podporiť pokrytie, ustanoviť tieto možnosti:

a) spoločné využívanie pasívnej či aktívnej infraštruktúry, ktorá je závislá od rádiového spektra, alebo spoločné využívanie rádiového spektra;

b) obchodné dohody o prístupe k roamingu;

c) spoločné zavádzanie infraštruktúr na poskytovanie sietí alebo služieb závislých od využívania rádiového spektra.

Príslušné orgány nebránia spoločnému využívaniu rádiového spektra za podmienok spojených s právami na využívanie rádiového spektra. Na vykonávanie podmienok spojených s právami v zmysle tohto odseku podnikmi sa aj naďalej vzťahuje právo hospodárskej súťaže.

ODDIEL 2
PRÁVA NA VYUŽÍVANIE

Článok 48

Udeľovanie individuálnych práv na využívanie rádiového spektra

1. Ak je potrebné udeliť individuálne práva na využívanie rádiového spektra, členské štáty udelia takéto práva na požiadanie akémukoľvek podniku na účely poskytovania elektronických komunikačných sietí alebo služieb na základe všeobecného povolenia uvedeného v článku 12 s výhradou článku 13, článku 21 ods. 1 písm. c) a článku 55, ako aj akýchkoľvek iných predpisov zabezpečujúcich efektívne využívanie týchto zdrojov v súlade s touto smernicou.

2. Bez toho, aby boli dotknuté osobitné kritériá a postupy prijaté členskými štátmi na účely udeľovania individuálnych práv na využívanie rádiového spektra poskytovateľom obsahových služieb rozhlasového alebo televízneho vysielania, aby sa zabezpečilo plnenie cieľov všeobecného záujmu v súlade s právom Únie, sa individuálne práva na využívanie rádiového spektra udeľujú postupmi, ktoré sú otvorené, objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané a v súlade s článkom 45.

3. Výnimka z požiadavky na otvorené postupy sa môže uplatniť v prípadoch, keď je udelenie individuálnych práv na využívanie rádiového spektra poskytovateľom obsahových služieb rozhlasového alebo televízneho vysielania potrebné na splnenie cieľa všeobecného záujmu stanoveného členskými štátmi v súlade s právom Únie.

4. Príslušné orgány posudzujú žiadosti o individuálne práva na využívanie rádiového spektra v rámci výberových konaní podľa objektívnych, transparentných, primeraných a nediskriminačných kritérií oprávnenosti, ktoré sú vopred stanovené a zohľadňujú podmienky spojené s týmito právami. Príslušné orgány môžu požiadať žiadateľov o všetky potrebné informácie, ktoré im umožnia posúdiť na základe takýchto kritérií, ich schopnosť tieto podmienky splniť. Ak dospeje príslušný orgán k záveru, že žiadateľ nemá požadovanú schopnosť, vydá príslušné rozhodnutie, v ktorom svoj záver náležite odôvodní.

5. Pri udeľovaní individuálnych práv na využívanie rádiového spektra členské štáty určia, či ich držiteľ práv môže previesť alebo prenajať a za akých podmienok. Uplatňujú sa články 45 a 51.

6. Príslušný orgán prijme, oznámi a zverejní rozhodnutia o udelení individuálnych práv na využívanie rádiového spektra čo najskôr po doručení úplnej žiadosti, a to do šiestich týždňov v prípade rádiového spektra, ktoré vo svojej národnej tabuľke frekvenčného spektra vyhlásil za dostupné pre elektronické komunikačné služby. Uvedenou lehotou nie je dotknutý článok 55 ods. 7 ani žiadne platné medzinárodné dohody vzťahujúce sa na využívanie rádiového spektra alebo orbitálnych pozícií.

Článok 49

Platnosť práv

1. Ak členské štáty povolia využívanie rádiového spektra formou individuálnych práv na využívanie na obmedzený čas, zabezpečia, aby bolo právo na využívanie udelené na obdobie, ktoré je úmerné vzhľadom na sledované ciele v súlade s článkom 55 ods. 2, pričom sa náležite zohľadní potreba zaručiť hospodársku súťaž, a predovšetkým aj účinné a efektívne využívanie rádiového spektra a podporiť inováciu a efektívne investície vrátane poskytnutia primeraného obdobia na amortizáciu investícií.

2. Ak členské štáty udeľujú individuálne práva na využívanie rádiového spektra, v prípade ktorého boli stanovené harmonizované podmienky technickými vykonávacími opatreniami v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES, aby sa umožnilo jeho využívanie pre bezdrôtové širokopásmové elektronické komunikačné služby (ďalej len „bezdrôtové širokopásmové služby“) na obmedzený čas, zabezpečia regulačnú predvídateľnosť pre držiteľov práv na obdobie najmenej 20 rokov, pokiaľ ide o podmienky investovania do infraštruktúry, ktorá je závislá od využívania takéhoto rádiového spektra, pričom zohľadnia požiadavky uvedené v odseku 1 tohto článku. Tento článok v náležitých prípadoch podlieha akýmkoľvek zmenám podmienok spojených s týmito právami na využívanie v súlade s článkom 18.

   Na tento účel členské štáty zabezpečia, aby takéto práva boli platné najmenej 15 rokov a aby sa ich platnosť mohla primerane predĺžiť za podmienok stanovených v tomto odseku, ak je to potrebné na dosiahnutie súladu s prvým pododsekom.

Členské štáty sprístupnia všeobecné kritériá, na základe ktorých sa predlžuje dĺžka trvania práv na využívanie, transparentným spôsobom všetkým zainteresovaným stranám ešte pred udelením práv na využívanie v rámci podmienok stanovených v článku 55 ods. 3 a 6. Tieto všeobecné kritériá sa týkajú:

a) potreby zaručiť účinné a efektívne využívanie daného rádiového spektra, cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť podľa článku 45 ods. 2 písm. a) a b), alebo potreby plniť ciele všeobecného záujmu vo vzťahu k zabezpečeniu bezpečnosti života, verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo obrany; a

b) potreby zabezpečiť nenarušenú hospodársku súťaž.

Najneskôr dva roky pred uplynutím pôvodnej doby platnosti individuálneho práva na využívanie vykoná príslušný orgán objektívne a výhľadové posúdenie všeobecných kritérií stanovených na účely predĺženia doby platnosti tohto práva na využívanie s ohľadom na článok 45 ods. 2 písm. c). Pokiaľ príslušný orgán neinicioval postup presadzovania podľa článku 30 v prípade nedodržania podmienok spojených s právami na využívanie, dobu platnosti práva na využívanie predĺži, pokiaľ nedospeje k záveru, že takéto predĺženie by nebolo v súlade so všeobecnými kritériami stanovenými podľa písmena a) alebo b) tretieho pododseku tohto odseku.

Na základe tohto posúdenia príslušný orgán informuje držiteľa práva o tom, či doba platnosti jeho práva na využívanie bude predĺžená.

Ak takéto predĺženie nie je udelené, príslušný orgán uplatní článok 48 na udelenie práv na využívanie tohto osobitného pásma rádiového spektra.

Každé opatrenie podľa tohto odseku musí byť primerané, nediskriminačné, transparentné a odôvodnené.

Odchylne od článku 23 zainteresované strany majú možnosť počas minimálne troch mesiacov vyjadriť sa ku každému návrhu opatrenia podľa tretieho a štvrtého pododseku tohto odseku.

Týmto odsekom nie je dotknuté uplatňovanie článkov 19 a 30.

Pri stanovovaní poplatkov za práva na využívanie, členské štáty vezmú do úvahy mechanizmus ustanovený podľa tohto odseku.

3. Ak je to riadne odôvodnené, členské štáty sa môžu odchýliť od odseku 2 tohto článku v týchto prípadoch:

a) v obmedzených geografických oblastiach, kde prístup k vysokorýchlostným sieťam je výrazne nedostatočný alebo vôbec neexistuje, pričom je to nevyhnutné na zabezpečenie dosiahnutia cieľov článku 45 ods. 2;

b) na účely konkrétnych krátkodobých projektov;

c) na účely experimentálneho využívania;

d) na účely využívania rádiového spektra, ktoré je v súlade s článkom 45 ods. 4 a 5 možné súbežne s poskytovaním bezdrôtových širokopásmových služieb; alebo

e) na účely alternatívneho využívania rádiového spektra v súlade s článkom 45 ods. 3.

4. Členské štáty môžu dobu platnosti práv na využívanie stanovenú v tomto článku upraviť tak, aby sa zabezpečilo uplynutie doby platnosti práv v jednom či viacerých pásmach súčasne.

Článok 50

Obnovenie individuálnych práv na využívanie harmonizovaného rádiového spektra

1. Národné regulačné alebo iné príslušné orgány prijmú rozhodnutie o obnovení individuálnych práv na využívanie harmonizovaného rádiového spektra včas pred uplynutím doby platnosti uvedených práv s výnimkou prípadu, ak v čase udelenia bola možnosť obnovenia výslovne vylúčená. Na tento účel uvedené orgány posúdia potrebu takéhoto obnovenia z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť držiteľa práv, pričom v prípade žiadosti tak neurobia skôr ako 5 rokov pred uplynutím doby platnosti predmetných práv. Nie sú tým dotknuté ustanovenia o obnove vzťahujúce sa na existujúce práva.

2. Pri prijímaní rozhodnutia podľa odseku 1 tohto článku príslušné orgány zvažujú okrem iného:

   a) plnenie cieľov stanovených v článku 3, článku 45 ods. 2 a článku 48 ods. 2, ako aj cieľov verejnej politiky podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva;

   b) vykonávanie technického vykonávacieho opatrenia prijatého v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES;

   c) preskúmanie primeraného plnenia podmienok spojených s predmetnými právami;

d) potrebu podporovať hospodársku súťaž alebo predchádzať jej narušeniu v súlade s článkom 52;

e) potrebu dosiahnuť efektívnejšie využívanie rádiového spektra vzhľadom na technologický vývoj alebo vývoj trhu;

f) potrebu predchádzať vážnemu narušeniu poskytovania služby.

3. Pri zvažovaní možného obnovenia individuálnych práv na využívanie harmonizovaného rádiového spektra, v prípade ktorého je počet práv na využívanie obmedzený, podľa odseku 2 tohto článku príslušné orgány vedú otvorený, transparentný a nediskriminačný postup , pričom okrem iného:

a) umožnia všetkým zainteresovaným stranám vyjadriť svoje stanoviská vo verejnej konzultácii v súlade s článkom 23; a

b) jasne uvedú dôvody tohto možného obnovenia práv.

Keď národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán rozhoduje o tom, či má obnoviť práva na využívanie, alebo či má usporiadať nové výberové konanie na účely udelenia práv na využívanie podľa článku 55, zohľadní každý dôkaz, ktorý vyplýva z konzultácie podľa prvého pododseku tohto odseku, o dopyte na trhu zo strany podnikov, ktoré nie sú držiteľmi práv na využívanie rádiového spektra v danom pásme.

4. Súčasťou rozhodnutia o obnovení individuálnych práv na využívanie harmonizovaného rádiového spektra môže byť revízia poplatkov, ako aj iných podmienok spojených s týmito právami. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány môžu poplatky za práva na využívanie podľa potreby upraviť v súlade s článkom 42.

Článok 51

Prevod alebo prenájom individuálnych práv na využívanie rádiového spektra

1. Členské štáty zabezpečia, aby podniky mohli previesť individuálne práva na využívanie rádiového spektra na iné podniky alebo im ich prenajímať.

   Členské štáty môžu určiť, že tento odsek sa neuplatňuje, ak bolo podniku pôvodne bezplatne udelené individuálne právo na využívanie rádiového spektra alebo mu toto právo bolo udelené na vysielanie.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa zámer podniku previesť alebo prenajať práva na využívanie rádiového spektra, ako aj ich skutočný prevod oznámil v súlade s vnútroštátnymi postupmi príslušnému orgánu a aby sa zverejnil. V prípade harmonizovaného rádiového spektra, každý takýto prevod musí byť v súlade s takýmto harmonizovaným využívaním.

3. Členské štáty umožnia prevod alebo prenájom práv na využívanie rádiového spektra v prípade, že sa zachovajú podmienky spojené s právami na využívanie. Bez toho, aby bola dotknutá potreba zaistiť nenarušenie hospodárskej súťaže, najmä v súlade s článkom 52, členské štáty:

   a) uplatňujú na prevody a prenájmy čo najjednoduchší postup;

   b) nezamietajú prenájom práv na využívanie rádiového spektra, pokiaľ sa prenajímateľ zaväzuje naďalej niesť zodpovednosť za plnenie pôvodných podmienok spojených s právami na využívanie;

   c) nezamietajú prevod práv na využívanie rádiového spektra, pokiaľ nehrozí jasné riziko, že ich nový držiteľ nedokáže plniť pôvodné podmienky súvisiace s právom na využívanie.

Každý správny poplatok uložený podnikom v súvislosti so spracovaním žiadosti o prevod alebo prenájom práv na využívanie rádiového spektra musí byť v súlade s článkom 16.

Prvý pododsek písm. a), b) a c) sa uplatňuje bez toho, aby bola dotknutá právomoc členských štátov kedykoľvek a v súlade s ich vnútroštátnym právom presadzovať dodržiavanie podmienok spojených s právami na využívanie, a to tak v prípade prenajímateľa, ako aj nájomcu.

Príslušné orgány uľahčujú prevod alebo prenájom práv na využívanie rádiového spektra tým, že včas posúdia všetky žiadosti o zmenu podmienok spojených s daným právom a zabezpečia, aby uvedené práva alebo príslušné rádiové spektrum, mohli byť čo najlepšie rozdelené alebo rozčlenené.

V prípade akéhokoľvek prevodu alebo prenájmu práv na využívanie rádiového spektra príslušné orgány zverejnia relevantné podrobnosti, ktoré sa týkajú obchodovateľných individuálnych práv, v štandardizovanom elektronickom formáte pri vzniku daných práv a tieto podrobnosti uchovávajú počas celého obdobia platnosti práv.

Komisia môže prijať vykonávacie akty na spresnenie takýchto relevantných podrobností.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

Článok 52

Hospodárska súťaž

1. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány pri rozhodovaní o udelení, zmene alebo obnovení práv na využívanie rádiového spektra na účely elektronických komunikačných sietí a služieb v súlade s touto smernicou presadzujú efektívnu hospodársku súťaž a zabraňujú jej narúšaniu na vnútornom trhu.

2. Keď členské štáty udeľujú, menia alebo obnovujú práva na využívanie rádiového spektra, môžu ich národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány po konzultácii s národným regulačným orgánom prijať vhodné opatrenia, ako napríklad:

   a) obmedziť ktorémukoľvek podniku veľkosť pásiem rádiového spektra, na ktoré sa udeľované práva na využívanie vzťahujú, prípadne v odôvodnených prípadoch pripojiť k takýmto právam na využívanie podmienky, ako je poskytovanie veľkoobchodného prístupu, celoštátny alebo regionálny roaming, v niektorých pásmach alebo v určitých skupinách pásiem s podobnými vlastnosťami;

   b) ak je to vhodné a odôvodnené s ohľadom na osobitnú situáciu na vnútroštátnom trhu, rezervovať určitú časť pásma rádiového spektra alebo skupiny pásiem na pridelenie novým subjektom na trhu;

   c) odmietnuť udeliť nové práva na využívanie rádiového spektra či povoliť nové spôsoby využívania rádiového spektra v určitých pásmach, alebo pripojiť podmienky k udeleniu nových práv na využívanie rádiového spektra či k povoleniu nových spôsobov jeho využívania s cieľom zabrániť narušeniu hospodárskej súťaže pridelením, prevodom alebo nahromadením akýchkoľvek práv na využívanie;

d) zahrnúť podmienky, ktoré zakazujú alebo podmieňujú prevody práv na využívanie rádiového spektra, na ktoré sa nevzťahuje kontrola fúzií na úrovni Únie alebo vnútroštátna kontrola fúzií, ak je pravdepodobné, že by tieto prevody mali za následok výrazné narušenie hospodárskej súťaže;

e) upraviť existujúce práva v súlade s touto smernicou, ak je to potrebné na spätnú nápravu narušenia hospodárskej súťaže spôsobeného prevodom alebo nahromadením práv na využívanie rádiového spektra.

Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány svoje rozhodnutia zakladajú na objektívnom a výhľadovom posúdení podmienok hospodárskej súťaže na trhu, toho, či sú takéto opatrenia potrebné na udržanie alebo dosiahnutie efektívnej hospodárskej súťaže, a pravdepodobného vplyvu takýchto opatrení na existujúce a budúce investície účastníkov trhu, predovšetkým do zavádzania sietí, pričom zohľadňujú podmienky na trhu a dostupné referenčné hodnoty. Zohľadňujú pritom prístup k analýze trhu stanovený v článku 67 ods. 2.

3. Pri uplatňovaní odseku 2 tohto článku konajú národné regulačné orgány a iné príslušné orgány v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 18, 19, 23 a 35.

ODDIEL 3
POSTUPY

Článok 53

Koordinované načasovanie prideľovania

1. Členské štáty spolupracujú s cieľom koordinovať využívanie harmonizovaného rádiového spektra v oblasti elektronických komunikačných sietí a služieb v Únii pri zohľadnení rôznych situácií na vnútroštátnych trhoch. Môže to zahŕňať určenie jedného, prípadne viacerých spoločných termínov, do ktorých sa má povoliť využívanie konkrétneho harmonizovaného rádiového spektra.

2. Ak boli harmonizované podmienky stanovené technickými vykonávacími opatreniami v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES, aby sa umožnilo využívanie rádiového spektra pre bezdrôtové širokopásmové siete a služby, členské štáty umožnia využívanie uvedeného rádiového spektra čo najskôr, no najneskôr po 30 mesiacoch od prijatia uvedeného opatrenia, alebo čo najskôr po zrušení akéhokoľvek rozhodnutia, ktorým sa výnimočne povoľuje alternatívne použitie, podľa článku 45 ods. 3 tejto smernice. Nie je tým dotknuté rozhodnutie (EÚ) 2017/899 ani právo iniciatívy Komisie na navrhovanie legislatívnych aktov.

3. Členský štát môže v prípade konkrétneho pásma predĺžiť lehotu stanovenú v odseku 2 tohto článku za týchto okolností:

a) v rozsahu odôvodnenom obmedzením využívania tohto pásma na základe cieľa všeobecného záujmu uvedeného v článku 45 ods. 5 písm. a) alebo d);

b) v prípade nevyriešených záležitostí cezhraničnej koordinácie s tretími krajinami, ktorých dôsledkom je škodlivé rušenie, ak dotknutý členský štát požiadal o prípadnú pomoc Únie podľa článku 28 ods. 5;

c) na zabezpečenie národnej bezpečnosti a obrany; alebo

d) v prípade vyššej moci.

Dotknutý členský štát prehodnocuje toto predĺženie najmenej každé dva roky.

4. Členský štát môže v prípade konkrétneho pásma predĺžiť lehotu stanovenú v odseku 2 v potrebnom rozsahu a až o 30 mesiacov v prípade:

a) nevyriešených záležitostí cezhraničnej koordinácie medzi členskými štátmi, ktorých dôsledkom je škodlivé rušenie, ak dotknutý členský štát prijme včas všetky potrebné opatrenia podľa článku 28 ods. 3 a 4;

b) potreby zabezpečiť technický prechod existujúcich používateľov daného pásma a v prípade zložitosti tohto zabezpečenia.

5. V prípade predĺženia lehoty podľa odseku 3 alebo 4 dotknutý členský štát včas informuje ostatné členské štáty a Komisiu, pričom svoje rozhodnutie odôvodní.

Článok 54

Koordinované načasovanie prideľovania konkrétnych pásiem 5G

1. Pokiaľ ide o pozemské systémy schopné poskytovať bezdrôtové širokopásmové služby, členské štáty prijmú, ak je to potrebné na uľahčenie zavádzania technológie 5G, do 31. decembra 2020 všetky príslušné opatrenia na:

   a) reorganizáciu a umožnenie využívania dostatočne veľkých blokov pásma 3,4 až 3,8 GHz;

   b) povolenie na využívanie aspoň 1 GHz z pásma 24,25 až 27,5 GHz za predpokladu, že existuje jasný dôkaz o dopyte na trhu a že neexistujú závažné prekážky pre prechod existujúcich používateľov alebo uvoľnenie pásma.

2. Členské štáty však môžu v opodstatnených prípadoch predĺžiť lehotu stanovenú v odseku 1 tohto článku v súlade s článkom 45 ods. 3 alebo článkom 53 ods. 2, 3 alebo 4.

3. Opatrenia prijaté podľa odseku 1 tohto článku musia byť v súlade s harmonizovanými podmienkami ustanovenými technickými vykonávacími opatreniami v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES.

Článok 55

Postup obmedzovania počtu práv udeľovaných na využívanie rádiového spektra

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 53, ak členský štát dospeje k záveru, že právo na využívanie rádiového spektra nemôže podliehať všeobecnému povoleniu, a ak zvažuje, či má obmedziť počet práv, ktoré sa majú udeliť na využívanie rádiového spektra, musí okrem iného:

   a) jasne uviesť dôvody obmedzenia práv na využívanie, pričom predovšetkým náležite zohľadní potrebu maximalizovať výhody pre používateľov a uľahčiť rozvoj hospodárskej súťaže, a prípadne prehodnocovať obmedzenie v pravidelných intervaloch alebo na odôvodnenú žiadosť dotknutých podnikov;

   b) dať všetkým zainteresovaným stranám vrátane používateľov a spotrebiteľov príležitosť vyjadriť svoje stanoviská k akýmkoľvek obmedzeniam prostredníctvom verejnej konzultácie v súlade s článkom 23.

2. Ak členský štát dospeje k záveru, že počet práv na využívanie treba obmedziť, jasne stanoví a zdôvodní ciele, ktoré sleduje súťažným alebo porovnávacím výberovým konaním podľa tohto článku, a ak je to možné, kvantifikuje ich, pričom náležite zohľadní potrebu splnenia cieľov týkajúcich sa domáceho a vnútorného trhu. Členský štát môže pri navrhovaní konkrétneho výberového konania stanoviť okrem cieľa podpory hospodárskej súťaže aj jeden alebo niekoľko z týchto cieľov:

   a) podpora pokrytia;

b) zabezpečenie požadovanej kvality služby;

c) podpora efektívneho využívania rádiového spektra, a to aj s prihliadnutím na podmienky spojené s právami na využívanie a výšku poplatkov;

d) podpora inovácie a rozvoja podnikateľskej činnosti.

Národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán jasne definuje a zdôvodní zvolený postup výberového konania vrátane akéhokoľvek predbežného výberu, pokiaľ ide o účasť na ňom. Takisto jasne uvedie výsledky akéhokoľvek súvisiaceho posúdenia konkurenčnej, technickej a hospodárskej situácie na trhu a poskytne dôvody možného použitia a výberu opatrení v zmysle článku 35.

3. Členské štáty uverejnia každé rozhodnutie týkajúce sa zvoleného postupu výberového konania a súvisiacich pravidiel, pričom svoje rozhodnutie jasne odôvodnia. Takisto uverejnia podmienky spojené s právami na využívanie.

4. Po stanovení výberového konania členský štát vyzve záujemcov, aby podali žiadosti o udelenie práv na využívanie.

5. Ak členský štát dospeje k záveru, že je možné udeliť ďalšie práva na využívanie rádiového spektra , prípadne kombináciu všeobecného povolenia a individuálnych práv na využívanie, zverejní tento záver a spustí proces udeľovania takýchto práv.

6. Ak je potrebné obmedziť udeľovanie práv na využívanie rádiového spektra, členské štáty udelia takéto práva na základe výberových kritérií a výberového konania , ktoré musia byť objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané. Všetky výberové kritériá musia prikladať náležitý význam splneniu cieľov a požiadaviek podľa článkov 3, 4, 28 a 45.

7. V prípade, že sa majú použiť súťažné alebo porovnávacie výberové konania, môžu členské štáty predĺžiť maximálne obdobie šiestich týždňov uvedené v článku 48 ods. 6 na obdobie potrebné na to, aby sa pre všetky zainteresované strany zaistila spravodlivosť, primeranosť, otvorenosť a transparentnosť týchto konaní, maximálne však na obdobie ôsmich mesiacov s výhradou akéhokoľvek osobitného harmonogramu stanoveného podľa článku 53.

   Tieto lehoty sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek platné medzinárodné dohody, ktoré sa vzťahujú na využívanie rádiového spektra a satelitnej koordinácie.

8. Tento článok sa uplatňuje bez toho, aby bol dotknutý prevod práv na využívanie rádiového spektra v súlade s článkom 51.

KAPITOLA IV
ZAVÁDZANIE A POUŽÍVANIE BEZDRÔTOVÉHO SIEŤOVÉHO ZARIADENIA

Článok 56

Prístup k rádiovým miestnym sieťam

1. Príslušné orgány povolia poskytovanie prístupu k verejnej elektronickej komunikačnej sieti prostredníctvom sietí RLAN, ako aj využívanie harmonizovaného rádiového spektra na účely takéhoto poskytovania, avšak len za uplatniteľných podmienok všeobecné povolenia týkajúcich sa využívania rádiového spektra uvedeného v článku 46 ods. 1.

   Ak uvedené poskytovanie nie je súčasťou hospodárskej činnosti alebo je len doplnkom k hospodárskej činnosti alebo verejnej službe, ktorá nie je závislá od prenosu signálov v uvedených sieťach, nesmie sa na žiadny podnik, orgán verejnej správy alebo koncového používateľa, ktorí takýto prístup poskytujú, vzťahovať žiadne všeobecné povolenie na poskytovanie elektronických komunikačných sietí alebo služieb v zmysle článku 12 ani povinnosti týkajúce sa práv koncových používateľov v zmysle časti III hlavy II, či povinnosti vzájomného prepojenia ich sietí v zmysle článku 61 ods. 1.

2. Uplatňuje sa článok 12 smernice 2000/31/ES.

3. Príslušné orgány nebránia poskytovateľom verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, aby verejnosti umožnili prístup k svojim sieťam prostredníctvom sietí RLAN, ktoré sa môžu nachádzať v priestoroch koncového používateľa, pod podmienkou splnenia uplatniteľných podmienok všeobecného povolenia a predchádzajúceho informovaného súhlasu koncového používateľa.

4. Príslušné orgány najmä v súlade s článkom 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/2120 zabezpečia, aby poskytovatelia verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb jednostranne koncových používateľov neobmedzovali alebo im nebránili, pokiaľ ide o:

   a) prístup k sieťam RLAN poskytovaným tretími stranami, ktoré si zvolia; alebo

   b) umožnenie iným koncovým používateľom recipročný alebo voľnejší prístup k sieťam takýchto poskytovateľov prostredníctvom sietí RLAN, a to aj na základe iniciatív tretích strán, ktoré združujú a verejne sprístupňujú siete RLAN rôznych koncových používateľov.

5. Príslušné orgány neobmedzujú koncových používateľov ani im nebránia v tom, aby umožnili iným koncovým používateľom prístup či už recipročný alebo iný k ich sieťam RLAN, a to aj na základe iniciatív tretích strán, ktoré združujú a verejne sprístupňujú siete RLAN rôznych koncových používateľov.

6. Príslušné orgány nenáležite neobmedzujú poskytovanie prístupu k sieťam RLAN pre verejnosť:

a) zo strany subjektov verejného sektora alebo vo verejných priestoroch v okolí priestorov, ktoré užívajú tieto subjekty verejného sektora, ak je takéto poskytovanie doplnkom k službám poskytovaným verejnosti v týchto priestoroch;

b) ak ide o iniciatívu mimovládnych organizácií alebo subjektov verejného sektora na združovanie a recipročné alebo voľnejšie sprístupňovanie sietí RLAN rôznych koncových používateľov, prípadne aj sietí RLAN, ku ktorým je verejný prístup poskytovaný v súlade s písmenom a).

Článok 57

Zavádzanie a prevádzka bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom

1. Príslušné orgány nenáležite neobmedzujú zavádzanie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom. Členské štáty sa snažia zabezpečiť, aby všetky pravidlá, ktorými sa riadi zavádzanie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom, boli v súlade s vnútroštátnymi predpismi. Takéto pravidlá sa uverejnia pred ich uplatnením.

Príslušné orgány najmä nepodmienia zavádzanie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom, ktoré spĺňajú charakteristiky stanovené v odseku 2, žiadnemu povoleniu v rámci územného plánovania jednotlivých miest ani inému osobitnému predchádzajúcemu povoleniu.

Odchylne od druhého pododseku tohto odseku môžu príslušné orgány vyžadovať povolenie na zavedenie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom na budovách alebo lokalitách architektonického, historického alebo prírodného významu chránené podľa vnútroštátneho práva, alebo ak je to potrebné v záujme verejnej bezpečnosti. Na udelenie týchto povolení sa uplatňuje článok 7 smernice 2014/61/EÚ.

2. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov špecifikuje fyzické a technické charakteristiky, ako sú maximálne rozmery, hmotnosť a prípadne vysielací výkon bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

Prvý takýto vykonávací akt sa prijme do 30. júna 2020.

3. Týmto článkom nie sú dotknuté základné požiadavky stanovené v smernici 2014/53/EÚ a platný režim udeľovania povolení na využívanie príslušného rádiového spektra.

4. Členské štáty zabezpečia, v prípade potreby uplatnením postupov prijatých v súlade so smernicou 2014/61/EÚ, aby mali prevádzkovatelia právo na prístup k akejkoľvek fyzickej infraštruktúre vrátane pouličného zariadenia, ako sú stožiare verejného osvetlenia, dopravné značky, semafory, bilbordy, autobusové a električkové zastávky a stanice metra, ktorú kontrolujú vnútroštátne, regionálne alebo miestne orgány verejnej správy, ktorá je technicky vhodná ako hostiteľská infraštruktúra pre bezdrôtové prístupové body s malým dosahom alebo ktorá je nevyhnutná na pripojenie takýchto prístupových bodov k chrbticovej sieti. Orgány verejnej správy vyhovejú všetkým oprávneným žiadostiam o prístup za spravodlivých, primeraných, transparentných a nediskriminačných podmienok, ktoré sa zverejnia na jednotnom informačnom mieste.

5. Bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek obchodné dohody, nepodlieha zavádzanie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom žiadnym poplatkom ani úhradám nad rámec správnych poplatkov v súlade s článkom 16.

Článok 58

Technická regulácia elektromagnetických polí

Postupy ustanovené v smernici (EÚ) 2015/1535 sa vzťahujú na všetky navrhované opatrenia členského štátu, ktorými by sa uložili požiadavky na zavedenie bezdrôtových prístupových bodov s malým dosahom v súvislosti s elektromagnetickými poľami odlišnými od tých, ktoré sú stanovené v odporúčaní 1999/519/ES.

HLAVA II
PRÍSTUP

KAPITOLA I
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA, ZÁSADY PRÍSTUPU

Článok 59

Všeobecný rámec prístupu a prepojenia

1. Členské štáty zabezpečia, aby neexistovali žiadne obmedzenia brániace podnikom v tom istom členskom štáte alebo inom členskom štáte pri dojednávaní vzájomných dohôd o technických a komerčných podmienkach týkajúcich sa prístupu alebo prepojenia v súlade s právom Únie. Podnik žiadajúci o prístup alebo prepojenie nemusí mať oprávnenie pôsobiť v členskom štáte, v ktorom žiada o prístup alebo prepojenie, ak neposkytuje služby a neprevádzkuje sieť v uvedenom členskom štáte.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 114, členské štáty nezachovávajú právne alebo administratívne opatrenia, ktorými sa od podnikov vyžaduje pri udeľovaní prístupu alebo prepojenia ponúkať rôzne podmienky rôznym podnikom za rovnocenné služby alebo opatrenia ukladajúce záväzky, ktoré sa netýkajú samotných poskytovaných služieb prístupu a prepojenia bez toho, aby boli dotknuté podmienky stanovené v prílohe I.

Článok 60

Práva a povinnosti podnikov

1. Prevádzkovatelia verejných elektronických komunikačných sietí majú právo a, ak ich o to požiadajú iné podniky, ktoré sú na to oprávnené podľa článku 15, povinnosť navzájom dohodnúť prepojenie na účely poskytovania verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, aby sa zabezpečilo ich poskytovanie a interoperabilita v Únii. Prevádzkovatelia ponúkajú iným podnikom prístup a prepojenie za podmienok, ktoré sú v súlade s povinnosťami, ktoré uložil národný regulačný orgán podľa článkov 61, 62 a 68.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 21, vyžadujú členské štáty od podnikov, ktoré získavajú informácie od iných podnikov pred, počas alebo po procese rokovania o prístupe alebo prepojení, používanie týchto informácií výlučne na účely, na ktoré boli poskytnuté a o bezvýhradné rešpektovanie dôveryhodnosti prenášaných alebo uložených informácií. Takéto podniky neposkytnú prijaté informácie žiadnej tretej strane, najmä iným organizačným článkom, sesterským spoločnostiam alebo obchodným partnerom, pre ktorých by takéto informácie mohli poskytovať konkurenčnú výhodu.

3. Členské štáty môžu ustanoviť, že ak si to vyžadujú podmienky hospodárskej súťaže, rokovania sa majú uskutočniť prostredníctvom neutrálnych sprostredkovateľov.

KAPITOLA II
PRÍSTUP A PREPOJENIE

Článok 61

Právomoc a zodpovednosť národných regulačných orgánov a iných príslušných orgánov za prístup a prepojenie

1. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány v prípade písmen b) a c) prvého pododseku odseku 2 tohto článku pri plnení cieľov stanovených v článku 3 podporujú a prípadne zabezpečujú v súlade s touto smernicou primeraný prístup, prepojenie a interoperabilitu služieb, pričom svoje povinnosti vykonávajú spôsobom, ktorý podporuje efektívnosť, udržateľnú hospodársku súťaž, zavádzanie vysokokapacitných sietí, efektívne investície a inovácie a poskytuje maximálne výhody koncovým používateľom.

   Poskytujú poradenstvo a sprístupnia postupy získavania prístupu a prepojenia, aby malým a stredným podnikom a prevádzkovatelia s obmedzeným geografickým dosahom zaručili výhody z uložených povinností.

2. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány v prípade písmen b) a c) tohto pododseku majú predovšetkým, a bez toho, aby boli dotknuté opatrenia, ktoré môžu byť prijaté vo vzťahu k podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu podľa článku 68, možnosť uložiť:

a) v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prepojiteľnosti medzi koncovými bodmi, podnikom, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým používateľom, povinnosti, ktoré v odôvodnených prípadoch zahŕňajú povinnosť prepojiť svoje siete, ak ešte nie sú prepojené;

b) v odôvodnených prípadoch a v potrebnom rozsahu podnikom, ktoré podliehajú všeobecnému povoleniu, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým používateľom, povinnosť zabezpečiť interoperabilitu svojich služieb;

c) v odôvodnených prípadoch, keď je ohrozená prepojiteľnosť koncových bodov medzi koncovými používateľmi z dôvodu chýbajúcej interoperability komunikačných služieb, a v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prepojiteľnosti koncových bodov medzi koncovými -užívateľmi, príslušným poskytovateľom interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania, ktorí majú značnú mieru pokrytia a využívania zo strany používateľov, povinnosť zabezpečiť interoperabilitu svojich služieb;

d) v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prístupu koncových používateľov k službám digitálneho rozhlasového a televízneho vysielania a súvisiacim doplnkovým službám špecifikovaným členskými štátmi prevádzkovateľom povinnosť zabezpečiť prístup k iným prostriedkom uvedeným v prílohe II časti II za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok.

Povinnosti uvedené v písmene c) prvom pododseku sa ukladajú iba:

i) v rozsahu potrebnom na zabezpečenie interoperability interpersonálnych komunikačných služieb a ich súčasťou môžu byť primerané povinnosti poskytovateľom týchto služieb zverejňovať príslušné informácie a umožniť ich využívanie, úpravu a ďalšie šírenie orgánmi a inými poskytovateľmi alebo povinnosť používať alebo implementovať normy či špecifikácie uvedené v článku 39 ods. 1, prípadne ktorékoľvek ďalšie relevantné európske či medzinárodné normy,

ii) ak Komisia po konzultácii s orgánom BEREC a čo najdôkladnejšom zohľadnení jeho stanoviska zistí v celej Únii alebo v najmenej troch členských štátoch nezanedbateľné ohrozenie prepojiteľnosti koncových bodov medzi koncovými používateľmi a prijme vykonávacie opatrenia špecifikujúce povahu a rozsah akýchkoľvek povinností, ktoré možno uložiť.

Vykonávacie opatrenia uvedené v bode ii) druhého pododseku sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

3. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 a 2, národné regulačné orgány môžu na základe opodstatnenej žiadosti uložiť najmä povinnosti týkajúce sa udelenia prístupu k elektroinštalácii a ku káblom, ako aj k pridruženým prostriedkom vo vnútri budov alebo po prvý sústreďovací alebo distribučný bod, ako určí národný regulačný orgán, pokiaľ je taký bod umiestnený mimo budovy. Ak je to odôvodnené tým, že replikácia takýchto prvkov siete by bola hospodársky neefektívna alebo fyzicky neuskutočniteľná, takéto povinnosti sa môžu uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných sietí alebo vlastníkom takejto elektroinštalácie a káblov a pridružených prostriedkov, ak títo vlastníci nie sú poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí. Súčasťou uložených podmienok prístupu môžu byť osobitné pravidlá týkajúce sa prístupu k takýmto prvkom siete a pridruženým prostriedkom a pridruženým službám, týkajúce sa transparentnosti a nediskriminácie, ako aj rozdelenia nákladov na prístup prispôsobené podľa potreby tak, aby zohľadňovali rizikové faktory.

Ak národný regulačný orgán dospeje k záveru, v náležitých prípadoch s prihliadnutím na povinnosti vyplývajúce z akejkoľvek relevantnej analýzy trhu, že povinnosti uložené v súlade s prvým pododsekom dostatočne neriešia značné a dlhodobé ekonomické alebo fyzické prekážky replikácie, ktoré sú základom existujúcej alebo vznikajúcej situácie na trhu, ktorá výrazne obmedzuje prínosy hospodárskej súťaže pre koncových používateľov, môže rozšíriť ukladanie takýchto povinností prístupu za spravodlivých a primeraných podmienok za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom, až po bod, ktorý určí za bod najbližší ku koncovým používateľom a ktorý je schopný prijať dostatočný počet pripojení koncových používateľov na to, aby bol pre záujemcov o efektívne pripojenie komerčne životaschopný. Pri určovaní rozsahu rozšírenia za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom národný regulačný orgán v čo najväčšej miere zohľadní príslušné usmernenia orgánu BEREC. Ak je to opodstatnené technickými alebo hospodárskymi dôvodmi, môžu národné regulačné orgány uložiť povinnosti aktívneho alebo virtuálneho prístupu.

Národné regulačné orgány neukladajú povinnosti v súlade s druhým pododsekom o poskytovateľoch elektronických komunikačných sietí, ak stanovia, že:

a) poskytovateľ spĺňa vlastnosti uvedené v článku 80 ods. 1 a za spravodlivých, nediskriminačných a primeraných podmienok dáva ktorémukoľvek podniku k dispozícii funkčné a podobné alternatívne spôsoby prístupu pre koncových používateľov k vysokokapacitnej sieti; národné regulačné orgány môžu rozšíriť túto výnimku na ďalších poskytovateľov, ktorí za spravodlivých, nediskriminačných a primeraných podmienok ponúkajú prístup k vysokokapacitnej sieti; alebo

b) uložením povinností by sa ohrozila ekonomická alebo finančná realizovateľnosť zavedenia novej siete, a to najmä prostredníctvom malých miestnych projektov.

Odchylne od písmena a) tretieho pododseku môžu národné regulačné orgány uložiť poskytovateľom elektronických komunikačných sietí, ktorí spĺňajú kritériá stanovené v uvedenom písmene, ak je dotknutá sieť financovaná z verejných zdrojov.

Do ... [2 roky po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice] orgán BEREC uverejní usmernenia s cieľom podporiť jednotné uplatňovanie tohto odseku stanovením relevantných kritérií na určenie:

a) prvého sústreďovacieho alebo distribučného bodu;

b) bodu, ktorý je za prvým sústreďovacím alebo distribučným bodom a ktorý je schopný prijať dostatočný počet pripojení koncových používateľov na to, aby umožnil efektívnemu podnikaniu prekonať identifikované významné prekážky replikovateľnosti;

c) zavedení sietí, ktoré možno považovať za nové;

d) projektov, ktoré možno považovať za malé; a

e) ekonomických alebo fyzických prekážok replikácie, ktoré sú významné a dlhodobé.

4. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 a 2, členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány mali právomoc ukladať podnikom, ktoré poskytujú alebo majú povolenie poskytovať elektronické komunikačné siete, povinnosti súvisiace so spoločným využívaním pasívnej infraštruktúry alebo povinnosti uzatvárať dohody o lokálnom prístupe k roamingu, ak sú v oboch prípadoch priamo potrebné na poskytovanie služieb na miestnej úrovni, ktoré závisia od využívania rádiového spektra, a to v súlade s právom Únie a za predpokladu, že žiadny podnik nemá k dispozícii funkčné a podobné alternatívne spôsoby prístupu pre koncových používateľov za spravodlivých a primeraných podmienok. Príslušné orgány môžu uložiť takéto povinnosti len za predpokladu, že táto možnosť bola jasne stanovená pri udeľovaní práv na využívanie rádiového spektra, a v prípade, že v oblasti, na ktorú sa takéto povinnosti vzťahujú, naráža trhové zavádzanie infraštruktúry na poskytovanie sietí alebo služieb, ktoré závisí od využívania rádiového spektra, na neprekonateľné ekonomické alebo fyzické prekážky, a preto je prístup koncových používateľov k sieťam alebo službám veľmi nedostatočný alebo nemožný. Za takýchto okolností, keď prístup a spoločné využívanie pasívnej infraštruktúry samo osebe nestačí na riešenie tejto situácie, národné regulačné orgány môžu uložiť povinnosti spoločného využívania aktívnej infraštruktúry.

Príslušné orgány zohľadňujú:

a) potrebu maximalizovať pripojiteľnosť v celej Únii, pozdĺž hlavných dopravných trás a v určitých teritoriálnych oblastiach a možnosť výrazného rozšírenia výberu a vyššej kvality služby pre koncových používateľov;

b) efektívne využívanie rádiového spektra;

c) technickú realizovateľnosť spoločného využívania a s ním súvisiacich podmienok;

d) stav hospodárskej súťaže založenej na infraštruktúre, ako aj na službách;

e) technologickú inováciu;

f) prvoradú potrebu podporovať zámer hostiteľa zaviesť v prvom rade infraštruktúru.

V prípade riešenia sporu môžu príslušné orgány okrem iného beneficientovi povinnosti spoločného využívania alebo povinnosti prístupu uložiť povinnosť spoločne využívať rádiové spektrum s hostiteľom infraštruktúry v príslušnej oblasti.

5. Povinnosti a podmienky uložené v súlade s odsekmi 1 až 4 tohto článku musia byť objektívne, transparentné, primerané a nediskriminačné a vykonávajú sa v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 23, 32 a 33. Národné regulačné orgány a iné príslušné orgány, ktoré takéto povinnosti a podmienky uložili, posúdia výsledky ich plnenia do piatich rokov od prijatia predchádzajúceho opatrenia prijatého v súvislosti s tými istými podnikmi a posúdia vhodnosť ich zrušenia alebo zmeny vzhľadom na meniaci sa stav. Uvedené orgány výsledky svojho posúdenia oznamujú v súlade s postupmi uvedenými v článkom 23, 32 a 33.

6. Na účely odsekov 1 a 2 tohto článku, členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány mali právomoc z vlastnej iniciatívy zasiahnuť v prípadoch, kde je to oprávnené, aby sa zabezpečili politické ciele článku 3 v súlade s touto smernicou a najmä postupmi uvedenými v článkoch 23 a 32.

7. Do ... [18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] v snahe prispieť k jednotnému vymedzeniu umiestnenia koncových bodov siete národnými regulačnými orgánmi vydá orgán BEREC po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou usmernenia o jednotnom prístupe k identifikácii koncového bodu siete v rôznych topológiách sietí. Národné regulačné orgány tieto usmernenia v čo najväčšej miere zohľadnia pri vymedzovaní umiestnenia koncových bodov sietí.

Článok 62

Systémy podmieneného prístupu a iné prostriedky

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podmienky stanovené v časti I prílohy II uplatňovali vo vzťahu k podmienenému prístupu k digitálnym televíznym a rozhlasovým službám vysielaným divákom a poslucháčom v Únii bez ohľadu na spôsob prenosu.

2. Ak v dôsledku analýzy trhu uskutočnenej v súlade s článkom 67 ods. 1 národný regulačný orgán zistí, že jeden alebo viaceré podniky nemajú významný vplyv na relevantnom trhu, môže zmeniť alebo zrušiť podmienky vzťahujúce sa na tieto podniky v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 23 a 32 len v takom rozsahu, aby:

   a) nebol takouto zmenou alebo zrušením nepriaznivo ovplyvnený prístup koncových používateľov k rozhlasovému a televíznemu vysielaniu a vysielacím kanálom a službám špecifikovaným podľa článku 114; a

   b) neboli takouto zmenou alebo zrušením nepriaznivo ovplyvnené predpoklady efektívnej hospodárskej súťaže na týchto trhoch:

      i) maloobchodných služieb digitálnej televízie a rozhlasového vysielania, a

      ii) systémov podmieneného prístupu a iných pridružených prostriedkov.

   Stranám dotknutým takouto zmenou alebo zrušením podmienok sa poskytne primeraná lehota na oznámenie.

3. Podmienkami uplatňovanými v súlade s týmto článkom nie sú dotknuté možnosti členských štátov ukladať povinnosti týkajúce sa prezentačných aspektov elektronických programových sprievodcov a podobných zoznamov a orientačných prostriedkov.

4. Bez ohľadu na odsek 1 tohto článku môžu členské štáty čo možno najskôr po ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a potom v pravidelných časových intervaloch umožniť svojim národným regulačným orgánom preskúmanie podmienok uplatňovaných v súlade s týmto článkom vykonaním analýzy trhu v súlade s článkom 67 ods. 1, aby sa zistilo, či treba uplatnené podmienky zachovať, zmeniť alebo zrušiť.

KAPITOLA III
TRHOVÁ ANALÝZA A VÝZNAMNÝ VPLYV NA TRHU

Článok 63

Podniky s významným vplyvom na trhu

1. Ak táto smernica vyžaduje od národných regulačných orgánov aby určili, či majú podniky významný vplyv na trhu podľa postupu uvedeného v článku 67, uplatňuje sa odsek 2 tohto článku.

2. Podnik sa považuje za podnik s významným vplyvom na trhu, ak sám alebo spoločne s inými podnikmi má postavenie zodpovedajúce dominancii, t. j. ekonomický vplyv, ktorý mu dovoľuje správať sa v značnom rozsahu nezávisle od konkurentov, zákazníkov a koncových spotrebiteľov.

Národné regulačné orgány konajú podľa práva Únie a zohľadňujú v čo najväčšej miere usmernenia k analýze trhu a posúdeniu významného vplyvu na trhu, zverejnené Komisiou podľa článku 64, najmä pri hodnotení prípadného spoločného dominantného postavenia dvoch alebo viacerých podnikov na trhu.

3. Ak má podnik významný vplyv na konkrétnom trhu, môže sa tiež určiť ako podnik s významným vplyvom na blízkom príbuznom trhu, ak sú prepojenia medzi týmito dvoma trhmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z konkrétneho trhu na úzko súvisiaci trh, a tým posilnenie vplyvu daného podniku na trhu. Preto možno na úzko súvisiacom trhu uplatňovať nápravné opatrenia podľa článkov 69, 70, 71 a 74.

Článok 64

Postup na identifikáciu a vymedzenie trhov

1. Po verejnej konzultácii vrátane konzultácie s národnými regulačnými orgánmi a zohľadňujúc v čo najväčšej miere stanovisko orgánu BEREC, Komisia prijme odporúčanie o relevantných trhoch produktov a služieb (ďalej len „odporúčanie“). V odporúčaní sa identifikujú tie trhy produktov a služieb v odvetví elektronických komunikácií, ktorých povaha môže opodstatňovať uloženie regulačných povinností stanovených v tejto smernici, bez toho, aby boli dotknuté trhy, ktoré môžu byť v osobitných prípadoch vymedzené podľa práva hospodárskej súťaže. Komisia vymedzí trhy v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže.

   Komisia uvedie v odporúčaní trhy produktov a služieb, v prípade ktorých po posúdení celkových trendov v Únii zistí, že spĺňajú každé z troch kritérií uvedených v článku 67 ods. 1.

   Komisia preskúma odporúčanie do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a pravidelne ho preskúmava.

2. Komisia po konzultácii s orgánom BEREC uverejní usmernenia k analýze trhu a posúdeniu významného vplyvu na trhu (ďalej len „usmernenia VVT“), ktoré sú v súlade s relevantnými zásadami práva hospodárskej súťaže. Usmernenia VVT obsahujú usmernenia pre národné regulačné orgány k uplatňovaniu pojmu významného vplyvu na trhu v osobitnom kontexte *ex ante* regulácie trhov s elektronickými komunikáciami, a to pri zohľadnení troch kritérií uvedených v článku 67 ods. 1.

3. Národné regulačné orgány v súlade so zásadami práva hospodárskej súťaže vymedzia relevantné trhy primerané vnútroštátnym okolnostiam, a najmä relevantné geografické trhy na svojom území okrem iného s ohľadom na stupeň hospodárskej súťaže v oblasti infraštruktúry v týchto oblastiach, pričom v čo najväčšej miere zohľadnia odporúčanie a usmernenia VVT. Národné regulačné orgány v relevantných prípadoch tiež zohľadnia výsledky geografického prieskumu vypracovaného v súlade s článkom 22 ods. 1. Pred vymedzením trhov, ktoré sa líšia od trhov identifikovaných v odporúčaní, sa riadia postupmi uvedenými v článkoch 23 a 32.

Článok 65

Postup identifikácie nadnárodných trhov

1. Ak Komisia alebo aspoň dva dotknuté národné regulačné orgány predložia odôvodnenú žiadosť vrátane podporných dôkazov, orgán BEREC vypracuje analýzu potenciálneho nadnárodného trhu. Po konzultácii so zainteresovanými stranami a pri čo najväčšom zohľadnení analýzy, ktorú vypracoval orgán BEREC, môže Komisia prijať rozhodnutia o identifikácii nadnárodných trhov v súlade so zásadami právnych predpisov o hospodárskej súťaži, pričom v čo najväčšej miere zohľadní odporúčanie a usmernenia VVT v súlade s článkom 64.

2. V prípade nadnárodných trhov identifikovaných v súlade s odsekom 1 tohto článku dotknuté národné regulačné orgány vypracujú spoločnú analýzu trhu, pričom v čo najväčšej miere zohľadnia usmernenia VVT a po vzájomnej dohode rozhodnú o uložení, zachovaní, zmene alebo zrušení regulačných povinností uvedených v článku 67 ods. 4. Dotknuté národné regulačné orgány spoločne oznámia Komisii nimi navrhované opatrenia týkajúce sa analýzy trhu a ktorejkoľvek z regulačných povinností v zmysle článkov 32 a 33.

Dva alebo viacero národných regulačných orgánov môže navrhované opatrenia týkajúce sa analýzy trhu a ktorejkoľvek z regulačných povinností spoločne oznámiť aj v prípade neexistencie nadnárodných trhov, ak sa domnievajú, že trhové podmienky v rámci ich príslušných právomocí sú dostatočne homogénne.

Článok 66

Postup identifikácie nadnárodného dopytu

1. Ak orgán BEREC dostane odôvodnenú žiadosť podloženú dôkazmi od Komisie alebo najmenej dvoch dotknutých národných regulačných orgánov uvádzajúcu vážny problém s dopytom, ktorý treba riešiť, vypracuje analýzu nadnárodného dopytu koncových používateľov po produktoch a službách poskytovaných v Únii na jednom alebo viacerých trhoch uvedených v odporúčaní. Orgán BEREC môže túto analýzu vypracovať aj v prípade, že dostane odôvodnenú žiadosť od účastníkov na trhu, ktorí poskytnú dostatok dôkazov, a ak uzná, že existuje vážny problém s dopytom, ktorý treba riešiť. Analýzou orgánu BEREC nie je dotknuté žiadne identifikovanie nadnárodných trhov v súlade s článkom 65 ods. 1, ani identifikovanie národných alebo subnárodných geografických trhov národnými regulačnými orgánmi v súlade s článkom 64 ods. 3.

   Takáto analýza nadnárodného dopytu koncových používateľov môže zahŕňať produkty a služby poskytované na trhoch produktov a služieb, ktoré boli jedným či viacerými národnými regulačnými orgánmi po zohľadnení vnútroštátnych okolností vymedzené odlišnými spôsobmi, a to za predpokladu, že tieto produkty a služby možno nahradiť tými, ktoré sú poskytované na jednom z trhov uvedených v odporúčaní.

2. Ak orgán BEREC vo svojej analýze dospeje k záveru, že nadnárodný dopyt koncových používateľov existuje, je významný a nie je dostatočne uspokojený dodávkou ponúkanou na komerčnom alebo regulovanom základe, po konzultácii so zúčastnenými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou vydá usmernenia k jednotnému prístupu národných regulačných orgánov k uspokojeniu zisteného nadnárodného dopytu, vo vhodných prípadoch aj vtedy, keď zavedú nápravné opatrenia v súlade s článkom 68. Národné regulačné orgány tieto usmernenia v čo najväčšej miere zohľadnia pri výkone regulačných úloh v rámci svojich právomocí. Uvedené usmernenia môžu byť základom interoperability veľkoobchodných prístupových produktov v celej Únii a môžu obsahovať usmernenia k harmonizácii technických špecifikácií veľkoobchodných prístupových produktov schopných uspokojiť takýto zistený nadnárodný dopyt.

Článok 67

Postup analýzy trhu

1. Národné regulačné orgány určia či relevantný trh vymedzený v súlade s článkom 64 ods. 3 je taký, že opodstatňuje uloženie regulačných povinností stanovených v tejto smernici. Členské štáty zabezpečia, aby sa v prípade potreby vykonala analýza v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi pre hospodársku súťaž. Národné regulačné orgány v čo najväčšej miere zohľadnia usmernenia VVT a pri vypracovaní analýzy sa riadia postupmi uvedenými v článkoch 23 a 32.

   Trh môže byť považovaný za opodstatňujúci uloženie regulačných povinností stanovených v tejto smernici, ak sú splnené všetky tieto kritériá:

   a) prítomnosť významných a neprechodných štrukturálnych, právnych alebo regulačných prekážok vstupu;

b) štruktúra trhu je taká, že v príslušnom časovom horizonte nesmeruje k efektívnej hospodárskej súťaži, pokiaľ ide o hospodársku súťaž založenú na infraštruktúre a inú hospodársku súťaž, ktorá vytvára prekážky vstupu;

c) samotné právo hospodárskej súťaže nestačí na adekvátne riešenie zisteného zlyhania alebo zlyhaní trhu.

Ak národný regulačný orgán vypracuje analýzu trhu, ktorý je uvedený v odporúčaní, považuje kritériá v písmenách a), b) a c) druhého pododseku za splnené, pokiaľ národný regulačný orgán nezistí, že jedno alebo viaceré z týchto kritérií neboli splnené v osobitných vnútroštátnych podmienkach.

2. Ak národný regulačný orgán vypracuje analýzu požadovanú v odseku 1, posúdi vývojové trendy z hľadiska budúcnosti pri chýbajúcej regulácii uloženej relevantnému trhu na základe tohto článku, pričom zohľadní všetky tieto náležitosti:

a) vývojové trendy na trhu, ktoré ovplyvňujú pravdepodobnosť, že relevantný trh smeruje k efektívnej hospodárskej súťaži;

b) všetky relevantné prekážky v hospodárskej súťaži na úrovni veľkoobchodu a maloobchodu bez ohľadu na to, či sú za zdroj týchto prekážok považované elektronické komunikačné siete, elektronické komunikačné služby či iné typy služieb alebo aplikácií, ktoré sú porovnateľné z pohľadu koncového používateľa, a bez ohľadu na to, či sú tieto prekážky súčasťou relevantného trhu;

c) iné formy regulácie alebo opatrení uložených a ovplyvňujúcich v danom období relevantný trh alebo súvisiaci maloobchodný trh alebo trhy vrátane povinností uložených v súlade s článkami 44, 60 a 61;

d) reguláciu uloženú iným relevantným trhom na základe tohto článku.

3. Ak národný regulačný orgán dospeje k záveru, že relevantný trh neopodstatňuje uloženie regulačných povinností v súlade s postupom v odsekoch 1 a 2 tohto článku, alebo ak neboli splnené podmienky stanovené v odseku 4 tohto článku, neuloží alebo neponechá v platnosti žiadne osobitné regulačné povinnosti v súlade s článkom 68. Ak už existujú regulačné povinnosti pre špecifické odvetvie uložené v súlade s článkom 68, zruší takéto povinnosti podnikom na tomto relevantnom trhu.

Národné regulačné orgány zabezpečia, aby strany dotknuté týmto zrušením povinností boli o tejto skutočnosti upovedomené v primeranej lehote na oznámenie, ktorej dĺžka závisí od rovnováhy medzi potrebou zaistiť beneficientom z týchto povinností a koncovým používateľom stabilný prechod, koncovým používateľom možnosť voľby a to, aby regulácia netrvala dlhšie, než je nevyhnutné. Pri stanovení takejto lehoty na oznámenie môže národný regulačný orgán v súvislosti s existujúcimi dohodami o prístupe určiť osobitné podmienky a lehoty na oznámenie.

4. Ak národný regulačný orgán zistí, že na relevantnom trhu je uloženie regulačných povinností v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku opodstatnené, v súlade s článkom 63 určí všetky podniky, ktoré majú samostatne alebo spoločne významný vplyv na danom relevantnom trhu. Národný regulačný orgán týmto podnikom uloží v súlade s článkom 68 primerané osobitné regulačné povinnosti alebo ich zachová alebo zmení, ak už existujú a ak usúdi, že výsledok pre koncových používateľov by bez ich uloženia nebol efektívne konkurencieschopný.

5. Na opatrenia prijaté podľa odsekov 3 a 4 tohto článku sa vzťahujú postupy uvedené v článkoch 23 a 32. Národné regulačné orgány vypracujú analýzu relevantného trhu a oznámia príslušný návrh opatrenia podľa článku 32:

   a) do piatich rokov od prijatia predchádzajúceho opatrenia, ak národný regulačný organ vymedzil relevantný trh a určil podniky s významným vplyvom na trhu; túto päťročnú lehotu možno výnimočne predĺžiť o jeden rok, ak národný regulačný orgán oznámi Komisii najneskôr štyri mesiace pred uplynutím päťročnej lehoty odôvodnený návrh na jej predĺženie a Komisia voči takémuto návrhu do jedného mesiaca od tohto oznámenia nevznesie námietku;

   b) do troch rokov od prijatia revidovaného odporúčania o relevantných trhoch v prípade trhov, ktoré predtým neboli oznámené Komisii; alebo

   c) do troch rokov od pristúpenia k Únii v prípade členských štátov, ktoré medzičasom vstúpili do Únie.

6. Ak národný regulačný orgán usúdi, že nemôže dokončiť alebo nedokončil svoju analýzu relevantného trhu identifikovaného v odporúčaní v lehote stanovenej v odseku 5 tohto článku, orgán BEREC mu na jeho žiadosť pomôže dokončiť analýzu osobitného trhu a osobitných povinností, ktoré sa majú uložiť. Dotknutý národný regulačný orgán s takouto pomocou oznámi Komisii do šiestich mesiacov od lehoty stanovenej v odseku 5 návrh opatrenia podľa článku 32.

KAPITOLA IV
NÁPRAVNÉ OPATRENIA V PRÍPADE PRÍSTUPU ULOŽENÉ PODNIKOM S VÝZNAMNÝM VPLYVOM NA TRHU

Článok 68

Uloženie, zmena alebo zrušenie povinností

1. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány mali právomoc uložiť povinnosti uvedené v článkoch 69 až 74 a článkoch 76 až 81.

2. Ak je podnik určený ako podnik s významným vplyvom na konkrétnom trhu, na základe výsledku analýzy trhu vykonanej v súlade s článkom 67 tejto smernice, národné regulačné orgány uložia podľa potreby ktorúkoľvek z povinností stanovených v článkoch 69 až 7 a článkoch 76 a 80. V súlade so zásadou proporcionality národný regulačný orgán vyberie najmenej rušivý spôsob riešenia problémov zistených v rámci analýzy trhu.

3. Národné regulačné orgány uložia povinnosti stanovené v článkoch 69 až 74 a článkoch 76 a 80 iba podnikom, ktoré boli určené ako podniky s významným vplyvom na trhu v súlade s odsekom 2 tohto článku bez toho, aby boli dotknuté:

   a) články 61 a 62;

   b) články 44 a 17 tejto smernice, podmienka 7 v časti D prílohy I, ktorá sa uplatňuje na základe článku 13 ods. 1 tejto smernice, článkov 97 a 106 tejto smernice a príslušných ustanovení smernice 2002/58/ES obsahujúcej povinnosti podnikov, ktoré nie sú určené ako podniky s významným vplyvom na trhu; alebo

   c) potreba spĺňať medzinárodné záväzky.

   Za výnimočných okolností, keď národný regulačný orgán zamýšľa uložiť podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu iné povinnosti prístupu alebo prepojenia, než sú povinnosti uvedené v článkoch 69 až 74 a článkoch 76 a 80, predloží túto žiadosť Komisii.

Komisia prijme prostredníctvom vykonávacích aktov rozhodnutia o povolení alebo zamietnutí prijatia takýchto opatrení národnými regulačnými orgánmi, pričom v čo najväčšej miere zohľadní stanovisko orgánu BEREC. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 118 ods. 3.

4. Povinnosti uložené v súlade s týmto článkom:

a) vychádzajú z povahy problému, ktorý zistil národný regulačný orgán vo svojej analýze trhu, v prípade potreby aj po zohľadnení identifikácie nadnárodného dopytu v zmysle článku 66;

b) sú primerané, a to podľa možnosti pri zohľadnení nákladov a prínosov;

c) odôvodnené vzhľadom na ciele stanovené v článku 3; a

d) ukladajú sa po konzultácii v súlade s článkami 23 a 32.

5. V súvislosti s potrebou splniť medzinárodné záväzky uvedené v odseku 3 tohto článku národné regulačné orgány oznámia Komisii rozhodnutia o uložení, zmene alebo zrušení povinností podnikov v súlade s postupom uvedeným v článku 32.

6. Národné regulačné orgány zvážia vplyv nových vývojových trendov na trhu, ako napríklad trendov v súvislosti s obchodnými dohodami vrátane dohôd o spoluinvestovaní, ktorými sa ovplyvňuje dynamika hospodárskej súťaže.

Ak tieto vývojové trendy nie sú dostatočne významné na požadovanie novej analýzy trhu v súlade s článkom 67, národný regulačný orgán bezodkladne posúdi, či treba preskúmať povinnosti uložené podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na trhu a zmeniť akékoľvek predchádzajúce rozhodnutia, a to aj zrušením povinností alebo uložením nových povinností, s cieľom zabezpečiť, aby takéto povinnosti naďalej spĺňali podmienky stanovené v odseku 4 tohto článku. Takéto zmeny sa uložia až po poradách v súlade s článkami 23 a 32.

Článok 69

Povinnosť transparentnosti

1. Národné regulačné orgány môžu v súlade s článkom 68 uložiť povinnosti, pokiaľ ide o transparentnosť v súvislosti s prepojením alebo prístupom, ktorými sa od podnikov vyžaduje, aby zverejňovali osobitné informácie, ako napríklad účtovné informácie, ceny, technické špecifikácie, charakteristiky siete a ich očakávaný vývoj, ako aj podmienky poskytovania a používania vrátane všetkých podmienok zmeny prístupu k službám a aplikáciám alebo ich používania, najmä pokiaľ ide o prechod od zastaranej infraštruktúry, ak takéto podmienky umožňuje členský štát v súlade s právom Únie.

2. Najmä v prípadoch, keď podniky majú povinnosti nediskriminácie, môžu národné regulačné orgány vyžadovať od daného podniku uverejnenie referenčnej ponuky, ktorá je dostatočne členená na to, aby zabezpečila, že od podnikov sa nevyžaduje platenie za prostriedky, ktoré nie sú potrebné na poskytovanie požadovanej služby. Uvedená ponuka musí obsahovať opis ponúk rozdelených na jednotlivé položky podľa potrieb trhu a súvisiacich podmienok vrátane cien. Národný regulačný orgán okrem iného môže uložiť zmeny referenčných ponúk, aby sa uplatnili povinnosti uložené podľa tejto smernice.

3. Národné regulačné orgány môžu špecifikovať presné informácie, ktoré sa majú sprístupniť, požadovanú úroveň podrobností a spôsob uverejnenia.

4. Do ... [jeden rok od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] v snahe prispieť k jednotnému uplatňovaniu povinnosti transparentnosti vydá orgán BEREC po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou usmernenia k minimálnym kritériám referenčnej ponuky a podľa potreby ich kedykoľvek preskúma, aby ich prispôsobil technologickému vývoju a trendom na trhu. Pri vypracovaní týchto minimálnych kritérií orgánu BEREC, sledujúc ciele v článku 3 a zohľadňujúc potreby beneficientov z povinností prístupu zabezpečiť prístup a koncových používateľov prítomných vo viac ako jednom členskom štáte, ako aj všetky usmernenia orgánu BEREC o identifikácii nadnárodného dopytu v súlade s článkom 66 a všetky súvisiace rozhodnutia Komisie.

Bez ohľadu na odsek 3 tohto článku, ak má podnik povinnosti podľa článku 72 alebo 73 týkajúce sa veľkoobchodného prístupu k infraštruktúre siete, národné regulačné orgány zabezpečia zverejnenie referenčnej ponuky, pričom v čo najväčšej miere zohľadnia usmernenia orgánu BEREC k minimálnym kritériám referenčnej ponuky, zabezpečia, aby sa v relevantných prípadoch uviedli kľúčové ukazovatele výkonnosti, ako aj zodpovedajúce úrovne služieb, pričom pozorne monitorujú a zabezpečujú ich dodržiavanie. Okrem toho, národné regulačné orgány môžu v prípade potreby vopred určiť súvisiace finančné sankcie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.

Článok 70

Povinnosti nediskriminácie

1. Národný regulačný orgán môže v súlade s článkom 68 uložiť v prípade prepojenia alebo prístupu uložiť povinnosti nediskriminácie.

2. Povinnosti nediskriminácie zabezpečia najmä to, aby podnik uplatňoval rovnaké podmienky za rovnakých okolností voči iným poskytovateľom rovnakých služieb a aby poskytoval služby a informácie ostatným subjektom za rovnakých podmienok a v rovnakej kvalite, ako ich poskytuje v prípade vlastných služieb alebo v prípade svojich dcérskych spoločností či partnerov. Národné regulačné orgány môžu uložiť tomuto podniku povinnosť dodávať prístupové produkty a služby všetkým podnikom vrátane seba v rovnakom časovom horizonte, za rovnakých podmienok vrátane podmienok týkajúcich sa cenových úrovní a úrovní služieb a s použitím rovnakých systémov a postupov, aby sa zaručila rovnosť prístupu.

Článok 71

Povinnosť oddeleného účtovníctva

1. Národný regulačný orgán môže v súlade s článkom 68 uložiť povinnosti oddeleného účtovníctva vzhľadom na špecifikované činnosti týkajúce sa prepojenia alebo prístupu.

   Národný regulačný orgán môže predovšetkým vyžadovať od vertikálne integrovaného podniku sprístupnenie jeho veľkoobchodných cien a vnútropodnikových cien, aby sa okrem iného zabezpečila zhoda v prípade povinnosti nediskriminácie podľa článku 70 alebo v prípade potreby zabránilo nenáležitým krížovým dotáciám. Národné regulačné orgány môžu špecifikovať formát a metodiku používaného účtovníctva.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 20, s cieľom uľahčiť overovanie zhody s povinnosťou transparentnosti a nediskriminácie majú národné regulačné orgány právomoc vyžadovať od iných subjektov účtovné záznamy vrátane údajov o tržbách. Národné regulačné orgány môžu zverejniť informácie, pokiaľ tým prispejú k otvorenému a konkurenčne orientovanému trhu, pri dodržiavaní pravidiel Únie a vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa obchodného tajomstva.

Článok 72

Prístup k inžinierskym stavbám

1. Národný regulačný orgán môže v súlade s článkom 68 uložiť podnikom povinnosti vyhovieť primeraným žiadostiam o neobmedzený prístup k inžinierskym stavbám a ich využívanie vrátane okrem iného budov či vstupov do budov, káblov v budovách vrátane elektroinštalácie, antén, veží a iných nosných zariadení, stĺpov, stožiarov, káblovodov, inšpekčných komôr, rúr, vstupných šácht a rozvodných skríň v situáciách, v ktorých po zohľadnení analýzy trhu národný regulačný orgán dospeje k záveru, že zákaz prístupu, prípadne prístup udelený za neprimeraných podmienok, ktorý má podobný účinok, by bránil vytvoreniu udržateľného, konkurenčne orientovaného trhu a nebol by v záujme koncových používateľov.

2. Národné regulačné orgány môžu podniku uložiť povinnosti poskytnúť prístup v súlade s týmto článkom bez ohľadu na to, či majetok, ktorý by tejto povinnosti podliehal, je podľa trhovej analýzy súčasťou relevantného trhu, ak je táto povinnosť nevyhnutná a primeraná na splnenie cieľov v článku 3.

Článok 73

Povinnosti prístupu k špecifickým prvkom siete a pridruženým prostriedkom a ich používanie

1. Národné regulačné orgány môžu v súlade s článkom 68 uložiť podnikom povinnosti týkajúce sa splnenia primeraných žiadostí o prístup a používanie špecifických prvkov siete a pridružených prostriedkov v situáciách, keď národné regulačné orgány usúdia, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky s podobným vplyvom by brzdili nástup udržateľného, konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni a neboli by v záujme koncových používateľov.

   Národné regulačné orgány môžu okrem iného od podnikov vyžadovať, aby:

   a) podľa potreby poskytovali tretím stranám prístup k špecifickým fyzickým prvkom siete a pridruženým prostriedkom vrátane uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu a úseku účastníckeho vedenia a umožňovali ich používanie;

   b) poskytovali tretím stranám prístup k špecifickým aktívnym alebo virtuálnym prvkom siete a službám;

   c) jednali v dobrej viere s podnikmi žiadajúcimi o prístup;

   d) zachovali už pridelený prístup k zariadeniam;

   e) poskytovali špecifické služby za veľkoobchodných podmienok na ďalší predaj tretími stranami;

f) udelili otvorený prístup k technickým rozhraniam, protokolom alebo iným kľúčovým technológiám, ktoré sú nevyhnutné pre interoperabilitu služieb alebo služby virtuálnej siete;

g) umožnili spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného využívania pridružených prostriedkov;

h) poskytovali špecifické služby potrebné na zabezpečenie interoperability služieb medzi koncovými bodmi alebo roamingu v mobilných sieťach;

i) poskytovali prístup k systémom operačnej podpory alebo podobným softvérovým systémom potrebným na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže pri poskytovaní služieb;

j) prepojili siete alebo zariadenia siete;

k) poskytovali prístup k pridruženým službám, ako je služba identity, lokalizácie a prítomnosti.

Národné regulačné orgány môžu tieto povinnosti podmieniť podmienkami týkajúcimi sa spravodlivosti, primeranosti a včasnosti.

2. Ak národné regulačné orgány zvažujú primeranosť uloženia ktorejkoľvek z možných osobitných povinností uvedených v odseku 1 tohto článku, a najmä ak v súlade so zásadou proporcionality posudzujú, či a ako sa tieto povinnosti majú uložiť, analyzujú, či by iné formy prístupu k veľkoobchodným vstupom buď na tom istom, alebo súvisiacom veľkoobchodnom trhu nestačili na riešenie zisteného problému v záujme koncových používateľov. Takéto posúdenie zahŕňa obchodné ponuky prístupu, regulovaný prístup podľa článku 61 alebo existujúci či plánovaný regulovaný prístup k iným veľkoobchodným vstupom v zmysle tohto článku. Národné regulačné orgány zohľadňujú predovšetkým tieto faktory:

a) technickú a ekonomickú životaschopnosť používania alebo inštalovania konkurenčných zariadení vzhľadom na mieru vývoja na trhu, berúc do úvahy povahu a typ daného prepojenia alebo prístupu vrátane životnosti iných prístupových produktov na predchádzajúcom stupni dodávateľského reťazca, ako napríklad prístup ku káblovodom;

b) očakávaný technologický vývoj ovplyvňujúci návrh siete a jej správu;

c) potrebu zabezpečiť technologickú neutralitu umožňujúcu stranám navrhovať a spravovať vlastné siete;

d) uskutočniteľnosť poskytnutia ponúknutého prístupu vzhľadom na dostupnú kapacitu;

e) počiatočné investície vlastníka zariadenia, berúc do úvahy všetky uskutočnené verejné investície a riziká s nimi spojené, najmä pokiaľ ide o investície do vysokokapacitných sietí a miery rizika, ktoré s nimi súvisia;

f) potrebu dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže s osobitným zreteľom na ekonomicky efektívnu hospodársku súťaž v oblasti infraštruktúry a inovatívne modely podnikania, ktoré podporujú udržateľnú hospodársku súťaž, ako sú napríklad modely v oblasti spoluinvestovania do sietí;

g) vo vhodných prípadoch všetky príslušné práva týkajúce sa duševného vlastníctva;

h) poskytovanie celoeurópskych služieb.

Ak národný regulačný orgán zvažuje v súlade s článkom 68 uloženie povinností na základe článku 72 alebo tohto článku, preskúma, či by bolo samotné uloženie povinností podľa článku 72 primeraným prostriedkom na podporu hospodárskej súťaže a záujmu koncového používateľa.

3. Keď národné regulačné orgány ukladajú podniku povinnosti poskytovať prístup v súlade s týmto článkom, môžu stanoviť technické alebo prevádzkové podmienky, ktoré musí poskytovateľ alebo beneficienti z takéhoto prístupu dodržať, ak je to potrebné na zabezpečenie bežnej prevádzky siete. Povinnosti dodržiavať osobitné technické normy alebo špecifikácie musia byť v súlade s normami a špecifikáciami stanovenými v súlade s článkom 39.

Článok 74

Povinnosť regulácie cien a účtovania nákladov

1. Národný regulačný orgán môže v súlade s článkom 68 uložiť povinnosti týkajúce sa návratnosti nákladov a regulácie cien vrátane povinností týkajúcich sa nákladovej orientácie cien a povinností týkajúcich sa systémov účtovania nákladov za poskytovanie špecifických typov prepojenia alebo prístupu v situáciách, keď analýza trhu ukazuje, že nedostatok efektívnej hospodárskej súťaže znamená, že dotknutý podnik by mohol na úkor koncových používateľov udržiavať ceny na neprimerane vysokej úrovni alebo by mohol uplatňovať stláčanie marže.

Pri určení, či je povinnosť regulácie cien vhodná, národné regulačné orgány zohľadnia potrebu podporovať hospodársku súťaž a dlhodobé záujmy koncových používateľov týkajúce sa zavedenia a používania sietí novej generácie, najmä vysokokapacitných sietí. Predovšetkým s cieľom podporovať investície podniku vrátane investícií do sietí novej generácie národné regulačné orgány zohľadňujú investície zo strany podniku. Ak národné regulačné orgány považujú povinnosti regulácie cien za vhodné, umožnia podniku primeranú mieru návratnosti primeraného vloženého kapitálu, berúc do úvahy všetky špecifické riziká konkrétneho nového sieťového investičného projektu.

Národné regulačné orgány zvážia možnosť neuložiť alebo nezachovať povinnosti podľa tohto článku, ak zistia, že existuje preukázateľné obmedzenie maloobchodnej ceny a že akékoľvek povinnosti uložené v súlade s článkami 69 až 73, najmä test ekonomickej replikovateľnosti uložený v súlade s článkom 70, zaručujú účinný a nediskriminačný prístup.

Ak národné regulačné orgány uznajú za vhodné uložiť povinnosti regulácie cien v prípade prístupu k existujúcim prvkom siete, zohľadňujú aj výhody vyplývajúce z predvídateľných a stabilných veľkoobchodných cien pri zaručovaní efektívneho vstupu na trh a dostatočných stimulov pre všetky podniky na zavedenie nových a dokonalejších sietí.

2. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby všetky predpísané mechanizmy nákladovej návratnosti alebo metodiky cenotvorby slúžili na podporu zavádzania nových a dokonalejších sietí, efektívnej a udržateľnej hospodárskej súťaže a maximalizovali udržateľné výhody pre koncových používateľov. V tejto súvislosti môžu národné regulačné orgány zohľadniť tiež ceny prístupné na porovnateľných konkurenčných trhoch.

3. Ak má podnik povinnosť týkajúcu sa nákladovej orientácie svojich cien, dôkazné bremeno, že sú poplatky odvodené z nákladov zahŕňajúcich primeranú mieru návratnosti investície, leží na dotknutom podniku. Na účely kalkulácie nákladov efektívneho poskytovania služieb môžu národné regulačné orgány použiť metódy účtovania nákladov nezávislé od metód používaných podnikom. Národné regulačné orgány môžu od podniku požadovať úplné zdôvodnenie jeho cien a môžu v prípade potreby požadovať úpravu cien.

4. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby sa v prípadoch, keď je predpísaná implementácia systému účtovania nákladov s cieľom podpory regulácie cien, zverejnil opis systému účtovania nákladov s uvedením hlavných kategórií, podľa ktorých sú náklady zoskupené, a pravidiel používaných pri alokácii nákladov. Kvalifikovaný nezávislý orgán overí zhodu so systémom účtovania nákladov a raz ročne uverejní vyhlásenie o zhode.

Článok 75

Sadzby za ukončenie volania

1. Komisia do 31. decembra 2020 pri čo najväčšom zohľadnení stanoviska orgánu BEREC prijme delegovaný akt v súlade s článkom 17, ktorým sa doplní táto smernica stanovením jednotnej maximálnej sadzby za ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti platnej v celej Únii, ako aj jednotná maximálna sadzba za ukončenie hlasového volania v pevnej sieti platná v celej Únii (ďalej spolu len „sadzba za ukončenie hlasového volania v celej Únii“), ktoré sa v každom členskom štáte uložia každému poskytovateľovi služieb ukončenia hlasového volania v mobilných alebo pevných sieťach.

   Komisia na tento účel:

   a) dodržiava zásady, kritériá a parametre uvedené v prílohe III;

   b) keď po prvýkrát stanoví sadzby za ukončenie hlasového volania v celej Únii, zohľadní pri tom vážený priemer efektívnych nákladov v pevných a mobilných sieťach stanovený v súlade so zásadami uvedenými v prílohe III uplatňovanými v Únii; sadzby za ukončenie hlasového volania v celej Únii nesmú byť v prvom delegovanom akte vyššie ako najvyššia sadzba zo sadzieb platných vo všetkých členských štátoch šesť mesiacov pred prijatím uvedeného delegovaného aktu po všetkých úpravách, ktoré sú potrebné v súvislosti s mimoriadnymi vnútroštátnymi okolnosťami;

c) zohľadní celkový počet koncových používateľov v každom členskom štáte, aby zaručila správne vyváženie maximálnych sadzieb za ukončenie volania, ako aj vnútroštátne okolnosti vyvolávajúce markantné rozdiely medzi členskými štátmi pri stanovovaní maximálnych sadzieb za ukončenie volania v Únii;

d) zohľadní informácie o trhu, ktoré jej poskytnú orgán BEREC, národné regulačné orgány, alebo priamo podniky poskytujúce elektronické komunikačné siete a služby; a

e) zváži potrebu umožniť prechodné obdobie v trvaní najviac 12 mesiacov, aby sa v prípade potreby umožnili úpravy v členských štátoch na základe sadzieb stanovených v minulosti.

2. Komisia pri čo najväčšom zohľadnení stanoviska orgánu BEREC každých päť rokov preskúma delegovaný akt prijatý podľa tohto článku a pri každej takejto príležitosti zváži – pri uplatnení kritérií uvedených v článku 67 ods. 1 – či stanovenie sadzieb za ukončenie hlasového volania v celej Únii je naďalej potrebné. Ak sa Komisia po svojom preskúmaní rozhodne v súlade s týmto odsekom neuložiť maximálnu sadzbu za ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti ani maximálnu sadzbu za ukončenie hlasového volania v pevnej sieti alebo ani jednu z týchto sadzieb, môžu národné regulačné orgány v súlade s článkom 67 vykonať analýzu trhov so službami ukončenia volania s cieľom posúdiť, či je uloženie regulačných povinností nevyhnutné. Ak národný regulačný orgán v dôsledku takejto analýzy uloží na príslušnom trhu nákladovo orientované sadzby za ukončenie volania, dodržiava zásady, kritériá a parametre uvedené v prílohe III a jeho navrhované opatrenie podlieha postupom v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 23, 32 a 33.

3. Národné regulačné orgány pozorne monitorujú a zabezpečujú dodržiavanie sadzieb za ukončenie hlasového volania v celej Únii zo strany poskytovateľov služieb ukončenia hlasového volania. Národné regulačné orgány môžu od poskytovateľa služieb ukončenia hlasového volania kedykoľvek požadovať, aby zmenil sadzbu, ktorú účtuje iným podnikom, ak nedodržiava delegovaný akt uvedený v odseku 1. Národné regulačné orgány každoročne podávajú správu Komisii a orgánu BEREC o uplatňovaní tohto článku.

Článok 76

Regulačná úprava nových prvkov vysokokapacitných sietí

1. Podniky, ktoré sa v súlade s článkom 67 určili ako podniky s významným vplyvom na jednom alebo viacerých relevantných trhoch, môžu v súlade s postupom stanoveným v článku 79 a s výhradou druhého pododseku tohto odseku ponúknuť záväzky s cieľom začať zavádzať novú vysokokapacitnú sieť, ktorú tvoria prvky optických vlákien až do priestorov koncového používateľa alebo po základňovú stanicu, týkajúce sa spoluinvestovania, napríklad ponúknutím spoluvlastníctva alebo dlhodobého rozdelenia rizika prostredníctvom spolufinancovania alebo prostredníctvom kúpnych zmlúv, z ktorých vyplývajú osobitné práva štrukturálneho charakteru zo strany iných poskytovateľov elektronických komunikačných sietí alebo služieb.

   Národný regulačný orgán pri posudzovaní týchto navrhovaných záväzkov predovšetkým stanoví, či ponuka spoluinvestovania spĺňa všetky tieto podmienky:

   a) je kedykoľvek počas životného cyklu siete otvorená každému poskytovateľovi elektronických komunikačných sietí alebo služieb;

b) umožňuje ďalším spoluinvestorom, ktorí sú poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí alebo služieb, aby účinne a udržateľne v dlhodobom horizonte konkurovali na nadväzujúcich trhoch, na ktorých podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu pôsobí, za podmienok, ktoré zahŕňajú:

   i) spravodlivé, primerané a nediskriminačné podmienky umožňujúce prístup k plnej kapacite siete v rozsahu, na ktorý sa vzťahuje spoluinvestovanie;

   ii) flexibilitu z hľadiska hodnoty a načasovania účasti každého spoluinvestora;

   iii) možnosť rozšírenia takej účasti v budúcnosti, a

   iv) recipročné práva udelené spoluinvestormi po zavedení spoluinvestovanej infraštruktúry;

c) podnik ju zverejnil včas a ak podnik nespĺňa vlastnosti uvedené v článku 80 ods. 1, najmenej šesť mesiacov pred začiatkom zavedenia novej siete; túto lehotu možno na základe vnútroštátnych okolností predĺžiť;

d) záujemcovia o prístup, ktorí sa nezúčastňujú na spoluinvestovaní, môžu od začiatku využívať rovnakú kvalitu, rýchlosť, rovnaké podmienky a rovnaký dosah na koncových používateľov ako pred zavedením, sprevádzané mechanizmom na priebežné prispôsobovanie, ktorý potvrdil národný regulačný orgán na základe vývoja na súvisiacich maloobchodných trhoch, ktorým sa zachovajú stimuly na účasť na spoluinvestovaní; takýmto mechanizmom sa zabezpečí, aby záujemcovia o prístup mali prístup k prvkom vysokokapacitnej siete vo vhodnom čase a na základe transparentných a nediskriminačných podmienok, ktoré náležite odrážajú úroveň rizika, ktoré znášajú príslušní spoluinvestori v rôznych fázach zavádzania, a ktorými sa zohľadňuje situácia v oblasti hospodárskej súťaže na maloobchodných trhoch;

e) spĺňa minimálne kritériá stanovené v prílohe IV a vykonáva sa v dobrej viere.

2. Ak národný regulačný orgán po zohľadnení výsledkov testu trhu, ktorý sa vykonal v súlade s článkom 79 ods. 2, dospeje k záveru, že ponúknuté záväzky v oblasti spoluinvestovania spĺňajú podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku, uvedený záväzok stanoví podľa článku 79 ods. 3 za povinný a neuloží žiadne ďalšie povinnosti podľa článku 68 týkajúce sa prvkov novej vysokokapacitnej siete, na ktoré sa záväzky vzťahujú, ak aspoň jeden potenciálny spoluinvestor uzavrel dohodu o spoluinvestovaní s podnikom určeným ako podnik s významným vplyvom na trhu.

Prvým pododsekom nie je dotknutá regulačná úprava okolností, ktoré nespĺňajú podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku, berúc do úvahy výsledky každého testu trhu vykonaného v súlade s článkom 79 ods. 2, ktoré však majú vplyv na hospodársku súťaž a zohľadňujú sa na účely článkov 67 a 68.

Odchylne od prvého pododseku tohto odseku môže národný regulačný orgán v riadne odôvodnených prípadoch uložiť, zachovať alebo upraviť nápravné opatrenia v súlade s článkami 68 až 74, pokiaľ ide o nové vysokokapacitné siete, s cieľom riešiť podstatné problémy týkajúce sa hospodárskej súťaže na konkrétnych trhoch, ak národný regulačný orgán zistí, že vzhľadom na osobitné vlastnosti týchto trhov by tieto problémy týkajúce sa hospodárskej súťaže nebolo možné riešiť inak.

3. Národné regulačné orgány priebežne monitorujú dodržiavanie požiadaviek uvedených v odseku 1 a môžu vyžadovať, aby im podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu predkladal ročné vyhlásenia o dodržiavaní požiadaviek.

Týmto článkom nie sú dotknuté právomoci národného regulačného orgánu prijímať rozhodnutia podľa článku 26 ods. 1 v prípade sporu medzi podnikmi v súvislosti s dohodou o spoluinvestovaní považovanú za spĺňajúcu podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku.

4. Orgán BEREC po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou vydá usmernenia s cieľom podporiť jednotné uplatňovanie podmienok, ktoré sú stanovené v odseku 1 a kritérií stanovených v prílohe IV, zo strany národných regulačných orgánov.

Článok 77

Funkčné oddelenie

1. Ak národný regulačný orgán dospeje k záveru, že príslušné povinnosti uložené podľa článkov 69 až 74 nesplnili cieľ dosiahnuť efektívnu hospodársku súťaž a že v súvislosti s určitými trhmi prístupových produktov, ku ktorým je veľkoobchodný prístup, existujú vážne a pretrvávajúce problémy s hospodárskou súťažou alebo že príslušné trhy zlyhávajú, môže výnimočne v súlade s článkom 68 ods. 3 druhým pododsekom uložiť vertikálne integrovaným podnikom povinnosť presunúť činnosti spojené s veľkoobchodným poskytovaním relevantných prístupových produktov do nezávisle prevádzkovaného obchodného subjektu.

   Takýto obchodný subjekt dodáva prístupové produkty a služby všetkým podnikom vrátane ostatných obchodných subjektov v rámci materskej spoločnosti v rovnakých lehotách a za rovnakých podmienok, a to aj pokiaľ ide o úrovne cien a služieb, a prostredníctvom tých istých systémov a procesov.

2. Ak národný regulačný orgán zamýšľa uložiť povinnosť funkčného oddelenia, predloží Komisii žiadosť, ktorá obsahuje:

   a) dôkazy, ktoré opodstatňujú závery národného regulačného orgánu uvedené v odseku 1;

   b) odôvodnené hodnotenie, podľa ktorého neexistuje žiadna alebo existuje malá pravdepodobnosť, že v primeranom časovom horizonte vznikne efektívna a trvalo udržateľná hospodárska súťaž v oblasti infraštruktúry;

c) analýzu očakávaného vplyvu na národný regulačný orgán, podnik – najmä na pracovnú silu oddeleného podniku a na odvetvie elektronických komunikácií ako celku – a na motiváciu do neho investovať, najmä pokiaľ ide o potrebu zabezpečiť sociálnu a územnú súdržnosť, ako aj vplyvu na ďalšie zainteresované strany, a to najmä očakávaného vplyvu na hospodársku súťaž a v dôsledku toho možných vplyvov na spotrebiteľov;

d) analýzu dôvodov, ktorými sa zdôvodňuje, že táto povinnosť by bola najefektívnejším prostriedkom na vykonanie nápravných opatrení zameraných na riešenie identifikovaných problémov hospodárskej súťaže alebo zlyhávania trhu.

3. Návrh opatrenia obsahuje tieto prvky:

a) presnú povahu a úroveň odčlenenia, najmä právne postavenie samostatného obchodného subjektu;

b) určenie aktív oddeleného obchodného subjektu a produktov alebo služieb, ktoré má tento subjekt dodávať;

c) dojednania o riadení na zabezpečenie nezávislosti pracovníkov, ktorých zamestnáva samostatný obchodný subjekt, a zodpovedajúcu motivačnú štruktúru;

d) pravidlá na zabezpečenie plnenia povinností;

e) pravidlá na zabezpečenie transparentnosti prevádzkových postupov najmä vo vzťahu k ďalším zainteresovaným stranám;

f) program monitorovania na zabezpečenie dodržiavania povinností vrátane uverejňovania výročnej správy.

Po tom, ako Komisia v súlade s článkom 68 ods. 3 rozhodne o návrhu opatrenia, národný regulačný orgán vykoná v súlade s postupom stanoveným v článku 67 koordinovanú analýzu rôznych trhov súvisiacich s prístupovou sieťou. Na základe uvedenej analýzy národný regulačný orgán uloží, zachová, zmení alebo zruší povinnosti v súlade s postupom stanoveným v článkoch 23 a 32.

4. Na podnik, ktorému bolo uložené funkčné oddelenie, sa môže vzťahovať ktorákoľvek z povinností uvedených v článkoch 69 až 74 na ktoromkoľvek konkrétnom trhu, vo vzťahu ku ktorému bol v súlade s článkom 67 určený ako podnik s významným vplyvom, alebo akákoľvek iná povinnosť, ktorú Komisia povolí podľa článku 68 ods. 3.

Článok 78

Dobrovoľné odčlenenie vertikálne integrovaným podnikom

1. Podniky, ktoré boli v súlade s článkom 67 určené ako podniky s významným vplyvom na jednom alebo viacerých relevantných trhoch, informujú národný regulačný orgán najmenej tri mesiace pred akýmkoľvek zámerom previesť svoje aktíva tvoriace ich miestnu prístupovú sieť alebo jej podstatnú časť na samostatnú právnickú osobu, v ktorej nemajú majetkovú účasť, alebo založiť samostatný obchodný subjekt s cieľom poskytovať všetkým maloobchodným poskytovateľom vrátane ich vlastných maloobchodných divízií úplne rovnocenné prístupové produkty.

Uvedené podniky tiež informujú národný regulačný orgán o všetkých zmenách tohto svojho zámeru, ako aj o konečnom výsledku procesu odčlenenia.

Takéto podniky môžu tiež ponúkať záväzky súvisiace s podmienkami prístupu, ktoré sa majú v priebehu realizácie a po realizácii navrhovanej formy odčlenenia uplatňovať na ich sieť, s úmyslom zabezpečiť tretím stranám efektívny a nediskriminačný prístup. Ponúknuté záväzky musia byť dostatočne podrobné a obsahovať aj detaily načasovania realizácie a jej celkového trvania s cieľom umožniť národnému regulačnému orgánu plniť úlohy, ktoré mu vyplývajú z odseku 2 tohto článku. Tieto záväzky môžu presiahnuť maximálnu lehotu na preskúmanie trhov stanovenú v článku 67 ods. 5.

2. Národný regulačný orgán posúdi vplyv zamýšľanej transakcie spolu s ponúknutými záväzkami, ak existujú, na existujúce regulačné povinnosti podľa tejto smernice.

Na tento účel národný regulačný orgán vykoná v súlade s postupom stanoveným v článku 67 analýzu rôznych trhov súvisiacich s prístupovou sieťou.

Národný regulačný orgán zohľadní všetky záväzky dané podnikom, najmä pokiaľ ide o ciele stanovené v článku 3. Pri tom sa poradí s tretími stranami v súlade s článkom 23, pričom sa obráti najmä na tie tretie strany, ktorých sa zamýšľaná transakcia priamo dotýka.

Na základe svojej analýzy národný regulačný orgán uloží, zachová, zmení alebo zruší povinnosti v súlade s postupmi stanovenými v článkoch 23 a 32 a v prípade potreby uplatní ustanovenia článku 80. Vo svojom rozhodnutí môže národný regulačný orgán stanoviť, že tieto záväzky ako celok alebo ich časť sú povinné. Odchylne od článku 67 ods. 5 môže národný regulačný orgán stanoviť, že záväzky ako celok alebo ich časť sú povinné na celé obdobie, na ktoré boli ponúknuté.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 80, a v súlade so zásadou proporcionality sa na právne alebo prevádzkovo samostatný obchodný subjekt, ktorý bol určený ako subjekt s významným vplyvom na konkrétnom trhu v súlade s článkom 67 môže v prípade potreby vzťahovať ktorákoľvek z povinností uvedených v článkoch 69 až 74, alebo akákoľvek iná povinnosť, ktorú Komisia povolí podľa článku 68 ods. 3, ak ponúknuté povinné záväzky nestačia na naplnenie cieľov stanovených v článku 3.

4. Národný regulačný orgán monitoruje plnenie záväzkov ponúknutých podnikmi, ktoré uznal za povinné v súlade s odsekom 2 tohto článku, a po uplynutí obdobia, na ktoré boli pôvodne ponúknuté, zváži ich predĺženie.

Článok 79

Postup týkajúci sa záväzkov

1. Podniky určené ako podniky s významným vplyvom na trhu, môžu národnému regulačnému orgánu ponúknuť záväzky týkajúce sa podmienok v oblasti prístupu, spoluinvestovania, alebo v oboch týchto oblastiach, uplatniteľné na ich siete, a to okrem iného v súvislosti:

   a) s dohodami o spolupráci týkajúcimi sa posúdenia vhodných a primeraných povinností podľa článku 68;

   b) so spoluinvestovaním do vysokokapacitných sietí podľa článku 76; alebo

   c) s účinným a nediskriminačným prístupom tretích strán podľa článku 78 počas obdobia realizácie dobrovoľného odčlenenia zo strany vertikálne integrovaného podniku, ako aj po realizácii navrhovanej formy odčlenenia.

   Ponuka záväzkov musí byť dostatočne podrobná, a to aj pokiaľ ide o načasovanie a rozsah ich vykonávania a ich trvanie, aby ju národné regulačné orgány mohli posúdiť podľa odseku 2 tohto článku. Tieto záväzky môžu presiahnuť obdobia potrebné na vypracovanie analýzy trhu stanovené v článku 67 ods. 5.

2. Národný regulačný orgán s cieľom posúdiť všetky záväzky ponúknuté zo strany podniku podľa odseku 1 tohto článku, okrem prípadov, keď takéto záväzky jednoznačne nespĺňajú jednu alebo viac relevantných podmienok alebo kritérií, vykoná test trhu, a to najmä pokiaľ ide o ponúkané podmienky, prostredníctvom verejnej konzultácie so zainteresovanými stranami najmä tými tretími stranami, ktorých sa to priamo týka. Potenciálni spoluinvestori alebo záujemcovia o prístup môžu vyjadriť názory na súlad ponúknutých záväzkov s podmienkami alebo kritériami, ktoré sú podľa ich uplatniteľnosti stanovené v článkoch 68, 76 alebo 78, a môžu navrhnúť zmeny.

Pokiaľ ide o záväzky ponúknuté podľa tohto článku, národný regulačný orgán pri posudzovaní povinností podľa článku 68 ods. 4 osobitne zohľadní:

a) dôkazy, pokiaľ ide o spravodlivú a primeranú povahu ponúknutých záväzkov;

b) otvorenosť záväzkov pre všetkých účastníkov na trhu;

c) včasnú dostupnosť prístupu za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok, a to aj k vysokokapacitným sieťam, pred začatím súvisiacich maloobchodných služieb; a

d) celkovú primeranosť ponúknutých záväzkov, aby sa umožnila udržateľná hospodárska súťaž na nadväzujúcich trhoch a uľahčilo zavádzanie a využívanie vysokokapacitných sietí založené na spolupráci v záujme koncových používateľov.

Národný regulačný orgán zohľadní všetky názory vyjadrené počas konzultácií, ako aj mieru, v akej sú tieto názory reprezentatívne pre rôzne zainteresované strany, a oznámi podniku určenému ako podnik s významným vplyvom na trhu, svoje predbežné závery o tom, či ponúknuté záväzky spĺňajú ciele, kritériá a postupy stanovené v tomto článku a podľa ich uplatniteľnosti v článkoch 68, 76 alebo 78, ako aj o tom, za akých podmienok môže zvážiť stanovenie týchto záväzkov za povinné. Podnik môže prehodnotiť svoju pôvodnú ponuku s cieľom zohľadniť predbežné závery národného regulačného orgánu, ako aj s cieľom splniť kritériá stanovené v tomto článku prípadne v článkoch 68, 76 alebo 78.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 76 ods. 2 prvý pododsek, môže národný regulačný orgán vydať rozhodnutie, ktorým stanoví, že záväzky ako celok alebo ich časť sú povinné.

Odchylne od článku 67 ods. 5 môže národný regulačný orgán stanoviť niektoré alebo všetky záväzky za povinné na konkrétne časové obdobie, ktorým môže byť celé obdobie, na ktoré sa poskytujú, a v prípade záväzkov v oblasti spoluinvestovania, ktoré sú povinné na základe článku 76 ods. 2 prvého pododseku, ich stanoví za povinné najmenej na sedem rokov.

S výhradou článku 76, týmto článkom nie je dotknuté uplatňovanie postupu analýzy trhu podľa článku 67 ani ukladanie povinností podľa článku 68.

Ak národný regulačný orgán stanoví záväzky za povinné podľa tohto článku, posúdi podľa článku 68 dôsledky tohto rozhodnutia na rozvoj trhu a vhodnosť všetkých povinností, ktoré uložil alebo, ak nie sú takéto záväzky, by inak zamýšľal uložiť podľa uvedeného článku alebo článkov 69 až 74. Národný regulačný orgán pri oznamovaní príslušného návrhu opatrenia podľa článku 68 v súlade s článkom 32 pripojí k oznamovanému návrhu opatrenia rozhodnutie o záväzkoch.

4. Národný regulačný orgán monitoruje záväzky, ktoré stanovil za povinné v súlade s odsekom 3 tohto článku, vykonáva nad nimi dohľad a zabezpečuje ich dodržiavanie rovnakým spôsobom, akým monitoruje povinnosti uložené podľa článku 68, vykonáva nad nimi dohľad a zabezpečuje ich dodržiavanie a zváži predĺženie doby, počas ktorej ich stanovil za povinné, keď uplynie počiatočná doba. Ak národný regulačný orgán dospeje k záveru, že podnik nedodržal záväzky, ktoré boli stanovené za záväzné v súlade s odsekom 3 tohto článku, môže uložiť tomuto podniku sankcie v súlade s článkom 29. Bez toho, aby bol dotknutý postup na zabezpečenie dodržiavania osobitných povinností podľa článku 30, národný regulačný orgán môže prehodnotiť povinnosti uložené v súlade s článkom 68 ods. 6.

Článok 80

Čisto veľkoobchodné podniky

1. Národný regulačný orgán, ktorý identifikuje ako podnik s významným vplyvom na jednom či viacerých veľkoobchodných trhoch v súlade s článkom 67 tejto smernice podnik, ktorý nie je prítomný na žiadnom z maloobchodných trhov, posúdi, či tento podnik spĺňa tieto vlastnosti:

   a) všetky firmy a obchodné oddelenia v rámci podniku, všetky firmy, ktoré sú kontrolované avšak nemusia byť nevyhnutne úplne vlastnené tým istým konečným vlastníkom, a každý akcionár schopný vykonávať kontrolu nad podnikom vykonávajú činnosti – súčasné i plánované – na veľkoobchodných trhoch s elektronickými komunikačnými službami, a preto nie sú zapojené do činností na žiadnom z maloobchodných trhov s elektronickými komunikačnými službami poskytovanými koncovým používateľom v Únii;

   b) podnik nie je povinný jednať s jediným a samostatným podnikom, ktorý sa venuje nadväzujúcim činnostiam na niektorom z maloobchodných trhov s elektronickými komunikačnými službami poskytovanými koncovým používateľom, z dôvodu exkluzívnej dohody alebo dohody, ktorá je *de facto* exkluzívna.

2. Ak národný regulačný orgán dospeje k záveru, že sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 tohto článku, môže uložiť tomuto podniku len povinnosti podľa článkov 70 a 73 alebo v súvislosti so spravodlivými a primeranými cenami iba vtedy, ak je to odôvodnené na základe analýzy trhu vrátane posúdenia perspektívy pravdepodobného správania podniku určeného ako podnik s významným vplyvom na trhu.

3. Národný regulačný orgán kedykoľvek preskúma povinnosti uložené podniku v súlade s týmto článkom, ak dospeje k záveru, že už nie sú splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku, a na tento účel podľa potreby uplatní články 67 až 74. Podniky bez zbytočného odkladu informujú národný regulačný orgán o každej zmene okolností súvisiacich s písmenami a) a b) odseku 1 tohto článku.

4. Národný regulačný orgán preskúma povinnosti uložené podniku v súlade s týmto článkom aj vtedy, ak na základe dôkazov o podmienkach, ktoré podnik ponúkol svojim zákazníkom na nadväzujúcom trhu, dospel k záveru, že vznikli alebo pravdepodobne vzniknú prekážky v hospodárskej súťaži poškodzujúce koncových používateľov, ktoré si vyžadujú uloženie jednej či viacerých povinností uvedených v článkoch 69, 71, 72 alebo 74 alebo zmenu povinností uložených v súlade s odsekom 2 tohto článku.

5. Uloženie povinností a ich preskúmanie podľa tohto článku sa vykoná v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 23, 32 a 33.

Článok 81

Prechod od zastaranej infraštruktúry

1. Podniky, ktoré boli v súlade s článkom 67 určené ako podniky s významným vplyvom na jednom alebo viacerých relevantných trhoch, vopred a včas oznámia národnému regulačnému orgánu, že plánujú vyradiť z prevádzky alebo nahradiť novou infraštruktúrou časti siete, vrátane zastaranej infraštruktúry potrebnej na prevádzku metalickej siete, ktoré podliehajú povinnostiam v zmysle článkov 68 až 80.

2. Národný regulačný orgán zabezpečí, aby postup vyraďovania alebo nahradenia obsahoval transparentný časový harmonogram a transparentné podmienky, vrátane primeranej lehoty na oznámenie na prechodné obdobie, a stanovoval dostupnosť alternatívnych produktov aspoň porovnateľnej kvality poskytujúcich prístup k modernizovanej sieťovej infraštruktúre nahrádzajúcej nahradené prvky, ak je to potrebné na ochranu hospodárskej súťaže a práv koncových používateľov.

Pokiaľ ide o aktíva, ktoré sa navrhujú vyradiť alebo nahradiť, národný regulačný orgán môže zrušiť povinnosti po tom, ako sa ubezpečil, že poskytovateľ prístupu:

a) stanovil adekvátne podmienky prechodu vrátane sprístupnenia alternatívneho prístupového produktu aspoň porovnateľnej kvality, ako bol prístupný prostredníctvom zastaranej infraštruktúry, čo umožňuje záujemcom o prístup dosiahnuť tých istých koncových používateľov; a

b) dodržal podmienky a postupy oznámené národnému regulačnému orgánu v súlade s týmto článkom.

Toto zrušenie povinností sa vykoná v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 23, 32 a 33.

3. Týmto článkom nie je dotknutá dostupnosť regulovaných produktov, ktoré národný regulačný orgán uložil, v modernizovanej sieťovej infraštruktúre v súlade s postupmi stanovenými v článkoch 67 a 68.

Článok 82

Usmernenia orgánu BEREC o vysokokapacitných sieťach

Orgán BEREC do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou vydá usmernenia o kritériách, ktoré musí uvedená sieť splniť, aby sa mohla považovať za vysokokapacitnú sieť, najmä pokiaľ ide o šírku pásma v zostupnom (downlink) i vzostupnom (uplink) smere, odolnosť, chybovosť, oneskorenie a kolísanie. Národné regulačné orgány tieto usmernenia zohľadňujú v čo najväčšej miere. Orgán BEREC aktualizuje tieto usmernenia do 31. decembra 2025 a potom v pravidelných intervaloch.

KAPITOLA V
REGULAČNÁ KONTROLA MALOOBCHODNÝCH SLUŽIEB

Článok 83

Regulačná kontrola maloobchodných služieb

1. Členské štáty môžu zabezpečiť, aby národné regulačné orgány ukladali primerané regulačné povinnosti podnikom určeným ako podniky s významným vplyvom na danom maloobchodnom trhu v súlade s článkom 63, ak:

   a) na základe analýzy trhu vykonanej v súlade s článkom 67 národný regulačný orgán zistí, že na danom maloobchodnom trhu identifikovanom v súlade s článkom 64 nie je efektívna hospodárska súťaž; a

b) národný regulačný orgán dospeje k záveru, že povinnosti uložené podľa článkov 69 až 74 by neviedli k dosiahnutiu cieľov stanovených v článku 3.

2. Povinnosti uložené podľa odseku 1 tohto článku vychádzajú z povahy identifikovaného problému a sú primerané a oprávnené na základe cieľov stanovených v článku 3. Uložené povinnosti môžu obsahovať požiadavky, aby určené podniky neúčtovali privysoké ceny, nebránili vstupu na trh alebo neobmedzovali súťaž stanovením zničujúcich cien, neposkytovali neprimerané výhody špecifickým koncovým používateľom, alebo aby neopodstatnene viazali služby. Národné regulačné orgány môžu uplatňovať na také podniky primerané opatrenia týkajúce sa maloobchodných cenových stropov, opatrenia na kontrolu individuálnych taríf alebo opatrenia na orientáciu taríf smerom k nákladom alebo cenám na porovnateľných trhoch, aby chránili záujmy koncových používateľov pri súčasnej podpore účinnej hospodárskej súťaže.

3. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby tam, kde podnik podlieha maloobchodnej tarifnej regulácii alebo inej príslušnej maloobchodnej kontrole, boli zavedené nevyhnutné a primerané systémy kalkulácie nákladov. Národné regulačné orgány môžu špecifikovať formát a používanej metodiky účtovníctva. Zhodu so systémom účtovania nákladov overí kvalifikovaný nezávislý orgán. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby sa každý rok uverejnilo vyhlásenie o zhode.

4. Bez toho, aby bol dotknuté články 85 a 88, národné regulačné orgány neuplatňujú maloobchodné regulačné mechanizmy podľa odseku 1 tohto článku na geografických trhoch alebo maloobchodných trhoch, na ktorých bola zistená účinná hospodárska súťaž.

ČASŤ III
SLUŽBY

HLAVA I
POVINNOSTI POSKYTOVAŤ UNIVERZÁLNU SLUŽBU

Článok 84

Cenovo prijateľná univerzálna služba

1. Členské štáty zabezpečia, aby mali všetci spotrebitelia na ich území prístup k dostupnej službe primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasovým komunikačným službám, v kvalite špecifikovanej na ich území vrátane potrebného pripojenia na pevnom mieste, a to za prijateľnú cenu zodpovedajúcu špecifickým vnútroštátnym podmienkam.

2. Členské štáty by okrem toho mali tiež zabezpečiť cenovú dostupnosť služieb uvedených v odseku 1, ktoré sa neposkytujú na pevnom mieste, ak to považujú za potrebné na zabezpečenie plnej sociálnej a hospodárskej účasti spotrebiteľov v spoločnosti.

3. Každý členský štát na základe vnútroštátnych podmienok a minimálnej šírky pásma, ktoré využíva väčšina spotrebiteľov na území daného členského štátu, a s prihliadnutím na správu orgánu BEREC o najlepších postupoch vymedzuje službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu na účely odseku 1 s cieľom zabezpečiť šírku pásma potrebnú na sociálnu a hospodársku účasť v spoločnosti. Služba primeraného širokopásmového prístupu k internetu musí dokázať poskytovať pásmo, ktoré je potrebné na podporu aspoň minimálneho súboru služieb stanoveného v prílohe V.

Do ... [18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] orgán BEREC s cieľom prispieť k jednotnému uplatňovaniu tohto článku po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou pri zohľadnení dostupných údajov Komisie (Eurostatu) vypracuje správu o najlepších postupoch členských štátov na podporu vymedzenia služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu podľa prvého pododseku. Uvedená správa sa pravidelne aktualizuje s cieľom zohľadniť technologický pokrok a zmeny spôsobov, akým spotrebitelia služby využívajú.

4. Ak si to spotrebiteľ želá, môže sa pripojenie uvedené v odseku 1 a prípadne v odseku 2 obmedziť iba na podporu hlasových komunikačných služieb.

5. Členské štáty môžu rozšíriť rozsah uplatňovania tohto článku na koncových používateľov, ktorými sú mikropodniky a malé a stredné podniky a neziskové organizácie.

Článok 85

Poskytovanie cenovo prijateľnej univerzálnej služby

1. Národné regulačné orgány koordinovane s inými príslušnými orgánmi monitorujú vývoj a úroveň maloobchodných cien za služby uvedené v článku 84 ods. 1 dostupné na trhu, najmä vo vzťahu k cenám a príjmom spotrebiteľov v danom štáte.

2. Ak členské štáty zistia, že v porovnaní s vnútroštátnymi podmienkami nie sú maloobchodné ceny za služby uvedené v článku 84 ods. 1 cenovo prijateľné, pretože spotrebitelia s nízkymi príjmami alebo osobitnými sociálnymi potrebami nemajú k týmto službám prístup, príjmu opatrenia na zabezpečenie cenovej prijateľnosti služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb pre takýchto spotrebiteľov aspoň na pevnom mieste.

   Na tento účel môžu členské štáty zabezpečiť, aby sa takýmto spotrebiteľom poskytovala podpora na komunikačné účely, alebo vyžadovať od poskytovateľov týchto služieb, aby týmto spotrebiteľom ponúkali tarifné možnosti alebo tarifné balíky, ktoré sú odlišné od balíkov poskytovaných za normálnych obchodných podmienok, prípadne obe alternatívy. Členské štáty môžu na tento účel požadovať od takýchto poskytovateľov, aby uplatňovali na celom území jednotné tarify vrátane vypočítania geografického priemeru.

Vo výnimočných prípadoch, najmä ak by uloženie povinností podľa druhého pododseku tohto odseku všetkým poskytovateľom viedlo k preukázateľnej nadmernej administratívnej alebo finančnej záťaži poskytovateľov alebo členského štátu, môže sa členský štát výnimočne rozhodnúť uložiť povinnosť ponúkať tieto osobitné tarifné možnosti alebo tarifné balíky len určeným podnikom. Článok 86 sa na takéto určené podniky uplatňuje *mutatis mutandis*. Ak členský štát určí podniky, zabezpečí, aby všetci spotrebitelia s nízkymi príjmami alebo osobitnými sociálnymi potrebami mali k dispozícii výber podnikov, ktoré ponúkajú tarifné možnosti zodpovedajúce ich potrebám, okrem prípadov, kedy takýto výber nie je možný alebo by priniesol nadmernú dodatočnú organizačnú alebo finančnú záťaž.

Členské štáty zabezpečia, aby spotrebitelia, ktorí majú na tieto tarifné možnosti alebo tarifné balíky nárok, mali právo uzavrieť zmluvu buď s poskytovateľom služieb uvedeným v článku 84 ods. 1, alebo s podnikom určeným v súlade s týmto odsekom, a aby im číslo zostalo dostupné na primerané obdobie a aby sa vyhlo neoprávnenému odpojeniu služby.

3. Členské štáty zabezpečia, aby podniky, ktoré ponúkajú spotrebiteľom s nízkymi príjmami alebo s osobitnými sociálnymi potrebami podľa odseku 2 tarifné možnosti alebo tarifné balíky, informovali národné regulačné orgány a iné príslušné orgány o podrobnostiach týchto ponúk. Národné regulačné orgány koordinovane s inými príslušnými orgánmi zabezpečia, aby podmienky, za akých podniky poskytujú tarifné možnosti alebo tarifné balíky podľa odseku 2, boli plne transparentné a uverejňovali a používali sa v súlade so zásadou nediskriminácie. Národné regulačné orgány môžu koordinovane s inými príslušnými orgánmi vyžadovať, aby sa takéto tarifné možnosti alebo tarifné balíky upravili alebo zrušili.

4. Členské štáty na základe vnútroštátnych podmienok zabezpečia, aby sa spotrebiteľom so zdravotným postihnutím poskytovala primeraná podpora a aby sa v prípade potreby prijali iné osobitné opatrenia, ktorými sa zaručí, že súvisiace koncové zariadenia a osobitné zariadenia a osobitné služby na dosiahnutie rovnocenného prístupu, v prípade potreby vrátane služieb multimediálnej konverzácie alebo konverzných služieb, sú dostupné za prijateľnú cenu.

5. Pri vykonávaní ustanovení tohto článku sa členské štáty snažia minimalizovať deformácie trhu.

6. Členské štáty môžu rozšíriť rozsah uplatňovania tohto článku na koncových používateľov, ktorými sú mikropodniky a malé a stredné podniky a neziskové organizácie.

Článok 86

Dostupnosť univerzálnej služby

1. Ak členský štát po zohľadnení výsledkov – ak sú k dispozícii – geografického prieskumu, ktorý sa vykonal v súlade s článkom 22 ods. 1, a v prípade potreby aj všetkých dodatočných dôkazov zistil, že dostupnosť služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzenej v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasových komunikačných služieb na pevnom mieste nemožno na jeho vnútroštátnom území alebo v niektorých jeho častiach za normálnych obchodných podmienok alebo inými možnými nástrojmi verejnej politiky zaručiť, môže uložiť primerané povinnosti týkajúce sa univerzálnej služby tak, aby boli splnené všetky primerané požiadavky koncových používateľov na prístup k týmto službám na príslušných častiach jeho územia.

2. Členské štáty stanovia najefektívnejší a najprimeranejší prístup k zabezpečeniu dostupnosti služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzenej v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasových komunikačných služieb na pevnom mieste, pričom rešpektujú zásady objektivity, transparentnosti, nediskriminácie a proporcionality. Členské štáty sa snažia o minimalizáciu deformácií trhu, a to najmä v prípade poskytovania služieb za ceny alebo za iných podmienok, ktoré sú odlišné od tých poskytovaných za normálnych obchodných podmienok, pričom ochraňujú verejný záujem.

3. Najmä v prípade, keď sa členské štáty rozhodnú uložiť povinnosti, aby sa pre koncových používateľov zabezpečila dostupnosť služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzenej v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasových komunikačných služieb na pevnom mieste, môžu určiť jeden alebo viacero podnikov, ktoré majú garantovať takúto dostupnosť tak, aby bolo pokryté celé územie daného štátu. Členské štáty môžu určiť rôzne podniky alebo skupinu podnikov, ktoré majú poskytovať službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasové komunikačné služby na pevnom mieste alebo pokrývať rôzne časti územia štátu.

4. Keď členské štáty určia podniky na celom svojom území alebo na jeho časti za poskytovateľov, ktorí majú zabezpečiť dostupnosť služieb v súlade s odsekom 3 tohto článku, použijú efektívny, objektívny, transparentný a nediskriminačný mechanizmus, pričom žiadny podnik nie je vopred vylúčený z možnosti stať sa určeným poskytovateľom. Týmito metódami určenia sa zabezpečí, aby bola služba primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasové komunikačné služby na pevnom mieste poskytované nákladovo efektívnym spôsobom, a môžu sa využiť ako prostriedok stanovenia čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu v súlade s článkom 89.

5. Ak má podnik určený v súlade s odsekom 3 tohto článku v úmysle zbaviť sa všetkých alebo väčšej časti svojich aktív súvisiacich so sieťami lokálneho prístupu v prospech samostatnej právnickej osoby s inou vlastníckou štruktúrou informuje o tom národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán vopred a v dostatočnom predstihu, aby mu umožnil posúdiť účinok plánovanej transakcie na poskytovanie služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzenej v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasových komunikačných služieb na pevnom mieste. Národný regulačný orgán alebo iný príslušný orgán môže uložiť, zmeniť alebo zrušiť osobitné povinnosti v súlade s článkom 13 ods. 2.

Článok 87

Štatút existujúcej univerzálnej služby

Členský štát môže aj naďalej zaručovať dostupnosť a cenovú dostupnosť iných služieb, ako je služba primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzená v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasové komunikačné služby na pevnom mieste, ktoré fungovali ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice], pokiaľ sa potreba týchto služieb stanoví po zohľadnení vnútroštátnych okolností. Keď členské štáty určujú podniky na celom svojom území alebo jeho časti za podniky, ktoré majú tieto služby poskytovať, uplatňuje sa článok 86. Financovanie týchto povinností je v súlade s článkom 90.

Členský štát preskúma povinnosti uložené v zmysle tohto článku do ... [tri roky od nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a potom raz za každé tri roky.

Článok 88

Kontrola výdavkov

1. Členské štáty zabezpečia, aby pri poskytovaní prostriedkov a služieb doplnkových k tým, ktoré sú uvedené v článku 84, poskytovatelia služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb v súlade s článkami 84 až 87, stanovili podmienky takým spôsobom, aby koncový používateľ nebol povinný platiť za prostriedky alebo služby, ktoré pre požadovanú službu nie sú nevyhnutné alebo predpísané.

2. Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu a hlasových komunikačných služieb uvedených v článku 84, ktorí poskytujú služby podľa článku 85 ponúkali podľa potreby špecifické prostriedky a služby stanovené v časti A prílohy VI, časti A s cieľom zabezpečiť, aby spotrebitelia mohli monitorovať a kontrolovať výdavky. Členské štáty zabezpečia, aby takíto poskytovatelia zaviedli systém, ktorý umožní vyhnúť sa neoprávnenému odpojeniu hlasových komunikačných služieb alebo služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu pokiaľ ide o spotrebiteľov uvedených v článku 85, vrátane vhodného mechanizmu na kontrolu pretrvávajúceho záujmu o využívanie služby.

   Členské štáty môžu rozšíriť rozsah uplatňovania tohto odseku na koncových používateľov, ktorými sú mikropodniky a malé a stredné podniky a neziskové organizácie.

3. Každý členský štát zabezpečí, aby sa príslušný orgán mohol odchýliť od požiadaviek odseku 2 na časti alebo na celom svojom území, ak sa príslušný orgán ubezpečí, že sú prostriedky všeobecne dostupné.

Článok 89

Náklady povinností poskytovať univerzálnu službu

1. Ak národné regulačné orgány usúdia, že poskytovanie služby primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzenej v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasových komunikačných služieb podľa článkov 84, 85 a 86 alebo pokračovanie v poskytovaní existujúcich univerzálnych služieb podľa článku 87 môže predstavovať nespravodlivé zaťaženie poskytovateľov takýchto služieb, ktorí požadujú kompenzáciu, národné regulačné orgány vypočítajú čisté náklady za takéto poskytovanie.

Na tento účel národné regulačné orgány:

a) vypočítajú čisté náklady na plnenie povinnosti poskytovať univerzálnu službu, berúc do úvahy akúkoľvek trhovú výhodu, ktorá vyplynie pre poskytovateľa, ktorý poskytuje službu primeraného širokopásmového prístupu k internetu vymedzenú v súlade s článkom 84 ods. 3 a hlasovú komunikačnú službu podľa článkov 84, 85 a 86, alebo pokračuje v poskytovaní existujúcich univerzálnych služieb podľa článku 87 v súlade s prílohou VII; alebo

b) použijú čisté náklady povinnosti poskytovať univerzálnu službu identifikovanej mechanizmom určovania v súlade s článkom 86 ods. 4.

2. Účty a ďalšie informácie slúžiace ako základ na výpočet čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu podľa odseku 1 druhého pododseku písm. a) kontroluje alebo overuje národný regulačný orgán alebo orgán nezávislý na príslušných stranách a schválený národným regulačným orgánom. Výsledky výpočtu nákladov a závery auditu sú verejne dostupné.

Článok 90

Financovanie povinností poskytovať univerzálnu službu

1. Ak na základe výpočtu čistých nákladov uvedených v článku 89 národné regulačné orgány zistia, že poskytovateľ znáša neprimeranú záťaž, členské štáty na žiadosť dotknutého poskytovateľa rozhodnú o jednej alebo oboch týchto možnostiach:

a) zavedení mechanizmu, ktorým sa tomuto poskytovateľovi za transparentných podmienok uhradia stanovené čisté náklady z verejných fondov;

b) rozdelení čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu medzi poskytovateľov elektronických komunikačných sietí a služieb.

2. Ak sú čisté náklady rozdelené v súlade s odsekom 1 písm. b) tohto článku, členské štáty vytvoria rozdeľovací mechanizmus spravovaný národným regulačným orgánom alebo orgánom nezávislým na beneficientoch, ktorý je pod dohľadom národného regulačného orgánu. Financovať sa môžu len čisté náklady stanovené v súlade s článkom 89, ktoré sa týkajú povinností uvedených v článkoch 84 až 87.

Rozdeľovací mechanizmus rešpektuje zásady transparentnosti, čo najmenšej deformácie trhu, nediskriminácie a proporcionality, v súlade so zásadami stanovenými v prílohe VII, časti B. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú vyžadovať príspevky od podnikov, ktorých tuzemský obrat je menší než stanovený limit.

Všetky poplatky v súvislosti s rozdeľovaním čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu sa rozčlenia a určia samostatne pre každý podnik. Také poplatky sa neukladajú alebo nevyberajú od podnikov, ktoré neposkytujú služby na území členského štátu, ktorý rozdeľovací mechanizmus ustanovil.

Článok 91

Transparentnosť

1. Ak sa majú vypočítať čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu v súlade s článkom 89, národné regulačné orgány zabezpečia, aby boli verejne dostupné princípy výpočtu čistých nákladov vrátane podrobností o použitej metodike.

Po zriadení rozdeľovacieho mechanizmu čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu uvedeného v článku 90 ods. 2 národné regulačné orgány zabezpečia, aby boli zásady rozdeľovania nákladov a kompenzácie čistých nákladov verejne dostupné.

2. Rešpektujúc pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá o obchodnom tajomstve, národné regulačné orgány uverejnia výročnú správu s uvedením podrobností o výpočte nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu, v ktorej sa uvedú príspevky všetkých zúčastnených podnikov, vrátane všetkých trhových výhod, ktoré podnikom vznikli v súvislosti s povinnosťami poskytovať univerzálnu službu stanovenými v článkoch 84 až 87.

Článok 92

Doplnkové povinné služby

Členské štáty môžu rozhodnúť, že na ich území sa sprístupnia verejnosti doplnkové služby k službám poskytovaným v rámci povinností poskytovať univerzálnu službu uvedeným v článkoch 84 až 87. V takýchto prípadoch nesmie byť predpísaný žiaden kompenzačný mechanizmus zahŕňajúci konkrétne podniky.

HLAVA II
ZDROJE ČÍSLOVANIA

Článok 93

Zdroje číslovania

1. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány riadili udeľovanie práv na využívanie všetkých národných zdrojov číslovania, spravovali národné číslovacie plány a aby na účely poskytovania verejne dostupných elektronických komunikačných služieb poskytli adekvátne zdroje číslovania. Členské štáty zabezpečia, aby sa zaviedli objektívne, transparentné a nediskriminačné postupy udeľovania práv na využívanie národných zdrojov číslovania.

2. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány môžu tiež udeliť práva na využívanie zdrojov číslovania zo svojich národných číslovacích plánov na poskytovanie osobitných služieb aj podnikom, ktoré nie sú poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí a služieb, ak existuje dostatok adekvátnych zdrojov číslovania na uspokojenie súčasného i budúceho dopytu. Tieto podniky preukážu svoju schopnosť spravovať zdroje číslovania a zabezpečia súlad so všetkými relevantnými požiadavkami ustanovenými podľa článku 94. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány môžu pozastaviť ďalšie prideľovanie práv na využívanie zdrojov číslovania týmto podnikom, ak sa preukáže riziko vyčerpania zdrojov číslovania.

Do ... [18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] v snahe prispieť k jednotnému uplatňovaniu tohto odseku vydá orgán BEREC po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou usmernenia k jednotným kritériám posudzovania schopnosti spravovať zdroje číslovania a rizika vyčerpania zdrojov číslovania.

3. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány zabezpečia, aby sa národné číslovacie plány a postupy uplatňovali spôsobom zabezpečujúcim rovnaké zaobchádzanie so všetkými poskytovateľmi verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, ako aj s podnikmi oprávnenými podľa odseku 2. Členské štáty najmä zabezpečia, aby podnik, ktorému bolo udelené právo na využívanie zdrojov číslovania, nediskriminoval ostatných poskytovateľov elektronických komunikačných služieb, pokiaľ ide o zdroje číslovania využívané na zabezpečenie prístupu k ich službám.

4. Každý členský štát zabezpečí, aby národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány sprístupnili rozsah negeografických čísiel, ktorý sa môže použiť na poskytovanie iných elektronických komunikačných služieb, ako sú interpersonálne komunikačné služby, a to na celom území Únie a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia nariadenia (EÚ) č. 531/2012, ako aj článku 97 ods. 2 tejto smernice. Ak boli práva na využívanie zdrojov číslovania udelené v súlade s odsekom 2 tohto článku iným podnikom ako poskytovateľom elektronických komunikačných sietí alebo služieb, tento odsek sa vzťahuje na osobitné služby, na ktorých poskytovanie sa práva na využívanie udelili.

Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány v súlade s touto smernicou zabezpečia, aby podmienky uvedené v prílohe I časti E, ktoré môžu byť pripojené k právam na využívanie zdrojov číslovania využívaných na poskytovanie služieb mimo členský štát s daným kódom krajiny, ako aj presadzovanie ich dodržiavania, boli rovnako prísne ako podmienky a ich presadzovanie, ktoré sa uplatňujú v prípade služieb poskytovaných v rámci členského štátu s daným kódom krajiny. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány takisto zabezpečia v súlade s článkom 94 ods. 6, aby poskytovatelia, ktorí využívajú zdroje číslovania s kódom svojej krajiny v inom členskom štáte, dodržiavali vnútroštátne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa a iné vnútroštátne predpisy týkajúce sa využívania zdrojov číslovania uplatniteľné v tých členských štátoch, v ktorých sa tieto zdroje číslovania využívajú. Táto povinnosť sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté právomoci príslušných orgánov presadzovania práva v týchto členských štátoch.

Orgán BEREC pomáha národným regulačným orgán alebo iným príslušným orgánom na ich požiadanie pri koordinácii ich činností zameraných na zabezpečenie efektívnej správy zdrojov číslovania s právom na extrateritoriálne využívanie v rámci Únie.

S cieľom uľahčiť národným regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom monitorovanie dodržiavania požiadaviek uvedených v tomto odseku orgán BEREC vytvorí databázu zdrojov číslovania s právom na extrateritoriálne využívanie v rámci Únie. Na tento účel národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány zašlú relevantné informácie orgánu BEREC. Ak národné regulačné orgány neudelia zdroje číslovania s právom na extrateritoriálne využívanie v rámci Únie, príslušný orgán zodpovedný za ich udelenie alebo riadenie konzultuje s národným regulačným orgánom.

5. Členské štáty zabezpečia, aby bol kód „00“ štandardným medzinárodným prístupovým kódom. Môžu sa zriadiť alebo naďalej používať osobitné režimy na používanie interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní medzi miestami v susediacich členských štátoch.

   Členské štáty môžu súhlasiť s využívaním spoločného číslovacieho plánu pre všetky alebo len osobitné kategórie čísel.

   Koncoví používatelia dotknutí takýmito režimami alebo dohodami musia byť v plnom rozsahu informovaní.

6. Bez toho, aby bol dotknutý článok 106, členské štáty tam, kde je to technicky možné, podporujú poskytovanie OTA , aby uľahčili zmenu poskytovateľov elektronických komunikačných sietí alebo služieb koncovými používateľmi , predovšetkým pokiaľ ide o poskytovateľov a koncových používateľov služieb komunikácie M2M.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa národné číslovacie plány a všetky ich následné doplnky alebo zmeny uverejňovali len s výhradou obmedzení vyplývajúcich z dôvodov národnej bezpečnosti.

8. Členské štáty podporujú harmonizáciu osobitných čísel alebo číselných množín v rámci Únie, ak to prispieva k fungovaniu vnútorného trhu a rozvoju celoeurópskych služieb. Ak je to potrebné na riešenie neuspokojeného cezhraničného alebo celoeurópskeho dopytu po zdrojoch číslovania, Komisia prijme s čo najväčším ohľadom na stanovisko orgánu BEREC vykonávacie akty, ktorými sa harmonizujú osobitné čísla alebo číselné množiny.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

Článok 94

Postup udeľovania práv na využívanie zdrojov číslovania

1. Ak je potrebné udeliť individuálne práva na využívanie zdrojov číslovania, národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány udelia takéto práva na požiadanie akémukoľvek podniku na účely poskytovania elektronických komunikačných sietí alebo služieb zahrnutých do všeobecného povolenia uvedeného v článku 12 s výhradou článku 13 a článku 21 ods. 1 písm. c) a akýchkoľvek iných pravidiel zabezpečujúcich efektívne využívanie týchto zdrojov číslovania v súlade s touto smernicou.

2. Práva na využívanie zdrojov číslovania sa udeľujú postupmi, ktoré sú otvorené, objektívne, transparentné, nediskriminačné a primerané.

   Pri udeľovaní práv na využívanie zdrojov číslovania národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány špecifikujú, či si ich držiteľ práv môže preniesť a za akých podmienok.

   Ak národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány udelia práva na využívanie zdrojov číslovania na obmedzenú dobu, trvanie tejto doby musí byť úmerné dotknutej službe vzhľadom na sledovaný cieľ a potrebné investície, pričom sa náležite zohľadní potreba poskytnúť primerané obdobie na amortizáciu investícií.

3. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány prijmú rozhodnutia o udelení práv na využívanie zdrojov číslovania čo najskôr po doručení úplnej žiadosti a do troch týždňov v prípade zdrojov číslovania, ktoré boli v rámci národného číslovacieho plánu pridelené na osobitné účely. Takéto rozhodnutia sa zverejnia.

4. Ak národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány po konzultácii so zainteresovanými stranami podľa článku 23 stanovili, že práva na využívanie zdrojov číslovania s výnimočnou ekonomickou hodnotou sa majú udeliť prostredníctvom súťažných alebo porovnávacích výberových konaní, národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány môžu predĺžiť lehotu troch týždňov uvedenú v odseku 3 tohto článku najviac o ďalšie tri týždne.

5. Národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány neobmedzia počet individuálnych práv na využívanie, ktoré sa majú udeliť, okrem prípadov, keď je to potrebné na zabezpečenie efektívneho využívania zdrojov číslovania.

6. Ak je súčasťou práv na využívanie zdrojov číslovania aj ich extrateritoriálne využívanie v rámci Únie v súlade s článkom 93 ods. 4, národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány pripoja týmto právam na využívanie osobitné podmienky, aby zaručili dodržiavanie všetkých príslušných pravidiel ochrany spotrebiteľa a vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa využívania zdrojov číslovania uplatňovaných v členských štátoch, v ktorých sa takéto zdroje číslovania využívajú.

Na základe žiadosti národného regulačného orgánu alebo iného príslušného orgánu členského štátu, v ktorom sa zdroje číslovania využívajú, v ktorej sa preukazuje porušenie príslušných pravidiel ochrany spotrebiteľa alebo vnútroštátnych právnych predpisov súvisiacich s využívaním zdrojov číslovania v danom členskom štáte, národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány členského štátu, v ktorom boli práva na využívanie zdrojov číslovania udelené, presadzujú dodržiavanie podmienok stanovených podľa prvého pododseku tohto odseku v súlade s článkom 30 vrátane odňatia práv na extrateritoriálne využívanie zdrojov číslovania, ktoré sa udelili dotknutému podniku, v závažných prípadoch.

Orgán BEREC uľahčuje a koordinuje výmenu informácií medzi príslušnými orgánmi rôznych dotknutých členských štátov a zabezpečuje náležitú koordináciu ich spoločného úsilia.

7. Tento článok sa uplatňuje aj v prípadoch, keď národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány udelili práva na využívanie zdrojov číslovania podnikom, ktoré nie sú poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí alebo služieb podľa článku 93 ods. 2.

Článok 95

Poplatky za práva na využívanie zdrojov číslovania

Členské štáty môžu povoliť národným regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom, aby uložil poplatky za práva na využívanie zdrojov číslovania, ktoré odrážajú potrebu zaručiť optimálne využívanie týchto zdrojov. Členské štáty zaručia, že tieto poplatky sú objektívne odôvodnené, transparentné, nediskriminačné a primerané vo vzťahu k ich zamýšľanému účelu, pričom zohľadnia ciele stanovené v článku 3.

Článok 96

Núdzová linka pre nezvestné deti a detská linka pomoci

1. Členské štáty zabezpečia koncovým používateľom bezplatný prístup k službe núdzovej linky na oznamovanie prípadov nezvestných detí. Táto núdzová linka je dostupná na čísle „116000“.

2. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví používatelia so zdravotným postihnutím mali v čo najväčšej možnej miere prístup k službám poskytovaným na čísle „116000“. Opatrenia prijaté na uľahčenie prístupu koncových používateľov so zdravotným postihnutím k takýmto službám počas cestovania v iných členských štátoch sú založené na dodržiavaní príslušných noriem alebo špecifikácií stanovených v súlade s článkom 39.

3. Členské štáty prijmú vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby orgán alebo podnik, ktorému bolo pridelené číslo 116000, vyčlenil potrebné zdroje na prevádzku núdzovej linky.

4. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby boli koncoví používatelia primerane informovaní o existencii a používaní služieb poskytovaných na číslach „116000“ prípadne „116111“.

Článok 97

Prístup k číslam a službám

1. Pokiaľ je to ekonomicky možné a s výnimkou prípadov, keď volaný koncový používateľ z komerčných dôvodov obmedzil prístup volajúcich, ktorí sídlia v špecifických geografických oblastiach, členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány podnikli všetky potrebné kroky, ktorými zaistia, aby koncoví používatelia mohli mať:

   a) prístup k službám s použitím negeografických čísiel v rámci Únie a aby mohli tieto služby využívať; a

   b) prístup ku všetkým číslam poskytovaným v Únii bez ohľadu na technológiu a zariadenia, ktoré prevádzkovateľ používa, vrátane čísel v národných číslovacích plánoch členských štátov a univerzálnych medzinárodných čísel služieb volania na účet volaného (UIFN).

2. Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány mohli od poskytovateľov verejných elektronických komunikačných sietí alebo verejne dostupných elektronických komunikačných služieb vyžadovať v jednotlivých prípadoch zablokovanie prístupu k číslam alebo službám, ak je to opodstatnené z dôvodu podvodu alebo zneužitia, a taktiež vyžadovať, aby v takýchto prípadoch poskytovatelia elektronických komunikačných služieb zadržali výnosy z prepojovacích alebo iných služieb.

HLAVA III
PRÁVA KONCOVÝCH POUŽÍVATEĽOV

Článok 98

Výnimky niektorých mikropodnikov

Táto hlava sa s výnimkou článkov 99 a 100 nevzťahuje na mikropodniky poskytujúce interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, pokiaľ neposkytujú iné elektronické komunikačné služby.

Členské štáty zabezpečia, aby boli koncoví používatelia o výnimke podľa prvého odseku informovaní pred uzavretím zmluvy s mikropodnikom, ktorý má prospech z takejto výnimky.

Článok 99

Nediskriminácia

Poskytovatelia elektronických komunikačných sietí alebo služieb koncovým používateľom neukladajú žiadne odlišné požiadavky alebo všeobecné podmienky prístupu k sieťam alebo službám alebo ich používania na základe štátnej príslušnosti , miesta bydliska alebo miesta usadenia koncových používateľov, pokiaľ nie je takéto odlišné zaobchádzanie objektívne opodstatnené.

Článok 100

Záruka základných práv

1. Vnútroštátne opatrenia týkajúce sa prístupu koncových používateľov k službám a aplikáciám alebo ich využívania koncovými používateľmi prostredníctvom elektronických komunikačných sietí rešpektujú Chartu základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a všeobecné zásady práva Únie.

2. Akékoľvek opatrenie týkajúce sa prístupu koncových používateľov k službám a aplikáciám alebo ich využívania koncovými používateľmi prostredníctvom elektronických komunikačných sietí, ktorým sa môže obmedziť výkon práv a slobôd uznaných v charte, sa zavedie len v tom prípade, ak je poskytované zo zákona a rešpektuje tieto práva alebo slobody a je primerané, nevyhnutné a skutočne zodpovedá cieľom všeobecného záujmu uznaným právom Únie alebo potrebe chrániť práva a slobody druhých v súlade s článkom 52 ods. 1 charty a so všeobecnými zásadami práva Únie vrátane práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces. Rovnako takéto opatrenia možno prijať len s náležitým zohľadnením zásady prezumpcie neviny a práva na súkromie. Zaručuje sa predchádzajúce spravodlivé a nestranné konanie vrátane práva dotknutej osoby alebo dotknutých osôb na vypočutie s výhradou potreby vhodných podmienok a procedurálnych opatrení v náležite odôvodnených naliehavých prípadoch v súlade s chartou.

Článok 101

Úroveň harmonizácie

1. Členské štáty vo svojom vnútroštátnom práve neponechajú v platnosti ani nezavedú ustanovenia týkajúce sa ochrany koncových používateľov , ktoré sa odchyľujú od článkov 102 až 115 vrátane viac alebo menej prísnych ustanovení, ktoré zabezpečujú odlišnú úroveň ochrany, pokiaľ sa v tejto hlave neustanovuje inak.

2. Do ... [tri roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] môžu členské štáty naďalej uplatňovať prísnejšie vnútroštátne ustanovenia v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktoré sa odchyľujú od ustanovení uvedených v článkoch 102 až 115, za predpokladu, že tieto ustanovenia boli platné ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a akékoľvek obmedzenia fungovania vnútorného trhu, ktoré z nich vyplývajú, sú vo vzťahu k cieľu ochrany spotrebiteľa primerané.

   Členské štáty oznámia Komisii do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] všetky vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa majú uplatňovať na základe tohto odseku.

Článok 102

Požiadavky na informácie, pokiaľ ide o zmluvy

1. Skôr, ako sa spotrebiteľ zaviaže zmluvou alebo akoukoľvek súvisiacou ponukou, poskytovatelia verejne dostupných elektronických komunikačných služieb iných ako prenosových služieb používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M predložia informácie uvedené v článkoch 5 a 6 smernice 2011/83/EÚ a okrem toho aj informácie uvedené v prílohe VIII k tejto smernici, a to v rozsahu, v akom sa také informácie týkajú nimi poskytovaných služieb.

   Informácie sa poskytujú jasným a zrozumiteľným spôsobom na trvalom nosiči, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 10 smernice 2011/83/EÚ, alebo ak ustanovenie o trvalom nosiči nie je uskutočniteľné, v ľahko stiahnuteľnom dokumente, ktorý poskytovateľ sprístupní. Poskytovateľ výslovne upozorní spotrebiteľa na dostupnosť tohto dokumentu a na dôležitosť jeho stiahnutia na účely dokumentácie, budúceho odkazovania a nezmenenej reprodukcie.

   Tieto informácie sa na požiadanie poskytujú v prístupnom formáte pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť výrobkov a služieb.

2. Informácie uvedené v odsekoch 1, 3 a 5 sa poskytujú aj koncovým používateľom, ktorými sú mikropodniky alebo malé podniky alebo neziskové organizácie, pokiaľ výslovne nesúhlasili s tým, že upustia od uplatňovania všetkých týchto ustanovení alebo ich časti.

3. Poskytovatelia iných verejne dostupných elektronických komunikačných služieb ako prenosových služieb používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M poskytnú spotrebiteľom stručné a ľahko čitateľné zhrnutie zmluvy. V tomto zhrnutí sa určia základné prvky požiadaviek na informácie v súlade s odsekom 1. Súčasťou týchto základných prvkov sú aspoň:

a) meno/názov , adresa a kontaktné údaje poskytovateľa a ak sa líšia, kontaktné údaje pre prípad akýchkoľvek sťažností;

b) hlavné charakteristiky každej poskytovanej služby;

c) príslušné ceny za aktiváciu elektronických komunikačných služieb a všetky opakujúce sa poplatky alebo poplatky súvisiace so spotrebou, ak sa služba poskytuje za priamu peňažnú platbu;

d) dĺžka trvania zmluvy a podmienky jej predĺženia a ukončenia;

e) rozsah, v ktorom sú produkty a služby určené pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím;

f) v prípade služieb prístupu k internetu súhrnný prehľad informácií požadovaných podľa článku 4 ods. 1 písm. d) a e) nariadenia (EÚ) 2015/2120.

Komisia do … [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] po konzultácii s orgánom BEREC prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví vzor zhrnutia zmluvy, ktorý majú používať poskytovatelia na plnenie svojich povinností podľa tohto odseku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 118 ods. 4.

Poskytovatelia, na ktorých sa vzťahujú povinnosti podľa odseku 1, takýto vzor zhrnutia zmluvy riadne vyplnia, pričom uvedú požadované informácie, a toto zhrnutie zmluvy bezplatne poskytnú spotrebiteľom, a to pred uzavretím zmluvy vrátane zmlúv uzavretých na diaľku. Ak z objektívnych technických dôvodov nie je možné v danom čase poskytnúť zhrnutie zmluvy, poskytne sa bez zbytočného odkladu neskôr, pričom zmluva nadobudne platnosť, keď spotrebiteľ po doručení zhrnutia zmluvy potvrdí svoj súhlas.

4. Informácie, ktoré sa uvádzajú v odsekoch 1 a 3, sa stanú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy a nemenia sa, pokiaľ sa zmluvné strany výslovne nedohodnú inak.

5. Ak sú služby prístupu k internetu alebo verejne dostupné interpersonálne komunikačné služby účtované podľa času alebo použitého objemu, ich poskytovatelia ponúknu spotrebiteľom prostriedok na monitorovanie a kontrolu využívania týchto služieb. Tento prostriedok zahŕňa prístup k aktuálnym informáciám o miere spotreby služieb, ktoré sú súčasťou tarifného plánu. Poskytovatelia predovšetkým oznámia spotrebiteľom pred dosiahnutím akýchkoľvek limitov spotreby stanovených príslušnými orgánmi, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, zahrnutých do ich tarifného plánu, a keď je služba obsiahnutá v ich tarifnom pláne úplne spotrebovaná.

6. Členské štáty môžu vo svojom vnútroštátnom práve zachovať alebo doň zaviesť ustanovenia, ktorými sa od poskytovateľov požaduje, aby poskytovali doplnkové informácie o úrovni spotreby a aby dočasne zabránili ďalšiemu využívaniu príslušnej služby, ak sa prekročil finančný alebo objemový limit určený príslušným orgánom.

7. Členské štáty majú naďalej možnosť zachovať alebo zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia týkajúce sa aspektov, ktoré sa neupravujú týmto článkom, najmä s cieľom riešiť vznikajúce problémy.

Článok 103

Transparentnosť, porovnanie ponúk a uverejňovanie informácií

1. Príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, zabezpečia, aby v prípade, že poskytovatelia služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb podmieňujú poskytovanie týchto služieb zmluvnými podmienkami, všetci takýto poskytovatelia alebo samotné príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národným regulačným orgánom, uverejňovali informácie uvedené v prílohe IX v jasným, pochopiteľným, strojovo čitateľným spôsobom a prístupnom formáte pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím v súlade s právnymi predpismi Únie, ktorými sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb. Tieto informácie sa pravidelne aktualizujú. Príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, môžu stanoviť ďalšie požiadavky týkajúce sa spôsobu, akým sa predmetné informácie majú uverejňovať. Tieto informácie sa pred ich uverejnením na požiadanie dodajú príslušnému orgánu a podľa potreby národnému regulačnému orgánu.

2. Príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, zabezpečia, aby koncoví používatelia mali bezplatný prístup aspoň k jednému nezávislému porovnávaciemu nástroju, prostredníctvom ktorého sa im umožní porovnať a vyhodnotiť rôzne služby prístupu k internetu a verejne dostupné interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní a, ak je to uplatniteľné, verejne dostupné interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania pokiaľ ide o:

a) ceny a tarify služieb poskytovaných za opakujúcu sa priamu peňažnú platbu alebo priamu peňažnú platbu na základe spotreby, a

b) kvalitu fungovania služby, ak sa ponúka minimálna úroveň kvality služby alebo sa od podniku požaduje, aby také informácie zverejňoval podľa článku 104.

3. Porovnávací nástroj uvedený v odseku 2:

a) je od poskytovateľov takýchto služieb prevádzkovo nezávislý, čím sa zaručí, že vo vzťahu k výsledkom vyhľadávania sa s týmito poskytovateľmi zaobchádza rovnako;

b) jasne uvádza majiteľov a prevádzkovateľov porovnávacieho nástroja;

c) uvádza jasné a objektívne kritériá, na ktorých sa má porovnanie zakladať;

d) používa jednoduchý a nie dvojzmyselný jazyk;

e) poskytuje presné a aktuálne informácie a uvádza, kedy bola vykonaná posledná aktualizácia;

f) je otvorený všetkým poskytovateľom služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb sprístupňujúcich relevantné informácie, pričom zahŕňa širokú škálu ponúk, ktoré sa vzťahujú na podstatnú časť trhu, a ak uvedené informácie neponúkajú úplný prehľad o trhu, jasne na to upozorňuje skôr, ako sa zobrazia výsledky;

g) poskytuje účinný postup oznamovania nesprávnych informácií;

h) zahŕňa možnosť porovnávať ceny, tarify a kvalitu fungovania služby medzi jednotlivými ponukami dostupnými spotrebiteľom a, ak to členské štáty vyžadujú, medzi týmito ponukami a štandardnými ponukami verejne dostupnými iným koncovým používateľom.

Porovnávacie nástroje, ktoré spĺňajú požiadavky uvedené v písmenách a) až h), na požiadanie poskytovateľov takých nástrojov osvedčia príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi.

Tretie strany majú právo bezplatne a v otvorených dátových formátoch využívať informácie zverejnené poskytovateľmi služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb, na účely sprístupňovania týchto nezávislých porovnávacích nástrojov.

4. Členské štáty môžu vyžadovať, aby poskytovatelia služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych služieb založených na číslovaní alebo oboch služieb bezplatne poskytovali informácie vo verejnom záujme podľa potreby existujúcim a novým koncovým používateľom, a to prostriedkami, aké tieto podniky bežne používajú pri svojej komunikácii s koncovými používateľmi. V takom prípade takéto informácie vo verejnom záujme poskytujú príslušné orgány verejnej správy v štandardizovanom formáte, pričom sa okrem iného týkajú:

a) najčastejších prípadov použitia služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych služieb založených na číslovaní na nezákonnú činnosť alebo na šírenie škodlivého obsahu, a to najmä ak sa môžu mať vplyv na dodržiavanie práv a slobôd iných osôb vrátane porušovania práv na ochranu údajov, autorských a súvisiacich práv, a právnych následkov takéhoto konania; a

b) prostriedkov ochrany proti rizikám z hľadiska osobnej bezpečnosti, súkromia a osobných údajov pri používaní služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní.

Článok 104

Kvalita služby týkajúca sa služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb

1. Národné regulačné orgány koordinovane s inými príslušnými orgánmi môžu požadovať od poskytovateľov služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb, aby pre koncových používateľov uverejňovali ucelené, porovnateľné, spoľahlivé, ľahko pochopiteľné a aktuálne informácie o kvalite svojich služieb, a to v rozsahu, v akom kontrolujú aspoň niektoré prvky siete buď priamo, alebo na základe dohody o úrovni poskytovaných služieb na tento účel, a o opatreniach prijatých na zabezpečenie rovnakého prístupu koncovým používateľom so zdravotným postihnutím. Národné regulačné orgány koordinovane s inými príslušnými orgánmi môžu od poskytovateľov verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb tiež požadovať, aby informovali spotrebiteľov, ak kvalita služieb, ktoré poskytujú, závisí od vonkajších faktorov, ako je napríklad kontrola prenosu signálu alebo sieťová pripojiteľnosť.

   Tieto informácie sa na požiadanie pred ich uverejnením dodajú národným regulačným orgánom a podľa potreby iným príslušným orgánom.

   Opatrenia na zabezpečenia kvality služieb musia byť v súlade s nariadením (EÚ) 2015/2120.

2. Národné regulačné orgány koordinovane s inými príslušnými orgánmi po tom, čo v maximálnej miere zohľadnia usmernenia orgánu BEREC, špecifikujú merateľné parametre kvality služby, uplatniteľné metódy merania, ako aj obsah, formu a spôsob uverejňovaných informácií vrátane prípadných mechanizmov osvedčovania kvality. V prípade potreby sa použijú parametre, definície a metódy merania uvedené v prílohe X.

Do ... [18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] s cieľom prispieť k jednotnému uplatňovaniu tohto odseku a prílohy X prijme orgán BEREC, po konzultácii so zainteresovanými stranami a v úzkej spolupráci s Komisiou, usmernenia týkajúce sa príslušných parametrov kvality služby vrátane parametrov relevantných v prípade koncových používateľov so zdravotným postihnutím, uplatniteľných metód merania, obsahu a formátu uverejňovaných informácií a mechanizmov osvedčovania kvality.

Článok 105

Dĺžka trvania zmluvy a jej ukončenie

1. Členské štáty zabezpečia, aby podmienky a postupy ukončenia zmluvy neodradzovali od zmeny poskytovateľa služby a aby sa v zmluvách uzavretých medzi spotrebiteľmi a poskytovateľmi iných verejne dostupných elektronických komunikačných služieb , ako sú interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, a iné ako prenosové služby používané na poskytovanie služieb komunikácie M2M, nestanovovalo záväzné obdobie, ktoré presahuje 24 mesiacov. Členské štáty môžu prijať alebo zachovať ustanovenia, ktorými sa stanovia kratšie maximálne zmluvné záväzné obdobia.

Tento odsek sa nevzťahuje na dĺžku splátkovej zmluvy, ak spotrebiteľ v osobitnej zmluve súhlasil so splátkami výhradne za zavedenie fyzickej prípojky najmä k vysokokapacitnej sieti. Splátková zmluva o zavedení fyzickej prípojky neobsahuje koncové zariadenie, ako je napríklad smerovač alebo modem, a nebráni sa ňou spotrebiteľom uplatňovať ich práva podľa tohto článku.

2. Odsek 1 sa vzťahuje aj na koncových používateľov, ktorými sú mikropodniky, malé podniky alebo neziskové organizácie, pokiaľ výslovne nesúhlasili s tým, že upustia od uplatňovania týchto ustanovení.

3. Ak sa v zmluvách alebo vo vnútroštátnom práve stanovuje automatické predĺženie fixného obdobia trvania zmluvy o iných elektronických komunikačných službách, ako sú interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, a iných ako prenosových službách používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M, členské štáty zabezpečia, aby po takomto predĺžení boli koncoví používatelia oprávnení ukončiť zmluvu, a to kedykoľvek s výpovednou lehotou najviac jeden mesiac stanovenej členskými štátmi a bez akýchkoľvek ďalších nákladov okrem poplatkov za prijímanie služby počas výpovednej lehoty. Pred tým, ako sa zmluva automaticky predĺži, poskytovatelia informujú koncových používateľov výrazným spôsobom, včas a na trvalom nosiči o skončení zmluvného záväzku a o prostriedkoch na ukončenie zmluvy. Okrem toho poskytovatelia zároveň poskytnú koncovým používateľom poradenstvo o najlepších tarifách v súvislosti s ich službami. Poskytovatelia poskytnú informácie o najlepších tarifách koncovým používateľom aspoň raz ročne.

4. Koncoví používatelia majú právo ukončiť svojej zmluvy bez toho, aby im v čase oznámenia zmien zmluvných podmienok navrhovaných poskytovateľom verejne dostupných elektronických komunikačných služieb iných ako interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania vznikli akékoľvek ďalšie náklady, pokiaľ nejde o navrhované zmeny, ktoré sú výhradne v prospech koncového používateľa, sú čisto administratívneho charakteru a nemajú negatívny účinok na koncového používateľa, alebo ich priamo stanovuje právo Únie alebo vnútroštátne právo.

   Poskytovatelia oznámia každú zmenu zmluvných podmienok koncovým používateľom aspoň mesiac vopred a zároveň ich informujú o ich práve ukončiť zmluvu bez toho, aby vznikli akékoľvek ďalšie náklady v prípade, že nové podmienky neprijímajú. Právo ukončiť zmluvu je uplatniteľné v lehote jedného mesiaca po oznámení. Členské štáty môžu lehotu predĺžiť o najviac tri mesiace. Členské štáty zabezpečia, aby sa oznamovanie uskutočňovalo jasným a zrozumiteľným spôsobom na trvalom nosiči.

5. Akákoľvek podstatná, nepretržitá alebo často sa opakujúca nezrovnalosť medzi skutočným fungovaním elektronických komunikačných služieb iných, ako sú služby prístupu k internetu, alebo interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, a fungovaním, ktoré sa uvádza v zmluve, sa považuje za základ na účely aktivácie nápravných opatrení, ktoré sú k dispozícii spotrebiteľovi v súlade s vnútroštátnym právom, vrátane práva ukončiť zmluvu bez akýchkoľvek nákladov.

6. Ak má koncový používateľ právo ukončiť zmluvu o poskytovaní iných verejne dostupných elektronických komunikačných službách, ako sú interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, pred koncom dohodnutého zmluvného obdobia podľa tejto smernice alebo podľa iných ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva, nepožaduje sa od koncového používateľa žiadna iná kompenzácia ako kompenzácia za ponechané dotované koncové zariadenie.

Ak sa koncový používateľ rozhodne ponechať si koncové zariadenie viazané v balíku v čase uzavretia zmluvy, akákoľvek kompenzácia, ktorú by mal zaplatiť, nepresiahne jeho hodnotu *pro rata temporis* dohodnutú v čase uzavretia zmluvy alebo zostávajúcu časť poplatku za službu až do skončenia zmluvy, podľa toho, ktorá suma je nižšia.

Členské štáty môžu stanoviť ďalšie metódy výpočtu sadzby kompenzácie za predpokladu, že takými metódami sa nedosiahne úroveň kompenzácie, ktorá by presahovala úroveň kompenzácie vypočítanú v súlade s druhým pododsekom.

Poskytovateľ bezplatne zruší akúkoľvek podmienku, ktorá sa týka používania koncového zariadenia na iných sieťach, v čase, ktorý určí členský štát, a najneskôr pri zaplatení kompenzácie.

7. Pokiaľ ide o prenosové služby používané na služby komunikácie M2M, práva uvedené v odsekoch 4 a 6 využívajú len koncoví používatelia, ktorí sú spotrebiteľmi, mikropodnikmi, malými podnikmi alebo neziskovými organizáciami.

Článok 106

Zmena poskytovateľa a prenositeľnosť čísla

1. V prípade zmeny poskytovateľa služieb prístupu k internetu na iného poskytovateľa dotknutí poskytovatelia poskytujú koncovému používateľovi primerané informácie pred zmenou a počas nej a zaručujú nepretržitosť služby prístupu k internetu, pokiaľ je to technicky možné. Prijímajúci poskytovateľ zabezpečí, aby sa služba prístupu k internetu aktivovala v čo najkratšom možnom čase v deň a v časovom rámci výslovne dohodnutom s koncovým používateľom. Predchádzajúci poskytovateľ naďalej poskytuje službu prístupu k internetu za rovnakých podmienok až pokiaľ prijímajúci poskytovateľ neaktivuje službu prístupu k internetu. Nedostupnosť služby počas procesu zmeny nesmie trvať dlhšie ako jeden pracovný deň.

   Národné regulačné orgány koncovému používateľovi zaručia efektívnosť a jednoduchosť procesu zmeny poskytovateľa.

2. Členské štáty zabezpečia, aby všetci koncoví používatelia s číslami z národného číslovacieho plánu, mali právo si na svoju žiadosť ponechať svoje číslo alebo čísla nezávisle od podniku, ktorý službu poskytuje, v súlade s časťou C prílohy VI.

3. Ak koncový používateľ ukončí zmluvu, členský štát zabezpečí, aby si koncový používateľ mohol ponechať právo na prenos čísla z národného číslovacieho plánu k inému poskytovateľovi na obdobie minimálne jedného mesiaca od dátumu ukončenia zmluvy, pokiaľ sa koncový používateľ tohto práva nezriekne.

4. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby tvorba cien medzi poskytovateľmi bola v súvislosti so zabezpečením prenositeľnosti čísla nákladovo orientovaná a aby sa na koncových používateľov nevzťahovali žiadne priame poplatky.

5. Prenos čísel a ich následná aktivácia sa vykonajú v čo najkratšom čase k dátumu výslovne dohodnutému s koncovým používateľom. V každom prípade sa koncovým používateľom, ktorí uzavreli zmluvu o prenose čísla k novému poskytovateľovi, číslo aktivuje do jedného pracovného dňa od dátumu dohodnutého s koncovým používateľom. V prípade neúspešného prenosu čísla predchádzajúci poskytovateľ číslo koncového používateľa alebo služieb, ktoré sa mu poskytovali, opätovne aktivuje, až kým sa prenos nepodarí. Predchádzajúci poskytovateľ aj naďalej poskytuje svoje služby za rovnakých podmienok, a to až do aktivácie služieb prijímajúceho poskytovateľa. Nedostupnosť služby pri procese zmeny poskytovateľa a prenosu čísel nesmie v žiadnom prípade trvať dlhšie ako jeden pracovný deň. Prevádzkovatelia, ktorých prístupové siete alebo zariadenia používa predchádzajúci alebo prijímajúci poskytovateľ alebo obaja, zabezpečia, aby nedošlo k nedostupnosti služby, ktorou by sa oneskoril proces zmeny poskytovateľa a prenosu čísla.

6. Proces zmeny poskytovateľa a prenosu čísla uvedený v odseku 1 a 5 riadi prijímajúci poskytovateľ a prijímajúci aj predchádzajúci poskytovateľ spolupracujú v dobrej viere. Títo neoneskorujú ani nezneužívajú procesy zmeny poskytovateľa a prenosu čísla, ani nevykonávajú prenos čísel alebo prechod koncových používateľov k novému poskytovateľovi bez výslovného súhlasu koncových používateľov. Zmluvy koncových používateľov s predchádzajúcim poskytovateľom sa ukončia automaticky po skončení procesu zmeny poskytovateľa.

Národné regulačné orgány môžu stanoviť podrobnosti procesov zmeny poskytovateľa a prenosu čísel, v ktorom sa zohľadnia vnútroštátne ustanovenia o zmluvných záväzkoch, technická uskutočniteľnosť a potreba neprerušiť službu poskytovanú koncovým používateľom. Ten zahŕňa požiadavku na vykonanie prenosu prostredníctvom poskytovania OTA, pokiaľ je to technicky uskutočniteľné a pokiaľ koncový používateľ nepožiada inak. Národné regulačné orgány zároveň prijmú primerané opatrenia na zabezpečenie ochrany a primeranej informovanosti koncových používateľov počas procesov zmeny poskytovateľa a prenosu čísla a zaistia, aby účastníci neboli prepojení na iného poskytovateľa bez ich súhlasu.

Predchádzajúci poskytovatelia vrátia na požiadanie spotrebiteľom používajúcim predplatené služby zostávajúci kredit. Vrátenie kreditu môže podliehať poplatku iba vtedy, ak sa to ustanovuje v zmluve. Každý takýto poplatok je primeraný a úmerný skutočným nákladom, ktoré predchádzajúcemu poskytovateľovi vznikli pri vracaní kreditu.

7. Členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách v prípade, ak poskytovateľ nesplní povinnosti stanovené v tomto článku, vrátane oneskorenia pri prenose čísla alebo jeho zneužitia poskytovateľom alebo v mene poskytovateľa.

8. Členské štáty ustanovia pravidlá týkajúce sa kompenzácie koncových používateľov ich poskytovateľmi, a to jednoduchým spôsobom a včas v prípade, ak poskytovateľ nesplní povinnosti stanovené v tomto článku, ako aj v prípade oneskorenia alebo zneužitia procesov prenosu čísla a zmeny poskytovateľa a nedodržania termínov na účely servisu a inštalácie.

9. Okrem informácií vyžadovaných podľa prílohy VIII členské štáty zabezpečia, aby koncoví používatelia boli primerane informovaní o existencii práv na kompenzáciu uvedených v odsekoch 7 a 8.

Článok 107

Ponuky balíkov

1. Ak balík služieb alebo balík služieb a koncového zariadenia ponúkaný spotrebiteľovi obsahuje aspoň službu prístupu k internetu alebo verejne dostupnú interpersonálnu komunikačnú službu založenú na číslovaní, článok 102 ods. 3, článok 103 ods. 1, článok 105 a článok 106 ods. 1 sa uplatňujú na všetky prvky balíka vrátane uplatňovania *mutatis mutandis* na tie prvky balíka, na ktoré sa uvedené ustanovenia inak nevzťahujú.

2. Ak má spotrebiteľ podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie právo ukončiť akýkoľvek prvok balíka uvedeného v odseku 1 pred koncom dohodnutého zmluvného obdobia v dôsledku nedostatku súladu alebo nedodania služby, členské štáty ustanovia, že spotrebiteľ má právo ukončiť zmluvu vo vzťahu ku všetkým prvkom balíka.

3. Žiadnym predplatením si dodatočných služieb alebo koncových zariadení poskytovaných alebo distribuovaných tým istým poskytovateľom služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní sa nepredlžuje pôvodná doba trvania zmluvy, ku ktorej sa také služby alebo koncové zariadenie doplnili, okrem prípadu, keď spotrebiteľ výslovne odsúhlasí inak pri predplatení dodatočných služieb alebo koncových zariadení.

4. Odseky 1 a 3 sa vzťahujú aj na koncových používateľov, ktorými sú mikropodniky, malé podniky alebo neziskové organizácie, pokiaľ výslovne nesúhlasili s tým, že upustia od uplatňovania všetkých alebo časti týchto ustanovení.

5. Členské štáty môžu tiež uplatniť odsek 1, pokiaľ ide o ostatné ustanovenia uvedené v tejto hlave.

Článok 108

Dostupnosť služieb

Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie čo najväčšej dostupnosti hlasových komunikačných služieb a služieb prístupu k internetu poskytovaných prostredníctvom verejných elektronických komunikačných sietí v prípade katastrofického výpadku siete alebo v prípade zásahu vyššej moci. Členské štáty zabezpečia, aby poskytovatelia hlasových komunikačných služieb prijali všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie nepretržitého prístupu k záchranným službám a nepretržitého zasielania varovaní verejnosti.

Článok 109

Tiesňové komunikácie a jednotné európske číslo tiesňového volania

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci koncoví používatelia služieb uvedených v odseku 2 vrátane používateľov verejných mincových alebo kartových telefónov mali prístup k záchranným službám prostredníctvom bezplatných tiesňových komunikácií a bez toho, aby museli použiť akýkoľvek platobný prostriedok, použitím jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112 a akéhokoľvek vnútroštátneho čísla tiesňového volania stanoveného členskými štátmi.

Členské štáty propagujú prístup k záchranným službám prostredníctvom jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112 z elektronických komunikačných sietí, ktoré nie sú verejne dostupné, ale ktoré umožňujú volania do verejných sietí, najmä ak podnik zodpovedný za túto sieť neposkytuje alternatívny a jednoduchý prístup k záchrannej službe.

2. Členské štáty po konzultácii s národnými regulačnými orgánmi, záchrannými službami a poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb zabezpečia, aby poskytovatelia verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní, ak sa takými službami koncovým používateľom umožní uskutočňovať volania na čísla v národnom alebo v medzinárodnom číslovacom pláne, poskytovali prístup k záchranným službám prostredníctvom tiesňových komunikácií s najvhodnejším strediskom tiesňového volania.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa na všetky tiesňové komunikácie na jednotné európske tiesňové číslo 112 primerane odpovedalo a aby boli vybavované tak, aby čo najlepšie vyhovovali vnútroštátnej organizácii záchranných systémov. Na takéto tiesňové komunikácie sa odpovedá a vybavujú sa aspoň tak rýchlo a účinne ako tiesňové komunikácie s vnútroštátnym tiesňovým číslom alebo číslami, ak sa používajú naďalej.

4. Komisia do ... [2 roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a každé dva roky po tomto dátume predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o účinnosti implementácie jednotného európskeho tiesňového čísla 112.

5. Členské štáty zabezpečia koncovým používateľom so zdravotným postihnutím rovnaký prístup k záchranným službám dostupným prostredníctvom tiesňových komunikácií, aký majú ostatní koncoví používatelia, v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb. Komisia a národné regulačné orgány alebo iné príslušné orgány prijmú vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby mali koncoví používatelia so zdravotným postihnutím prístup k záchranným službám za rovnocenných podmienok ako ostatní koncoví používatelia aj počas cestovania v inom členskom štáte, ak je to uskutočniteľné, bez žiadnej predregistrácie. Uvedené opatrenia sa snažia zabezpečiť interoperabilitu medzi členskými štátmi a vychádzajú v čo najvyššej možnej miere z európskych noriem alebo špecifikácií stanovených v súlade s článkom 39. Takéto opatrenia nebránia členským štátom v prijímaní ďalších požiadaviek s cieľom sledovať ciele stanovené v tomto článku.

6. Členské štáty zabezpečia, aby sa informácie o polohe volajúceho dali k dispozícii najvhodnejšiemu stredisku tiesňového volania, a to ihneď po nadviazaní tiesňovej komunikácie. Táto informácia obsahuje informácie o polohe získané zo siete a v prípade dostupnosti informácie o polohe volajúceho získané z telefónu. Členské štáty zabezpečia, aby získanie a prenos informácií o polohe volajúceho boli pre koncového používateľa a strediská tiesňového volania bezplatné, a to v súvislosti s každou tiesňovou komunikáciou na jednotné európske číslo tiesňového volania 112. Členské štáty môžu rozšíriť túto povinnosť na tiesňové komunikácie na vnútroštátne tiesňové čísla. Príslušné regulačné orgány, v prípade potreby po konzultácii s orgánom BEREC, stanovia kritériá presnosti a spoľahlivosti poskytovaných informácií o polohe volajúceho.

7. Členské štáty zabezpečia, aby boli koncoví používatelia náležite informovaní o existencii a používaní jednotného európskeho čísla tiesňového volania 112, ako aj o jeho funkciách dostupnosti, a to aj prostredníctvom iniciatív osobitne určených pre osoby cestujúce medzi členskými štátmi a koncových používateľov so zdravotným postihnutím. Tieto informácie sa poskytujú v prístupnom formáte, ktorý vyhovuje rôznym druhom zdravotného postihnutia. Komisia podporí a doplní opatrenia členských štátov.

8. S cieľom zabezpečiť účinný prístup k záchranným službám prostredníctvom tiesňových komunikácií na jednotné európske tiesňové číslo 112 v členských štátoch prijme Komisia po konzultácii s orgánom BEREC a v súlade s článkom 117 delegované akty, ktorými sa doplnia odseky 2, 5 a 6 tohto článku, týkajúce sa opatrení potrebných na zabezpečenie kompatibility, interoperability, kvality, spoľahlivosti a kontinuity tiesňových komunikácií v Únii, pokiaľ ide o technické riešenia polohy volajúceho, prístup koncových používateľov so zdravotným postihnutím a presmerovanie komunikácie do najvhodnejšieho strediska tiesňového volania. Prvý takýto delegovaný akt sa prijme do ... [štyri roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

   Uvedené delegované akty sa prijmú bez toho, aby bola dotknutá a ovplyvnená organizácia záchranných služieb, ktorá zostáva vo výlučnej právomoci členských štátov.

   Orgán BEREC vedie databázu čísel záchranných služieb E.164 členských štátov s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto služby mohli vzájomne kontaktovať z jedného členského štátu do druhého, ak takúto databáza nevedie iná organizácia.

Článok 110

Systém varovania verejnosti

1. Do ... [42 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sú zavedené systémy varovania verejnosti pred bezprostredne hroziacimi alebo už vznikajúcimi závažnými mimoriadnymi udalosťami a katastrofami, poskytovatelia mobilných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní odovzdávali varovania verejnosti dotknutým koncovým používateľom.

2. Bez ohľadu na odsek 1 môžu členské štáty určiť, že varovania verejnosti sa prenášajú prostredníctvom iných verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, ako sú služby uvedené v odseku 1 či služby vysielania, alebo prostredníctvom mobilnej aplikácie využívajúcej službu prístupu k internetu za predpokladu, že účinnosť systému varovania verejnosti je rovnocenná z hľadiska pokrytia a kapacity na dosiahnutie koncových používateľov vrátane tých, ktorí sú len dočasne prítomní v príslušnej oblasti, a to s prihliadnutím na usmernenia orgánu BEREC. Varovania verejnosti sa musia dať koncovými používateľmi ľahko prijímať.

   Orgán BEREC po konzultácii s orgánmi zodpovednými za strediská tiesňového volania a do ... [18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] uverejní usmernenia na posúdenie toho, či je účinnosť systémov varovaní verejnosti podľa tohto odseku rovnocenná s účinnosťou systémov varovaní uvedených v odseku 1.

Článok 111

Rovnaký prístup a výber pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím

1. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány stanovili požiadavky, ktoré majú splniť poskytovatelia verejne dostupných elektronických komunikačných služieb na to, aby pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím zabezpečili:

   a) možnosť prístupu k elektronickým komunikačným službám rovnocenným so službami, ktoré využíva väčšina koncových používateľov, vrátane súvisiacich informácií o zmluve poskytnutých v zmysle článku 102; a

   b) možnosť využitia výberu podnikov a služieb, ktoré sú dostupné väčšine koncových používateľov.

2. Prijatím opatrení uvedených v odseku 1 tohto článku členské štáty podporia dodržiavanie príslušných noriem alebo špecifikácií stanovených v súlade s článkom 39.

Článok 112

Telefónne informačné služby

1. Členské štáty zabezpečia, aby na účely zabezpečenia verejne dostupných telefónnych informačných služieb a telefónnych zoznamov všetci poskytovatelia interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní, ktorí prideľujú čísla z číslovacieho plánu, spĺňali všetky odôvodnené požiadavky na sprístupnenie príslušných informácií v dohodnutom formáte za podmienok, ktoré sú spravodlivé, objektívne, nákladovo orientované a nediskriminačné.

2. Národné regulačné orgány sú splnomocnené uložiť povinnosti a podmienky pre podniky, ktoré riadia prístup ku koncovým používateľom na účely poskytovania telefónnych informačných služieb v súlade s článkom 61. Takéto povinnosti a podmienky musia byť objektívne, spravodlivé, nediskriminačné a transparentné.

3. Členské štáty neponechajú v platnosti žiadne regulačné obmedzenia, ktoré bránia koncovým používateľom v jednom členskom štáte, aby mali priamy prístup k telefónnym informačných službám v inom členskom štáte prostredníctvom hlasového volania alebo SMS, a prijmú opatrenia na zabezpečenie takéhoto prístupu v súlade s článkom 97.

4. Tento článok sa uplatňuje s výhradou požiadaviek práva Únie o ochrane osobných údajov a súkromia, a najmä článku 12 smernice 2002/58/ES.

Článok 113

Interoperabilita autorádií a rádiových prijímačov pre spotrebiteľa a zariadení digitálnej televízie pre spotrebiteľa

1. Členské štáty zabezpečia interoperabilitu autorádií a zariadení digitálnej televízie pre spotrebiteľa v súlade s prílohou XI.

2. Okrem toho môžu členské štáty prijať opatrenia na zabezpečenie interoperability iných rádiových prijímačov pre spotrebiteľa a zároveň obmedziť vplyv na trh rozhlasových prijímačov s nízkou hodnotou a zabezpečiť, aby sa takéto opatrenia nevzťahovali na výrobky, ktorých rádiový prijímač je čisto doplnkovej povahy, ako sú napríklad smartfóny, a na zariadenia používané rádioamatérmi.

3. Členské štáty nabádajú poskytovateľov služieb digitálnej televízie, aby podľa potreby zabezpečili interoperabilitu zariadení digitálnej televízie, ktoré poskytujú svojím koncovým používateľom, aby v prípade, že je to technicky uskutočniteľné, mohli zariadenia digitálnej televízie opätovne použiť ostatní poskytovatelia služieb digitálnej televízie.

Bez toho, aby bol dotknutý článok 5 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ[1], členské štáty zabezpečia, aby mali koncoví používatelia pri ukončení zmluvy možnosť bezplatne a ľahko vrátiť zariadenie digitálnej televízie, pokiaľ poskytovateľ nepreukáže, že je plne interoperabilné so službami digitálnej televízie iných poskytovateľov vrátane tých, ku ktorým koncový používateľ prechádza.

Zariadenie digitálnej televízie, ktoré je v zhode s harmonizovanými normami, na ktoré sú v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejnené odkazy, alebo ich časťami, sa považuje za zariadenie v súlade s požiadavkami interoperability uvedenými v druhom pododseku, na ktoré sa tieto normy alebo ich časti vzťahujú.

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 38).

Článok 114

Povinnosti prenosu

1. Členské štáty môžu v rámci svojej jurisdikcie uložiť podnikom, ktoré poskytujú elektronické komunikačné siete a služby používané na šírenie rozhlasových alebo televíznych vysielacích kanálov pre verejnosť, primerané povinnosti prenosu týkajúce sa vysielania určených rozhlasových a televíznych vysielacích kanálov a súvisiacich doplnkových služieb, najmä služieb umožňujúcich primeraný prístup koncovým používateľom so zdravotným postihnutím, ako aj dát podporujúcich služby televízie s internetom a elektronických programových sprievodcov, a to v prípade, ak značný počet koncových používateľov takýchto sietí a služieb ich používa ako hlavný prostriedok na príjem rozhlasového a televízneho vysielania. Takéto povinnosti sa uložia len vtedy, keď je to potrebné na splnenie cieľov všeobecného záujmu, ktoré jasne vymedzí každý členský štát, pričom uvedené povinnosti musia byť primerané a transparentné.

2. Členské štáty preskúmajú povinnosti uvedené v odseku 1 do ... [jeden rok od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a každých päť rokov po tomto dátume s výnimkou prípadov, keď členské štáty vykonali takéto preskúmanie v priebehu predchádzajúcich štyroch rokov.

3. Ani odsekom 1 tohto článku, ani článkom 59 ods. 2 nie je dotknutá možnosť členských štátov stanoviť prípadné primerané odmeňovanie vzťahujúce sa k opatreniam prijatým v súlade s týmto článkom, pričom sa zaručí, že za podobných okolností nedôjde k diskriminácii pri zaobchádzaní s poskytovateľmi elektronických komunikačných sietí a služieb. Ak sa stanovuje odplata, členské štáty zabezpečia, aby sa povinnosť odplaty jasne stanovila vo vnútroštátnych právnych predpisoch vrátane prípadných kritérií na výpočet takejto odplaty. Členské štáty tiež zabezpečia, aby sa uplatňovala primeraným a transparentným spôsobom.

Článok 115

Poskytnutie doplnkových prostriedkov

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 88 ods. 2, členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, mohli od všetkých poskytovateľov služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní požadovať, aby bezplatne sprístupnili všetky doplnkové prostriedky uvedené v prílohe VI časti B alebo ich časť, pokiaľ je to technicky uskutočniteľné , ako aj všetky doplnkové prostriedky uvedené v prílohe VI časti A alebo ich časť.

2. Členské štáty môžu pri uplatňovaní odseku 1 rozšíriť zoznam doplnkových prostriedkov uvedených v prílohe VI častiach A a B s cieľom zabezpečiť vyššiu úroveň ochrany spotrebiteľa.

3. Členský štát môže rozhodnúť, že nebude uplatňovať odsek 1 na celom svojom území alebo na jeho časti, ak po zohľadnení stanovísk zainteresovaných strán usúdi, že existuje dostatočný prístup k týmto prostriedkom.

Článok 116

Úpravy príloh

Komisia je splnomocnená prijímať v súlade s článkom 117 delegované akty, ktorými sa menia prílohy V, VI, IX, X a XI, aby zohľadnila technický a sociálny rozvoj alebo zmeny dopytu na trhu.

ČASŤ IV
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 117

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 75, 109 a 116 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomocí uvedené v článkoch 75, 109 a 116 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článkov 75, 109 a 116 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 118

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor (ďalej len „komunikačný výbor“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. V prípade vykonávacích aktov uvedených v článku 28 ods. 4 druhom pododseku Komisii pomáha Výbor pre rádiové frekvenčné spektrum zriadený podľa článku 3 ods. 1 rozhodnutia č. 676/2002/ES. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada člen výboru. V takom prípade predseda v rozumnom čase zvolá zasadnutie výboru.

4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 so zreteľom na článok 8.

Ak sa má stanovisko výboru získať písomným postupom, tento postup sa ukončí bez výsledku, ak tak v rámci lehoty na vydanie stanoviska rozhodne predseda výboru alebo ak o to požiada člen výboru. V takom prípade predseda v rozumnom čase zvolá zasadnutie výboru.

Článok 119

Výmena informácií

1. Komisia poskytne Komunikačnému výboru všetky relevantné informácie o výsledkoch pravidelných konzultácií so zástupcami prevádzkovateľov siete, poskytovateľov služieb, používateľov, spotrebiteľov, výrobcov a odborov, ako aj s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami.

2. Komunikačný výbor pri zohľadnení elektronickej komunikačnej politiky v Únii podporuje výmenu informácií medzi členskými štátmi a medzi členskými štátmi a Komisiou o situácii a vývoji regulačných činností týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb.

Článok 120

Uverejňovanie informácií

1. Členské štáty zabezpečia uverejňovanie aktuálnych informácií týkajúcich sa vykonávania tejto smernice spôsobom, ktorý zaručuje všetkým zainteresovaným stranám jednoduchý prístup k týmto informáciám. Vo vnútroštátnom úradnom vestníku uverejnia oznámenie o spôsobe a mieste uverejňovania informácií. Prvé takéto oznámenie sa uverejní do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a potom v prípade každej zmeny informácií, ktoré sú v ňom uvedené.

2. Členské štáty predkladajú Komisii kópie všetkých takýchto oznámení v čase ich uverejnenia. V prípade potreby Komisia poskytne informácie Komunikačnému výboru.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa všetky relevantné informácie o právach, podmienkach, postupoch, poplatkoch, tarifách a rozhodnutiach týkajúcich sa všeobecných povolení, práv na využívanie a práv na inštaláciu zariadení uverejňovali a neustále aktualizovali primeraným spôsobom s cieľom, aby všetky zainteresované strany mali k takýmto informáciám ľahký prístup.

4. Ak sú informácie, ktoré sa uvádzajú v odseku 3, uchovávajú na rôznych úrovniach štátnej správy, najmä informácie týkajúce sa postupov a podmienok o právach na inštaláciu zariadení, príslušný orgán podnikne všetky primerané kroky, zohľadňujúc pri tom potrebné náklady, na vypracovanie ľahko použiteľného prehľadu všetkých takýchto informácií vrátane informácií o príslušných úrovniach štátnej správy a zodpovedných orgánoch s cieľom uľahčiť podávanie žiadostí o práva na inštaláciu zariadení.

5. Členské štáty zabezpečia uverejnenie osobitných povinností uložených podnikom podľa tejto smernice a identifikáciu konkrétnych produktov a služieb a geografických trhov. S výhradou potreby ochrany obchodného tajomstva zabezpečia, aby aktuálne informácie boli verejne dostupné spôsobom, ktorý zaručuje jednoduchý prístup k informáciám všetkým zainteresovaným stranám.

6. Členské štáty poskytnú Komisii informácie, ktoré spravili verejne dostupnými podľa odseku 5. Komisia tieto informácie sprístupní v ľahko prístupnej forme a podľa potreby zašle Komunikačnému výboru.

Článok 121

Oznamovanie a monitorovanie

1. Národné regulačné orgány oznámia Komisii do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a následne ihneď v prípade akejkoľvek zmeny názvov podnikov určených ako podniky s povinnosťami poskytovať univerzálnu službu podľa článku 85 ods. 2, článku 86 alebo článku 87.

2. Národné regulačné orgány oznámia Komisii názvy podnikov určených ako podniky s významným vplyvom na trhu na účely tejto smernice a povinnosti uložené týmto podnikom podľa tejto smernice. Všetky zmeny týkajúce sa povinností uložených podnikom alebo podnikov, na ktoré má vplyv táto smernica, sa ihneď oznámia Komisii.

Článok 122

Postupy preskúmania

1. Komisia do ... [7 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a následne každých päť rokov po tomto dátume preskúmava fungovanie tejto smernice a podá správu Európskemu parlamentu a Rade.

V týchto preskúmaniach sa vyhodnotia najmä dôsledky článku 61 ods. 3 a článkov 76, 78 a 79 na trh a to, či sú právomoci *ex ante* a iné intervenčné právomoci podľa tejto smernice dostatočné na to, aby mohli národné regulačné orgány riešiť štruktúry oligopolných trhov bez hospodárskej súťaže a zabezpečiť, aby hospodárska súťaž na trhoch elektronických komunikácií naďalej slúžila k prospechu koncových používateľov.

Na tento účel si Komisia môže vyžiadať od členských štátov informácie, ktoré jej poskytnú bez zbytočného odkladu.

2. Komisia do ... [7 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a následne každých päť rokov po tomto dátume preskúmava rozsah univerzálnej služby, najmä z hľadiska návrhov pre Európsky parlament a Radu týkajúcich sa jeho zmeny alebo nového vymedzenia.

Toto preskúmanie sa vykonáva na základe sociálneho, hospodárskeho a technického rozvoja okrem iného s ohľadom na mobilitu a rýchlosť prenosu dát v súvislosti s technológiami používanými väčšinou koncových používateľov. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu týkajúcu sa výsledkov preskúmania.

3. Orgán BEREC do ... [tri roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a následne každé tri roky po tomto dátume uverejní stanovisko k vnútroštátnej implementácii a fungovaniu všeobecného povolenia a k jeho vplyvu na fungovanie vnútorného trhu.

Komisia môže pri čo najväčšom zohľadnení stanoviska orgánu BEREC uverejniť správu o uplatňovaní kapitoly II hlavy II a prílohy I a môže predložiť legislatívny návrh na zmenu týchto ustanovení, ak to považuje za potrebné na účely riešenia prekážok riadneho fungovania vnútorného trhu.

Článok 123

Osobitný postup preskúmania týkajúci sa práv koncových používateľov

1. Orgán BEREC monitoruje vývoj na trhu a technologický rozvoj v súvislosti s rôznymi druhmi elektronických komunikačných služieb a do ... [tri roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] a následne každé tri roky po tomto dátume alebo na základe odôvodnenej žiadosti aspoň dvoch svojich členov z členských štátov vydá stanovisko k takémuto vývoju a k jeho vplyvu na uplatňovanie hlavy III časti III.

V tomto stanovisku orgán BEREC posúdi, do akej miery sa v rámci hlavy III časti III spĺňajú ciele stanovené v článku 3. V stanovisku sa zohľadní najmä rozsah pôsobnosti hlavy III časti III, pokiaľ ide o typy elektronických komunikačných služieb, na ktoré sa vzťahuje Ako základ pre stanovisko orgán BEREC predovšetkým analyzuje:

a) do akej miery majú koncoví používatelia všetkých elektronických komunikačných služieb možnosť sa slobodne a informovane rozhodovať, a to aj na základe úplných informácií o zmluve, a majú možnosť jednoducho zmeniť svojho poskytovateľa elektronických komunikačných služieb;

b) do akej miery mal prípadný nedostatok možností uvedených v písmene a) za následok deformácie trhu alebo ujmu pre koncového používateľa;

c) do akej miery je značne ohrozený účinný prístup k záchranným službám, najmä v dôsledku zvýšeného využívania interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania, nedostatočnou interoperabilitou alebo technologickým vývojom;

d) pravdepodobné náklady na akékoľvek prípadné úpravy povinností uvedených v hlave III časti III alebo vplyv na inováciu v súvislosti s poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb.

2. Komisia po tom, ako v maximálnej miere zohľadní stanovisko orgánu BEREC, uverejní správu o uplatňovaní hlavy III časti III a predloží legislatívny návrh na zmenu uvedenej hlavy, ak to považuje za potrebné na zabezpečenie toho, aby sa ciele stanovené v článku 3 naďalej plnili.

Článok 124

Transpozícia

1. Členské štáty prijmú a uverejnia do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Bezodkladne oznámia Komisii znenie týchto ustanovení.

   Členské štáty uplatňujú tieto opatrenia od ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

   Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Takisto uvedú, že odkazy v platných zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach na smernice zrušené touto smernicou sa považujú za odkazy na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravia členské štáty.

2. Odchylne od odseku 1 tohto článku sa článok 53 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice uplatňuje od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice] v prípade, ak boli harmonizované podmienky stanovené technickými vykonávacími opatreniami v súlade s rozhodnutím č. 676/2002/ES, aby sa umožnilo rádiovému spektru využívať bezdrôtové širokopásmové siete a služby. V súvislosti s pásmami rádiového spektra, pre ktoré neboli stanovené harmonizované podmienky do ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice], sa článok 53 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice uplatňuje od dátumu prijatia technických vykonávacích opatrení v súlade s článkom 4 rozhodnutia č. 676/2002/ES.

Odchylne od odseku 1 tohto článku, členské štáty uplatňujú opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 54 od 31. decembra 2020.

3. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 125

Zrušenie

Smernice 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES, 2002/22/ES uvedené v časti A prílohy XII sa zrušujú s účinnosťou od ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc uvedených v časti B prílohy XII do vnútroštátneho práva a na ich uplatňovanie.

Článok 5 rozhodnutia č. 243/2012/EÚ sa vypúšťa s účinnosťou od ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

Odkazy na zrušené smernice sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe XIII.

Článok 126

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť tretím dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 127

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*

PRÍLOHA I

ZOZNAM PODMIENOK, KTORÉ MÔŽU BYŤ SPOJENÉ SO VŠEOBECNÝMI POVOLENIAMI, S PRÁVAMI NA VYUŽÍVANIE RÁDIOVÉHO SPEKTRA A S PRÁVAMI NA VYUŽÍVANIE ZDROJOV ČÍSLOVANIA

Táto príloha stanovuje maximálny zoznam podmienok, ktoré možno spájať so všeobecnými povoleniami, ktoré sa týkajú elektronických komunikačných sietí a služieb iných ako interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania (časť A), elektronických komunikačných sietí (časť B), elektronických komunikačných služieb iných ako interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania (časť C), s právami na využívanie rádiového spektra (časť D) a právami na využívanie zdrojov číslovania (časť E).

A VŠEOBECNÉ PODMIENKY, KTORÉ SA MÔŽU SPÁJAŤ SO VŠEOBECNÝM POVOLENÍM

1. Správne poplatky v súlade s článkom 16.

2. Ochrana osobných údajov a súkromia špecifická pre odvetvie elektronických komunikácií v súlade so smernicou 2002/58/ES.

3. Informácie sa poskytujú podľa postupu o oznámení v súlade s článkom 12 a na iné účely tak, ako je zahrnuté v článku 21.

4. Umožnenie odpočúvania zákonným spôsobom príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679 a smernicou 2002/58/ES.

5. Pravidlá využívania komunikácií smerom od orgánov verejnej správy k širokej verejnosti v prípade varovania verejnosti pred bezprostredným nebezpečenstvom a na účely zmiernenia následkov veľkých katastrof.

6. Podmienky využívania počas závažných katastrof alebo vnútroštátnych núdzových situácií na zabezpečenie komunikácie medzi záchrannými službami a orgánmi.

7. Iné povinnosti týkajúce sa prístupu, ako sú povinnosti stanovené v článku 13 tejto smernice, vzťahujúce sa na podniky poskytujúce elektronické komunikačné siete alebo služby.

8. Opatrenia navrhnuté na zabezpečenie súladu s normami alebo špecifikáciami uvedenými v článku 39.

9. Povinnosti súvisiace s transparentnosťou, ukladané poskytovateľom verejných elektronických komunikačných sietí, ktorí poskytujú verejne dostupné elektronické komunikačné služby, s cieľom zabezpečiť prepojiteľnosť medzi koncovými bodmi v súlade s cieľmi a zásadami ustanovenými v článku 3 a ak je to nevyhnutné a primerané, prístup príslušných orgánov k takýmto informáciám na účely overenia presnosti takto zverejnených informácií.

B. Osobitné podmienky, ktoré sa môžu spájať so všeobecným povolením týkajúcim sa poskytovania elektronických komunikačných sietí

1. Prepojenie sietí v súlade s touto smernicou.

2. Povinnosti „prenosu“ v súlade s touto smernicou.

3. Opatrenia týkajúce sa ochrany verejného zdravia pred elektromagnetickými poľami z elektronických komunikačných sietí v súlade s právom Únie pri čo najväčšom zohľadnení odporúčania Rady 1999/519/ES.

4. Zachovanie integrity sietí verejných elektronických komunikačných sietí v súlade s touto smernicou vrátane podmienok na zabránenie elektromagnetického rušenia medzi elektronickými komunikačnými sieťami alebo službami v súlade so smernicou 2014/30/EÚ.

5. Zabezpečenie verejných systémov voči neoprávnenému prístupu v súlade so smernicou 2002/58/ES.

6. Podmienky využívania rádiového spektra v súlade s článkom 7 ods. 2 smernice 2014/53/EÚ, ak takéto využívanie nepodlieha poskytovaniu individuálnych práv na využívanie v súlade s článkom 46 ods. 1 a článkom 48 tejto smernice.

C. Osobitné podmienky, ktoré sa môžu spájať so všeobecným povolením týkajúcim sa poskytovania elektronických komunikačných služieb iných ako interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania

1. Interoperabilita služieb v súlade s touto smernicou.

2. Dostupnosť čísel z národného číslovacieho plánu, univerzálnych medzinárodných bezplatných čísel (UIFN) a, ak je to technicky a ekonomicky realizovateľné, čísel z číslovacích plánov ostatných členských štátov pre koncových používateľov a podmienky v súlade s touto smernicou.

3. Predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, špecifické pre odvetvie elektronických komunikácií.

4. Obmedzenia, týkajúce sa prenosu nezákonného obsahu v súlade so smernicou 2000/31/ES a obmedzenia týkajúce sa prenosu škodlivého obsahu v súlade so smernicou 2010/13/EÚ.

D. Podmienky, ktoré sa môžu spájať s právami na využívanie rádiového spektra

1. Povinnosť poskytovať službu alebo používať typ technológie v zmysle obmedzení v článku 45 vrátane prípadných požiadaviek na pokrytie a kvalitu služby.

2. Účinné a efektívne využívanie rádiového spektra v súlade s touto smernicou.

3. Technické a prevádzkové podmienky potrebné na predchádzanie škodlivému rušeniu a na ochranu verejného zdravia pred elektromagnetickými poľami, pričom sa v čo najväčšej miere zohľadní odporúčanie 1999/519/ES, ak sú tieto podmienky odlišné od podmienok zahrnutých do všeobecného povolenia.

4. Maximálne prípustné trvanie v súlade s článkom 49 s výhradou zmien v národnej tabuľke frekvenčného spektra.

5. Prevod alebo prenájom práv z podnetu držiteľa práv a podmienky pre takýto prevod v súlade s touto smernicou.

6. Poplatky za práva na využívanie v súlade s článkom 42.

7. Akékoľvek záväzky, ktoré podnik získavajúci právo na využívanie prevzal v procese udeľovania alebo obnovovania povolenia pred jeho udelením, prípadne v rámci výzvy na uplatňovanie práv na využívanie.

8. Povinnosti týkajúce sa spájania alebo spoločného využívania rádiového spektra alebo umožnenia prístupu iných používateľov v konkrétnych regiónoch či na celom území štátu k rádiovému spektru.

9. Povinnosti prevzaté na základe príslušných medzinárodných dohôd vzťahujúcich sa na využívanie pásiem rádiového spektra.

10. Povinnosti špecifické pre experimentálne využívanie pásiem rádiového spektra.

E. Podmienky, ktoré sa môžu spájať s právami na využívanie zdrojov číslovania

1. Určenie služby, pre ktorú sa má číslo využívať, vrátane akýchkoľvek požiadaviek spojených s poskytovaním tejto služby, a aby sa predišlo pochybnostiam, zásady stanovovania taríf a maximálne ceny, ktoré možno uplatňovať v konkrétnej číselnej množine na účely zabezpečenia ochrany spotrebiteľov podľa článku 3 ods. 2 písm. d).

2. Účinné a efektívne využívanie zdrojov číslovania v súlade s touto smernicou.

3. Požiadavky na prenositeľnosť čísla v súlade s touto smernicou.

4. Povinnosť poskytovať koncovému používateľovi verejného telefónneho zoznamu informácie na účely uplatňovania článku 112.

5. Maximálne prípustné trvanie v súlade s článkom 94 s výhradou zmien v národnom číslovacom pláne.

6. Prevod práv z podnetu držiteľa práv a podmienky takéhoto prevodu podľa tejto smernice vrátane akejkoľvek podmienky, podľa ktorej právo využívať číslo je záväzné pre všetky podniky, na ktoré sa tieto práva prenášajú.

7. Poplatky za práva na využívanie v súlade s článkom 95.

8. Akékoľvek záväzky, ktoré prevzal podnik získavajúci právo na využívanie v priebehu postupu súťažného alebo porovnávacieho výberu.

9. Záväzky prevzaté podľa príslušných medzinárodných dohôd vzťahujúcich sa na využívanie čísel.

10. Povinnosti týkajúce sa extrateritoriálneho využívania čísel v Únii, aby sa zabezpečil súlad s pravidlami členských štátov v oblasti ochrany spotrebiteľa a inými pravidlami týkajúcimi sa iných čísel ako kód krajiny.

PRÍLOHA II

PODMIENKY PRÍSTUPU K VYSIELANIU DIGITÁLNEJ TELEVÍZIE A ROZHLASOVÝCH SLUŽIEB PRE DIVÁKOV A POSLUCHÁČOV V ÚNII

Časť I

Podmienky pre systémy podmieneného prístupu uplatňované v súlade s článkom 62 ods. 1

Vzhľadom na podmienený prístup k vysielaniu digitálnej televízie a rozhlasových služieb pre divákov a poslucháčov v Únii bez ohľadu na spôsob prenosu členské štáty zabezpečia v súlade s článkom 62 uplatňovanie týchto podmienok:

a) všetky podniky poskytujúce služby podmieneného prístupu bez ohľadu na spôsob prenosu, ktorí poskytujú služby prístupu k digitálnej televízii a rozhlasovým službám, od ktorých sú vysielatelia závislí, ak majú zasiahnuť skupinu potenciálnych divákov a poslucháčov, musia:

   – ponúkať všetkým vysielateľom spravodlivo, primerane a nediskriminačne v súlade s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže technické služby umožňujúce vysielateľom digitálne prenášaných služieb ich príjem zo strany oprávnených divákov alebo poslucháčov prostredníctvom dekodérov spravovaných prevádzkovateľom služby, pri dodržiavaní práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže,

   – viesť oddelené finančné účtovníctvo týkajúce sa ich činností ako poskytovateľov podmieneného prístupu.

b) pri udeľovaní licencií výrobcom zariadení pre spotrebiteľa držitelia práv na priemyselné vlastníctvo produktov a systémov podmieneného prístupu zabezpečia výkon tohto udeľovania za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok. Pri zohľadnení technických a obchodných faktorov nesmú držitelia práv podmieňovať udeľovanie licencií podmienkami zakazujúcimi, zhoršujúcimi alebo brániacimi zahrnutiu do toho istého produktu:

– spoločného rozhrania umožňujúceho spojenie s viacerými inými systémami prístupu, alebo

– prostriedkov špecifických pre iné prístupové systémy za predpokladu, že nadobúdateľ licencie spĺňa príslušné a primerané podmienky zaručujúce, pokiaľ sa ho to týka, bezpečnosť transakcií prevádzkovateľov systému podmieneného prístupu.

Časť II

Iné prostriedky, na ktoré sa môžu uplatniť podmienky podľa článku 61 ods. 2 písm. D)

a) Prístup k APIs (aplikačné programové rozhrania);

b) Prístup k EPGs (elektronický programový sprievodca).

PRÍLOHA III

KRITÉRIÁ STANOVOVANIA VEĽKOOBCHODNÝCH SADZIEB ZA UKONČENIE HLASOVÉHO VOLANIA

Zásady, kritériá a parametre stanovovania veľkoobchodných sadzieb za ukončenie hlasového volania na trhoch pevných a mobilných sietí podľa článku 75 ods. 1:

a) sadzby sa zakladajú na pokrytí nákladov vynaložených efektívnym prevádzkovateľom; hodnotenie efektívnych nákladov vychádza z aktuálnych hodnôt nákladov; metodika výpočtu nákladov použitá na výpočet efektívnych nákladov vychádza z modelového prístupu zdola nahor pri použití dlhodobých prírastkových nákladov vynaložených pri poskytovaní veľkoobchodnej služby ukončenia hlasového volania tretím stranám;

b) relevantné prírastkové náklady na veľkoobchodnú službu ukončenia hlasového volania sa stanovujú ako rozdiel medzi celkovými dlhodobými nákladmi prevádzkovateľa poskytujúceho kompletnú škálu služieb a celkovými dlhodobými nákladmi prevádzkovateľa, ktorý neposkytuje veľkoobchodnú službu ukončenia hlasového volania tretím stranám;

c) k relevantnému príplatku za ukončenie hlasového volania by sa mali pripočítať iba tie náklady súvisiace s prevádzkou, ktorým by sa dalo predísť, keby sa veľkoobchodná služba ukončenia volania neposkytovala;

d) náklady súvisiace s dodatočnou kapacitou siete sa zahrnú len do tej miery, ktorá zodpovedá potrebe zvýšiť kapacitu na účely umožnenia dodatočnej prevádzky veľkoobchodnej služby ukončenia hlasového volania;

e) poplatky za rádiové spektrum sa nezapočítavajú do príplatku za ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti;

f) zahrnú sa len tie veľkoobchodné komerčné náklady, ktoré priamo súvisia s poskytovaním veľkoobchodnej služby ukončenia hlasového volania tretím stranám;

g) všetci prevádzkovatelia pevných sietí sú považovaní za poskytovateľov služieb ukončenia hlasového volania za rovnaké jednotkové náklady ako efektívny prevádzkovateľ, a to bez ohľadu na ich veľkosť;

h) v prípade prevádzkovateľov mobilných sietí sa minimálny efektívny rozsah stanoví na úrovni podielu na trhu, ktorý nie je nižší ako 20 %;

i) príslušným prístupom, ktorý sa zvolí v prípade odpisov, je prístup ekonomických odpisov a

j) výber technológií pre modelové siete musí byť progresívny, založený na IP protokole a musí zohľadňovať viacero technológií, ktoré sa môžu použiť v období platnosti maximálnej sadzby; v prípade pevných sietí sa volania vnímajú výlučne ako prepájanie paketov.

PRÍLOHA IV

KRITERIÁ POSUDZOVANIA PONÚK NA SPOLUINVESTOVANIE

Pri posudzovaní ponuky na spoluinvestovanie podľa článku 76 ods. 1 národné regulačné orgány overia, či boli minimálne splnené tieto kritériá. Národné regulačné orgány môžu zvážiť dodatočné kritériá v rozsahu, v akom sú potrebné na zabezpečenie dostupnosti potenciálnych investorov na spoluinvestovanie vzhľadom na špecifické miestne podmienky a štruktúru trhu:

a) ponuka na spoluinvestovanie je otvorená pre všetky podniky počas celej životnosti siete vybudovanej v rámci ponuky na spoluinvestovanie, a to na nediskriminačnom základe. Podnik určený ako podnik s významným vplyvom na trhu môže do ponuky zahrnúť primerané podmienky týkajúce sa finančnej kapacity ktoréhokoľvek z podnikov tak, aby napríklad spoluinvestori museli preukazovať svoju schopnosť plnenia postupných platieb, na základe ktorých sa zavádzanie naplánuje, ako aj schopnosť prijať strategický plán, na základe ktorého sa vypracujú strednodobé plány zavádzania atď.

b) Ponuka na spoluinvestovanie musí byť transparentná:

   – ponuka musí byť dostupná a ľahko identifikovateľná na webových sídlach podniku určeného ako podnik s významným vplyvom na trhu;

   – každý potenciálny uchádzač, ktorý prejaví záujem, musí mať bezodkladne k dispozícii podrobné podmienky vrátane právnej formy dohody o spoluinvestovaní a v relevantných prípadoch vyhlásenie o úmysle dodržiavať podmienky riadenia nástroja spoluinvestovania; a

– proces podobný plánu zriadenia a prípravy projektu spoluinvestovania musí byť vopred stanovený, jasne a v písomnej podobe vysvetlený potenciálnemu spoluinvestorovi a všetky hlavné body plánu jasne oznámené všetkým podnikom bez diskriminácie.

c) Ponuka na spoluinvestovanie obsahuje podmienky pre potenciálneho spoluinvestora, ktoré sú v prospech dlhodobo udržateľnej hospodárskej súťaže a predovšetkým:

– Všetkým podnikom musia byť ponúknuté spravodlivé, primerané a nediskriminačné podmienky účasti na dohode o spoluinvestovaní zodpovedajúce momentu ich zapojenia aj vrátane podmienok finančného plnenia, ktoré je nevyhnutné na nadobudnutie osobitných práv, podmienok ochrany, ktoré spoluinvestorom tieto práva zaručia tak vo fáze budovania, ako aj využívania, napríklad udelením nezrušiteľných práv na využívanie počas očakávanej životnosti siete vybudovanej spoluinvestovaním, ako aj podmienok uzavretia a prípadného vypovedania dohody o spoluinvestovaní. Nediskriminačné podmienky v tomto kontexte neznamenajú, že všetkým potenciálnym spoluinvestorom musia byť ponúknuté rovnaké podmienky vrátane finančných podmienok, ale že akákoľvek úprava podmienok musí byť odôvodnená rovnakým cieľom, transparentnými, nediskriminačnými a predvídateľnými podmienkami ako napríklad počet prípojok koncových používateľov, ku ktorým sa zaviazali.

– Ponuka musí umožňovať flexibilitu z hľadiska hodnoty a načasovania záväzku zo strany každého spoluinvestora napríklad formou dohodnutého a potenciálne stále vyššieho percenta celkového počtu prípojok koncových používateľov v danej oblasti, k dosiahnutiu ktorého sa môžu spoluinvestori postupne zaväzovať a ktoré sa stanovuje na úrovni jednotky tak, aby to umožnilo menším spoluinvestorom s obmedzenými zdrojmi zapojiť sa do spoluinvestovania v primerane minimálnom rozsahu a postupne zvyšovať ich spoluúčasť a zaručilo primerané miery pôvodného záväzku. Stanovenie finančného plnenia každým spoluinvestorom musí zohľadňovať to, že prví investori sú ochotní znášať vyššie riziká a skôr uvoľniť kapitál.

– Zvýšenie hodnoty investície po určitom čase sa považuje za odôvodnené v prípade záväzkov daných neskôr a nových spoluinvestorov vstupujúcich do spoluinvestovania po začatí projektu, aby sa tak zohľadnilo znižovanie rizika a predišlo akýmkoľvek zámerom zadržiavať kapitál v počiatočných fázach.

– Dohoda o spoluinvestovaní musí umožňovať udelenie práv nadobudnutých spoluinvestormi iným spoluinvestorom alebo tretím stranám ochotným pristúpiť k dohode o spoluinvestovaní pod podmienkou, že podnik, ktorý práva nadobúda, musí splniť všetky pôvodné povinnosti vyplývajúce prevádzajúcemu podniku z dohody o spoluinvestovaní.

– Spoluinvestori si musia navzájom za spravodlivých a primeraných podmienok udeliť recipročné práva na prístup k spoluinvestovanej infraštruktúre na účely poskytovania služieb na nadväzujúcom trhu vrátane koncových používateľov, v súlade s transparentnými podmienkami, ktoré musia byť transparentné už v dohode o spoluinvestovaní a v následnej dohode, zvlášť ak sú spoluinvestori jednotlivo alebo oddelene zodpovední za zavedenie konkrétnych častí siete. Ak dôjde k vytvoreniu nástroja spoluinvestovania, musí všetkým spoluinvestorom poskytovať prístup k sieti, priamy či nepriamy, na báze rovnocennosti vstupov a v súlade so spravodlivými a primeranými podmienkami zohľadňujúcimi rôzne miery rizika, ktoré si na seba jednotliví spoluinvestori vzali.

d) Ponuka na spoluinvestovanie musí zaručovať udržateľné investície, ktoré dokážu naplniť budúce potreby, a to zavedením nových prvkov siete výrazne prispievajúcich k zavedeniu vysokokapacitných sietí.

PRÍLOHA V

MINIMÁLNY SÚBOR SLUŽIEB, KTORÉ MUSÍ SLUŽBA PRIMERANÉHO ŠIROKOPÁSMOVÉHO PRÍSTUPU K INTERNETU V SÚLADE S ČLÁNKOM 84 ODS. 3 PODPOROVAŤ

1) e-mail

2) vyhľadávacie nástroje umožňujúce hľadať a nájsť všetky typy informácií

3) základné online nástroje pre odbornú prípravu a vzdelávanie

4) online noviny alebo správy

5) online nakupovanie alebo objednávanie tovaru alebo služieb

6) vyhľadávanie pracovných miest a vyhľadávače pracovných miest

7) vytváranie sietí profesionálnych kontaktov

8) internetové bankovníctvo

9) používanie služby elektronickej verejnej správy

10) sociálne médiá a odosielanie okamžitých správ

11) hovory a videohovory (štandardnej kvality).

PRÍLOHA VI

OPIS PROSTRIEDKOV A SLUŽIEB UVEDENÝCH V ČLÁNKU 88 (KONTROLA VÝDAVKOV), ČLÁNKU 115 (DOPLNKOVÉ PROSTRIEDKY) A ČLÁNKU 106 (ZMENA POSKYTOVATEĽA A PRENOSITEĽNOSŤ ČÍSLA)

Časť A

Prostriedky a služby uvedené v článkoch 88 a 115

V prípade uplatňovania na základe článku 88 sa časť A uplatňuje na spotrebiteľov a iné kategórie koncových používateľov, ak členské štáty rozšírili beneficientov článku 88 ods. 2.

V prípade uplatňovania na základe článku 115, sa časť A uplatňuje na kategórie koncových používateľov určené členskými štátmi s výnimkou predplatných systémov, postupných platieb poplatkov za pripojenie a kontroly nákladov, ktoré sa vzťahujú len na spotrebiteľov.

a) Podrobný rozpis účtov

Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, rešpektujúc požiadavky príslušného práva o ochrane osobných údajov a súkromia, mohli stanoviť základnú úroveň podrobného rozpisu účtov, ktorý poskytovatelia bezplatne ponúknu koncovým používateľom, aby títo mohli:

i) overiť a kontrolovať poplatky vzniknuté pri využívaní služieb prístupu k internetu alebo hlasových komunikačných služieb alebo interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní v prípade článku 115; a

ii) primerane monitorovať svoje výdavky, a tým zodpovedajúco kontrolovať svoje účty.

Koncovým používateľom sa prípadne môžu za primerané tarify alebo bezplatne ponúknuť ďalšie úrovne podrobností.

Takto podrobne rozpísané účty obsahujú výslovné uvedenie totožnosti dodávateľa a trvania služieb účtovaných prostredníctvom akýchkoľvek čísel so zvýšenou tarifou, pokiaľ koncový používateľ nepožiadal o neuvádzanie týchto informácií.

Volania, ktoré sú pre volajúcich koncových používateľov bezplatné, vrátane volaní na poradenské linky, sa v podrobne rozpísanom účte volajúceho koncového používateľa nemusia uvádzať.

Národné regulačné orgány môžu požadovať, aby prevádzkovatelia bezplatne poskytovali identifikáciu linky volajúceho.

b) Selektívne blokovanie odchádzajúcich volaní alebo prémiových SMS alebo MMS, alebo ak je to technicky uskutočniteľné, iných druhov podobných aplikácií bez poplatku,

t. j. prostriedok, ktorým môžu koncoví používatelia na základe žiadosti adresovanej poskytovateľom hlasových komunikačných služieb alebo interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní v prípade článku 115 bezplatne blokovať odchádzajúce volania alebo prémiových SMS alebo MMS, alebo iné druhy podobných aplikácií vymedzeného typu alebo vymedzených typov čísel.

c) Predplatné systémy

Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, mohli od poskytovateľov požadovať, aby spotrebiteľom ponúkali možnosť predplatiť si prístup k verejnej elektronickej komunikačnej sieti a využívanie hlasových komunikačných služieb alebo služieb prístupu k internetu alebo interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní v prípade článku 115.

d) Postupné platby poplatkov za pripojenie

Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi mohli od poskytovateľov požadovať, aby spotrebiteľom umožnili platiť za pripojenie k verejnej elektronickej komunikačnej sieti na základe postupných platieb rozvrhnutých na určité obdobie.

e) Neplatenie účtov

Členské štáty povolia špecifické opatrenia týkajúce sa neplatenia účtov vystavených poskytovateľmi, pričom tieto opatrenia musia byť primerané, nediskriminačné a musia sa uverejniť. Uvedené opatrenia zabezpečia, aby po náležitom včasnom upozornení mohlo nasledovať prerušenie alebo odpojenie koncových používateľov. S výnimkou prípadov podvodu, trvalého oneskoreného platenia alebo neplatenia tieto opatrenia zabezpečia, pokiaľ je to technicky možné, aby sa každé prerušenie služby obmedzilo na príslušnú službu. Odpojenie za neplatenie účtov sa vykoná len po náležitom upozornení koncových používateľov. Členské štáty môžu na určité obdobie povoliť poskytovanie obmedzenej služby pred tým, než sa služba úplne odpojí, pričom počas tohto obdobia sa povolia len volania, z ktorých nevyplývajú žiadne poplatky pre koncových používateľov (napríklad volania na číslo 112) a služby prístupu k internetu na minimálnej úrovni, ktoré vymedzujú členské štáty vzhľadom na vnútroštátne podmienky.

f) Poradenstvo o tarifách

t. j. prostriedok umožňujúci koncovým používateľom žiadať od poskytovateľa, aby ponúkal informácie o možných lacnejších tarifách, ak existujú.

g) Kontrola nákladov

t. j. prostriedok, prostredníctvom ktorého poskytovatelia ponúkajú iné spôsoby (ak ich príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, označia za vhodné) kontroly nákladov na hlasové komunikačné služby alebo služby prístupu k internetu alebo interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní v prípade článku 115 vrátane bezplatného upozornenia spotrebiteľov v prípade neobvyklých alebo neprimeraných modelov spotreby.

h) prostriedok na deaktiváciu vyúčtovania tretej strany

t. j. prostriedok pre koncových používateľov na deaktiváciu schopnosti poskytovateľov služieb – tretích strán využívať účet poskytovateľa služieb prístupu k internetu alebo poskytovateľa verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb na vyúčtovanie poplatkov za svoje produkty alebo služby.

Časť B

Prostriedky uvedené v článku 115

a) Identifikácia čísla volajúceho

Číslo volajúceho sa ukáže volanej strane pred tým, než sa volanie uskutoční.

Tento prostriedok sa poskytuje v súlade s príslušným právom o ochrane osobných údajov a súkromia, najmä so smernicou 2002/58/ES.

Prevádzkovatelia poskytujú údaje a signály v technicky možnom rozsahu, aby sa uľahčilo zistenie totožnosti volajúceho a tónová voľba cez hranice členského štátu.

b) Preposielanie e-mailov alebo prístup k e-mailom po ukončení zmluvy s poskytovateľom služieb prístupu k internetu.

Tento prostriedok, na požiadanie a bezplatne umožní koncovým používateľom, ktorí ukončia svoju zmluvu s poskytovateľom služieb prístupu k internetu získať prístup k e-mailom doručeným na e-mailovú adresu (adresy) na základe obchodného mena alebo obchodnej značky ich bývalého poskytovateľa počas obdobia, ktoré národný regulačný orgán považuje za nevyhnutné a primerané, alebo preposielať e-maily odoslané z tejto adresy (alebo adries) počas uvedeného obdobia na novú e-mailovú adresu, ktorú určí koncový používateľ.

Časť C

Vykonávanie ustanovení o prenositeľnosti čísla podľa článku 106

Požiadavka, aby si všetci koncoví používatelia s číslami z národného číslovacieho plánu, ktorí o to požiadajú, mohli ponechať svoje číslo/čísla nezávisle od podniku poskytujúceho službu, sa uplatňuje:

a) v prípade geografických čísel na špecifickom mieste, a

b) v prípade negeografických čísel na ktoromkoľvek mieste.

Táto časť sa nevzťahuje na prenosnosť čísel medzi sieťami poskytujúcimi služby na pevnom mieste a mobilnými sieťami.

PRÍLOHA VII

KALKULÁCIA PRÍPADNÝCH ČISTÝCH NÁKLADOV POVINNOSTÍ POSKYTOVAŤ UNIVERZÁLNU SLUŽBU A ZAVEDENIE MECHANIZMU ÚHRADY ALEBO ROZDEĽOVACIEHO MECHANIZMU V SÚLADE S ČLÁNKAMI 89 A 90

Časť A

Výpočet čistých nákladov

Povinnosti poskytovať univerzálnu službu sa vzťahujú na tie povinnosti, ktoré uložil podnikom členský štát a týkajú sa poskytovania univerzálnej služby stanovenej v článkoch 84 až 87.

Národné regulačné orgány uvážia všetky prostriedky na zabezpečenie primeraných stimulov pre podniky (určené alebo neurčené), aby si povinnosti vyplývajúce z charakteru univerzálnej služby plnili efektívne, z pohľadu vynaložených nákladov. Pri kalkulácii nákladov sa čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu vypočítajú ako rozdiel medzi čistými nákladmi ktoréhokoľvek podniku s povinnosťou poskytovať univerzálnej služby a podniku bez tejto povinnosti. Náležitá pozornosť sa venuje správnemu posúdeniu nákladov, ktorým by sa podnik mohol vyhnúť, keby nemal žiadne povinnosti poskytovať univerzálnu službu. Kalkulácia čistých nákladov zhodnotí prínosy vrátane nehmotného prospechu pre poskytovateľa univerzálnej služby.

Kalkulácia ja založená na nákladoch vzťahujúcich sa k:

i) prvkom identifikovanej služby, ktorá sa môže poskytovať so stratou alebo za nákladových podmienok, ktoré spadajú mimo rámca bežných hospodárskych noriem.

Táto kategória môže zahŕňať prvky služby, ako je prístup k tiesňovým telefónnym službám, zabezpečenie určitých verejných mincových a kartových telefónnych automatov, poskytovanie určitých služieb alebo vybavenia pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím atď.;

ii) špecifickým koncovým používateľom alebo skupinám koncových používateľov, ktoré, berúc do úvahy náklady na zabezpečenie špecifikovanej siete a služby, vytvorené príjmy a akékoľvek geografické spriemerovanie cien uložených členským štátom, môžu byť obsluhované len so stratou alebo za nákladových podmienok, ktoré spadajú mimo rámca bežných hospodárskych noriem.

Táto kategória zahŕňa tých koncových používateľov alebo skupiny koncových používateľov, ktorým by služba nebola poskytovaná obchodným poskytovateľom, ktorý nie je viazaný povinnosťou poskytovať univerzálnu službu.

Kalkulácia čistých nákladov špecifických aspektov povinností poskytovať univerzálnu službu sa vykonáva oddelene s cieľom vyhnúť sa dvojitému zaúčtovaniu ktorýchkoľvek priamych alebo nepriamych výnosov a nákladov. Celkové čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu pre každý podnik sa vypočítajú ako suma čistých nákladov vyplývajúcich zo špecifických komponentov povinností poskytovať univerzálnu službu, berúc do úvahy akýkoľvek nehmotný prínos. Národný regulačný orgán je zodpovedný za overenie čistých nákladov.

Časť B

Úhrada čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu

Úhrada alebo financovanie prípadných čistých nákladov povinností poskytovať univerzálnu službu si môže vyžadovať, aby boli určené podniky s povinnosťou poskytovať univerzálnu službu kompenzované za služby, ktoré poskytujú za nekomerčných podmienok. Keďže takáto náhrada zahŕňa finančné prevody, členské štáty musia zabezpečiť, aby sa uskutočňovali objektívnym, transparentným, nediskriminačným a primeraným spôsobom. Preto prevody vedú k čo najmenšiemu narušeniu hospodárskej súťaže a dopytu používateľov.

V súlade s článkom 90 ods. 3 rozdeľovací mechanizmus vychádzajúci z fondu musí používať transparentné a neutrálne prostriedky vyberania príspevkov, aby sa zabránilo riziku dvojitého uloženia povinnosti príspevkov patriacich do výstupov, ako aj do vstupov podnikov.

Nezávislý orgán, ktorý fond spravuje, zodpovedá za vyberanie príspevkov od podnikov, ktoré sa považujú za podniky podliehajúce povinnosti prispievať na čisté náklady povinností poskytovať univerzálnu službu v členskom štáte, a vykonáva dohľad nad prevodmi súm alebo správnych poplatkov podnikom, ktoré majú nárok na príspevok z fondu.

PRÍLOHA VIII

POŽIADAVKY NA INFORMÁCIE, KTORÉ SA MAJÚ POSKYTOVAŤ V SÚLADE S ČLÁNKOM 102 (POŽIADAVKY NA INFORMÁCIE V PRÍPADE ZMLÚV)

A. Požiadavky na informácie, ktoré majú dodržiavať poskytovatelia verejne dostupných elektronických komunikačných služieb iných ako prenosových služieb používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M.

Poskytovatelia verejne dostupných elektronických komunikačných služieb iných ako prenosových služieb používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M poskytujú tieto informácie:

1) ako súčasť základných vlastností každej poskytovanej služby, všetky minimálne úrovne kvality služby v rozsahu, v akom sa ponúkajú, a v prípade služieb iných ako služieb prístupu k internetu, zaručené špecifické parametre kvality.

Ak nie sú ponúkané žiadne minimálne úrovne kvality služby, vydá sa v tomto zmysle vyhlásenie.

2) ako súčasť informácií o cene, ak je to uplatniteľné a v uplatniteľnom rozsahu, príslušné ceny za aktiváciu elektronických komunikačných služieb a za akékoľvek opakujúce sa poplatky alebo poplatky súvisiace so spotrebou,

3) ako súčasť informácií o dĺžke trvania zmluvy a podmienkach predĺženia a ukončenia zmluvy vrátanie možných poplatkov za ukončenie zmluvy, a to v rozsahu, v akom také podmienky platia:

   i) akékoľvek minimálne podmienky používania alebo trvania predpísané v záujme využívania výhod z akcií podpory predaja;

   ii) akékoľvek poplatky súvisiace s prechodom k inému poskytovateľovi, ako aj podmienky kompenzácie a úhrad v prípade omeškania alebo zneužitia procesu prechodu k inému poskytovateľovi, ako aj informácie o príslušných postupoch;

   iii) informácie o práve spotrebiteľov využívajúcich predplatené služby na vrátenie na požiadanie akéhokoľvek zostávajúceho kreditu v prípade prechodu k inému poskytovateľovi, ako sa stanovuje v článku 106 ods. 6;

   iv) akékoľvek poplatky splatné pri predčasnom ukončení zmluvy vrátane informácií o sprístupnení koncového zariadenia a náhrady akýchkoľvek nákladov súvisiacich s koncovým zariadením;

4) všetky podmienky kompenzácie a úhrad, ktoré sa uplatňujú v prípade nesplnenia zmluvne dohodnutej úrovne kvality služby alebo v prípade, ak poskytovateľ nereaguje primerane na bezpečnostný incident, ohrozenie a zraniteľnosť, vrátane, ak je to uplatniteľné, výslovného odkazu na práva spotrebiteľov;

5) druhy opatrení, ktoré by poskytovateľ mohol prijať v reakcii na bezpečnostný incident alebo ohrozenia alebo zraniteľnosť;

B. Požiadavky na informácie, ktoré majú dodržiavať poskytovatelia služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb

I. Okrem požiadaviek stanovených v časti A, poskytovatelia služieb prístupu k internetu a verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb poskytujú tieto informácie:

1) ako súčasť základných vlastností každej poskytovanej služby:

i) všetky minimálne úrovne kvality služby v rozsahu, v akom sa ponúkajú, a berúc v čo najväčšej miere do úvahy usmernenia orgánu BEREC prijaté v súlade s článkom 104 ods. 2 a týkajúce sa:

– v prípade služieb prístupu k internetu: aspoň oneskorenia, džiteru (jitter) a stratovosti paketov;

– v prípade verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb, ktorými vykonávajú kontrolu nad aspoň niektorými prvkami siete alebo v prípade ktorých sa na tento účel uzavrela dohoda o úrovni poskytovaných služieb s podnikmi, ktoré poskytujú prístup k sieti: aspoň času pre prvé pripojenie, pravdepodobnosti poruchy, oneskorenia signalizácie volania v súlade s prílohou X; a

ii) bez toho, aby boli dotknuté práva koncových používateľov na používanie koncového zariadenia podľa vlastného výberu v súlade s článkom 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/2120, všetky podmienky vrátane poplatkov, ktoré poskytovateľ zavedie v súvislosti s používaním dodaných koncových zariadení;

2) ako súčasť informácií o cene, ak je to uplatniteľné a v uplatniteľnom rozsahu, príslušné ceny za aktiváciu elektronických komunikačných služieb a za akékoľvek opakujúce sa poplatky alebo poplatky súvisiace so spotrebou:

   i) podrobnosti o konkrétnom tarifnom pláne alebo tarifných plánoch podľa zmluvy a pre každý taký tarifný plán typ ponúkanej služby vrátane v prípade potreby objemov komunikácie (napríklad MB, minúty, správy) aj podľa zúčtovacieho obdobia, ako aj cenu za dodatočné komunikačné jednotky;

   ii) v prípade tarifného plánu alebo plánov s vopred stanoveným objemom komunikácií, možnosť, aby spotrebitelia presunuli akýkoľvek nevyužitý objem z predchádzajúceho zúčtovacieho obdobia do nasledujúceho zúčtovacieho obdobia, ak je táto možnosť zahrnutá v zmluve;

   iii) prostriedky na zabezpečenie transparentnosti účtov a monitorovanie spotreby;

   iv) informácie o tarifách týkajúcich sa všetkých čísel alebo služieb podliehajúcich osobitným cenovým podmienkam; pokiaľ ide o jednotlivé kategórie služieb, príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi môžu okrem toho vyžadovať, aby sa tieto informácie poskytovali bezprostredne pred spojením volania alebo spojením s poskytovateľom služby;

v) v prípade balíkov služieb a balíkov obsahujúcich tak služby, ako aj koncové zariadenia cenu jednotlivých prvkov balíka v rozsahu, v akom sa predávajú aj samostatne;

vi) podrobnosti a podmienky akéhokoľvek záručného a pozáručného servisu, údržby a asistenčných služieb zákazníkom vrátane poplatkov za ne; a

vii) prostriedky, ktorými možno získať aktualizované informácie o všetkých platných tarifách a poplatkoch za údržbu;

3) ako súčasť informácií o dĺžke trvania zmluvy týkajúcich sa balíkov služieb a podmienkach predĺženia a ukončenia zmluvy, ak je to relevantné, podmienky ukončenia balíka alebo jeho častí;

4) bez toho, aby bol dotknutý článok 13 nariadenia (EÚ) 2016/679, informácie, o tom, ktoré osobné údaje sa uvádzajú pred poskytovaním služby alebo sa zhromažďujú v rámci poskytovania služby;

5) podrobnosti o produktoch a službách určených pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím a o tom, ako je možné získať aktualizácie týchto údajov;

6) spôsob začatia postupu riešenia sporov vrátane vnútroštátnych a cezhraničných sporov v súlade s článkom 25;

II. Okrem požiadaviek stanovených v časti A a v bode I, poskytovatelia verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní poskytujú tieto informácie:

1) o všetkých prekážkach v prístupe k záchranným službám alebo informáciám o polohe volajúceho z dôvodu nedostatočnej technickej uskutočniteľnosti, pokiaľ sa touto službou koncovým používateľom umožňuje uskutočňovať hovory na číslo v národnom alebo v medzinárodnom číslovacom pláne;

2) o práve koncového používateľa rozhodnúť sa, či uvedie svoje osobné údaje v telefónnom zozname a o type takýchto údajov v súlade s článkom 12 smernice 2002/58/ES.

III. Okrem požiadaviek stanovených v časti A a v bode I, poskytovatelia služieb prístupu k internetu poskytnú aj informácie požadované podľa článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2015/2120.

PRÍLOHA IX

INFORMÁCIE, KTORÉ SA MAJÚ UVEREJNIŤ V SÚLADE S ČLÁNKOM 103
(TRANSPARENTNOSŤ A UVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ)

Príslušný orgán, podľa potreby koordinovane s národným regulačným orgánom, zodpovedá za zabezpečenie uverejňovania informácií uvedených v tejto prílohe v súlade s článkom 103. Príslušný orgán, podľa potreby v koordinácii s národným regulačným orgánom, rozhodne o tom, ktoré informácie sú relevantné na uverejnenie poskytovateľmi služieb prístupu k internetu alebo verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb a ktoré informácie má uverejniť samotný príslušný orgán, podľa potreby koordinovane s národným regulačným orgánom s cieľom pre všetkých koncových používateľov zabezpečiť možnosť informovanej voľby. Ak sa to považuje za potrebné, príslušné orgány, podľa potreby koordinovane s národnými regulačnými orgánmi, môžu pred uložením akejkoľvek povinnosti podporiť samoregulačné alebo koregulačné opatrenia.

1. Kontaktné údaje podniku

2. Opis ponúkaných služieb

2.1. Rozsah ponúkaných služieb a základné vlastnosti každej poskytovanej služby vrátane prípadných minimálnych úrovní kvality služby, ak sa ponúkajú, a prípadných obmedzení uložených poskytovateľom v prípade používania dodaného koncového zariadenia.

2.2. Tarify za ponúkané služby vrátane informácií o komunikačných objemoch (ako sú obmedzenia využívania dát, počet minút hlasovej komunikačnej služby, počet správ) v osobitných tarifných plánoch a platných tarifách za dodatočné komunikačné jednotky, čísla alebo služby podliehajúce konkrétnym cenovým podmienkam, o poplatkoch za prístup a servis, všetkých typoch používateľských poplatkov, a osobitných a cielených systémoch taríf, ako aj o všetkých ďalších poplatkoch a nákladoch v súvislosti s koncovými zariadeniami.

2.3. Ponúkané služby záručného a pozáručného servisu , údržby a asistenčné služby zákazníkom a ich kontaktné údaje.

2.4. Štandardné zmluvné podmienky vrátane dĺžky trvania zmluvy, poplatkov za predčasné ukončenie zmluvy, práv súvisiacich s ukončením ponúk balíkov alebo niektorého jeho prvku a postupov a priamych poplatkov súvisiacich s prenositeľnosťou čísel, a prípadne aj iných identifikátorov.

2.5. Ak je podnik poskytovateľom interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní, informácie o prístupe k záchranným službám a informácie o polohe volajúceho alebo všetky obmedzenia týkajúce sa údajov o jeho polohe. Ak je podnik poskytovateľom interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania, informácie o tom, do akej miery je možné alebo nie je možné prístup k záchranným službám podporiť.

2.6. Podrobnosti o produktoch a službách vrátane všetkých funkcií, praktík, politík a postupov a úprav pri poskytovaní služby osobitne určenej pre koncových používateľov so zdravotným postihnutím v súlade s právom Únie, ktorým sa harmonizujú požiadavky na prístupnosť produktov a služieb.

3. Mechanizmy riešenia sporov vrátane tých, ktoré poskytuje podnik.

PRÍLOHA X

PARAMETRE KVALITY SLUŽBY

Parametre kvality služby, definície a metódy merania uvedené v článku 104

Pre poskytovateľov prístupu k verejnej elektronickej komunikačnej sieti

PARAMETER (poznámka 1)	DEFINÍCIA	METÓDA MERANIA
Lehota prvého pripojenia	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Poruchovosť na jedno účastnícke vedenie	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Čas potrebný na odstránenie poruchy	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057

Pre poskytovateľov interpersonálnych komunikačných služieb, ktorí vykonávajú kontrolu aspoň nad niektorými prvkami siete alebo ktorí na tento účel uzavreli dohodu o úrovni poskytovaných služieb s podnikmi, ktoré poskytujú prístup k sieti

PARAMETER (poznámka 2)	DEFINÍCIA	METÓDA MERANIA
Čas zostavenia volania	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Sťažnosti na správnosť vyúčtovania	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Kvalita hlasového spojenia	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Podiel stratených volaní	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Podiel neúspešných volaní (poznámka 2)	ETSI EG 202 057	ETSI EG 202 057
Pravdepodobnosť poruchy		
Oneskorenia signalizácie volania		

Číslo verzie ETSI EG 202 057-1 je 1.3.1 (júl 2008).

Pre poskytovateľov služieb prístupu k internetu

PARAMETER	DEFINÍCIA	METÓDA MERANIA
Oneskorenie (delay)	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Džiter (Jitter)	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617
Stratovosť paketov	ITU-T Y.2617	ITU-T Y.2617

Poznámka 1

Parametre musia umožňovať analýzu výkonnosti na regionálnej úrovni [t. j. nie nižšej ako úroveň 2 nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) stanovenej Eurostatom].

Poznámka 2

Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nebudú vyžadovať uchovávanie aktuálnych informácií o výkone pre tieto dva parametre, ak je k dispozícii dôkaz o tom, že výkon v týchto dvoch oblastiach je uspokojivý.

PRÍLOHA XI

INTEROPERABILITA AUTORÁDIÍ A ZARIADENÍ DIGITÁLNEJ TELEVÍZIE PRE SPOTREBITEĽA UVEDENÝCH V ČLÁNKU 113

1. Spoločný kódovací algoritmus a bezplatný príjem

Všetky zariadenia pre spotrebiteľa určené na príjem digitálnych televíznych signálov (t. j. vysielania prostredníctvom pozemského, káblového alebo satelitného prenosu), predávané, prenajímané alebo inak dostupné v Únii, ktoré môžu dekódovať digitálne televízne signály, musia:

a) umožniť dekódovanie takých signálov v súlade so spoločným európskym kódovacím algoritmom spravovaným uznanou európskou normalizačnou organizáciou, v súčasnosti ETSI;

b) zobraziť signály, ktoré boli voľne šírené za predpokladu, že, v prípade prenájmu takého vybavenia nájomník dodržiava príslušnú zmluvu o prenájme.

2. Interoperabilita digitálnych televíznych prijímačov

Každý digitálny televízny prijímač s integrovanou obrazovkou s viditeľnou uhlopriečkou väčšou než 30 cm, ktorý sa uvedie na trh v Únii s cieľom predaja alebo prenájmu, je vybavený aspoň jednou zásuvkou s otvoreným rozhraním (buď normalizovanou, alebo zodpovedajúcou norme prijatej uznanou európskou normalizačnou organizáciou, alebo zodpovedajúcou rozšírenej priemyselnej špecifikácii) umožňujúcim jednoduché pripojenie periférnych prístrojov a schopným prepustiť všetky relevantné prvky digitálneho televízneho signálu vrátane informácií týkajúcich sa interaktívnych služieb a služieb s podmieneným prístupom.

3. Interoperabilita autorádií

Každé autorádio integrované v novom vozidle kategórie M, ktoré je dispozícii na trhu v Únii od ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] na účely predaja alebo prenájmu obsahuje prijímač, ktorý umožňuje prijímanie a reprodukciu aspoň rozhlasových služieb poskytovaných digitálnym pozemským rozhlasovým vysielaním. Prijímače, ktoré sú v súlade s harmonizovanými normami, na ktoré sú v *Úradnom vestníku Európskej únie* uverejnené odkazy, alebo ich časťami, sa považujú za prijímače, ktoré sú v súlade s uvedenou požiadavkou, na ktorú sa tieto normy alebo ich časti vzťahujú.

PRÍLOHA XII

Časť A

Zrušené smernice

so zoznamom ich následných zmien

(v zmysle článku 125)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33).	
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37).	Článok 1
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 544/2009 (Ú. v. EÚ L 167, 29.6.2009, s. 12).	Článok 2
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 717/2007 (Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2007, s. 32).	Článok 10
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 21).	
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37).	článok 3 a príloha
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 7).	
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/140/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37).	Článok 2

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES
(Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 51).

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 11).	článok 1 a príloha I
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120 (Ú. v. EÚ L 310, 26.11.2015, s. 1).	Článok 8

Časť B

Lehoty na transpozíciu do vnútroštátneho práva a dátumy uplatňovania

(v zmysle článku 125)

Smernica	Lehota na transpozíciu	Dátum uplatňovania
2002/19/ES	24. júl 2003	25. júl 2003
2002/20/ES	24. júl 2003	25. júl 2003
2002/21/ES	24. júl 2003	25. júl 2003
2002/22/ES	24. júl 2003	25. júl 2003

PRÍLOHA XIII

Tabuľka zhody

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
článok 1 ods. 1, 2 a 3				článok 1 ods. 1, 2 a 3
článok 1 ods. 3a				článok 1 ods. 4
článok 1 ods. 4 a 5				článok 1 ods. 5 a 6
článok 2 písm. a)				článok 2 bod 1
–	–	–	–	článok 2 bod 2
článok 2 písm. b)				článok 2 bod 3
článok 2 písm. c)				článok 2 bod 4
–	–	–	–	článok 2 bod 5
–	–	–	–	článok 2 bod 6
–	–	–	–	článok 2 bod 7
článok 2 písm. d)				článok 2 bod 8
článok 2 písm. da)				článok 2 bod 9
článok 2 písm. e)				článok 2 bod 10
článok 2 písm. ea)				článok 2 bod 11

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
článok 2 písm. f)				článok 2 bod 12
článok 2 písm. g)				–
článok 2 písm. h)				článok 2 bod 13
článok 2 písm. i)				článok 2 bod 14
článok 2 písm. j)				–
článok 2 písm. k)				–
článok 2 písm. l)				–
článok 2 písm. m)				článok 2 bod 15
článok 2 písm. n)				článok 2 bod 16
článok 2 písm. o)				článok 2 bod 17
článok 2 písm. p)				článok 2 bod 18
článok 2 písm. q)				článok 2 bod 19
článok 2 písm. r)				článok 2 bod 20
článok 2 písm. s)				článok 2 bod 21
–	–	–	–	článok 2 bod 22
článok 3 ods. 1				článok 5 ods. 1
–	–	–	–	článok 5 ods. 2

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
článok 3 ods. 2				článok 6 ods. 1
článok 3 ods. 3				článok 6 ods. 2
článok 3 ods. 3a prvý pododsek				článok 8 ods. 1
–	–	–	–	článok 8 ods. 2
–	–	–	–	článok 7 ods. 1
článok 3 ods. 3a druhý pododsek				Článok 7 ods. 2 a 3
článok 3 ods. 3a tretí pododsek				Článok 9 ods. 1 a 3
–	–	–	–	článok 9 ods. 2
článok 3 ods. 3b				článok 10 ods. 1
článok 3 ods. 3c				článok 10 ods. 2
článok 3 ods. 4				článok 5 ods. 3
článok 3 ods. 5				článok 11
článok 3 ods. 6				článok 5 ods. 4
článok 4				článok 31
článok 5				článok 20

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
–	–	–	–	článok 22
článok 6				článok 23
článok 7				článok 32
článok 7a				článok 33
–	–	–	–	článok 33 ods. 5 písm. c)
článok 8 ods. 1 a 2				článok 3 ods. 1 a 2
článok 8 ods. 5				článok 3 ods. 3
článok 8a ods. 1 a 2				článok 4 ods. 1 a 2
–	–	–	–	článok 4 ods. 3
článok 8a ods. 3				článok 4 ods. 4
–	–	–	–	článok 29
článok 9 ods. 1 a 2				článok 45 ods. 1 a 2
–	–	–	–	článok 45 ods. 3
článok 9 ods. 3				článok 45 ods. 4
článok 9 ods. 4 a 5				článok 45 ods. 5 a 6
článok 9 ods. 6 a 7				–
článok 9a				–

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
článok 9b ods. 1 a 2				článok 51 ods. 1 a 2
článok 9b ods. 3				článok 51 ods. 4
–	–	–	–	článok 51 ods. 3
článok 10 ods. 1				článok 95 ods. 1
článok 10 ods. 2				článok 95 ods. 3
–	–	–	–	článok 95 ods. 2
–	–	–	–	článok 95 ods. 4
–	–	–	–	článok 95 ods. 5
–	–	–	–	článok 95 ods. 6
článok 10 ods. 3				článok 95 ods. 7
článok 10 ods. 4				článok 95 ods. 8
článok 10 ods. 5				–
článok 11				článok 43
článok 12 ods. 1				článok 44 ods. 1
článok 12 ods. 2				–
článok 12 ods. 3				článok 61 ods. 2
článok 12 ods. 4				–

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
článok 12 ods. 5				článok 44 ods. 2
článok 13				článok 17
článok 13a ods. 1, 2 a 3				článok 40 ods. 1, 2 a 3
článok 13a ods. 4				–
–				článok 40 ods. 5
–	–	–	–	článok 40 ods. 4
článok 13b ods. 1, 2 a 3				článok 41 ods. 1, 2 a 3
–	–	–	–	článok 41 ods. 4
článok 13b ods. 4				článok 41 ods. 7
–	–	–	–	článok 41 ods. 5
–	–	–	–	článok 41 ods. 6
článok 14				článok 63
článok 15 ods. 1, 2 a 3				článok 64 ods. 1, 2 a 3
článok 15 ods. 4	–	–	–	-
–	–	–	–	článok 66
článok 16				článok 67

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
článok 17				článok 39
článok 18				–
článok 19				článok 38
článok 20				článok 26
článok 21 ods. 1				článok 27 ods. 1
článok 21 ods. 2 prvý a druhý pododsek				článok 27 ods. 2
článok 21 ods. 2 tretí pododsek				článok 27 ods. 3
článok 21 ods. 2 štvrtý a piaty pododsek				článok 27 ods. 4
–				článok 27 ods. 5
článok 21 ods. 3				–
článok 21 ods. 4				článok 27 ods. 6
článok 21a				článok 29
článok 22 ods. 1				článok 118 ods. 1
článok 22 ods. 2				článok 118 ods. 3
článok 22 ods. 3				článok 118 ods. 4

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
–	–	–	–	článok 11 ods. 2
–	–	–	–	článok 118 ods. 5
–	–	–	–	článok 117
článok 23				článok 119
článok 24				článok 120 ods. 1 a 2
článok 25				článok 122 ods. 1
článok 26				článok 125
článok 28				článok 124
článok 29				článok 127
článok 30				článok 128
príloha II				–
	článok 1			článok 1 ods. 1
	článok 2 ods. 1			–
	článok 2 ods. 2			článok 2 bod 22
–	–	–	–	článok 2 bod 23
–	–	–	–	článok 2 bod 24
–	–	–	–	článok 2 bod 25

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
–	–	–	–	článok 2 bod 26
	článok 3 ods. 1			článok 12 ods. 1
	článok 3 ods. 2 prvá veta			článok 12 ods. 2
	článok 3 ods. 2) druhá, tretia a štvrtá veta			článok 12 ods. 3
	článok 3 ods. 3			článok 12 ods. 4
–	–	–	–	
	článok 4			článok 15
	článok 5 ods. 1			článok 46 ods. 1
–	–	–	–	článok 46 ods. 2 a 3
	článok 5 ods. 2 prvý pododsek			článok 48 ods. 1
	článok 5 ods. 2 druhý pododsek prvá veta			článok 48 ods. 2
	článok 5 ods. 2 tretí pododsek			článok 48 ods. 5
	článok 5 ods. 2 druhý pododsek druhá veta			článok 48 ods. 3

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
–	–	–	–	článok 48 ods. 4
	článok 5 ods. 3			článok 48 ods. 6
	článok 5 ods. 4 a 5			článok 93 ods. 4 a 5
	článok 5 ods. 6			článok 52
–	–	–	–	článok 93
	článok 6 ods. 1, 2, 3 a 4			článok 13
–	–	–	–	článok 47
	článok 7			–
	–			článok 55
	článok 8			článok 36
	článok 9			článok 14
	článok 10			článok 30
–	–	–	–	
	článok 11			článok 21
	článok 12			článok 16
	článok 13			článok 42
–	–	–	–	článok 94

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
	článok 14 ods. 1			článok 18
	článok 14 ods. 2			článok 19
	článok 15			článok 120 ods. 3 a 4
	článok 16			–
	článok 17			–
	článok 18			–
	článok 19			–
	článok 20			–
	príloha			príloha I
		článok 1 ods. 1 a 2		článok 1 ods. 2 a 3
		článok 2 písm. a)		článok 2 bod 27
		článok 2 písm. b)		článok 2 bod 28
		článok 2 písm. c)		článok 2 bod 29
		článok 2 písm. d)		–
		článok 2 písm. e)		článok 2 bod 30
		článok 3		článok 59
		článok 4		článok 60

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
		článok 5		článok 61
		článok 6		článok 62
				–
		článok 8		článok 68
		článok 9		článok 69
		článok 10		článok 70
		článok 11		článok 71
–	–	–	–	článok 72
		článok 12		článok 73
		článok 13		článok 74
–	–	–	–	článok 75
–	–	–	–	článok 76
		Článok 13a		článok 77
		článok 13b		článok 78
–	–	–	–	článok 80
–	–	–	–	článok 81
		článok 14		–

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
		článok 15		článok 120 ods. 5
		článok 16 ods. 1		–
		článok 16 ods. 2		článok 121 ods. 4
		článok 17		–
		článok 18		–
		článok 19		–
		článok 20		–
		príloha I		príloha II
		príloha II		–
–	–	–	–	príloha III
			článok 1	článok 1 ods. 4 a 5
			článok 2 písm. a)	–
			článok 2 písm. c)	článok 2 bod 32
			článok 2 písm. d)	článok 2 bod 33
			článok 2 písm. f)	článok 2 bod 34
–	–	–	–	článok 2 bod 35
–	–	–	–	článok 2 bod 37

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
–	–	–	–	článok 2 bod 38
–	–	–	–	článok 2 bod 39
–	–	–	–	článok 84
–	–	–	–	článok 85
			článok 3	článok 86 ods. 1 a 2
			článok 4	–
			článok 5	–
			článok 6	–
			článok 7	–
			článok 8 ods. 1	článok 86 ods. 3
			článok 8 ods. 2	článok 86 ods. 4
			článok 8 ods. 3	článok 86 ods. 5
			článok 9	–
–	–	–	–	článok 87
			článok 10	článok 88
			článok 11	–
			článok 12	článok 89

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
			článok 13	článok 90
			článok 14	článok 91
			článok 15	článok 122 ods. 2 a 3
			článok 17	–
–	–	–	–	článok 99
–	–	–	–	článok 101
			článok 20 ods. 1	článok 102
			článok 20 ods. 2	článok 105 ods. 3
			článok 21	článok 103
			článok 22	článok 104
			článok 23	článok 108
			článok 23a	článok 111
			článok 24	článok 113
			článok 25	článok 112
			článok 26	článok 109
			článok 27	–
			článok 27a	článok 96

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
			článok 28	článok 97
			článok 29	článok 115
			článok 30 ods. 1	článok 106 ods. 2
			článok 30 ods. 2	článok 106 ods. 4
			článok 30 ods. 3	článok 106 ods. 4
			článok 30 ods. 4	článok 106 ods. 5
			článok 30 ods. 5	článok 105 ods. 1
			článok 31	článok 114
			článok 32	***článok 92***
			článok 33	článok 24
			článok 34	článok 25
			článok 35	článok 116
			článok 36	článok 121
			článok 37	–
			článok 38	–
			článok 39	–
			článok 40	–

Smernica 2002/21/ES	Smernica 2002/20/ES	Smernica 2002/19/ES	Smernica 2002/22/ES	Táto smernica
			príloha I	príloha V
			príloha II	príloha VII
			príloha III	príloha IX
			príloha IV	príloha VI
			príloha V	–
			príloha VI	príloha X
			–	príloha IV